dr. Gintarė Tautkevičienė, dr. Zinaida Manžuch

Tęstinis mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinis tyrimas

Vilnius, 2015

UDK 378.147 : 004 + 025.4.036 : 004.78

ISBN 978-609-95149-3-2

Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija

Turinys

Pratarmė 10

Įvadas 11

1. Tęstinio mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinio tyrimo metodika 14

1.1. Tęstinio mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinio tyrimo klausimyno pagrindimas 14
1.2. Tyrimo tikslinės grupės ir imties charakteristikos 16

2. Tęstinio mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinio tyrimo rezultatai ir analizė 22

2.1. Tyrėjų naudojamų naujausios mokslinės informacijos gavimo būdų analizė 22
2.2. Tyrėjų naudojamų mokslinės informacijos paieškos įrankių analizė 29
2.3. Tyrėjų naudojamų viso teksto dokumentų gavimo būdų analizė 34
2.4. Naudojimosi mokslinės informacijos ištekliais dažnumas 39
2.5. Tyrėjams svarbių mokslinės informacijos duomenų bazių analizė 41
2.6. Prisijungimo prie prenumeruojamų duomenų bazių platformų analizė 50
2.7. Tyrėjų žinios apie pagrindinius mokslo vertinimo rodiklius 52
2.8. Tyrėjų žinios apie autorių teises 58
2.9. Tyrėjų publikacijose naudojami citavimo stiliai 63
2.10 Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos 66
2.11. Tyrėjų žinios ir patirtis atvirosios prieigos išteklių naudojimo klausimais 69
2.12.Veiksnių, darančių įtaką tyrėjų publikavimo prioritetų pasirinkimui, analizė 73
2.13. Tyrėjų naudojimosi mokslo informacijos ištekliais gebėjimų ugdymas: poreikis, tematika, trukmė ir forma 76
2.14. Tyrėjų pastabos ir pasiūlymai dėl aprūpinimo informacijos ištekliais ir informacinės kompetencijos ugdymo kursų 85

3. Mokymų „Naudojimasis elektroniniais mokslo duomenų ištekliais“ vertinimų analizė 87

3.1. Projekto eMoDB.LT 2010–2011 m. vykdytų mokymų vertinimų analizė 87
3.2. Projekto eMoDB.LT2 2014–2015 m. vykdytų mokymų vertinimų analizė 91

4. Mokslinių duomenų išteklių prieinamumo ir mokslo publikacijų kiekybinių ir kokybinių parametrų kaitos sąsajos 95

Tyrimo rezultatų apibendrinimas 99

Tyrimo išvados ir rekomendacijos 108

Literatūros sąrašas 112

Priedai 113

Paveikslų sąrašas

1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal mokslo sritis (%) 17
2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal perskirstytas mokslo sritis (%) 17
3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pareigas arba studijų lygį (%) 19
4 pav. Perskirstytas respondentų pasiskirstymas pagal pareigas arba studijų lygį (%) 19
5 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (%) 20
6 pav. Respondentų anglų kalbos žinių lygis (%) 20
7 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal dalyvavimą projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose (%) 21
8 pav. Tyrėjų naudojami naujausios informacijos gavimo būdai (%) 22
9 pav. Peržiūri savo srities mokslo žurnalus pagal mokslo sritis (%) 23
10 pav. Seka mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose pagal mokslo sritis (%) 24
11 pav. Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos pagal mokslo sritis (%) 24
12 pav. Peržiūri prenumeruojamus savo srities žurnalus (%) 25
13 pav. Seka mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (%) 25
14 pav. Bendrauja su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu (%) 26
15 pav. Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos (%) 26
16 pav. Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos (%) 27
17 pav. Peržiūri savo srities prenumeruojamus savo srities žurnalus (%) 27
18 pav. Bendrauja su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu (%) 28
19 pav. Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos (%) 28
20 pav. Tyrėjų naudojami paieškos įrankiai (%) 29
21 pav. Tyrėjų naudojamasis bibliotekų katalogais pagal mokslo sritis (%) 30
22 pav. Tyrėjų naudojamasis Lietuvos DB pagal mokslo sritis (%) 30
23 pav. Tyrėjų naudojamasis užsienio DB pagal mokslo sritis (%) 31
24 pav. Tyrėjų naudojamasis specializuotomis paieškos sistemomis pagal mokslo sritis (%) 31
25 pav. Tyrėjų naudojamasis mokslinės informacijos paieškos sistemos pagal mokslo sritis (%) 32
26 pav. Tyrėjų naudojimasis informacijos paieškos įrankiais pagal pareigas (%) 32
27 pav. Naudojimasis bibliotekos katalogais pagal dalyvavimą mokymuose (%) 33
28 pav. Naudoja Lietuvos akademines duomenų bazes pagal dalyvavimą mokymuose (%) 34
29 pav. Naudoja universalias paieškos sistemas pagal dalyvavimą mokymuose (%) 34
30 pav. Viso teksto dokumentų gavimo būdai (%) 35
31 pav. Viso teksto dokumentų gavimo būdai pagal tyrimų mokslo sritis (%) 36

32 pav. Viso teksto dokumentų gavimo būdai pagal pareigas ir studijų lygius (%) 37
33 pav. Viso teksto dokumentų gavimo būdai pagal dalyvavimą mokymuose (%)..... 37
34 pav. Kreipiasi į bibliotekos darbuotojus (%) 38
35 pav. Vykdomų paieškų dažnumas (%) 39
36 pav. Paieškų internete dažnumas pagal mokslų sritis (%)..... 39
37 pav. Paieškų prenumeruojamose duomenų bazėse dažnumas pagal mokslų sritis (%)..... 40
38 pav. Paieškų atvirosios prieigos ištekliuose dažnumas pagal mokslų sritis (%) 40
39 pav. Paieškų prenumeruojamose duomenų bazėse dažnumas pagal pareigas (%)..... 41
40 pav. Socialinių mokslų tyrėjams svarbios duomenų bazės (%)..... 44
41 pav. Humanitarinių mokslų tyrėjams svarbios duomenų bazės (%) 45
42 pav. Menų srities tyrėjams svarbios duomenų bazės (%)..... 46
43 pav. Biomedicinos mokslų srities tyrėjams svarbios duomenų bazės (%)..... 47
44 pav. Fizinių mokslų tyrėjams svarbios duomenų bazių bazės (%)..... 48
45 pav. Technologijos mokslų srities tyrėjams svarbios duomenų bazės (%) 49
46 pav. Platforma naudojama prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse (%) 50
47 pav. Platforma naudojama prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse pagal mokslo sritis (%)..... 51
48 pav. Platforma naudojama prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%) 52
49 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas (%)..... 53
50 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal mokslo sritis (%) 54
51 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)... 55
52 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal amžiaus grupes (%) 56
53 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal dalyvavimą mokymuose (%)..... 56
54 pav. Tyrėjų žinios apie mokslo vertinimo rodiklius (%)..... 57
55 pav. Tyrėjų žinios apie galimybę be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas (%)..... 58
56 pav. Tyrėjų žinios apie kitų autorių kūrinių naudojimą pagal mokslo sritis (%) 59
57 pav. Tyrėjų žinios apie kitų autorių kūrinių naudojimą pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)..... 59
58 pav. Tyrėjų žinios apie kitų autorių kūrinių naudojimą pagal amžiaus grupes (%) 60
59 pav. Tyrėjų žinios apie savo kūrinių, perduotų leidėjams, naudojimą (%) 60
60 pav. Tyrėjų žinios apie savo kūrinių, perduotų leidėjams, naudojimą pagal mokslo sritis (%)... 61
61 pav. Tyrėjų žinios ką su savo kūriniu gali daryti autorius pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)..... 61

62 pav. Tyrėjų žinios apie savo kūrinių, perduotų leidėjams, naudojimą pagal dalyvavimą mokymuose (%) 62
63 pav. Tyrėjų žinios, kaip etiškai ir teisiškai naudoti informacijos šaltinius (%) 62
64 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai (%) 63
65 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal mokslo sritis (%) 64
66 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%) 64
67 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal dalyvavimą mokymuose (%) 65
68 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%) 65
69 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo bei straipsnių rengimo programos (%) 66
70 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos pagal mokslo sritis (%) 67
71 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos pagal užimamas pareigas ir studijų lygį (%) 67
72 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos pagal užimamas pareigas ir studijų lygį (%) 68
73 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos pagal užimamas pareigas ir studijų lygį (%) 69
74 pav. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje (%) 70
75 pav. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal mokslo sritis (%) 70
76 pav. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal užimamas pareigas ir / ar studijų lygį (%) 71
77 pav. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal amžiaus grupes (%) 72
78 pav. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus (%) 73
79 pav. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus pagal mokslo sritis (%) 74
80 pav. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus pagal mokslo sritis (%) 75
81 pav. Tyrėjų ir studentų poreikis informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo gebėjimų mokymams (%) 77
82 pav. Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal mokslo sritis (%) 78
83 pav. Studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal mokslo sritis (%) 79
84 pav. Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%) 80
85 pav. Studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%) 81
86 pav. Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai (%) 82

87 pav. Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%) 83

88 pav. Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai pagal mokslo sritis (%) 84

89 pav. Lietuvos autorių mokslo publikacijos 1996–2014 m. (duomenys: *InCites* ir *SCImago Journals & Country Rank*, 2014-07-02) 97

90 pav. Lietuvos mokslo publikacijų dalis pasaulyje (duomenys: *Lietuvos mokslas skaičiais 2014,* 2014) 98

Lentelių sąrašas

1 lentelė. Klausimyno diagnostinių kintamųjų struktūra 15

2 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal studijų ir mokslo institucijas 18

3 lentelė. Duomenų bazių pasiskirstymas pagal jų svarbumą tyrėjams 42

4 lentelė. Tyrėjų žinios apie mokslo vertinimo rodiklius (%) 57

5 lentelė. Mokymų dalyvių paskirstymas pagal tikslines grupes 87

6 lentelė. Mokymų pasiskirstymas pagal institucijas 87

7 lentelė. Mokymuose dalyvavusių tyrėjų skaičius 91

8 lentelė. Institucijos, kuriose vyko mokymai 91

9 lentelė. Lietuvos mokslo ir studijų institucijose prieinamų duomenų bazių, prenumeruojamų per LMBA, skaičius, 1999–2014 97

10 lentelė. Tyrimo rezultatus apibendrinantys teiginiai 99

11 lentelė. Tyrėjų pasirinkimų duomenų bazių grupėse „labai svarbios“ ir „vidutiniškai svarbios“ lyginamoji analizė* 101

12 lentelė. Atviros prieigos išteklių panaudos lyginamoji analizė 102

13 lentelė. Universalių ir specializuotų informacijos paieškos sistemų naudojimo lyginamoji analizė 102

14 lentelė. Respondentų naudojimasis bibliotekų paslaugomis pagal mokslų sritis 104

15 lentelė. Vidutinis tyrėjų poreikis projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 siūlomoms mokymų temoms pagal pareigas 105

16 lentelė. Dalyvavusių ir nedalyvavusių mokymuose tyrėjų žinios 106

17 lentelė. Dalyvavusių ir nedalyvavusių mokymuose tyrėjų mokslinės informacijos naudojimo įpročiai 106

18 lentelė. Dalyvavusių ir nedalyvavusių mokymuose respondentų naudojimasis bibliotekų paslaugomis 107

Priedai

1 priedas. Tyrimo klausimynas ... 113

2 priedas. Tyrėjų naudojami naujausios informacijos gavimo būdų atviro klausimo atsakymų turinio analizė ... 121

3 priedas. Naujausios informacijos gavimo būdai ... 126

4 priedas. Naudojami informacijos paieškos įrankiai ... 131

5 priedas. Visateksčių dokumentų gavimo būdai pagal mokslo sritis ... 134

6 priedas. Naudojimosi informacijos ištekliais dažnumas ... 136

7 priedas. Duomenų bazių poreikio pasiskirstymas pagal mokslo sritis ... 139

8 priedas. Platforma naudojama prisijungimui ir paieškai prenumeruojamose duomenų bazėse ... 142

9 priedas. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas ... 144

10 priedas Tyrėjų žinios kitų autorių kūrinių naudojimo ... 147

11 priedas. Tyrėjų žinios, ką su savo kūriniu gali daryti autorius ... 148

13 priedas. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų tvarkymo programos ...

14 priedas. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje ... 151

15 priedas. Tyrėjų publikavimo atvirojoje prieigoje patirtį iliustruojančių teiginių analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai ... 153

16 priedas. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti ... 156

17 priedas. Tyrėjų publikavimo pasirinkimo teiginių analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai ... 158

18 priedas Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis ... 160

19 priedas. Mokymo temų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai ... 166

20 priedas Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai ... 167

21 priedas. Tyrėjų pastabų ir pasiūlymų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai ... 169

22 priedas. eMoDB.LT mokymo dalyvių pasiūlymų ir pageidavimų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai ... 172

23 priedas. 2014–2015 m. mokymų dalyviai pagal institucijas ... 176

24 priedas. eMoDB.LT2 mokymo dalyvių pasiūlymų ir pageidavimų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai ... 177

25 priedas. Lietuvos autorių mokslo publikacijos indeksuojamos *Web of Science* duomenų bazėje ... 182

26 priedas. Lietuvos autorių mokslo publikacijos, indeksuojamos *Scopus* duomenų bazėje ... 183

27 priedas. Prenumeruojamų duomenų bazių skaičius (per LMBA) ... 184

28 priedas. Atsakymai į tyrimui formuluotus klausimus ... 188

Pratarmė

Mokslinis tyrimas atliktas 2015 metais įgyvendinant projektą „eMoDB.LT2: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai – antrasis etapas“ (toliau – eMoDB.LT2, projekto kodas VP1-3.1-ŠMM-02-V-02-004), kuriam finansavimas skirtas pagal Lietuvos 2007-2013 metų laikotarpio Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę VP1-3.1-ŠMM-02-V „Mokslininkų ir kitų tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimas (mokslo duomenų bazės, e-dokumentai)“ iš Europos socialinio fondo, Lietuvos bendrojo finansavimo ir LMBA narių lėšų. Mokslinio tyrimo užsakovas – Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija (toliau – LMBA).

Tyrimo tikslas – įvertinti, kokį poveikį elektroninių mokslo duomenų išteklių prieinamumo padidinimas nacionaliniu mastu turėjo Lietuvos mokslinės produkcijos kokybiniams ir kiekybiniams parametrams. Siekiant šio tikslo vykdyti trys tarpusavyje susiję uždaviniai: 1) įvertinti mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais efektyvumo ir intensyvumo pokyčiai, kuriuos galimai sąlygojo projekto eMoDB.LT2 įgyvendinimas; 2) įvertinti mokslininkų ir kitų tyrėjų kompetencijų naudotis elektroniniais mokslo informacijos ištekliais pokyčiai bei konkrečios kompetencijų spragos; 3) pateiktos rekomendacijos dėl mokslininkų ir kitų tyrėjų ugdymo naudotis elektroniniais mokslo duomenų ištekliais veiklos tęstinumo. Tyrimo metu gauti duomenys lyginami su projekto „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ (toliau – eMoDB.LT) metu 2009 m. atlikto tyrimo rezultatais, kurie buvo publikuoti 2010 m.[1]

Tyrimo išplėstinę ataskaitą – mokslo studiją turinio požiūriu sudaro 3 skyriai. Pirmame skyriuje pristatoma tyrimo metodologija. Antrame skyriuje pristatomi tyrimo rezultatai ir jų analizė. Trečiame skyriuje pristatomi 2010–2011 metų ir 2014–1015 metų vykusių mokymų apklausų duomenys.

Tyrimui ir ataskaitos rengimui vadovavo dr. Gintarė Tautkevičienė (Kauno technologijos universitetas), bendraautorė dr. Zinaida Manžuch (Vilniaus universitetas).

Už pagalbą skaičiuojant, analizuojant ir apibendrinant tyrimo duomenis ir rašant tyrimo ataskaitą dėkojame Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studentei Giedrei Tautkevičienei. Tyrimo vykdytojai dėkoja projekto mokymų vadovei Rimai Klusovskienei už tyrimui parengtus ir pateiktus 2010–2011 metų ir 2014–1015 metų mokymų apklausų duomenis. Nuoširdžiai dėkojame Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos darbuotojoms Aušrai Vaškevičienei, Emilijai Banionytei už pagalbą, konsultacijas ir kritines pastabas vykdant tyrimą ir rengiant šią ataskaitą. Esame dėkingi visų mokslo ir studijų institucijų bibliotekų vadovams ir darbuotojams padėjusiems skleisti informaciją ir pravesti tyrimo apklausą. Taip pat dėkojame visų universitetų, kolegijų ir mokslo institutų tyrėjams atsakiusiems į pateiktus tyrimo anketos klausimus ir pateikusiems daug vertingų pastabų ir pasiūlymų. Tikimės, kad šis tyrimas paskatins tyrėjų informacinės kompetencijos ugdymo tobulinimą Lietuvos mokslo ir studijų institucijose.

Autorės

[1] http://www.lmba.lt/sites/default/files/tyrimas.pdf

Įvadas

Lietuvos mokslininkų pastangos kuriant naujas žinias ir jų pasiekimai įvairiose mokslinių tyrimų srityse yra reikšmingi mokslo ir technologijų bei socialinių ir humanitarinių mokslų vystymuisi pasauliniame kontekste. Naujų mokslo žinių kūrimui būtina žinoti tiek savo, tiek gretutinių sričių atliktus mokslo darbus ir naujausias pasaulio mokslininkų publikacijas. Visų mokslo sričių tyrimai yra svarbūs globaliosios ekonomikos vystymuisi ir socialinės gerovės augimui. Mokslininkai negali apsiriboti tik vietiniais pasiekimais ir moksliniais laimėjimais, kadangi pasaulinių naujausių mokslo tyrimų rezultatų pažinimas skatina naujus mokslo tyrimus, atradimus ir ekonominį vystymąsi. Siekiant užtikrinti naujų žinių, atitinkančių pasaulinius reikalavimus ir standartus, kūrimą, pasaulinė informacija mokslininkams reikalinga įvairiais mokslinės veiklos etapais: projektavimui, planavimui, modeliavimui, sudėtingų situacijų sprendimui, procesų valdymui ir kt. Mokslinio tyrimo procesas prasideda nuo mokslinės problemos pagrindimo, literatūros apžvalgos ir diskusijų su kitais mokslinio proceso dalyviais. Šis procesas vyksta per individualią refleksiją ir diskusijas su kitais mokslininkais ir yra kartotinis. Jo metu parengiama literatūros apžvalga, šaltinių bibliografija ir tyrimo planas. Sekantis etapas – konceptualizavimo fazė – apima duomenų rinkimą ir analizę. Gauti tyrimo rezultatai, atsižvelgiant į mokslo sritį, dažniausiai skelbiami konferencijų pranešimuose, straipsniuose, knygose ar monografijose. Rezultatų etape mokslininkai yra suinteresuoti tyrimo rezultatų sklaida, nes nuo to priklauso jų pripažinimas ir pareigos. Tyrimo rezultatų sklaida vyksta mokymų, pristatymų, pranešimų, seminarų metu. Šis etapas užbaigia mokslinių tyrimų proceso ciklą ir veda prie tyrimų rezultatų panaudojimo vykdant naujus tyrimus ir užtikrinant nuolatinį mokslo vystymąsi (Czerniewicz, 2013). Visuose mokslinės veiklos etapuose informacija vaidina lemiamą vaidmenį, t. y. naujų idėjų paieška pradedant mokslinį darbą, mokslinių rezultatų patikimumas, sukurtų žinių ir informacijos išsaugojimas ir sklaida, mokslininkų komunikavimas. Todėl moksliniams tyrinėjimams tinkamos informacinės aplinkos sukūrimas tampa valstybinės svarbos klausimu.

Sukūrus moksline informacija turtingą aplinką itin svarbu užtikrinti efektyvų informacijos naudojimą ir investicijų į prieigos prie informacijos šaltinių efektyvumą. Šie procesai sąlygoti mokslininkų ir kitų tyrėjų informacine kompetencija. Kiekviename mokslinio tyrimo proceso etape reikalinga atitinkama kompetencija, kuri leistų efektyviai rasti ir gauti, tvarkyti, tinkamai ir etiškai naudoti, vykdyti mokslinių tyrimų rezultatų sklaidą, užtikrinti matomumą ir pripažinimą (Karlsson et al., 2012). Informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo kompetencija turi būti suvokiama ne kaip siauri techniniai gebėjimai atlikti paiešką konkrečioje mokslo krypties tematikoje. Gebėjimas naudotis pasauliniais informacijos ištekliais reikalauja žinių apie informacinių technologijų vystymosi įtakoje itin greitai besivystančias, naujai atsirandančias ar nuolat atsinaujinančias technines priemones ir technologijas, naujus informacijos gavimo būdus ir kanalus, informacijos infrastruktūrą. Būtina suvokti tarptautinę informacijos paieškos kompetencijos prigimtį bei naujas mokslinės komunikacijos tendencijas. Egzistuoja esminiai skirtumai tarp originalius tyrimus vykdančių tyrėjų informacinės kompetencijos ir studentų, o dažnai ir dėstytojų, informacinės kompetencijos. Studijų ir dėstymo tikslais ieškodami informacijos, pastarieji atlieka paiešką, analizuoja ir apibendrina surastą informaciją, siekdami rasti konkrečius atsakymus. Tuo tarpu mokslinius tyrimus vykdančių dėstytojų, doktorantų ir kitų tyrėjų informacinė kompetencija yra kompleksinė, apimanti žinias ir gebėjimus, susijusius su mokslinių tyrimų proceso ciklu (Exner, 2014).

Paskutiniaisiais dešimtmečiais atlikti informacinio raštingumo tyrimai Lietuvoje atskleidė probleminę situaciją – nė viename studijų lygmenyje naudojimosi informacijos šaltiniais kompetencijos nėra kryptingai ugdomos arba ugdymas vyksta fragmentiškai. Dėl šios priežasties mokslininkai ir kiti tyrėjai neturi pakankamai galimybių sistemiškai įgyti visapusiškų informacijos paieškos, atnaujinimo ir naudojimo kompetencijų bei susipažinti su mokslinės komunikacijos kaita.

Todėl, vykdant pirmąjį projektą „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ (projekto kodas VP1-3.1-ŠMM-02-V-01-002), 2009 m. buvo atliktas tyrimas „Mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinis tyrimas“[2], kurio paskirtis buvo įvertinti mokslininkų ir kitų tyrėjų turimų kompetencijų naudotis elektroniniais mokslo informacijos ištekliais spragas bei konkrečių kompetencijų trūkumus ir pateikti rekomendacijas ugdymo turiniui, apimčiai, intensyvumui bei pobūdžiui. Šiuo metu jau galima įvertinti dviejų projektų įgyvendinimo etapų poveikį tyrėjų informacinės kompetencijos vystymui.

Tyrimo objektas: eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 projektų įgyvendinimo poveikis mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinės produkcijos kokybiniams ir kiekybiniams parametrams ir ugdymo naudotis elektroniniais mokslo duomenų ištekliais poreikiui.

Tyrimo tikslas – įvertinti, kokį poveikį elektroninių mokslo duomenų išteklių prieinamumo padidinimas nacionaliniu mastu turėjo Lietuvos mokslinės produkcijos kokybiniams ir kiekybiniams parametrams. Siekiant šio tikslo buvo analizuota Lietuvos tyrėjų parengtų ir paskelbtų mokslo publikacijų dinamika 1996–2014 metais, įvertinti mokslininkų ir kitų tyrėjų ugdymo naudotis elektroniniais mokslo duomenų ištekliais kompetencijos pokyčiai, jos ugdymo sudėties ir apimties poreikis.

Tyrimo uždaviniai:

1. Įvertinti mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais efektyvumo ir intensyvumo pokyčius, kuriuos galimai sąlygojo projekto eMoDB.LT2 įgyvendinimas.
2. Lyginant su 2009 m. atlikto tyrimo duomenimis, įvertinti mokslininkų ir kitų tyrėjų kompetencijų naudotis elektroniniais mokslo informacijos ištekliais pokyčius bei konkrečių kompetencijų spragas.
3. Pateikti rekomendacijas dėl mokslininkų ir kitų tyrėjų ugdymo naudotis elektroniniais mokslo duomenų ištekliais veiklos tęstinumo.

Tyrimo metu pateikiami atsakymai į tyrimo užduotyje suformuluotus klausimus:

1. Ar ir kiek plačiai mokslininkams ir kitiems tyrėjams yra žinomos naujos mokslinės komunikacijos procesų pasaulinės tendencijos: mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai, atviros prieigos iniciatyvos, institucinių ir teminių talpyklų kūrimo privalumai ir trūkumai?
2. Ar ir kiek dažnai naudojamasi mokslo vertinimo šaltiniais, mokslo vertinimo duomenimis (žurnalų svorio koeficientais, autorių h indeksu šalies, mokslo krypties, atskirų autorių vertinimo rodikliais ir pan.)?
3. Kokius įrankius dažniausiai renkasi elektroninės mokslo informacijos paieškai, kokius naudoja pagrindinius mokslo informacijos paieškos etapus, eigą ir pan.?
4. Kaip dažnai mokslininkai ir kiti tyrėjai naudojasi savo srities ir multidisciplininėmis Lietuvos ir užsienio mokslinės informacijos duomenų bazėmis?
5. Kaip dažnai naudojamos einamosios paieškos technologijos, užtikrinančios apsirūpinimą naujausia, aktualia konkrečios tematikos informacija?

[2] http://www.lmba.lt/sites/default/files/tyrimas.pdf

6. Ar iškyla sunkumų laikantis autorių teisių reikalavimų gaunant ir naudojant informacijos šaltinius, cituojant elektroninius mokslo informacijos šaltinius, rengiant mokslo darbus ir publikacijas?
7. Kokie informacijos tvarkymo įrankiai naudojami tvarkant surastą informaciją, rengiant bibliografiją?
8. Kokios mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo ištekliais silpnybės ir neišnaudotos galimybės?
9. Kuriuos eMoDB.LT2 projekto įgyvendinimo metu vykdytus mokymus mokslininkai ir kiti tyrėjai vertina kaip naudingiausius, kuriuos – kaip mažiausiai naudingus?
10. Įvertinti mokslininkų ir kitų tyrėjų kompetencijų pasikeitimą įgyvendinus eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 projektą, nustatyti kompetencijų ir žinių spragas, įvertinti naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais efektyvumo ir intensyvumo pokytį.

Tyrimas atliktas naudojant kiekybinio ir kokybinio tyrimo metodologiją. Tyrimo vykdymui sudarytas klausimynas, kuriame naudojami uždaro ir atviro tipo klausimai.

Tyrimo metodai:

- anketinė apklausa naudota siekiant ištirti tyrėjų informacinę kompetenciją, naudojimosi informacijos šaltiniais prioritetus ir patirtį, informacijos šaltinių naudojimo mokymų tematiką, trukmę ir formas.

- Tyrimo duomenų statistinė analizė.

- Atviro tipo klausimų kokybinė turinio analizė.

1. Tęstinio mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinio tyrimo metodika

Siekiant nustatyti ir įvertinti Lietuvos mokslininkų ir kitų tyrėjų turimas kompetencijas naudotis elektroniniais mokslo informacijos ištekliais, jų spragas bei konkrečių kompetencijų trūkumus, atlikta apklausa raštu. Duomenų rinkimui naudotas 2009 m. atlikto tyrimo modifikuotas klausimynas, sudarytas iš uždaro ir atviro tipo klausimų (Tautkevičienė, Duobinienė, Kretavičienė, Krivienė, & Petrauskienė, 2010). Prieš atliekant tyrimą, klausimynas buvo peržiūrėtas ekspertų, kurie patikslino klausimus ir išsakė nuomonę dėl papildomų klausimų įtraukimo. Rengiant ir patikslinant klausimynus remtasi bibliotekos darbuotojų – ekspertų ir tyrėjų, turinčių įvairią tyrimų patirtį, nuomone ir pastabomis.

Duomenų rinkimui parengtas interneto klausimynas, kurio pagrindiniai privalumai yra duomenų rinkimo greitis, lankstumas, galimybė pasiekti didesnę tyrėjų grupę. Šis duomenų rinkimas turi ir trūkumų – sudėtinga kontroliuoti proporcingą respondentų pasiskirstymą pagal imties demografines charakteristikas, klausimynui pildyti reikalingas atitinkamas technologinis raštingumas ir pan.

1.1. Tęstinio mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinio tyrimo klausimyno pagrindimas

Klausimyno pradžioje pristatomas apibendrintas tyrimo tikslas, nusakomas tyrimo prasmingumas ir vertingumas patiems tyrėjams, tikintis, kad tai juos motyvuos atsakyti į pateiktus klausimus.

Klausimyną sudaro 21 diagnostinis klausimas ir 8 socialiniai-demografiniai klausimai (1 priedas). Pastarųjų klausimų įtraukimas į klausimyno struktūrą leidžia išsiaiškinti, ar socialiniai-demografiniai veiksniai turi įtakos tyrėjų naudojamai paieškos strategijai ir vertinimams. Anglų kalbos žinios buvo pateiktos prie demografinių, o ne prie diagnostinių kintamųjų, kadangi tai nėra informacijos paieškos gebėjimų dalis, tačiau leidžia įvertinti tyrėjų gebėjimą naudotis duomenų bazėmis užsienio kalba. Į socialinio-demografinio bloko klausimų grupę įtrauktas klausimas apie respondentų dalyvavimą eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 projektų organizuotuose mokymuose. Diagnostinių kintamųjų bloką sudaro 24 uždaro tipo klausimai ir juos papildantys atviro tipo atsakymai, taip pat 13 atviro tipo klausimų (1 lentelė). Atviro tipo klausimai skirti išsiaiškinti informacijos išteklių paieškos ir naudojimosi ypatumus ir priežastis.

Tyrėjų informacinius gebėjimus ir informacinės kompetencijos ugdymo poreikį identifikuojantys klausimai sudaryti naudojant 2009 metais atlikto „Mokslininkų ir kitų tyrėjų kompetencijos naudotis mokslo informacijos šaltiniais bei jos spragų, konkrečių kompetencijų trūkumo bei ugdymo poreikio tyrimo" metodiką (Tautkevičienė ir kt., 2010). Siekiant atlikti tyrėjų informacinės kompetencijos ir informacinių poreikių pokyčių vertinimą ir palyginimą, dauguma klausimų sutampa su 2009 m. atlikto tyrimo klausimais.

1 lentelė. Klausimyno diagnostinių kintamųjų struktūra

Diagnostiniai blokai	Kintamųjų grupės	Teiginių/ pasirinkimų skaičius
Demografinių klausimų blokas	Lytis	2
	Institucija, kurioje dirba arba mokosi	Atviras
	Amžius	5
	Užimamos pareigos	8
	Mokslo sritis, kurioje atliekami moksliniai tyrimai	6
	Mokslo kryptis, kurioje vykdomi moksliniai tyrimai	Atviras
	Anglų kalbos žinios	5
	Informacija apie dalyvavimą projekto eMoDB.LT arba eMoDB.LT2 organizuotuose mokymuose	4
Diagnostinių klausimų blokas	Naujausios informacijos gavimo būdai	7
	Naujausios informacijos gavimo būdai	Atviras
	Naudojami paieškos įrankiai	6
	Viso teksto dokumentų gavimo būdai	9
	Viso teksto dokumentų gavimo būdai	Atviras
	Mokslinės informacijos paieškos dažnumas	3
	Moksliniams tyrimams svarbios duomenų bazės	69
	Moksliniams tyrimams svarbios duomenų bazės	Atviras
	Prisijungimo prie duomenų bazių būdai	6
	Prisijungimo prie duomenų bazių būdai	Atviras
	Informacija apie mokslo vertinimo rodiklių naudojimą	5
	Žinios apie mokslo vertinimo rodiklius	4
	Žinios apie autorių teises	4
	Žinios apie publikacijų viešinimą	4
	Žinios apie bibliografinių aprašų rengimo ir citavimo stilius	5
	Žinios apie bibliografinių aprašų rengimo ir citavimo stilius	Atviras
	Bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos	5
	Bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos	Atviras
	Žinios apie etišką ir teisišką informacijos naudojimą	3
	Publikacijų talpinimas atviros prieigos ištekliuose	4
	Publikacijų talpinimas atviros prieigos ištekliuose	Atviras
	Publikavimo sprendimų priėmimo veiksniai	4
	Publikavimo sprendimų priėmimo veiksniai	Atviras
	Mokymų tyrėjams temų poreikis	11
	Mokymų studentams temų poreikis	11
	Mokymų temų poreikis	Atviras
	Mokymo kursų būdai	5
	Mokymo kursų būdai	Atviras
	Pasiūlymai dėl informacijos išteklių aprūpinimo ir informacinės kompetencijos ugdymo	Atviras
	Iš viso klausimų:	195/13

Kiekybinė duomenų analizė, atlikta taikant aprašomosios statistikos metodus ir skaičiuojant respondentų atsakymų procentinę raišką, vidurkį ir kt. Statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti taikant $\chi 2$ kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti. Duomenų apdorojimui naudotas SPSS (*Satistical Package for Social Sciences*) programinis paketas. Atviro tipo klausimų analizei naudotas kokybinis turinio (angl. *content*) analizės metodas, išskiriant teiginius apibūdinančias kategorijas ir subkategorijas, o atskirais atvejais vertinant teiginių pasikartojimo dažnius. Lentelėse naudojami trumpinimai:

N – respondentų skaičius.

X – aritmetinis vidurkis, reiškiantis tašką, kuris vidutiniškai artimiausias visiems statistinės eilutės elementams. Teiginiai, kurių vertinimo vidurkis skalės atžvilgiu didžiausias, žymi didžiausią respondentų pritarimą.

$\chi 2$ – suderinamumo kriterijus hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti, parodo statistiškai reikšmingus skirtumus skirtingose imtyse.

1.2. Tyrimo tikslinės grupės ir imties charakteristikos

Tyrimo metu apklausti Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojai, mokslininkai, studentai ir mokslo institutų mokslininkai. Tyrimas buvo vykdytas 2015 m. balandžio mėn. pradžioje – gegužės mėn. pradžioje. Tyrimo imtis buvo planuojama remiantis oficialiais Lietuvos statistikos departamento pateiktais duomenimis. Statistikos metraštyje pateiktais duomenimis Lietuvos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros sektoriuje dirbančių darbuotojų skaičius yra 18 083 tyrėjai, iš jų 8 104 turi mokslo ar pedagoginį laipsnį (2013 metų duomenys)[3]. Analizuojant pateiktus duomenis pagal sektorius aukštojo mokslo sektoriuje dirba 13 936 (iš jų 6 802 turi mokslo ar pedagoginį laipsnį) ir valdžios sektoriuje (apima valstybės mokslo institutus) – 1 696 (iš jų 1 058 turi mokslo ar pedagoginį laipsnį). Taikant 95 % patikimumo lygį ir 5 % patikimumo intervalą, imtį turėtų sudaryti 374 tyrėjai. Tyrimo metu apklausti Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojai, mokslininkai, studentai ir mokslo institutų mokslininkai. Atliekant apklausą pildytos 1 103 anketos, iš jų pilnai užpildytos 560 tyrėjų anketos. Anketų užpildymo procentas yra 50,8 %.

Vykdant tyrimą buvo siekiama apklausti tyrėjus, vykdančius tyrimus įvairiose mokslo srityse, todėl, nustatant respondentų skaičių, buvo taikoma kvotinė netikimybinė imtis ir siekiama išlaikyti proporcingą jų atstovavimą įvairioms mokslo sritims. Statistikos metraštyje pateiktais 2013 m. duomenimis (Lietuvos statistikos departamentas, 2014) humanitariniuose moksluose dirba 2 859, socialiniuose moksluose – 4 413, technologijos moksluose – 2 553, fiziniuose moksluose – 2 217, biomedicinos moksluose – 3 136 tyrėjai. Siekiant imties reprezentatyvumo, buvo taikoma netikimybinė kvotinė imtis, siekiama apklausti visų mokslo sričių atstovus. Apklausoje dalyvavę tyrėjai atstovauja visas mokslo sritis: technologijos mokslus – 21 % (135 tyrėjai), socialinius mokslus – 33 % (214 tyrėjų), biomedicinos mokslus – 20 % (132 tyrėjai), fizinius mokslus – 12 % (80 tyrėjų), humanitarinius mokslus ir menus – 14 % (89 tyrėjai) (1 pav.). Tiriamųjų pasiskirstymas pagal mokslo sritis rodo, kad minimalūs imties kriterijai yra išlaikyti. Galima teigti, kad tyrimo imtis reprezentatyvi pagal bendrosios imties ir mokslų srities charakteristikas. Reikia pastebėti, kad dalis mokslininkų vykdo multidisciplininius tyrimus, todėl savo mokslinę veiklą priskyrė dviem mokslo sritims. Tokius tyrimus atlieka net 16 % tyrėjų. Todėl mokslo sričių pasirinkimų skaičius (650 pasirinkimų) didesnis už bendrą respondentų skaičių (560 tyrėjų).

Skirtingą tyrėjų aktyvumą pagal mokslo sritis sąlygoja skirtingi mokslo srities informacijos poreikiai. Tikėtina, kad menų ir humanitarinių mokslų srityse dirbantiems tyrėjams mažiau aktualūs pasauliniai mokslinės informacijos ištekliai, dalis jų tyrinėja rankraštinius ar spausdintus dokumentus lietuvių kalba, kurie saugomi bibliotekų fonduose. Taip pat reikšmingas veiksnys, turintis įtakos menų srities tyrėjų naudojimuisi el. informacijos ištekliais, yra tai, kad menams skirtų duomenų bazių Lietuvos akademinėse, kaip ir kito tipo, bibliotekose prenumeruojama itin mažai.

[3] Lietuvos statistikos departamentas. *Lietuvos statistikos metraštis*. Vilnius: Informacinis-leidybinis centras, 2014.

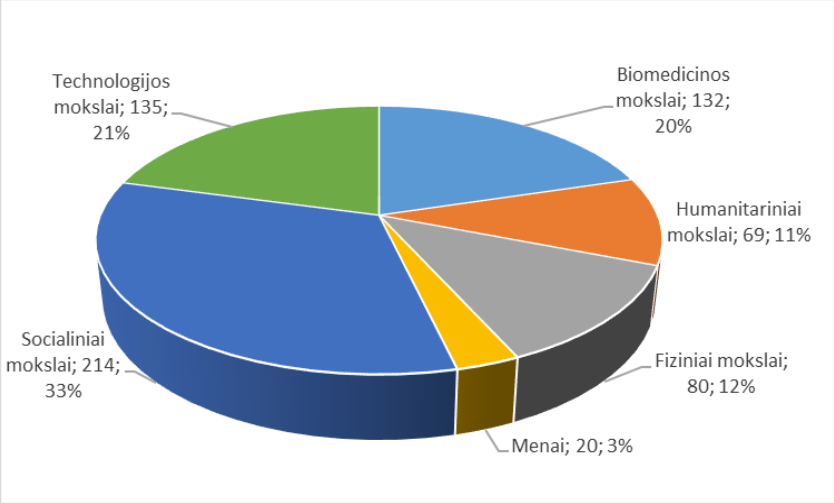

1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal mokslo sritis (%)

Tolimesnėje analizėje skaičiuojant statistiškai reikšmingus skirtumus naudojami apjungti humanitarinių mokslų ir menų sričių tyrėjų duomenys, kadangi menų tyrėjų skaičius sudaro tik 3 %, be to, pagal mokslo sričių klasifikaciją jie priklauso humanitarinių mokslų sričiai. Taip pat įvesta papildoma kategorija – tyrėjai, atliekantys tyrimus multidisciplininėje mokslų erdvėje. Šiai kategorijai buvo priskirti tyrėjai, kurie nurodė dirbantys ir/ar atliekantys mokslinius darbus daugiau nei vienoje srityje. Pagal perskaičiuotą priklausomybę mokslo sritims pasiskirstymas pavaizduotas 2 pav.

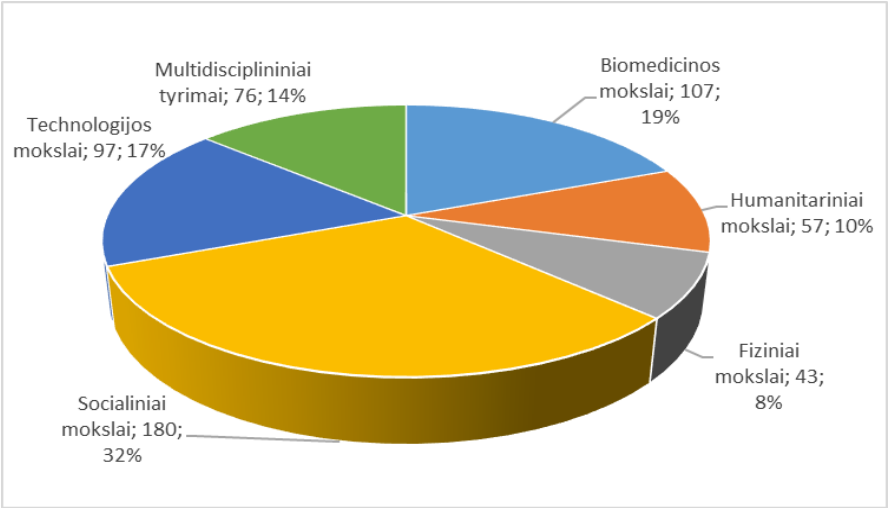

2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal perskirstytas mokslo sritis (%)

Mokslininkų ir kitų tyrėjų anketinė apklausa vykdyta valstybinėse mokslo ir studijų institucijose, kurių darbuotojai yra mokslininkai ar kiti tyrėjai, vykdantys mokslinius tyrimus. Institucijų sąrašas sudarytas pagal AIKOS (Atvira informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistema) registro duomenis[4]. Klausimyno elektroninė forma įkelta į internetą, informacija apie tyrimą išsiuntinėta el. paštu į visas šiame registre pateiktas valstybines universitetines ir neuniversitetines aukštąsias mokyklas ir mokslo institutus. Esant nepakankamai aktyviam anketų

[4] *Atvira informavimo, konsultavimo, orientavimo sistema.* [interaktyvus]. Prieiga per internetinę svetainę: <http://www.aikos.smm.lt>.

pildymui iš atskirų institucijų, prašymai pildyti anketas išsiuntinėti į konkrečias institucijas ar padalinius, vykdančius mokslinius tyrimus atitinkamose mokslo srityse, pakartotinai. Menų ir humanitarinių mokslų srityse mokslinius tyrimus vykdančioms institucijoms informacija buvo siunčiama papildomai, paaiškinant mokslininkams dalyvavimo vykdomame tyrime reikšmingumą ir tikslingumą. Nepaisant papildomų pastangų, tik nedidelė dalis šių mokslų sričių atstovų užpildė apklausos klausimynus. 2 lentelėje pateikiamas anketų užpildymo pasiskirstymas pagal mokslo ir studijų institucijas.

Neuniversitetines aukštąsias mokyklas atstovauja tik keletas valstybinių institucijų (tik 7 iš 23). Kolegijos anketas pildė pasyviai, iš jų aktyviausiai anketas pildė Kauno kolegijos ir Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos tyrėjai. Tai rodo, kad mokslinė veikla kolegijose yra mažiau intensyvi nei universitetuose ir mokslo institutuose.

Universitetines aukštąsias mokyklas atstovauja visos valstybinės institucijos. Mažiausiai aktyvūs buvo LCC tarptautinio universiteto ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos tyrėjai. Aktyviausiai anketas pildė Kauno technologijos universiteto, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Vilniaus universiteto tyrėjai.

Analizuojant respondentų pasiskirstymą pagal mokslo institutus galima pastebėti, kad, nors ir negausiai, bet jas pildė įvairių mokslo institutų darbuotojai, atstovaujantys įvairias mokslo sritis ir kryptis. Aktyviausiai tyrime dalyvavo Biotechnologijos instituto, Fizinių ir technologijos mokslų centro ir Gamtos tyrimų centro mokslininkai. Apklausoje dalyvavo tyrėjai tiek iš savarankiškų, tiek iš universitetams priklausančių institutų.

2 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal studijų ir mokslo institucijas

Kolegijos	N	%	Universitetai	N	%	Institutai	N	%	Kita	N	%
AK	1	0,2	ASU	18	3,2	BII	1	0,2	Kita	4	0,7
ILK	2	0,4	ISM	7	1,3	FTMC	16	2,9	**Iš viso**	4	0,7
KK	11	2,0	KTU	103	18,4	GTC	19	3,4			
KVK	2	0,4	KU	38	6,8	KBUMI KTU	1	0,2			
LAJM	3	0,5	LCC IU	1	0,2	MMI KTU	1	0,2			
ŠVK	1	0,2	LEU	37	6,6	SCI KTU	1	0,2			
VTDK	10	1,8	LKA	2	0,4	LAEI	1	0,2			
Nenurod. kol.	3	0,5	LMTA	2	0,4	LAMMC	2	0,4			
Iš viso:	33	5,9	LSMU	52	9,3	LEI	8	1,4			
			LSU	24	4,3	LII	1	0,2			
			MRU	21	3,8	LTEC	1	0,2			
			ŠU	12	2,1	PFI	1	0,2			
			VDA	12	2,1	TSPMI	1	0,2			
			VDU	23	4,1	BTI VU	10	1,8			
			VGTU	24	4,3	MII VU	3	0,5			
			VU	73	13,0	TFAI VU	1	0,2			
			Nenurod. univ.	5	0,9	Nenurod. MI	1	0,2			
			Iš viso:	454	81,1	**Iš viso:**	69	12,3			

Analizuojant respondentų pasiskirstymą pagal lytį, galima pastebėti, kad tyrėjų vyrų yra mažiau nei moterų. Tyrime dalyvavusios moterys sudaro 64 %, vyrai – 36 %. Tai rodo didesnį tyrėjų – moterų aktyvumą ir siekį aktyviau dalyvauti išsakant informacijos išteklių poreikius.

Svarbus analizės kriterijus – respondentų pasiskirstymas pagal pareigas arba studijų pakopą. Tyrimo vykdytojai, platindami klausimynus, orientavosi į didesnę patirtį turinčius mokslininkus, todėl informacija su prašymu pildyti anketą buvo siunčiama į institucijų padalinius, atliekančius mokslinius tyrimus. Aktyviai anketas pildė didesnę mokslinių tyrimų patirtį turintys tyrėjai: lektoriai – 23 %, docentai – 20,3 %, mokslo darbuotojai – 19,1 %, profesoriai – 10,1 %, o taip pat doktorantai (24,1 %), kuriems prieiga prie mokslinės informacijos šaltinių itin aktuali, kadangi jie atlieka išsamią mokslinės literatūros analizę. Mažiau aktyvūs buvo žemesnes pedagogines pareigas užimantys tyrėjai: asistentai – 7,9 % ir magistrantai – 11,7 % (3 pav.).

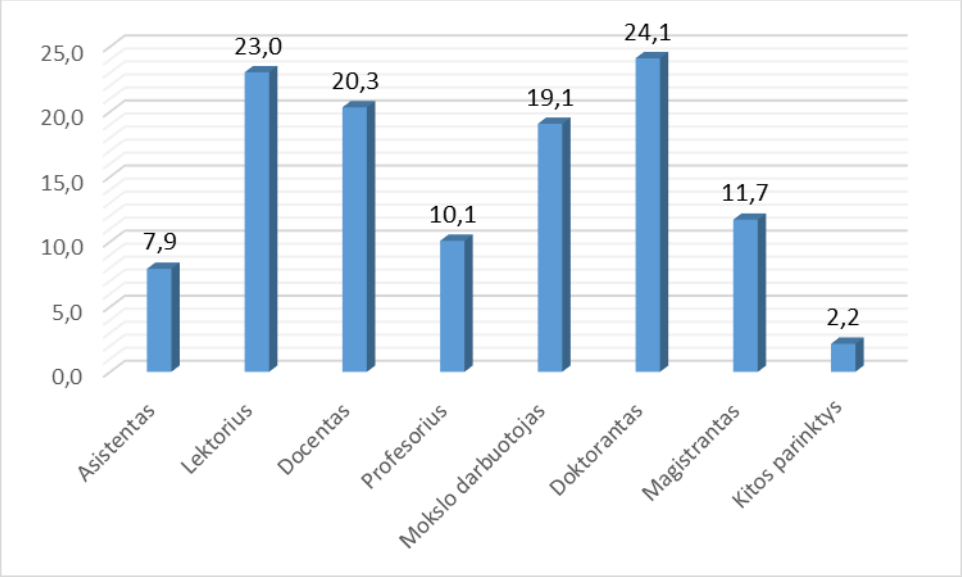

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pareigas arba studijų lygį (%)

Dalis tyrėjų save identifikavo keliose pareigose, pvz., profesorius ir mokslo darbuotojas, docentas ir mokslo darbuotojas, asistentas ar lektorius ir doktorantas. Todėl bendras tyrėjų skaičius analizuojant pagal pareigas ar studijų lygį yra 18,3 % didesnis (iš viso 658 pasirinkimai), negu tyrimo dalyvių skaičius (560 respondentai). Skaičiuojant statistiškai reikšmingus skirtumus tarp tyrėjų pateiktų atsakymų, tyrėjai turi būti priskiriami prie vienos pareigybės arba studijų lygio. Tai buvo padaryta prioritetą teikiant mokslinei veiklai. Perskaičiuotas respondentų pasiskirstymas pagal pareigas arba studijų lygį pateiktas 4 paveiksle.

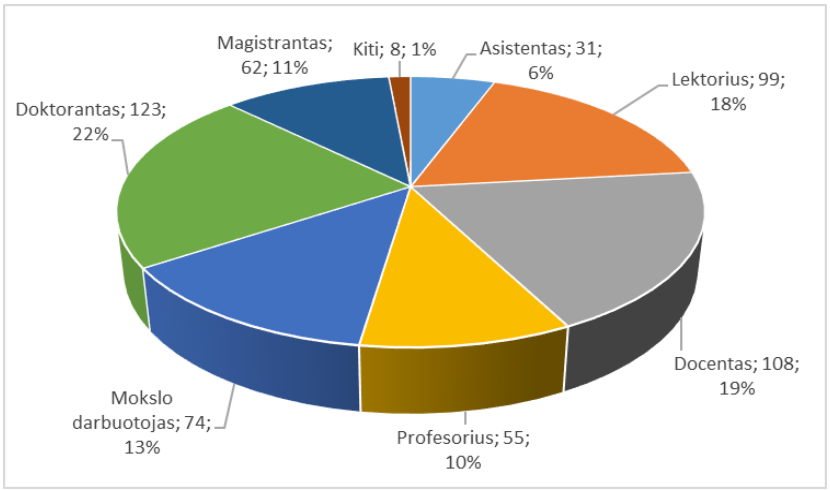

4 pav. Perskirstytas respondentų pasiskirstymas pagal pareigas arba studijų lygį (%)

Analizuojant tyrėjų pasiskirstymą pagal amžiaus grupes, galima pastebėti, kad daugiau kaip pusę apklaustųjų sudaro jaunesni nei 40 metų tyrėjai (5 pav.). Tai leidžia manyti, kad jaunesni nei 40 metų tyrėjai aktyviau naudojasi duomenų bazėmis ir kitais elektroninės informacijos šaltiniais.

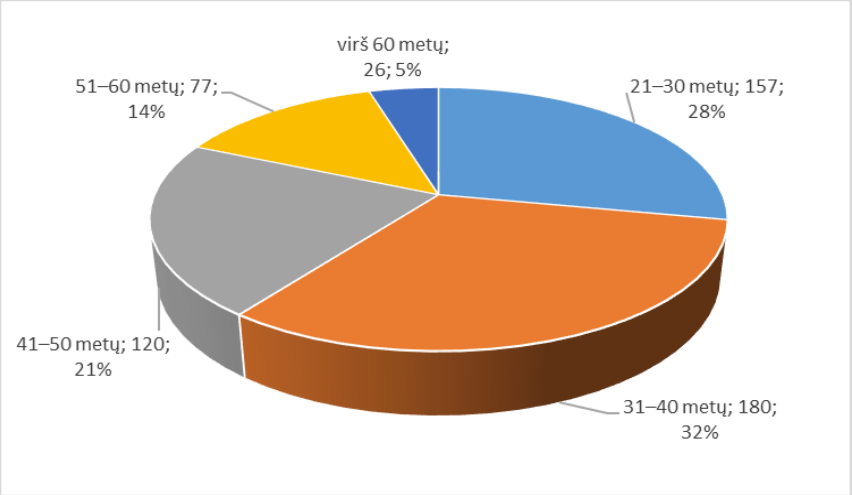

5 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (%)

Dar vienas svarbus veiksnys, turintis įtakos naudojimuisi el. ištekliais ir duomenų bazėmis – anglų kalbos žinios. Atlikta analizė parodė, kad tyrėjų anglų kalbos žinios yra geros arba labai geros (63,8 %), beveik trečdalio – vidutiniškos (28,4 %) ir tik nedidelės dalies yra silpnos arba nemoka anglų kalbos (7,9 %) (6 pav.). Tai leidžia daryti prielaidą, kad daugumai tyrėjų anglų kalbos žinios nėra barjeras, ribojantis jų galimybes naudotis moksliniais informacijos šaltiniais, esančiais internete ir duomenų bazėse.

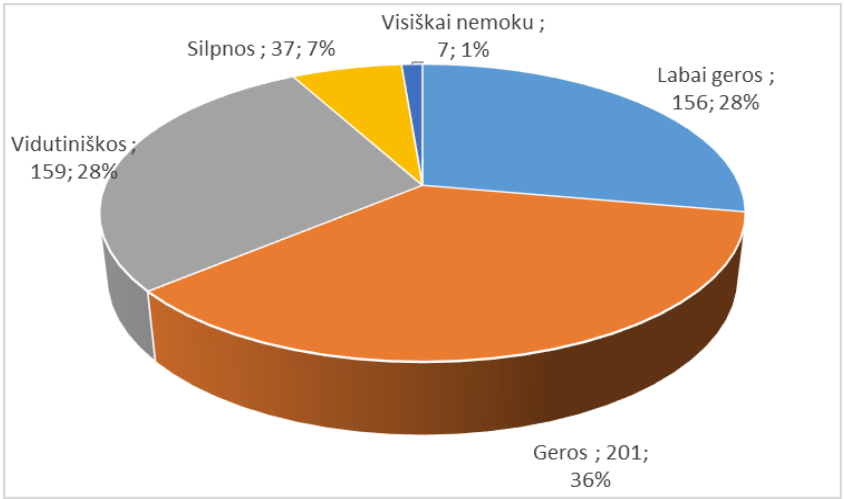

6 pav. Respondentų anglų kalbos žinių lygis (%)

Socialiniai ir demografiniai kintamieji toliau naudojami analizuojant tyrėjų naudojimąsi informacijos šaltiniais pagal atskiras mokslo sritis, užimamas pareigas, amžiaus grupes ir dalyvavimą projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose. Remiantis šiais kriterijais yra tikrinami statistiškai reikšmingi skirtumai atskirose tyrėjų imtyse. Sekančiame skyriuje pristatoma tyrėjų atsakymų analizė.

Vienas tyrimo tikslų – nustatyti, ar vykdyti mokymai turėjo įtakos tyrėjų informacijos paieškos įpročiams. Tuo tikslu pateiktas klausimas apie dalyvavimą projektų metu organizuotuose mokymuose. Nustatyta, kad daugiau kaip trečdalis tyrėjų dalyvavo bent vienuose mokymuose (35 %), šiek tiek daugiau nei pusė tyrėjų nedalyvavo mokymuose (56 %) arba nepamena (9 %) (7 pav.).

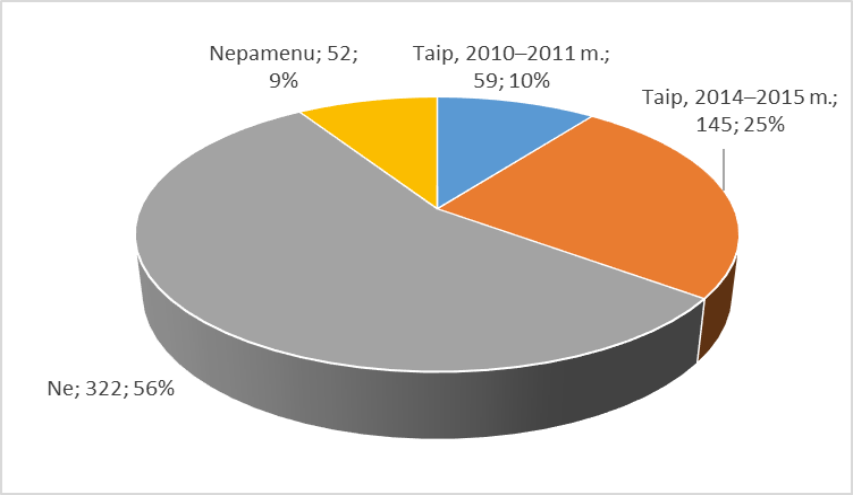

7 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal dalyvavimą projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose (%)

Atlikta tiriamųjų socialinių–demografinių charakteristikų analizė leidžia teigti, kad tyrime dalyvavę tyrėjai tinkamai reprezentuoja mokslininkus ir kitus tyrėjus pagal jų atstovavimą institucijoms, mokslo sričiai, pareigoms ir lyčiai.

2. Tęstinio mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinio tyrimo rezultatai ir analizė

2.1. Tyrėjų naudojamų naujausios mokslinės informacijos gavimo būdų analizė

Analizuojant tyrėjų naudojamus naujausios informacijos gavimo būdus, pirmuoju pasirinkimu tyrėjai nurodo būdą, kai peržiūri prenumeruojamus savo srities mokslinius žurnalus. Antroje pozicijoje tyrėjai pasirinko mokslininkų publikacijų virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose peržiūrą, trečioje pozicijoje tyrėjai nurodė bendravimą su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu. Ketvirtojoje pozicijoje pateko informacijos apie naujausius srities informacijos šaltinius gavimas iš bibliotekos. Naujienų gavimas el. paštu ir RSS kanalais yra modernus informacijos gavimo būdas, tačiau tyrėjų tarpe šis naujausios informacijos gavimo būdas nėra populiarus. Naujienų užsakymas el. paštu naudojamas pusės tyrėjų, o nuolat šia paslauga naudojasi 17,5 % tyrėjų; RSS technologiją naudoja dar mažesnis skaičius tyrėjų: retkarčiais – 11,8 %, o dažnai – tik 2,3 % tyrėjų (8 pav.). Šio informacijos gavimo būdui populiarinti turėtų būti skiriamas kaip galima didesnis dėmesys.

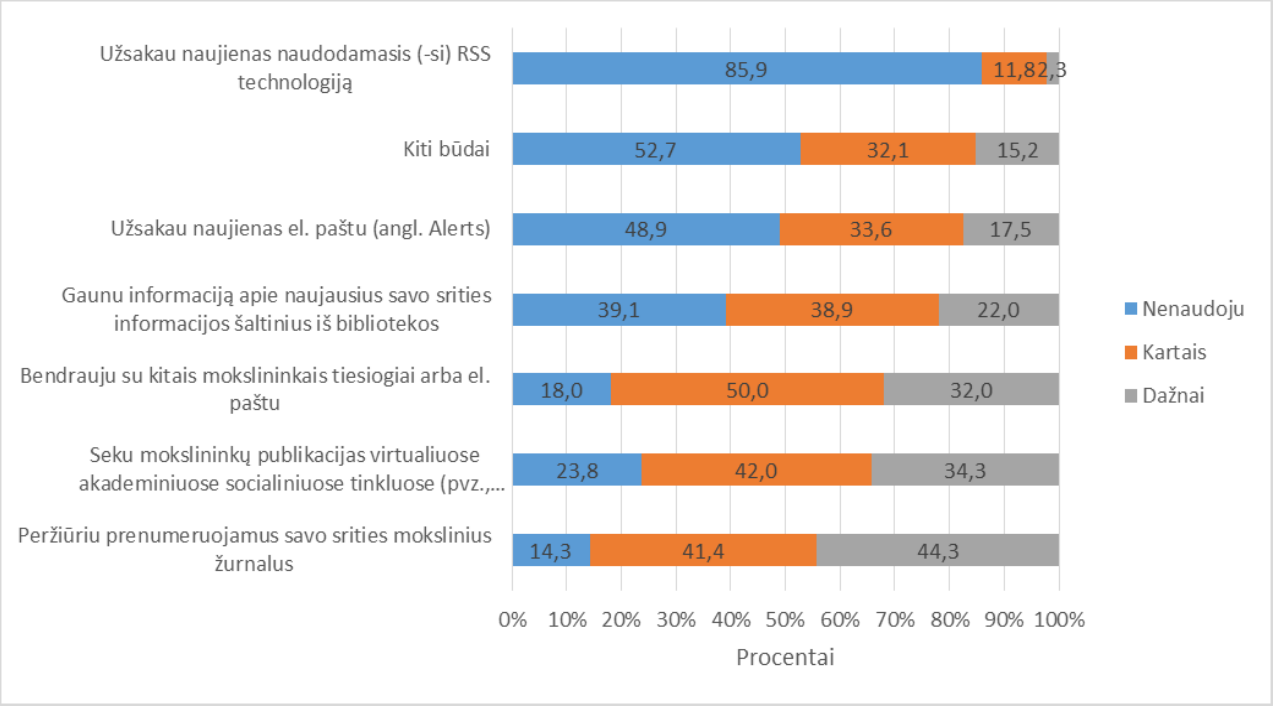

8 pav. Tyrėjų naudojami naujausios informacijos gavimo būdai (%)

Kitus informacijos gavimo būdus dažnai naudoja 52,7 % tyrėjų. Išsamesnė informacija apie kitus naudojamus būdus pateikiama analizuojant tyrėjų atsakymus į atviro tipo klausimą. Į atvirą klausimą apie naujos informacijos paiešką atsakė 212 tyrėjų. Atliktus tyrėjų atviro tipo klausimo atsakymų analizę, lentelėje pateikiamos kategorijos, subkategorijos ir juos pagrindžiantys teiginiai, atskleidžiantys tyrėjų naujausios informacijos gavimo būdus (2 priedas). Išskirtos devynios kategorijos: *Paieška internete* (82 teiginiai), *Paieška duomenų bazėse* (55 teiginiai), *Leidinių peržiūra* (13 teiginių), *Paieška bibliotekose ir leidyklose* (8 teiginiai), *Bendravimas tiesiogiai arba virtualioje erdvėje* (53 teiginiai), *Ekspertinė veikla (*4 teiginiai), *Užsakant naujienas* (6 teiginiai), *Paieška pagal cituojamus dokumentus* (2 teiginiai), *Kiti* (11 teiginių). Kategorijoje *Paieška internete* išskirtos 4 subkategorijos: *Paieškos sistemos* (41 teiginys), *Internetas* (17 teiginių),

Paieška esant poreikiui (14 teiginių), *Informacija organizacijų ir asmeniniuose tinklalapiuose* (10 teiginių). *Paieška duomenų bazėse* kategorijoje išskirtos 2 subkategorijos: *Duomenų bazės* (53 teiginiai) ir *Atvirosios prieigos šaltiniai* (2 teiginiai). *Leidinių peržiūros* kategorijoje išskirta tik viena subkategorija – *Žurnalų ir kitų leidinių peržiūra* (13 teiginių). *Bibliotekų ir leidyklų* kategorijoje išskirtos dvi subkategorijos: *Bibliotekų katalogai ir jų kuriamos DB* (7 teiginiai) ir *Leidyklos* (1 teiginys). *Bendravimas tiesiogiai arba virtualioje erdvėje* kategorijoje išskirtos keturios subkategorijos: *Konferencijos, seminarai, mokymai, kt. susitikimai* (20 teiginių), *Bendravimas su kitais tyrėjais dėstytojais, kolegomis, bendramoksliais* (17 teiginių), *Socialiniai tinklai* (12 teiginių), *El. paštas* (4 teiginiai). Kitose kategorijose išskirta tik po vieną subkategoriją.

Sekantis etapas – nustatyti skirtumus tarp skirtingas demografines charakteristikas turinčių tyrimo dalyvių. Patikrinus $\chi 2$ kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tarp skirtingų mokslo sričių tyrėjų, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti trims iš šešių teiginių (3 priedas). Prenumeruojamus savo srities žurnalus ($\chi 2$ =19,780, df=10, p=0,031) dažniau peržiūri fizinių mokslų atstovai (62,8 %), mažiausiai – humanitarinių mokslų srities atstovai (31,6 %) (9 pav.).

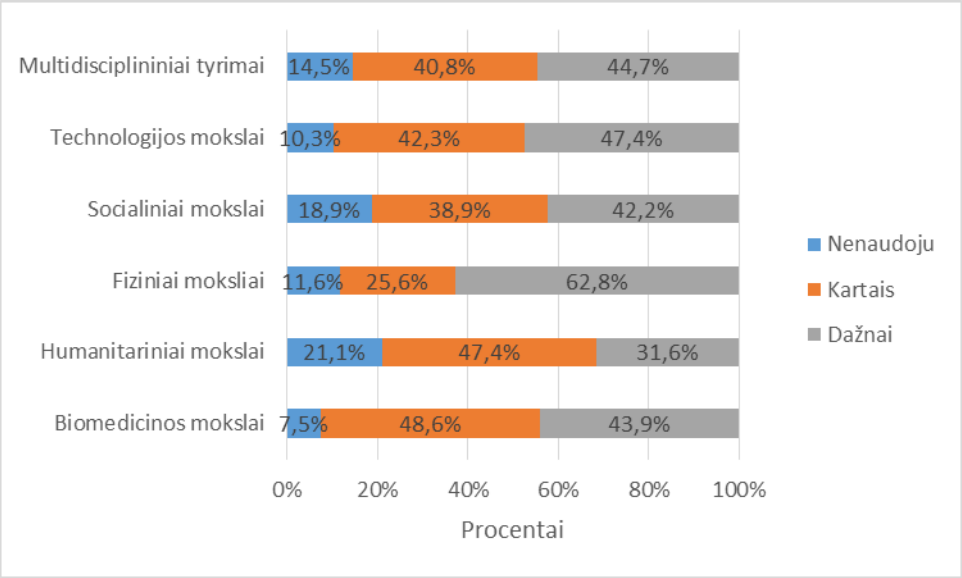

9 pav. Peržiūri savo srities mokslo žurnalus pagal mokslo sritis (%)

Mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (pvz., *ResearchGate, Reseacher ID, Academia.edu*) ($\chi 2$=25,060, df=10, p=0,005) dažniau seka biomedicinos mokslų (49,5 %), rečiau fizinių mokslų sričių tyrėjai (16,3 %) (10 pav.).

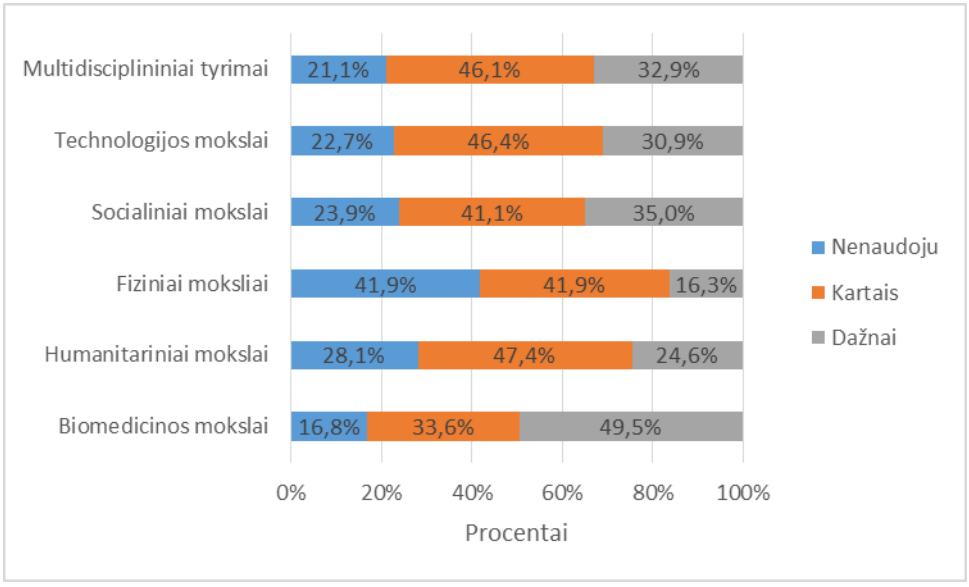

10 pav. Seka mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose pagal mokslo sritis (%)

Informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos ($\chi2$=28,184, df=10, p=0,002) dažniau gauna humanitarinių (29,8 %) ir socialinių mokslų (28,3 %) nei biomedicinos (11,2 %) ir fizinių (4,7 %) mokslų tyrėjai (11 pav.).

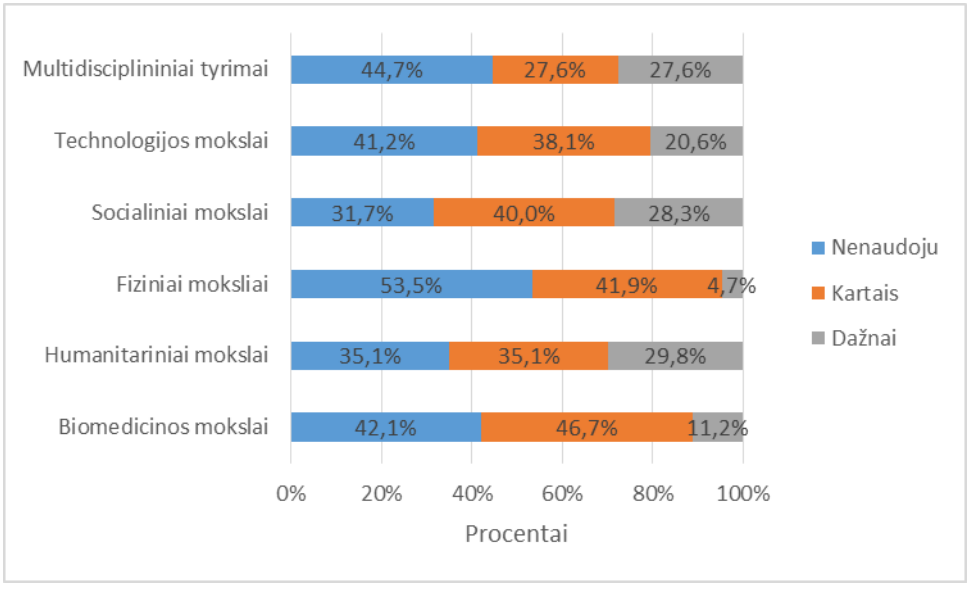

11 pav. Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos pagal mokslo sritis (%)

Analizuojant statistiškai reikšmingus skirtumus tarp naujausios informacijos gavimui naudojamų būdų pasirinkimo tarp skirtingas pareigas užimančių ar studijų pakopoje studijuojančių tyrėjų, skirtumai rasti keturiems iš šešių teiginių (3.7 – 3.12 priedai). Prenumeruojamus savo srities žurnalus dažniau peržiūri profesoriai (70,9 %), mažiausiai – magistrantai (25,8 %) ($\chi2$=55,955, df=14, p=0,000) (12 pav.).

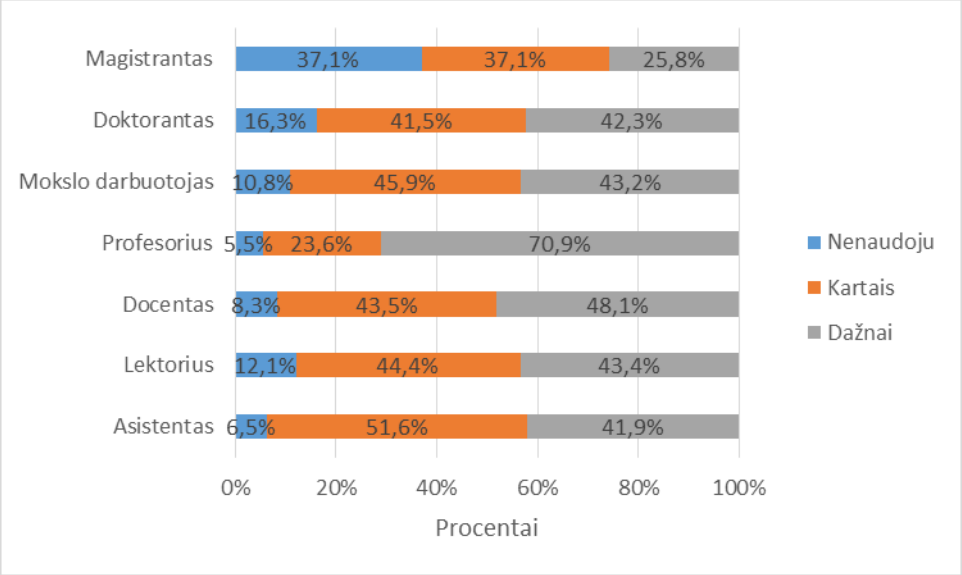

12 pav. Peržiūri prenumeruojamus savo srities žurnalus (%)

Seka mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (pvz., *ResearchGate, Reseacher ID, Academia.edu*) ($\chi 2$=24,783, df=14, p=0,037) dažniau doktorantai (39,8 %) ir asistentai (38,7 %), rečiau – magistrantai (16,1 %) (13 pav.).

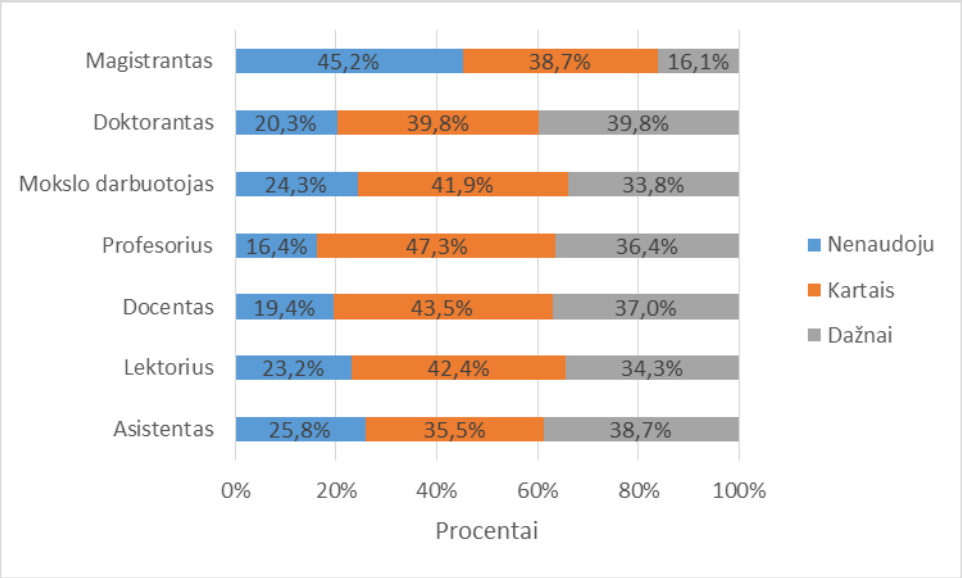

13 pav. Seka mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (%)

Bendrauja su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu ($\chi 2$=91,750, df=14, p=0,000) dažniau profesoriai (54,5 %), rečiau mažesnę patirtį turintys tyrėjai – magistrantai (16,1 %), doktorantai (26,0 %) ir asistentai (25,8 %) (14 pav.). Tai rodo, kad didesnę patirtį turintys tyrėjai jau turi sukūrę bendradarbiavimo ir partnerystės tinklus mokslinių tyrimų vykdymo ir dalijimosi žiniomis srityse.

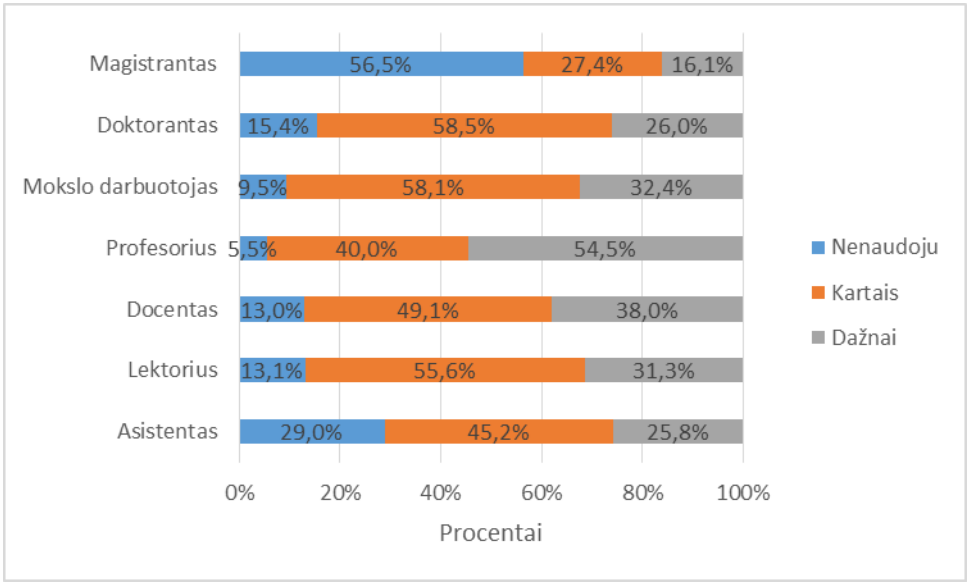

14 pav. Bendrauja su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu (%)

Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos ($\chi 2$=38,820, df=14, p=0,000) dažniau docentai (33,3 %) ir lektoriai (31,3 %), rečiau – mokslo darbuotojai (9,5 %) ir doktorantai (13,8 %) (15 pav.).

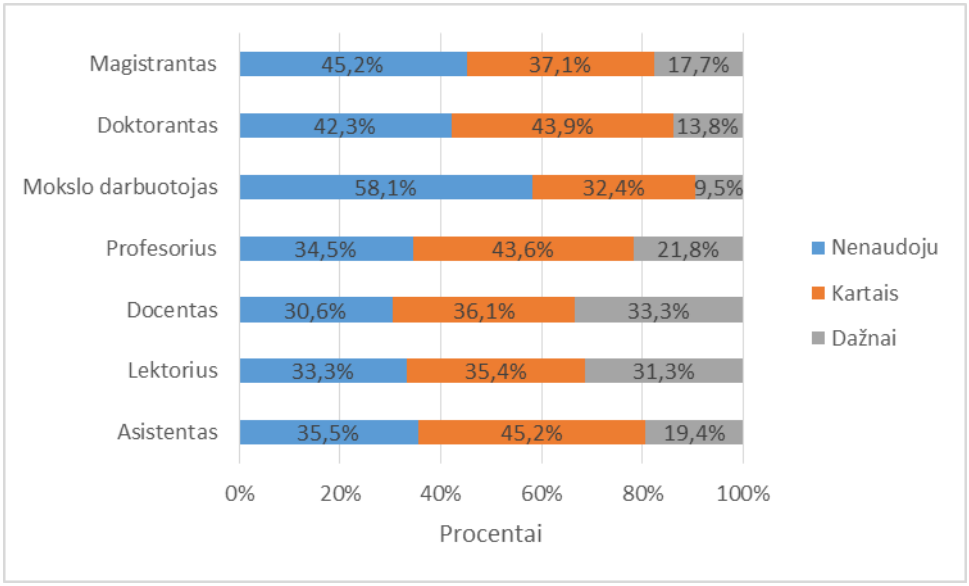

15 pav. Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos (%)

Analizuojant naujausios informacijos paieškos būdų prioritetus tarp tyrėjų, dalyvavusių projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 organizuotuose informacinės kompetencijos mokymuose ir nedalyvavusių juose, nustatyti statistiškai reikšmingi skirtumai vienam teiginiui – *Gaunu informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos* (3.13 – 3.18 priedai). Tie, kurie lankė mokymo kursus, dažniau kreipiasi į biblioteką tuomet, kai jiems reikia naujausios informacijos. Tarp lankiusių mokymus bibliotekos pagalbos tikisi 67,4 – 79,5 % tyrėjų, iš jų 30,8 – 35,6 % dažnai ir 34,7 – 48,7 % kartais, tuo tarpu nelankiusieji 53,1 % kreipiasi į biblioteką, iš jų

dažnai – 14,6 %, kartais – 38,5 % (16 pav.). Tai rodo, kad mokymų metu pasitikėjimas bibliotekos darbuotojais išaugo. Tokius pokyčius galima paaiškinti tuo, kad mokymus vedė bibliotekos darbuotojai.

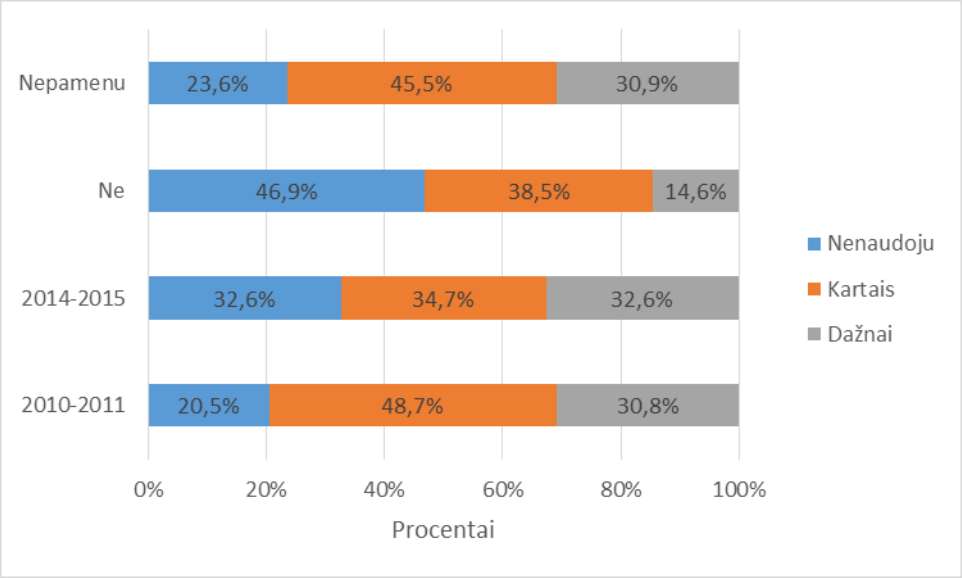

16 pav. Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos (%)

Patikrinus $\chi 2$ kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp skirtingų amžiaus grupių, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti trims iš šešių teiginių (3.19 – 3.24 priedai). Prenumeruojamus savo srities žurnalus dažniau ($\chi 2$=34,427, df=8, p=0,000) peržiūri vyresnio amžiaus tyrėjai: 51–60 metų amžiaus grupėje dažnai peržiūri žurnalus 64,9 % tyrėjų, virš 60 metų – 65,4 % tyrėjų, tuo tarpu 21–30 metų amžiaus grupėje tik 35,0 % tyrėjų (17 pav.).

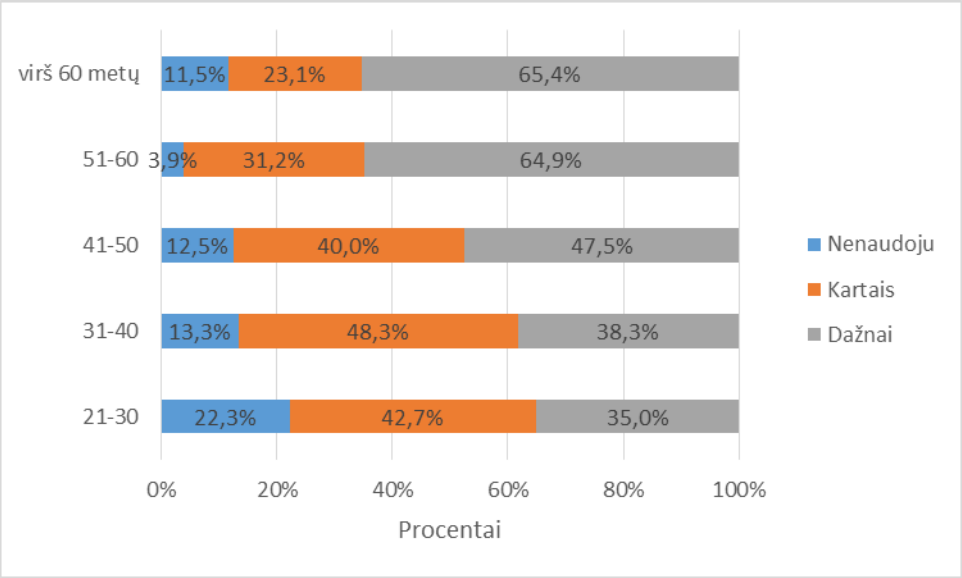

17 pav. Peržiūri savo srities prenumeruojamus savo srities žurnalus (%)

Bendrauja su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu ($\chi 2$=31,875, df=8, p=0,000) dažniau 51–60 metų tyrėjai – 41,6 %, virš 60 metų – 42,3 % tyrėjų, tuo tarpu jaunesni tyrėjai tai daro rečiau – 21–30 metų amžiaus grupėje bendrauja su kitais tyrėjais tik 23,6 % (18 pav.).

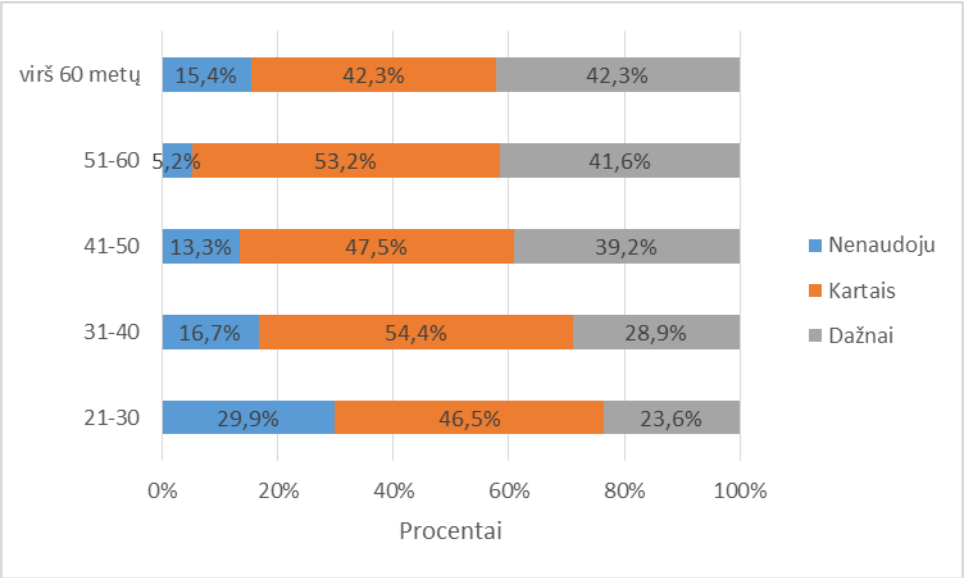

18 pav. Bendrauja su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu (%)

Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos ($\chi2$=48,630, df=8, p=0,000) dažniau 51–60 metų amžiaus tyrėjai (43,1 %), rečiau jaunensi, 21–30 metų tyrėjai (11,5 %) (19 pav.).

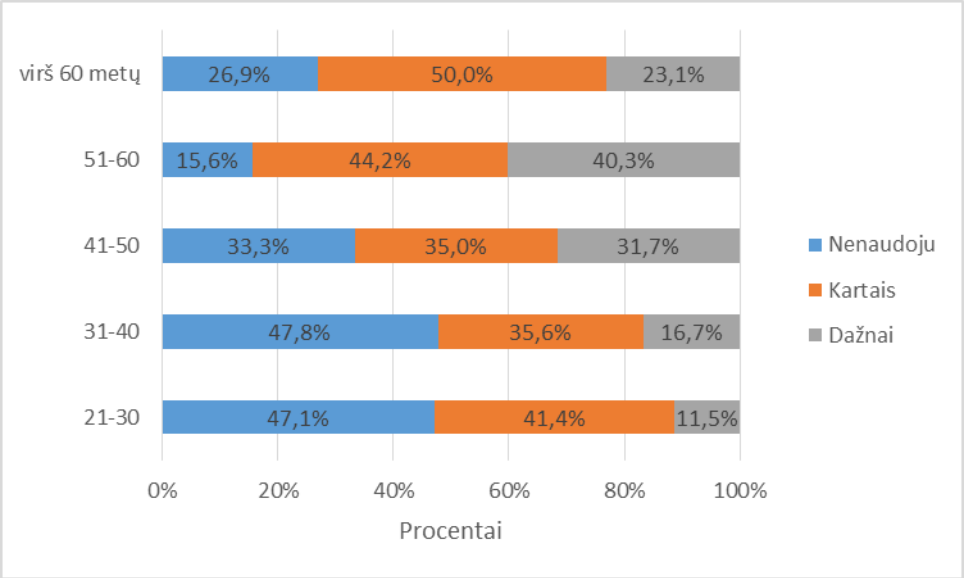

19 pav. Gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos (%)

Analizuojant naujausios informacijos paieškos būdų prioritetus pagal lytį, statistiškai reikšmingi skirtumai pagal lytį nustatyti tik vienam teiginiui ($\chi2$=27,645, df=2, p=0,000). Moterys dažniau (27,5 %) gauna informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos, nei vyrai (11,4 %).

Apibendrinant uždaro ir atviro klausimų atsakymus, galima pastebėti, kad tyrėjai naujausios informacijos gavimui ir stebėsenai dažniausiai naudoja tas pačias informacijos paieškos priemones, kaip ir vykdant tikslinę paiešką. Pagrindinis būdas gaunant naujausią informaciją yra paieška

internete, naudojant universalias arba specializuotas paieškos priemones, duomenų bazes, taip pat peržiūrint savo srities žurnalus. Bendravimas tiesiogiai arba elektroninėmis priemonėmis, socialiniuose tinkluose tampa vis populiaresnis, ypač tarp jaunesnio amžiaus tyrėjų. Specializuotos naujienų siuntimo paslaugos nėra populiarios tarp tyrėjų, tai leidžia daryti prielaidą, kad tyrėjai nenori naudotis naujomis informacinėmis technologijomis ir vystyti savo informacinius gebėjimus šioje srityje, ypač jeigu tai reikalauja papildomų jų pastangų.

2.2. Tyrėjų naudojamų mokslinės informacijos paieškos įrankių analizė

Analizuojant tyrėjų naudojamus paieškos įrankius išryškėjo gana aiškūs naudojamų paieškos įrankių prioritetai. Mokslinės informacijos paieškai tyrėjai dažniausiai naudoja globalius paieškos įrankius (20 pav.). Tai rodo, kad vartotojai pageidauja vieno langelio principu veikiančių paieškos įrankių, kurie leidžia į paieškos laukelį įvedus paieškos reikšminius žodžius gauti informacijos šaltinius iš įvairių duomenų bazių, katalogų, rodyklių, interneto tinklalapių ir kt. Vartotojai vertina universalių paieškos sistemų vartotojo sąsajos paprastumą, intuityvumą, rezultatų pateikimo greitį. Šiuo metu tiek *Google*, tiek panašaus tipo specializuoti mokslo informacijos paieškos įrankiai (pvz., *Google Scholar*) pateikia mokslo publikacijas tiek iš laisvai prieinamų, tiek iš prenumeruojamų išteklių. Bibliotekų katalogus, specializuotas mokslinės informacijos paieškos sistemas ar Lietuvoje kuriamas mokslo informacijos duomenų bazes dažnai naudoja tik apie trečdalį tyrėjų, dar tiek tyrėjų šiuos įrankius paieškai pasirenka kartais. Dalis tyrėjų, net 20 %, nesinaudoja bibliotekų katalogais ir 28,4 % nesinaudoja Lietuvos akademinėmis duomenų bazėmis (toliau – DB). Tokie rezultatai suponuoja prielaidą, kad tyrėjai ne visuomet bibliotekose randa jiems reikalingus mokslinius šaltinius. Tai yra ženklas akademinėms bibliotekoms, kad reikalingas artimesnis bendravimas su tyrėjais, aiškinantis jų poreikius ir įsigyjant reikalingus informacijos šaltinius. Lietuvos akademinės duomenų bazės mokslinės informacijos paieškai taip pat naudojamos pakankamai mažai, nors, lyginant su 2009 m. atliktu tyrimu, dažnai besinaudojančių skaičius išaugo nuo 15,3 % iki 30 % tyrėjų, o visiškai nesinaudojančių dalis – nuo 39,8 % sumažėjo iki 28,4 % tyrėjų. Tai geras ženklas duomenų bazių kūrėjams, tačiau tuo pačiu tai rodo, kad duomenų bazės turi būti tobulinamos siekiant jų paprastumo, intuityvumo, turinio pilnumo, taip pat daugiau dėmesio reikėtų skirti jų reklamai, marketingui ir informacijos sklaidai.

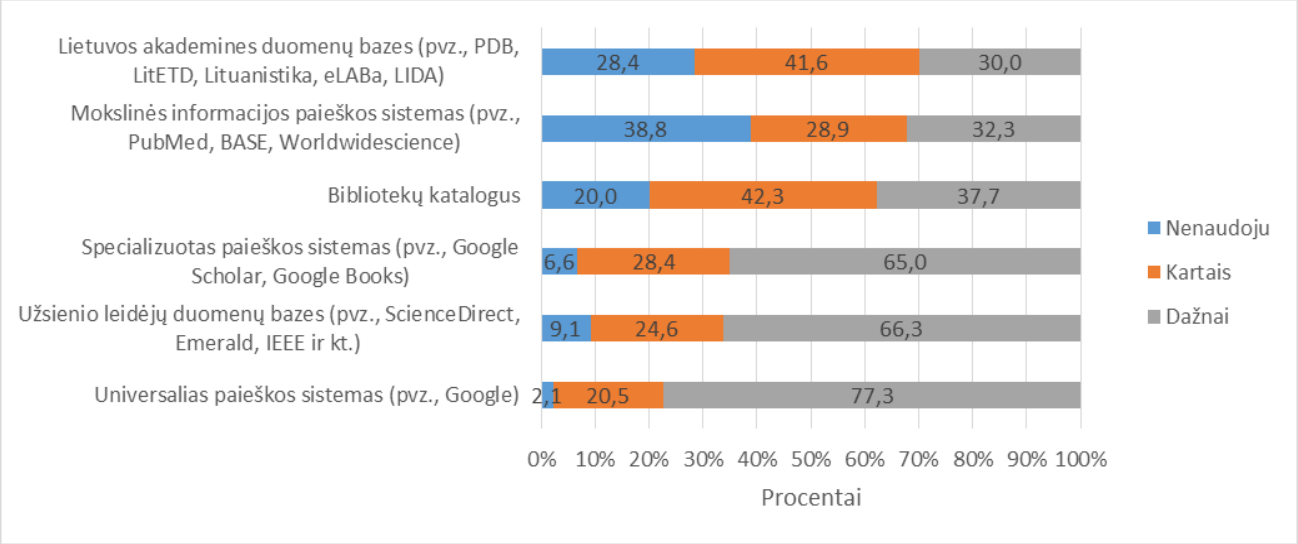

20 pav. Tyrėjų naudojami paieškos įrankiai (%)

Patikrinus χ2 kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp skirtingų mokslo sričių tyrėjų statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti penkiems iš šešių teiginių (4.1 – 4.5 priedai). Skirtumų nenustatyta tik naudojantis universaliomis paieškos sistemomis (pvz., *Google*). Bibliotekos katalogus (χ2=79,010, df=10, p=0,000) dažniau naudoja socialinių (54,4 %) ir humanitarinių mokslų (56,1 %) nei fizinių mokslų tyrėjai (16,3 %) (21 pav.)

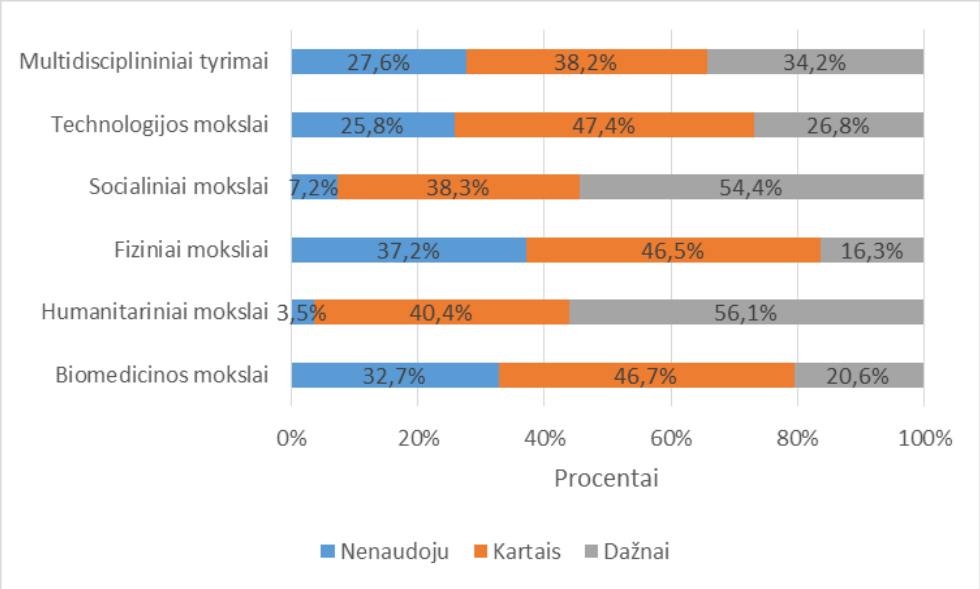

21 pav. Tyrėjų naudojamasis bibliotekų katalogais pagal mokslo sritis (%)

Lietuvos akademines duomenų bazes (pvz., *PDB, LitETD, Lituanistika, eLABa, LiDA*) (χ2=94,946, df=10, p=0,000) dažniau naudoja socialinių (47,2 %) ir humanitarinių mokslų (47,4 %) nei fizinių (7,0 %) ir technologijos (13,4 %) mokslų tyrėjai (22 pav.).

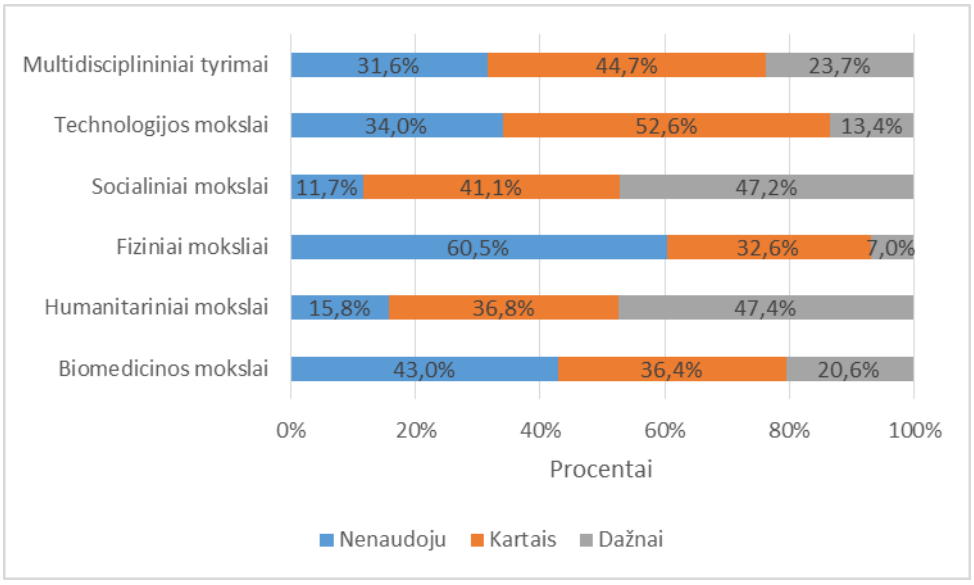

22 pav. Tyrėjų naudojamasis Lietuvos DB pagal mokslo sritis (%)

Užsienio leidėjų duomenų bazes (pvz., *ScienceDirect, Emerald, IEEE/IET Electronic Library* ir kt.) (χ2=39,917, df=10, p=0,000) aktyviai naudoja visų mokslo sričių tyrėjai, išskyrus

humanitarinių mokslų tyrėjus (33,3 %). Daugiausiai fizinių (76,7 %) ir socialinių (72,2 %) mokslų tyrėjai (23 pav.).

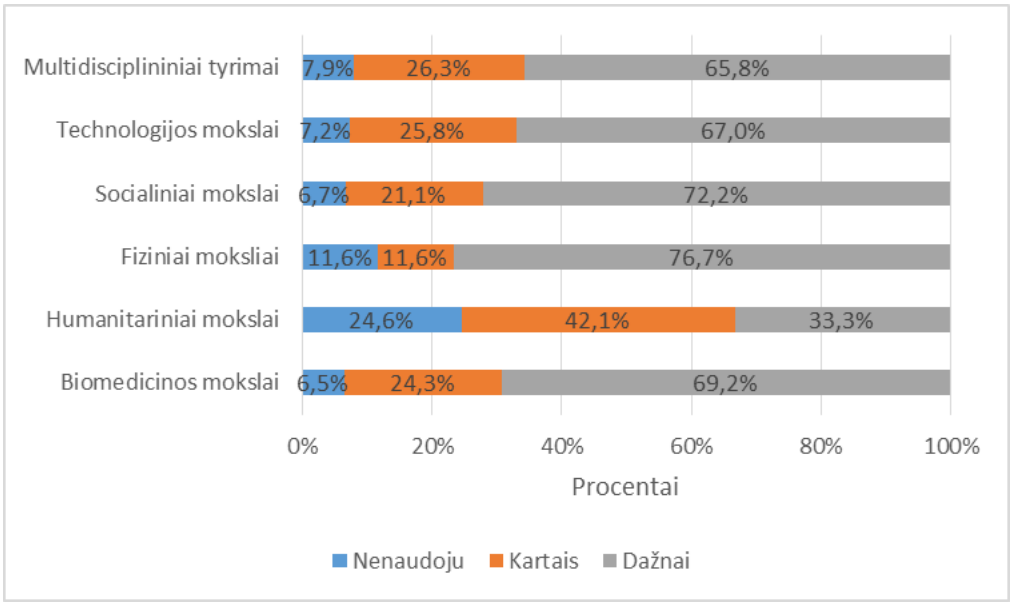

23 pav. Tyrėjų naudojamasis užsienio DB pagal mokslo sritis (%)

Specializuotas paieškos sistemas (pvz., *Google Scholar*, *Google Books*) ($\chi2$=24,610, df=10, p=0,006) aktyviai naudoja visų mokslo sričių, daugiausiai socialinių (72,8 %) ir biomedicinos (68,2 %) mokslų tyrėjai, mažiau technologijos (52,6 %) mokslų tyrėjai (24 pav.)

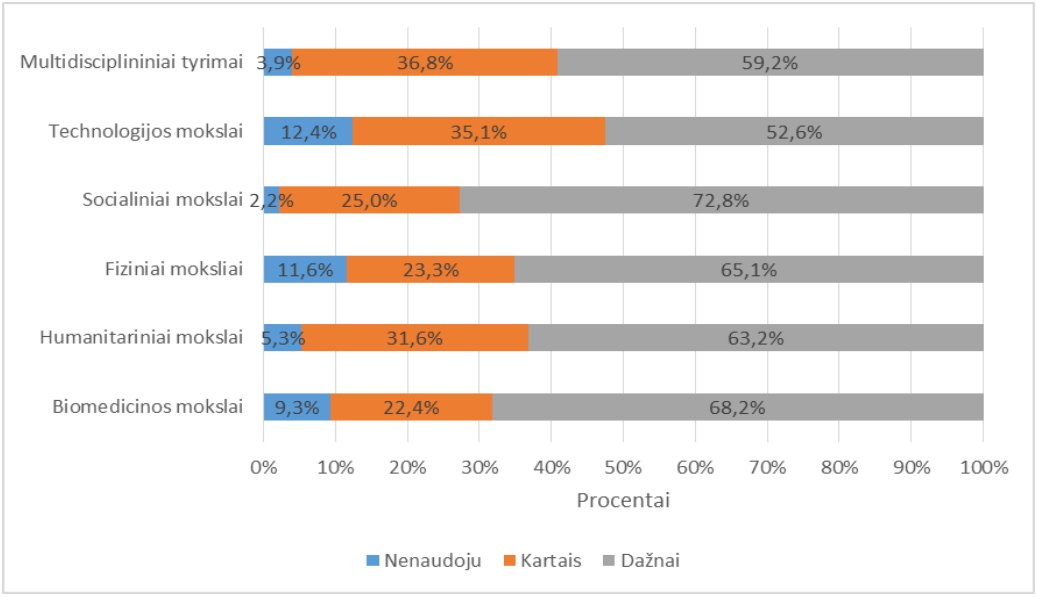

24 pav. Tyrėjų naudojamasis specializuotomis paieškos sistemomis pagal mokslo sritis (%)

Mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., *PubMed*, *BASE*, *Worldwidescience*) ($\chi2$=143,491, df=10, p=0,000) aktyviai naudoja biomedicinos mokslų (73,8 %), mažiausiai humanitarinių (3,5 %) mokslų tyrėjai (25 pav.).

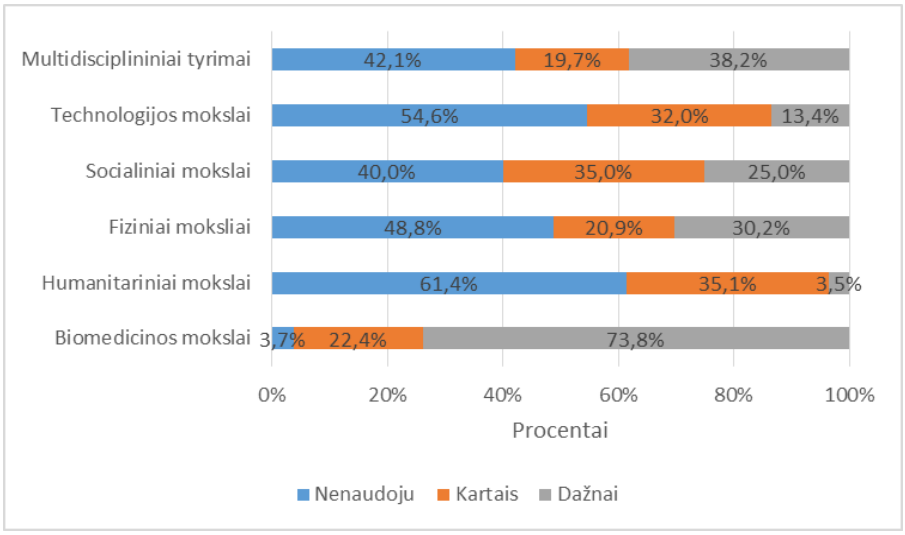

25 pav. Tyrėjų naudojamasis mokslinės informacijos paieškos sistemos pagal mokslo sritis (%)

Analizuojant skirtumus tarp skirtingas pareigas užimančių ar studijų pakopoje studijuojančių tyrėjų, statistiškai reikšmingi skirtumai rasti penkiems iš šešių teiginių (išskyrus teiginį – *Universalias paieškos sistemas*) (4.6 priedas). Bibliotekų katalogus dažnai naudoja ($\chi2$=54,063, df=14, p=0,000) lektoriai (47,5 %) ir asistentai (45,2 %), mažiausiai – mokslo darbuotojai (dažnai – 20,3 %). Lietuvos akademines duomenų bazes dažnai naudoja ($\chi2$=27,699, df=14, p=0,016) lektoriai (40,4 %), mažiausiai – mokslo darbuotojai (dažnai – 12,2 %). Užsienio leidėjų duomenų bazes ($\chi2$ =30,949, df=14, p=0,006) daugiausiai naudoja profesoriai (76,4 %) ir doktorantai (76,4 %), mažiausiai – asistentai (dažnai – 48,4 %). Specializuotas paieškos sistemas (pvz., *Google Scholar, Google Books*) ($\chi2$=26,321, df=14, p=0,024) dažnai naudoja doktorantai (78,9 %), mažiausiai – profesoriai (dažnai – 56,4 %) ir docentai (dažnai – 56,5 %). Mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., *PubMed, BASE, Worldwidescience*) ($\chi2$=27,610, df=14, p=0,016) dažnai naudoja asistentai (41,9 %), doktorantai (40,7 %) ir mokslo darbuotojai (40,5 %), mažiausiai – docentai (dažnai – 23,1 %) (26 pav.).

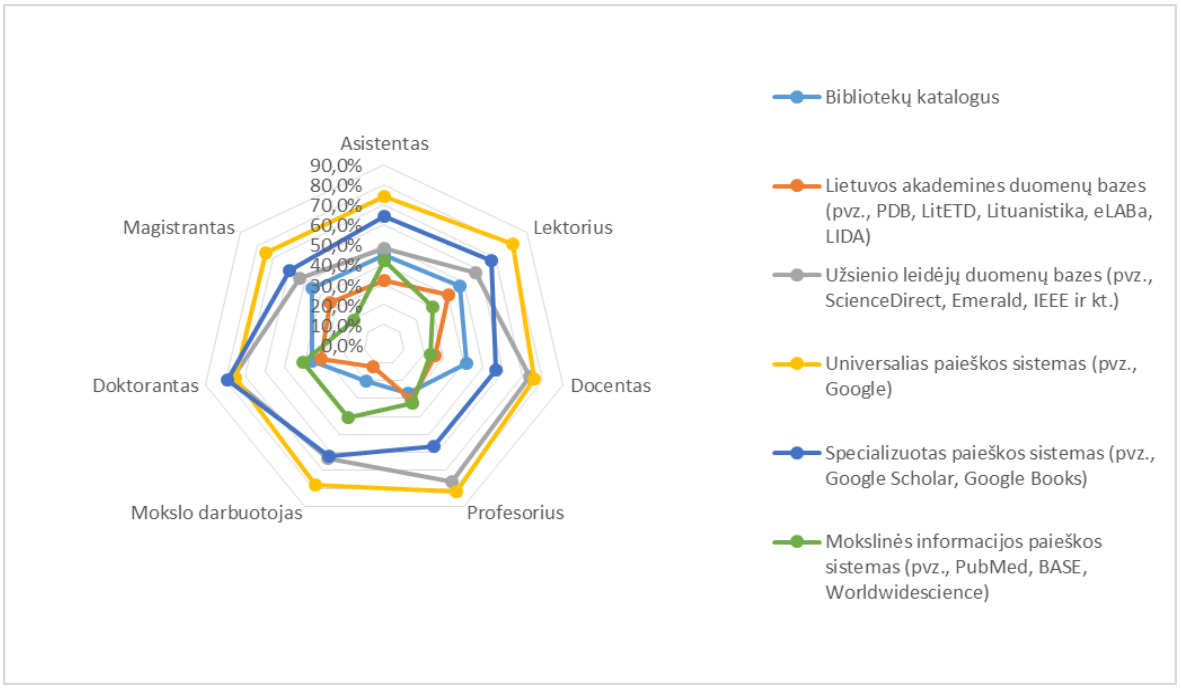

26 pav. Tyrėjų naudojimasis informacijos paieškos įrankiais pagal pareigas (%)

Analizuojant naujausios informacijos paieškos būdų prioritetus pagal lytį, statistiškai reikšmingi skirtumai pagal lytį nustatyti trims teiginiams iš šešių. Moterys dažniau (45,3 %) nei vyrai (24,3 %) naudojasi bibliotekos katalogais ($\chi2$=51,583, df=2, p=0,000). Moterys dažniau (36,3 %) nei vyrai (18,8 %) naudojasi Lietuvos akademinėmis duomenų bazėmis ($\chi2$=42,022, df=2, p=0,000). Moterys dažniau (71,2 %) nei vyrai (54,0 %) naudojasi specializuotomis paieškos sistemomis ($\chi2$=21,209, df=2, p=0,000).

Atlikus $\chi2$ kriterijų analizę pagal informacijos paieškos įrankių pasirinkimo skirtumus tarp tyrėjų, nedalyvavusių ir dalyvavusių bent vienuose projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 organizuotuose informacinės kompetencijos mokymuose, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti trims iš šešių teiginių: bibliotekos katalogų ($\chi2$=35,098, df=6, p=0,000), Lietuvos akademinių duomenų bazių ($\chi2$=58,152, df=6, p=0,000), universalių paieškos sistemų ($\chi2$=12,912, df=6, p=0,044) naudojimo (4.7 priedas).

Tyrėjai, kurie dalyvavo 2010–2011 ir 2014–2015 m. mokymuose dažniau naudosi bibliotekų katalogais: dažnai – 43,6 % ir 55,6 %, kartais – 48,7 % ir 32,6 %, nenaudoja 7,7 % ir 11,8 %. Tuo tarpu nelankę kursų arba tie, kurie nepamena ar lankė, bibliotekų katalogais naudojasi: dažnai – 30,1 % ir 30,9 %, kartais – 46,3 % ir 10 %, nenaudoja – 23,6 % ir 29,1 % (27 pav.).

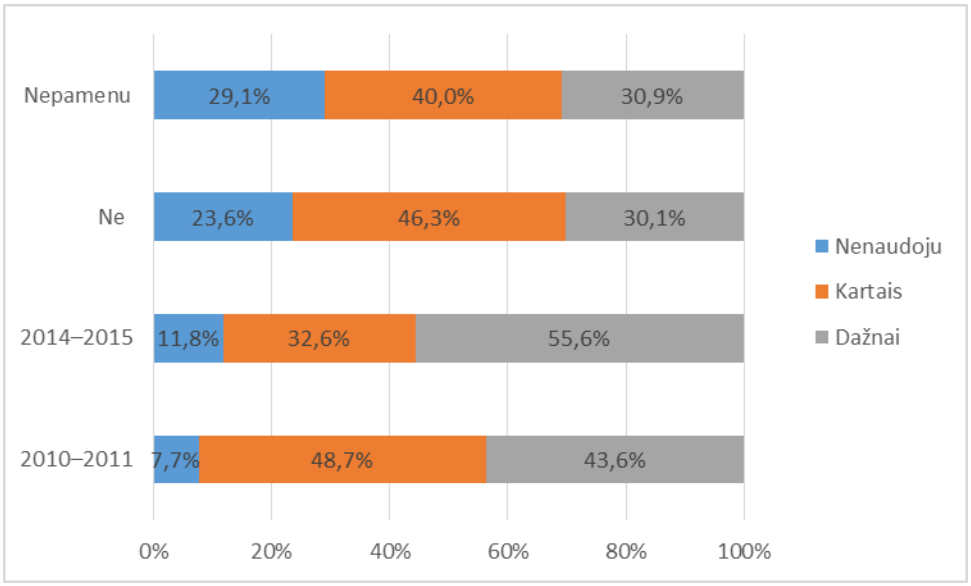

27 pav. Naudojimasis bibliotekos katalogais pagal dalyvavimą mokymuose (%)

Lietuvos akademines duomenų bazes naudoja 2010–2011 m. ir 2014–2015 m. mokymų dalyviai: dažnai – 41 % ir 48,6 %, kartais – 46,2 % ir 40,3 %, nenaudoja 12,8 % ir 11,1 %. Tuo tarpu nelankę kursų arba tie, kurie nepamena ar lankė, bibliotekų katalogais naudojasi: dažnai – 11,4 % ir 3,2 %, kartais – 24,6 % ir 34,5 %, nenaudoja – 37,3 % ir 32,7 % (28 pav.).

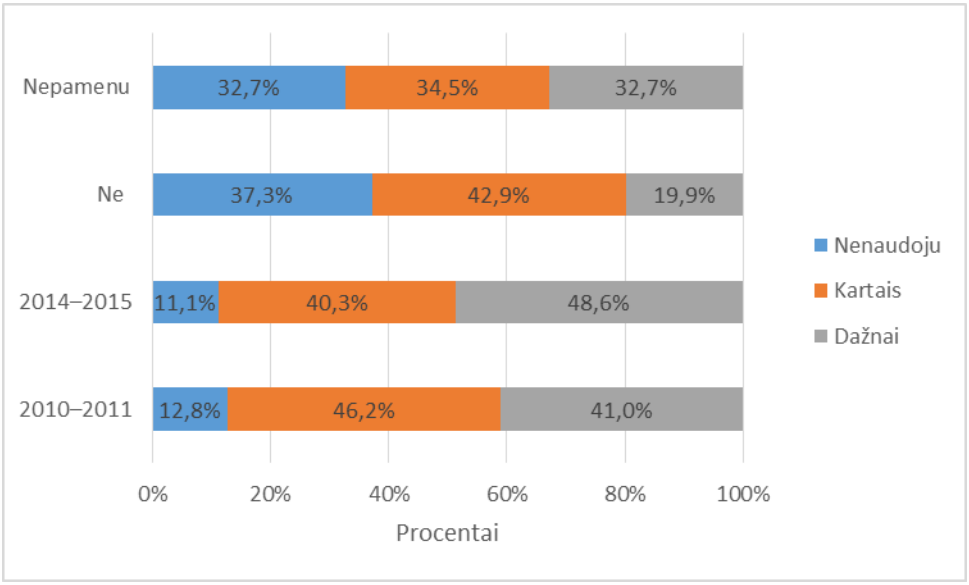

28 pav. Naudoja Lietuvos akademines duomenų bazes pagal dalyvavimą mokymuose (%)

2014–2015 m. mokymų dalyviai universalius paieškos įrankius naudoja rečiau (71,5 %) nei nedalyvavę mokymuose (79,2 %), tačiau 2010–2011 m. mokymų dalyviai šiuos įrankius naudoja dažniau (94,9 %) (29 pav.).

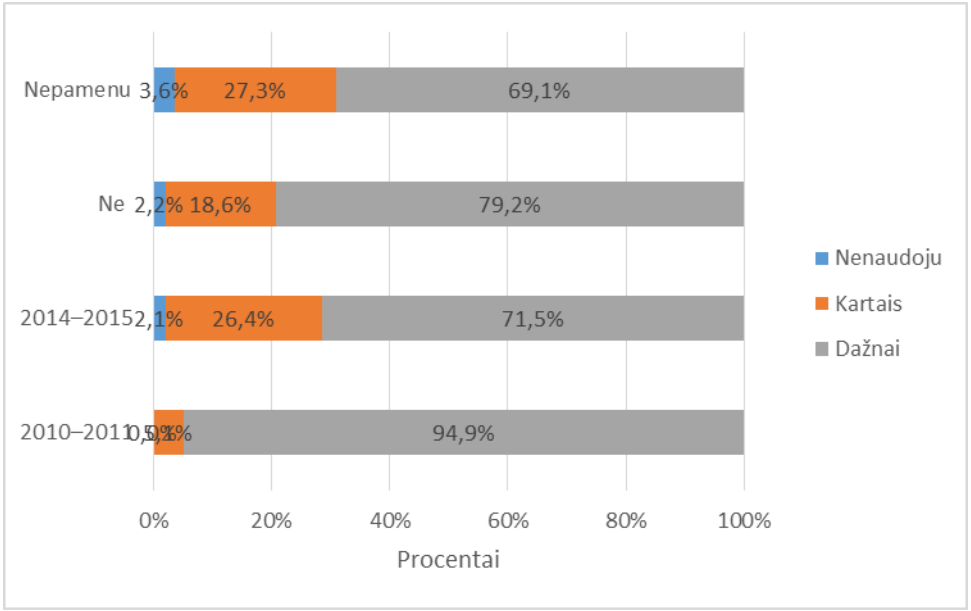

29 pav. Naudoja universalias paieškos sistemas pagal dalyvavimą mokymuose (%)

Patikrinus $\chi 2$ kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp skirtingų amžiaus grupių, statistiškai reikšmingų skirtumų nenustatyta (4.8 priedas).

2.3. Tyrėjų naudojamų viso teksto dokumentų gavimo būdų analizė

Analizuojant tyrėjų atsakymus apie jų naudojamus viso teksto dokumentų gavimo būdus, aiškiai išsiskyrė trys pagrindiniai viso teksto dokumentų gavimo būdai: universalios paieškos

sistemos (87,1 %), specializuotos informacijos paieškos sistemos (73,3 %) ir prenumeruojamos duomenų bazės (73,2 %) (30 pav.). Tokie rezultatai rodo, kad tiek bibliografinės informacijos paieškai, tiek viso teksto dokumentų gavimui tyrėjai naudoja tuos pačius informacijos paieškos įrankius. Galima spėti, kad dauguma tyrėjų viso teksto dokumentų paiešką ir jų gavimą vykdo iš savo mokslo ir studijų institucijos tinklo arba jungiasi per nutolusios prieigos priemones (prieiga prie prenumeruojamų duomenų bazių nustatoma pagal institucijos kompiuterių tinklo IP adresus). Viso tekto dokumentų tyrėjai prašo atsiųsti kolegų (48,2 %), naudoja mokslinės informacijos paieškos sistemas (42,3 %), ieško atvirosios prieigos ištekliuose (35,7 %), taip pat kreipiasi į bibliotekų darbuotojus (31,6 %). Rečiau tyrėjai naudojasi tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis (17,0 %). Tyrėjų atsakymai rodo, kad lyginant gautus duomenis su 2009 m. atlikto tyrimo duomenimis, ženkliai išaugo skaičius tyrėjų, kurie gaunant viso teksto dokumentus naudojasi atviros prieigos šaltiniais (2009 m. – 12,2 %, 2015 m. – 35,7 %), mokslinės informacijos paieškos sistemomis (2009 m. – 20,4 %, 2015 m. – 42,3 %) . Taip pat sumažėjo dalis tyrėjų, kurie pareiškė, kad jie nežino kaip gauti viso teksto dokumentus (2009 m. – 7,3 %, 2015 m. – 4,3 %). Pokyčiai nėra dideli, tačiau jie rodo, kad mokymai tyrėjams yra reikalingi.

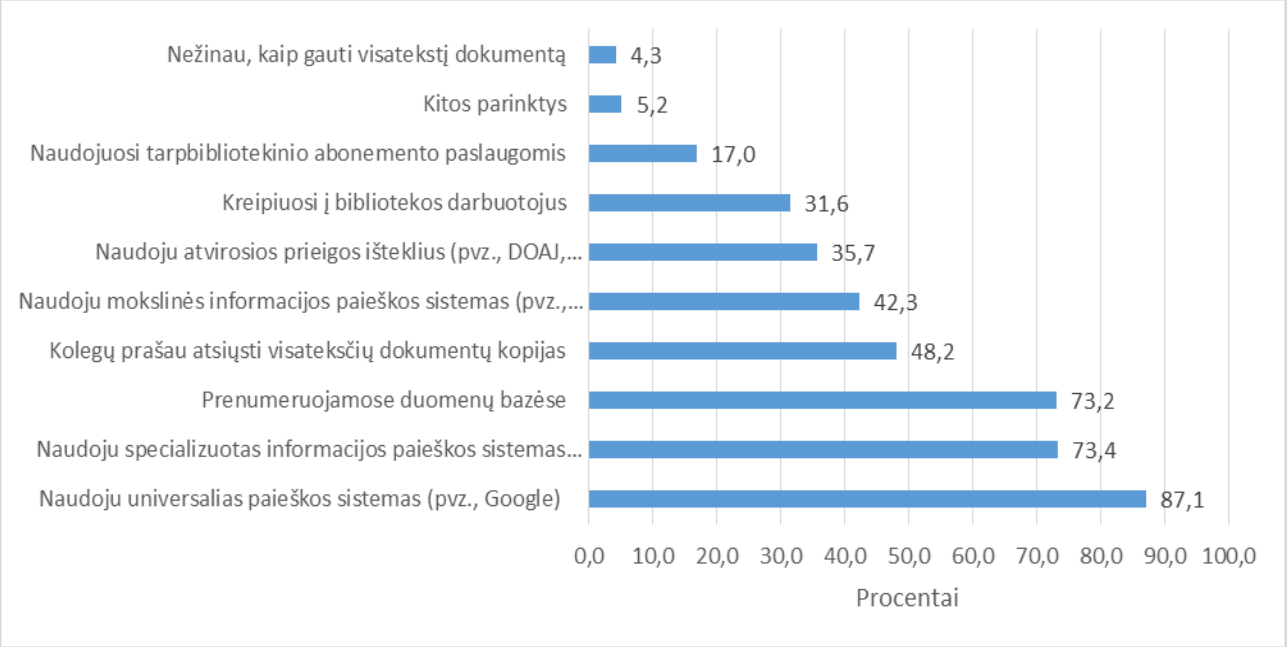

30 pav. Viso teksto dokumentų gavimo būdai (%)

Patikrinus χ2 kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tarp tyrėjų, atliekančių tyrimus skirtingų mokslų srityse, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti šešiems iš devynių teiginių (5.1 priedas). Universalias paieškos sistemas (pvz., *Google*) ($\chi2$=11,296, df=5, p=0,046) dažniau naudoja technologijos (93,8 %), humanitarinių (91,2 %) ir biomedicinos (90,7 %) mokslų srityse tyrimus vykdantys tyrėjai, mažiau – fizinių (79,1 %) mokslų srityje dirbantys tyrėjai (31 pav.). Specializuotas informacijos paieškos sistemas (pvz., *Google Scholar*) ($\chi2$=20,946, df=5, p=0,001) dažniau naudoja socialinių (83,9 %) mokslų ir multidisciplininius tyrimus (75,0 %) vykdantys tyrėjai, mažiau – technologijos (60,8 %) ir fizinių (62,8 %) mokslų sričių atstovai. Mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., *PubMed, BASE, Worldwidescience*) ($\chi2$=120,059, df=5, p=0,000) dažniau naudoja biomedicinos (84,1 %) mokslų, rečiau – humanitarinių (15,8%) ir technologijos (17,5 %) mokslų sričių tyrėjai. Atvirosios prieigos išteklius (pvz., *DOAJ, OpenDOAR, ROAR, RePEc, arXiv, CiteSeer*) dažniau naudoja ($\chi2$=27,797, df=5, p=0,000) fizinių (46,5 %) ir socialinių (47,8 %) mokslų atstovai, rečiau – technologijos (21,6 %) mokslų tyrimus

vykdantys tyrėjai. Prenumeruojamas duomenų bazes ($\chi2$=30,501, df=5, p=0,000) dažniau naudoja socialinių (83,3 %) ir fizinių (79,1 %) mokslų atstovai, rečiau – biomedicinos (57,9 %) ir humanitarinių (57,9 %) mokslų tyrimus vykdantys tyrėjai. Kolegų atsiųsti viso teksto dokumentų kopijų ($\chi2$=22,273, df=5, p=0,000) dažniau prašo multidisciplininių (57,9 %), fizinių (55,8 %) ir biomedicinos (55,1 %) mokslų atstovai, rečiau – socialinių (33,9 %) mokslų tyrimus vykdantys tyrėjai.

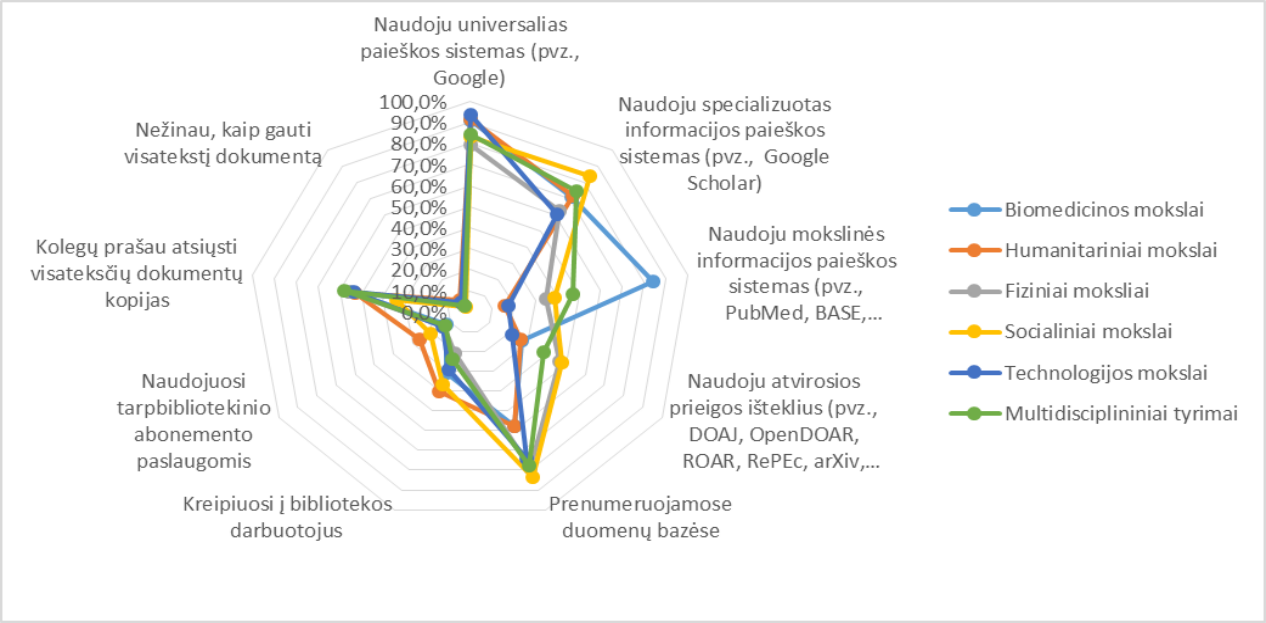

31 pav. Viso teksto dokumentų gavimo būdai pagal tyrimų mokslo sritis (%)

Analizuojant statistiškai reikšmingus skirtumus tarp skirtingas pareigas užimančių ar studijų pakopoje studijuojančių tyrėjų, skirtumai rasti penkiems iš devynių teiginių (5.2 priedas). Mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., *PubMed, BASE, Worldwidescience*) ($\chi2$=14,050, df=7, p=0,050) dažniau naudoja mokslo darbuotojai (55,4 %), mažiausiai – magistrantai (29,0 %). Atvirosios prieigos išteklius (pvz., *DOAJ, OpenDOAR, ROAR, RePEc, arXiv, CiteSeer*) ($\chi2$=16,796, df=7, p=0,019) dažniausiai naudoja profesoriai (47,3 %), mažiausiai – asistentai (19,4 %) ir magistrantai (21,0 %). Prenumeruojamose duomenų bazėse ($\chi2$=15,457, df=7, p=0,031) paiešką dažniausiai vykdo docentai (82,4 %), mažiausiai – mokslo darbuotojai (62,2 %) ir magistrantai (61,3 %). Kreipiasi į bibliotekos darbuotojus ($\chi2$=16,264, df=7, p=0,023) dažiausiai magistrantai (40,3 %) ir docentai (34,3 %), mažiausiai – asistentai (25,8 %). Kolegų prašo atsiųsti viso teksto dokumentų kopijas ($\chi2$=23,117, df=7, p=0,002) dažiausiai mokslo darbuotojai (64,9 %) ir profesoriai (63,6 %), mažiausiai – magistrantai (37,1 %), lektoriai (39,4 %) ir docentai (39,8 %) (32 pav.).

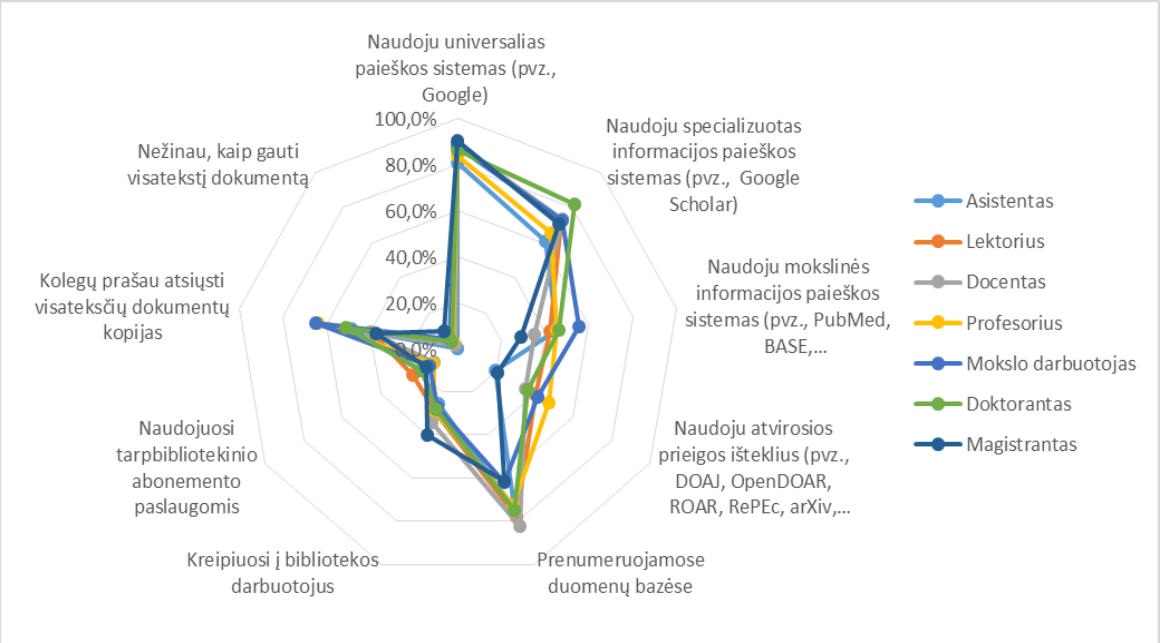

32 pav. Viso teksto dokumentų gavimo būdai pagal pareigas ir studijų lygius (%)

Analizuojant naujausios informacijos paieškos būdų prioritetus tarp tyrėjų, dalyvavusių projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 organizuotuose informacinės kompetencijos mokymuose ir nedalyvavusių, nustatyti statistiškai reikšmingi skirtumai trims iš devynių teiginių (5.3 priedas). 2014–2015 m. mokymuose ($\chi2=8,648$, df=3, p=0,034) dalyvavę tyrėjai (84,7 %) rečiau naudojasi universaliomis paieškos sistemomis, nei mokymuose nedalyvavę (89,8 %) tyrėjai. Tai leidžia daryti prielaidą, kad jie naudoja tinkamesnius paieškos įrankius, apie kuriuose sužinojo mokymų metu. Mokymuose dalyvavę tyrėjai ($\chi2=7,821$, df=3, p=0,050) dažniau naudoja atvirosios prieigos šaltinius (43,1 – 43,6 %) nei mokymuose nedalyvavę (33,2 %) tyrėjai. Mokymuose dalyvavę (38,9 – 43,6 %) tyrėjai ($\chi2=7,950$, df=3, p=0,047) rečiau prašo kolegų atsiųsti viso teksto dokumentų kopijas nei mokymuose nedalyvavę (51,9 %) tyrėjai (33 pav.).

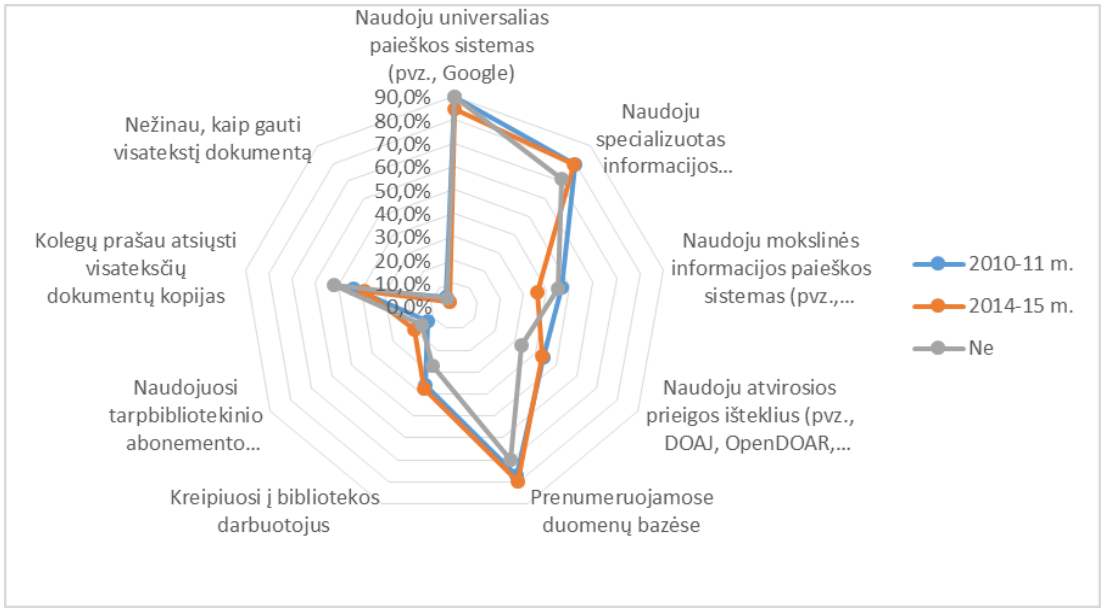

33 pav. Viso teksto dokumentų gavimo būdai pagal dalyvavimą mokymuose (%)

Patikrinus χ2 kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp skirtingų amžiaus grupių, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti tik vienam iš devynių teiginių (5.4 priedas). 51–60 metų amžiaus tyrėjai (50,6 %) dažniau kreipiasi pagalbos į bibliotekos darbuotojus (χ2=20,269, df=4, p=0,000) nei jaunesnio amžiaus tyrėjai: 21–30 metų – 27,4 %, 31–40 metų – 23,9 %, 41–50 metų – 35,8 %. (34 pav.).

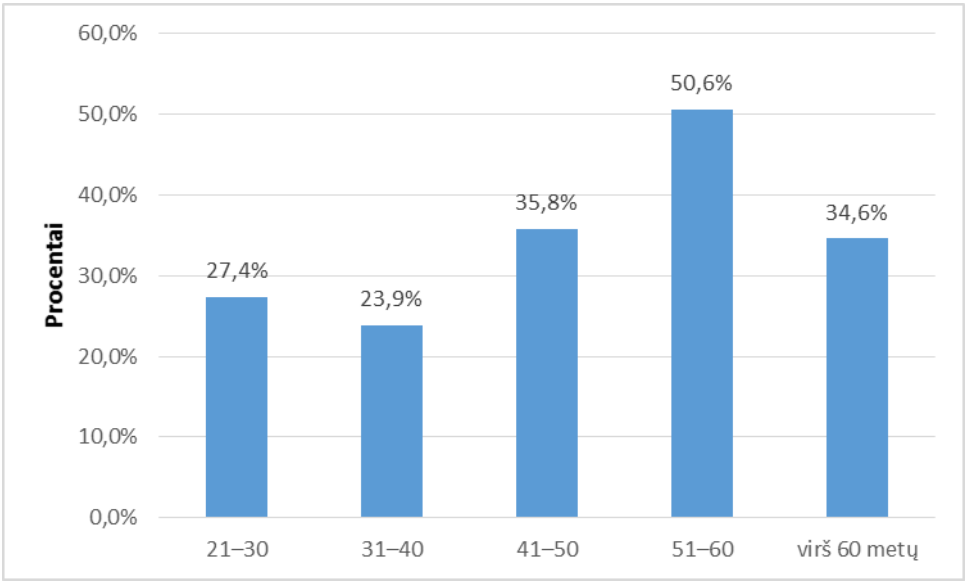

34 pav. Kreipiasi į bibliotekos darbuotojus (%)

Analizuojant naujausios informacijos paieškos būdų prioritetus pagal lytį, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti trims teiginiams (5.5 priedas). Specializuotas informacijos paieškos sistemas (χ2=14,700, df=1, p=0,000) dažniau naudoja moterys (78,8 %) nei vyrai (63,9 %). Moterys (35,8 %) taip pat dažniau nei vyrai (24,3 %) kreipiasi pagalbos į bibliotekos darbuotojus (χ2=7,896, df=1, p=0,005). Tuo tarpu vyrai (61,4 %) dažniau nei moterys (40,8 %) kreipiasi į kolegas, prašydami atsiųsti viso teksto dokumentus (χ2=21,957, df=1, p=0,000).

Tyrėjams buvo pateiktas atviras klausimas apie viso teksto dokumentų gavimo būdus. Jį atsakė 29 (5,2 %) tyrėjai. Analizuojant tyrėjų atviro klausimo apie viso teksto dokumentams gauti naudojamus būdus atsakymus, galima pastebėti, kad tyrėjai, kaip ir 2009 m. tyrimo metu, išnaudoja visus legalius ir ne visai legalius būdus viso teksto dokumentams gauti. Nežymiai pasikeitė gavimo būdų prioritetai: jeigu 2009 m. populiariausias būdas gauti viso teksto dokumentus buvo stažuočių ir išvykų metu parvežti arba duomenų bazių testavimo metu parsiųsti dokumentai, tai šio tyrimo metu tyrėjai dažniau nurodo mokslininkų socialinius ar profesinius tinklus, pvz., *ResearchGate, Academia.edu, B-NET, DBLP, P2P*. Dalis tyrėjų nurodo, kad kreipiasi į autorius el. paštu arba per socialinį tinklą, dažnai šis bendravimas virsta bendraautoryste. Kai kurie tyrėjai informacijos šaltinių gavimui naudoja neteisėtus būdus, pvz., piratinius puslapius, *torrentus* ir kt.

Apibendrinant tyrėjų atsakymų apie jų naudojamus viso teksto dokumentų gavimo būdus rezultatus, galima daryti išvadą, kad naudojami gavimo būdai priklauso nuo tyrėjų atstovaujamos mokslų srities, užimamų pareigų ar studijų lygio. Pastebimas socialinių tinklų vaidmens augimas tiek tyrėjų bendradarbiavimui, tiek dalijimuisi informacijos šaltiniais.

2.4. Naudojimosi mokslinės informacijos ištekliais dažnumas

Siekiant išsiaiškinti tyrėjų naudojimosi informacijos ištekliais dažnumą, buvo paprašyta atsakyti, kaip dažnai ir kokiais informacijos ištekliais jie naudojasi. Tyrimo rezultatai parodė, kad dažniausiai tyrėjai ieško informacijos internete laisvai prieinamuose ištekliuose – 70,9 % dažniau kaip kartą per savaitę ir 24,6 % bent kartą per mėnesį (35 pav.). Pagal naudojimosi dažnumą antroje vietoje jie naudoja atvirosios prieigos duomenų bazes – 41,3 % kartą per savaitę ir 35,9 % bent kartą per mėnesį. Institucijos prenumeruojamose duomenų bazėse dažniau nei kartą per savaitę ieško 39,8 %, bent kartą per mėnesį – 35,5 % respondentų. Tai dar kartą patvirtina ankstesniuose klausimuose išryškėjusią tendenciją, kad tyrėjai dažniau renkasi laisvai prieinamus informacijos išteklius. Situacija lyginant su 2009 m. nesikeitė.

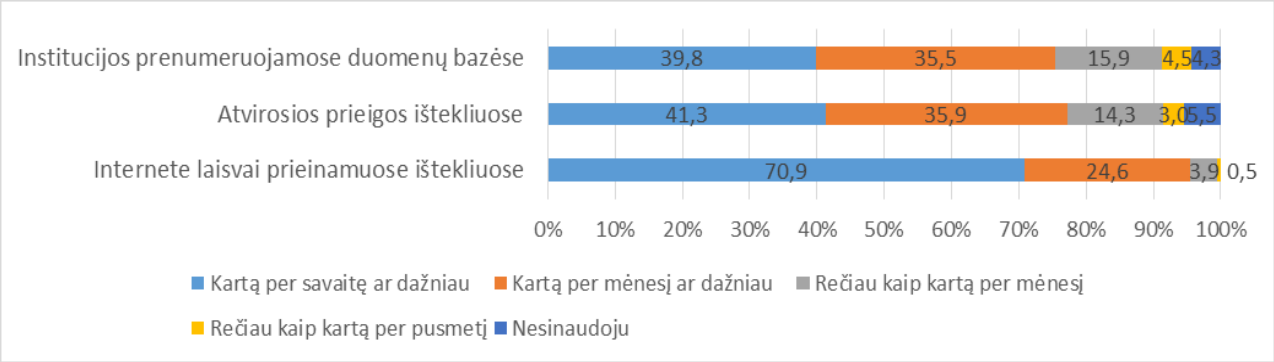

35 pav. Vykdomų paieškų dažnumas (%)

Patikrinus $\chi 2$ kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tarp tyrėjų, atliekančių tyrimus skirtingų mokslų srityse, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti dviem iš trijų teiginių (6.1 priedas). Internete laisvai prieinamuose ištekliuose ($\chi 2=35,814$, df=15, p=0,002) dažniau ieško multidisciplininių (kartą per savaitę – 80,3 %) ir biomedicinos (kartą per savaitę – 80,4 %) mokslų srityse tyrimus vykdantys tyrėjai, mažiau socialinių mokslų srityje (kartą per savaitę – 61,1 %) dirbantys tyrėjai (36 pav.).

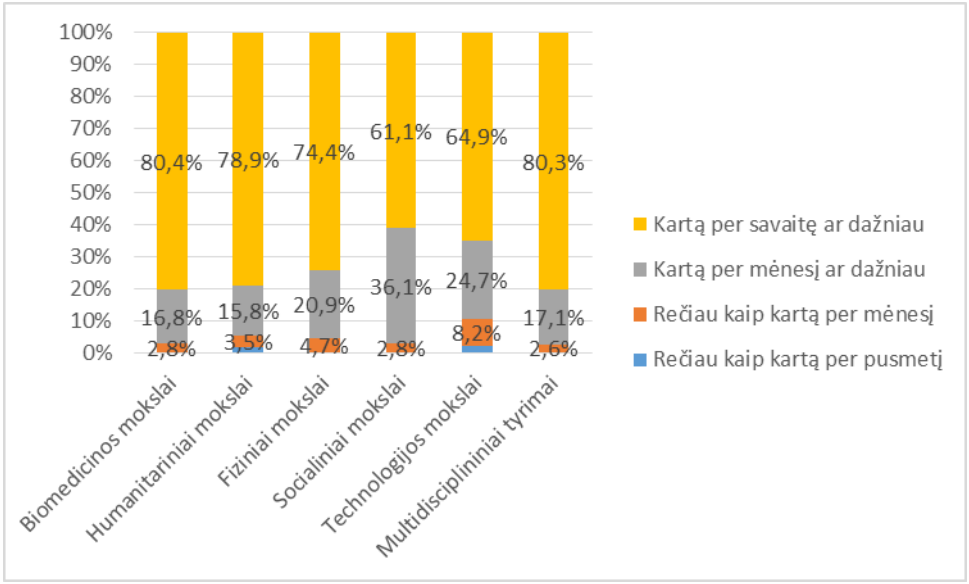

36 pav. Paieškų internete dažnumas pagal mokslų sritis (%)

Institucijos prenumeruojamose duomenų bazėse ($\chi2$=52,905, df=20, p=0,000) dažniau paieškai naudoja fizinių (kartą per savaitę – 55,8 %) ir biomedicinos (kartą per savaitę – 54,2 %) mokslų srityse tyrimus vykdantys tyrėjai, mažiau – humanitarinių (kartą per savaitę – 22,8 %) mokslų srityje dirbantys tyrėjai (37 pav.).

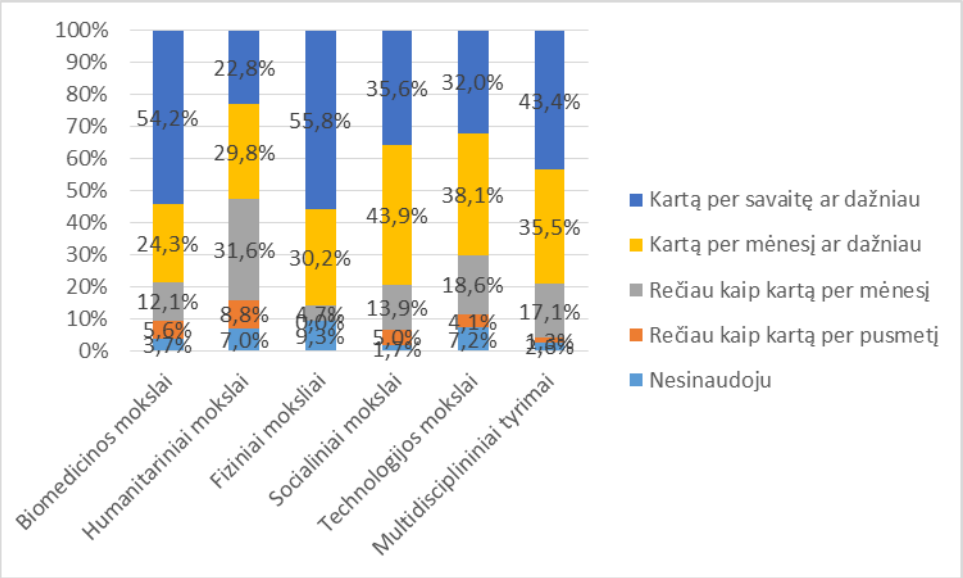

37 pav. Paieškų prenumeruojamose duomenų bazėse dažumas pagal mokslų sritis (%)

Nors atliekant paiešką atvirosios prieigos ištekliuose statistiškai reikšmingų skirtumų nenustatyta ($\chi2$=25,311, df=20, p=0,190), tačiau galima pastebėti, kad šiuose ištekliusoe dažniau ieško biomedicinos (kartą per savaitę – 53,3 %) ir fizinių (kartą per savaitę – 46,5 %) mokslų srityse tyrimus vykdantys tyrėjai, mažiau – humanitarinių (kartą per savaitę – 29,8 %) mokslų srityje dirbantys tyrėjai (38 pav.).

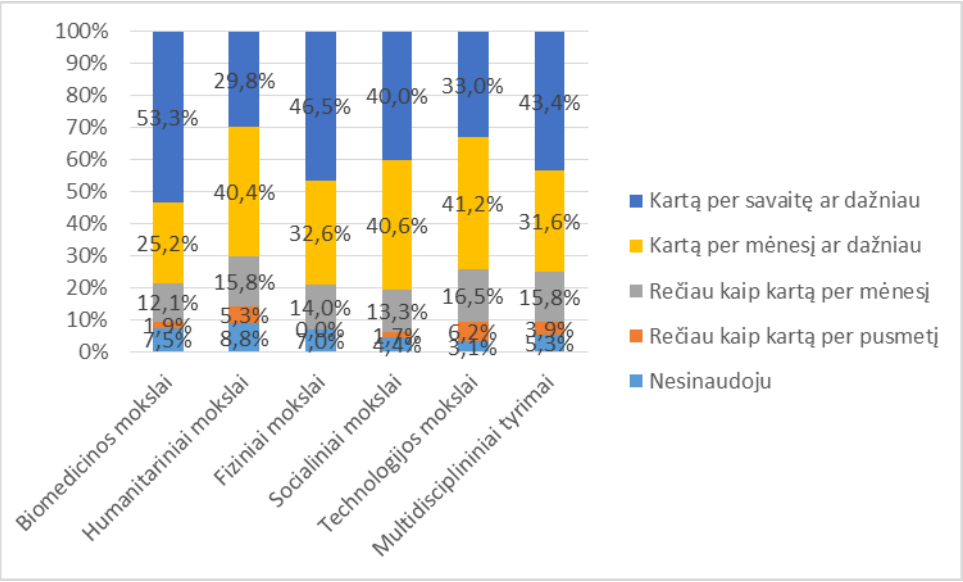

38 pav. Paieškų atvirosios prieigos ištekliuose dažnumas pagal mokslų sritis (%)

Analizuojant statistiškai reikšmingus skirtumus tarp skirtingas pareigas užimančių ar studijų pakopoje studijuojančių tyrėjų, skirtumai rasti vienam iš trijų teiginių (6.2 pav.). Paiešką duomenų bazėse ($\chi 2$=59,781, df=28, p=0,000) dažniau atlieka mokslo darbuotojai (kartą per savaitę – 55,4 %), doktorantai, mažiausiai – magistrantai (kartą per savaitę – 24,2 %) (39 pav.).

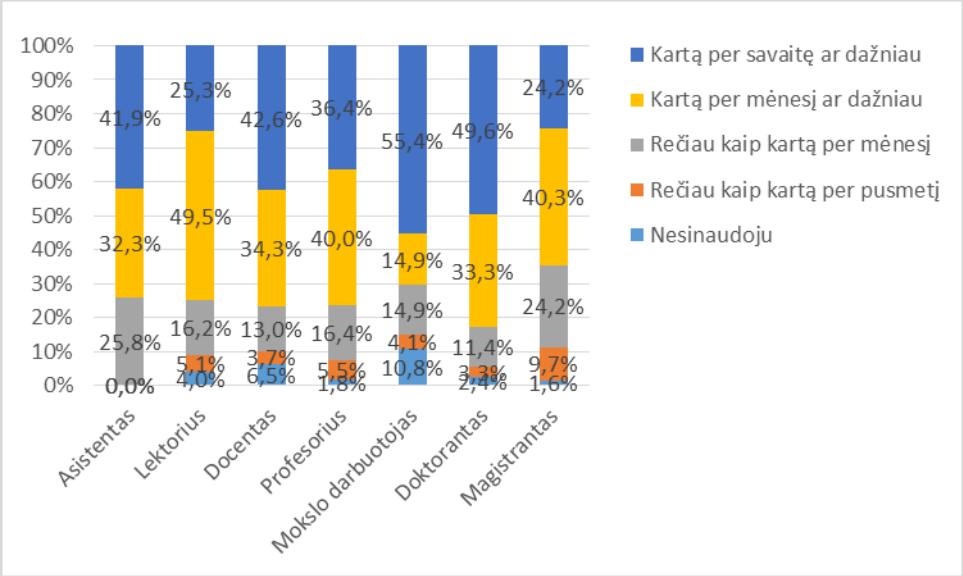

39 pav. Paieškų prenumeruojamose duomenų bazėse dažnumas pagal pareigas (%)

Analizuojant paieškos dažnumą pagal dalyvavimą projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose (6.3 priedas) ir amžiaus grupes (6.4 priedas), statistiškai reikšmingų skirtumų nenustatyta.

Analizuojant paieškos dažnumą pagal lytį, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti vienam iš trijų teiginių. Paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse ($\chi 2$=16,918, df=4, p=0,002) dažniau atlieka moterys (63,9 %) nei vyrai (36,1 %).

2.5. Tyrėjams svarbių mokslinės informacijos duomenų bazių analizė

Vienas pagrindinių šio tyrimo tikslų – nustatyti tyrėjų poreikį mokslinės informacijos duomenų bazėms. Mokslininkai vertino tik tas duomenų bazes, kurios jiems svarbios, nurodydami jų svarbumą. Pagal tyrėjų vertinimus buvo išskirtos 3 duomenų bazių grupės: labai svarbios (pasirinko daugiau kaip 30 %), vidutiniškai svarbios (pasirinko 10–30 %) ir mažai svarbios duomenų bazės (pasirinko mažiau kaip 5 %). Prie labiau svarbių duomenų bazių pateko universalios, visoms mokslo sritims aktualios duomenų bazės, prie vidutiniškai ar mažai svarbių pateko tos duomenų bazės, kurios reikalingos siauresniam ratui tyrėjų ir/ar yra labai specializuoto turinio. Įdomu yra tai, kad prie labai svarbių duomenų bazių pateko el. knygų duomenų bazės (*eBooks on ScienceDirect, eBooks on EBSCOhost, SpringerLINK E-Books*). Tai rodo, kad tyrėjams reikia tiek pačios naujausios mokslinės informacijos, tiek ir susistemintų, praktikos patikrintų mokslo žinių.

3 lentelė. Duomenų bazių pasiskirstymas pagal jų svarbumą tyrėjams

Duomenų bazės pavadinimas	Tyrėjų skaičius, N	Procentas, %
Science Direct	334	59,6
Academic Search Complete (per EBSCO Publishing)	289	51,6
SpringerLINK	287	51,3
Wiley Online Library	248	44,3
eBooks on ScienceDirect	228	40,7
Taylor & Francis	218	38,9
Oxford Journals Online	211	37,7
Web of Science, Journal Citation Reports ir Conference Proceedings	195	34,8
Cambridge Journals Online	194	34,6
eBooks on EBSCOhost	182	32,5
SAGE Journals Online	179	32,0
SpringerLINK E-Books	168	30,0
Education Research Complete (per EBSCO Publishing)	110	19,6
JSTOR Collections	107	19,1
Oxford Handbooks Online	97	17,3
Science	89	15,9
Annual Reviews	88	15,7
EBRARY	86	15,4
Emerald Management eJournals Collection	81	14,5
IEEE/IET Electronic Library	76	13,6
SAGE Research Methods	67	12,0
Business Source Complete (per EBSCO Publishing)	65	11,6
Nature Publishing	61	10,9
SocINDEX with full-text (per EBSCO Publishing)	60	10,7
Biomedical and Life Sciences Collection	51	9,1
American Physical Society	46	8,2
Emerald Engineering eJournals Collection	46	8,2
BMJ Clinical Evidence ir BMJ Journals	45	8,0
Humanities International Complete (per EBSCO Publishing)	45	8,0
ACS (American Chemical Society)	44	7,9
American Institute of Physics	37	6,6
EconLit with Full Text (per EBSCO Publishing)	37	6,6
Oxford Medicine Online	35	6,3
ACM Digital Library	33	5,9
Access Medicine	32	5,7

Duomenų bazės pavadinimas	Tyrėjų skaičius, N	Procentas, %
OECD iLibrary	32	5,7
SciFinder	30	5,4
PsycARTICLES (per EBSCO Publishing)	29	5,2
Cochrane Library	28	5,0
Environment Complete (per EBSCO Publishing)	28	5,0
Art and Architecture Complete (per EBSCO Publishing)	27	4,8
IOP (Institute of Physics Publishing) Science EXTRA	27	4,8
Project Muse	22	3,9
RSC Journals	22	3,9
Kluwer Law Online	19	3,4
AccessEngineering from McGrawHill	17	3,0
American Society of Civil Engineers	17	3,0
UpToDate	17	3,0
Legal Source (per EBSCO Publishing)	15	2,7
Lippincott Williams & Wilkins Custom (LWW)	13	2,3
Literary Reference Center (per EBSCO Publishing)	13	2,3
Clinical Key	11	2,0
Nutrition and Food Science Database	11	2,0
SPIE Digital Library	10	1,8
Natural Medicine Comprehensive Database	9	1,6
SPIE eBooks	9	1,6
EDP Sciences	8	1,4
Reaxys	7	1,3
Access Pharmacy	6	1,1
PASSPORT (Euromonitor)	6	1,1
Atla Religion database with Atla Serials (per EBSCO Publishing)	5	0,9
Berg Fashion Library	5	0,9
InformaHealthcare	5	0,9
Naxos Music Library	5	0,9
Factiva	2	0,4
STAT!Ref	2	0,4
Credo Online Reference Service	1	0,2
Description of Fungi and Bacteria	1	0,2
Morgan & Claypool	1	0,2

Analizuojant, kokios duomenų bazės svarbios atskirų mokslo sričių tyrėjams nustatyta, kad dalis duomenų bazių sutampa, o dalis yra svarbios tik tam tikros mokslo srities tyrėjams (7 priedas).

Tarp svarbiausių duomenų bazių patenka daugiatemės viso teksto duomenų bazės pateikiančios tarptautiniu lygiu pripažintų leidyklų mokslo publikacijas: *Science Direct, Academic Search Complete, SpringerLINK, Wiley Online Library, Taylor & Francis, Oxford Journals Online, Cambridge Journals Online, SAGE Journals Online,* taip pat mokslo vertinimo rodiklius pateikiančios *Thomson Reuters* duomenų bazės *Web of Science, Journal Citation Reports* ir *Conference Proceedings*.

Socialinių mokslų srities tyrėjams svarbių duomenų bazių analizė

Analizuojant socialinių mokslų tyrėjų vertinimus, išryškėjo jiems svarbiausios daugiatemės mokslinės informacijos duomenų bazės: *Academic Search Complete* (per *EBSCO Publishing*), *SAGE Journals Online, Science Direct, Oxford Journals Online, Taylor & Francis, Cambridge Journals Online, Wiley Library Online, SpringerLINK*. Siauresnės specializacijos duomenų bazės taip pat svarbios: *Education Research Complete* (*per EBSCO Publishing*), *Emerald Management eJournals, JSTOR Collections, Business Source Complete* (per *EBSCO Publishing*), *PsycARTICLES* (per *EBSCO Publishing*), *SocINDEX with full-text* (per *EBSCO Publishing*), *EconLit with Full Text* (per *EBSCO Publishing*), *SAGE Research Methods* ir kt. Socialinių mokslų tyrėjams reikalingos statistinės informacijos duomenų bazės – *OECD iLibrary*. Mokslo vertinimo duomenų bazės yra taip pat svarbios: *Web of Science, Journal Citation Reports* ir *Conference Proceedings*. Socialinių mokslų tyrėjai taip pat pageidauja prieigos prie el. knygų: *eBooks on EBSCOhost, eBooks on Science Direct, EBRARY, Oxford Handbooks Online*. Kitos duomenų bazės yra mažiau svarbios (40 pav.).

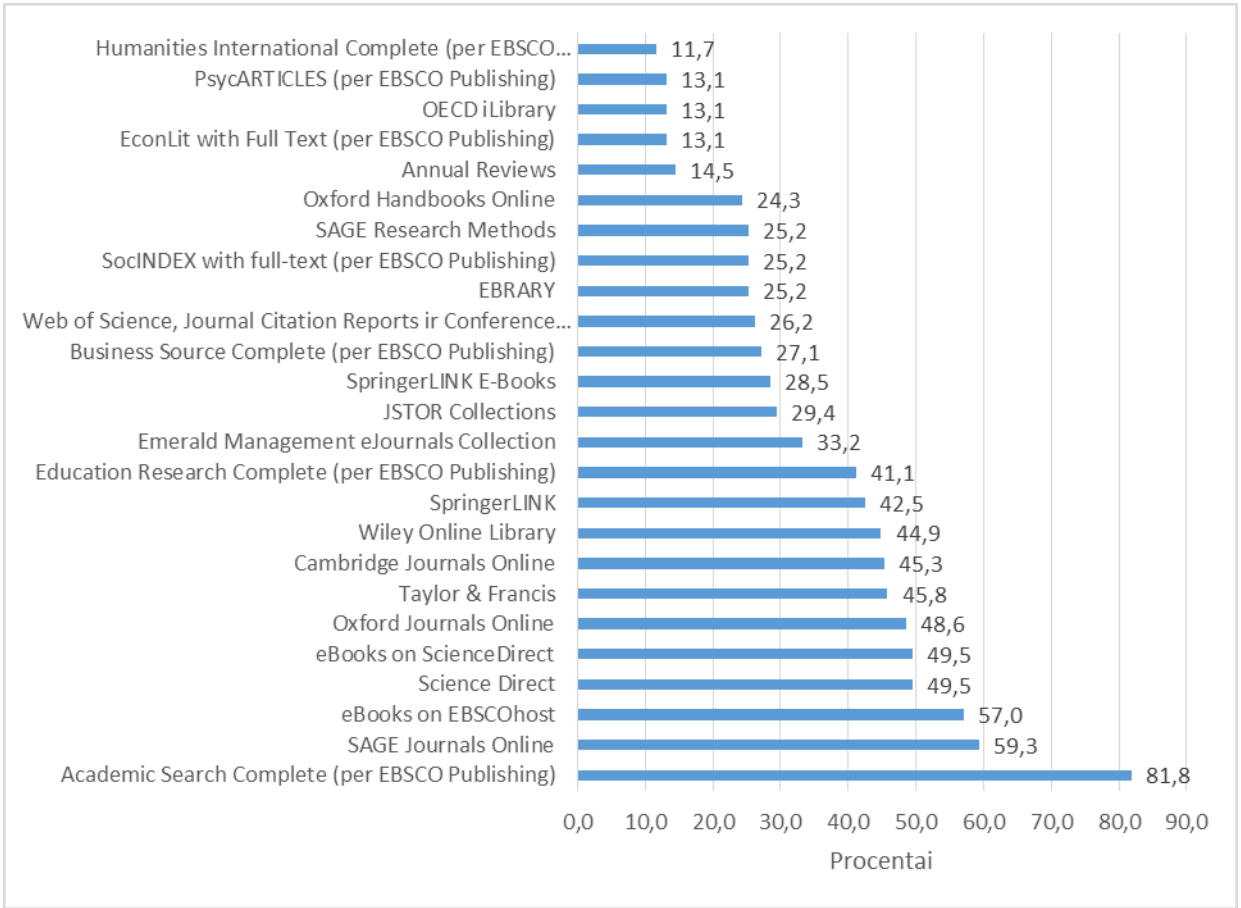

40 pav. Socialinių mokslų tyrėjams svarbios duomenų bazės (%)

Socialinių mokslų tyrėjai vardindami, kokios dar be išvardintų duomenų bazių jiems svarbios, pateikia 42 teiginius. Kai kurios pageidaujamos duomenų bazės kartojasi su sąraše pateiktomis duomenų bazėmis, kadangi skirtingose institucijose prieinamos ne visos sąraše išvardintos duomenų bazės. Toliau pateikiamos tik tos, kurių nėra sąraše: *Oxford Art Online, PsycTESTS, PubMed, International Journal of Sports Medicine; Sportdiscus, Questia, Westlaw, LexisNexis, Beck Online, Heinonline.* Tyrėjų išsakyti pageidavimai: „Elektroninių knygų dėstymui, t. y. vadovėlių“, „Įvairios statistinių duomenų bazės, kaip *EUROSTAT*, žemėlapiai, sukaupti GIS pagrindu“, „kokios papuola atsitiktinai“, Lituanistika, Lietuvos duomenų bazės, „Negaliu įvardinti konkrečių duomenų bazių, kadangi man svarbiausia būna informacija jose, o ne pačios duomenų bazės. Todėl galiu ir neįsiminti pačios duomenų bazės pavadinimo. Kai ieškau mokslinės informacijos tenka susidurti, kad tam tikro straipsnio negaliu prieiti per institucijos prenumeruojamas duomenų bazes, bet neįsimenu konkrečių duomenų bazių, kuriose šie šaltiniai prieinami. Dažniausiai tiesiog bandau kitais būdais prieiti pačią publikaciją – paprašyti kolegų mokslininkų ar pan.“, „Visos kur nemokamai galima prisijungti ir rasti vadybos srities literatūros“.

Humanitarinių mokslų srities tyrėjams svarbių duomenų bazių analizė

Analizuojant humanitarinių mokslų mokslininkams svarbiausias duomenų bazes, nustatyti jų prioritetai išsidėstė taip: *Academic Search Complete* (per *EBSCO Publishing*), *Cambridge Journals Online, JSTOR Collections, Oxford Journals Online, SAGE Journals Online, Humanities International Complete* (per *EBSCO Publishing*) ir kt. Tyrėjai taip pat pageidauja knygų *eBooks on EBSCOhost, Oxford Handbooks Online* ir kt. (41 pav.). Mokslo vertinimo rodiklių duomenų bazės yra mažiau svarbios, tai susiję su mažesniu indeksuojamų šaltinių skaičiumi humanitarams ir tuo, kad humanitarinių mokslų žurnalams nėra skaičiuojamas cituojamumo rodiklis.

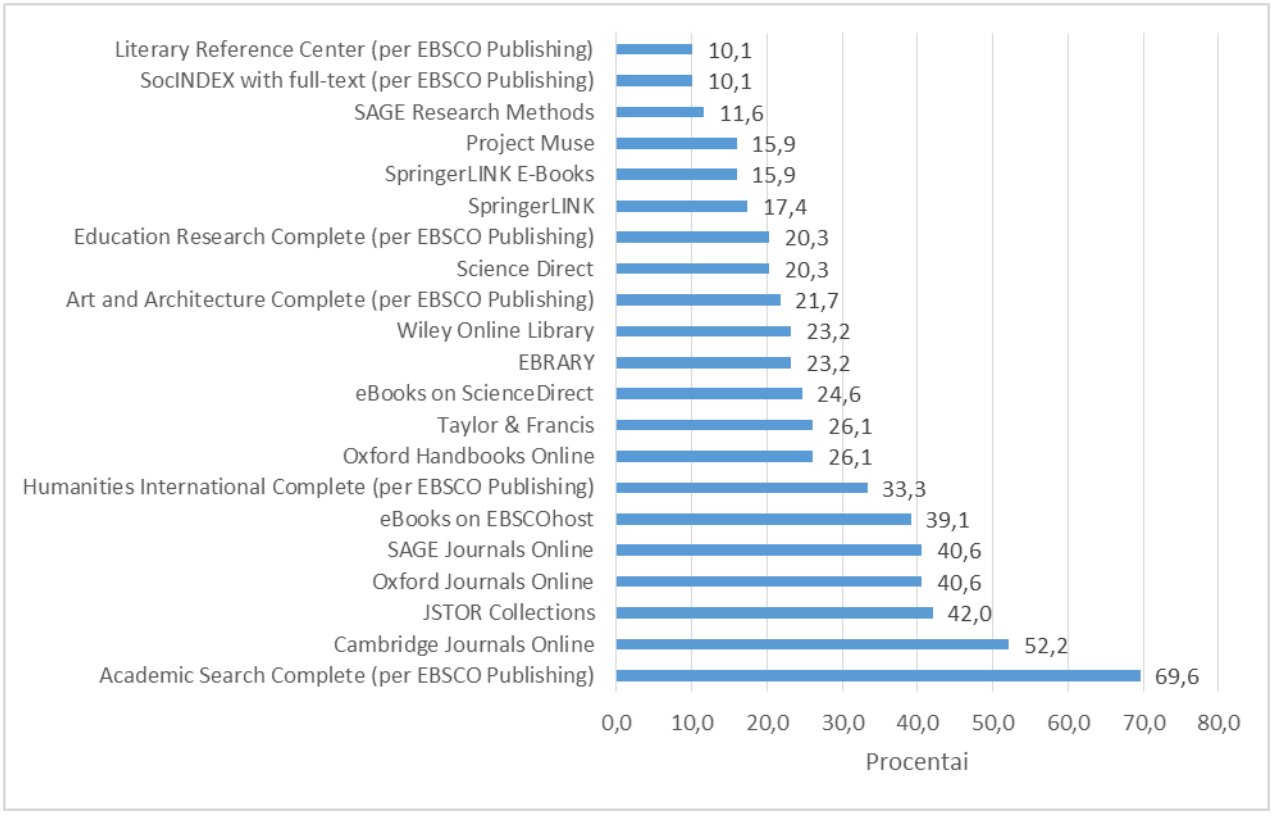

41 pav. Humanitarinių mokslų tyrėjams svarbios duomenų bazės (%)

Humanitarinių mokslų tyrėjai (19 teiginių) išsakė savo pageidavimus dėl duomenų bazių prenumeratos. Jų pageidaujamų duomenų bazių sąraše yra: *Cairn.info, De Gruyter Mouton eResources, ERIC, HeinOnline, Westlaw International, Westlaw UK, Oxford Art Online, PsycTESTS, Walter de Gruyter, Questia*. Tyrėjai taip pat naudoja *Lituanistiką*, epaveldas, libis.lt. Tyrėjai išsakė tik vieną komentarą „Labai pasigendu *JSTOR* bazės, kur galima buvo rasti daug reikalingų straipsnių“.

Menų srities tyrėjams svarbių duomenų bazių analizė

Analizuojant menų mokslų tyrėjams svarbiausias duomenų bazes, nustatyti jų prioritetai: *Academic Search Complete* (per *EBSCO Publishing*), *Art and Architecture Complete* (per *EBSCO Publishing), Cambridge Journals Online, Oxford Journals Online, JSTOR Collections, SAGE Journals Online, Taylor & Francis, Humanities International Complete* (per *EBSCO Publishing*), *Berg Fashion Library* ir kt. Kaip ir kitų mokslų sričių atstovams, jiems svarbios mokslo vertinimo rodiklius pateikiančios duomenų bazės *Web of Science, Journal Citation Reports* ir *Conference Proceedings* (42 pav.).

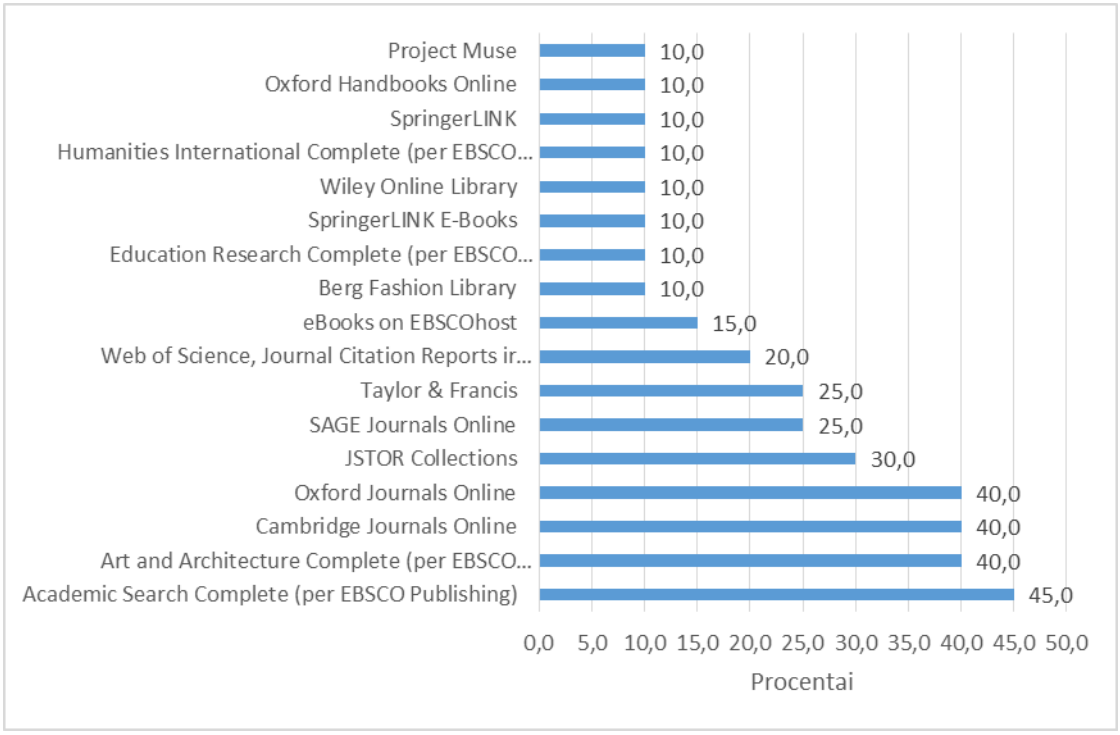

42 pav. Menų srities tyrėjams svarbios duomenų bazės (%)

Tik 3 menų srities tyrėjai išsakė savo nuomonę dėl prieigos prie informacijos šaltinių. Jie nori prieigos prie šių šaltinių: *Oxford Art Online, JSTOR, Taylor & Francis, Lituanistika*.

Biomedicinos mokslų srities tyrėjams svarbių duomenų bazių analizė

Biomedicinos mokslų tyrėjams svarbių duomenų bazių sąraše pirmąsias vietas užima daugiatemės duomenų bazės: *Science Direct, SpringerLINK, Wiley Online Library, Oxford*

Journals Online, Taylor & Francis ir kt. Šios srities tyrėjams taip pat svarbios bibliometrinius duomenis pateikiančios *Thomson Reuters* duomenų bazės *Web of Science, Journal Citation Reports* ir *Conference Proceedings*. Taip pat svarbios el. knygų duomenų bazės *eBooks on ScienceDirect, Springer LINK e-Books* ir kt. Tyrėjai pageidauja ir specializuotų biomedicinos mokslų duomenų bazių, pvz., *Biomedical and Life Science Collection, BMJ Clinical Evidence* ir *BMJ Journals, Cochrane Library* ir kt., tačiau jos nėra tarp pirmųjų pageidavimų (43 pav.). Tai sąlygota specializuotų duomenų bazių orientacijos į siauros, specifinės srities tyrėjų poreikius. Toks pageidavimų pasiskirstymas taip pat rodo, kad prenumeratai atrenkant duomenų bazes reikia įvertinti skirtingus, ne vien tik konkrečios mokslo srities tyrėjų poreikius.

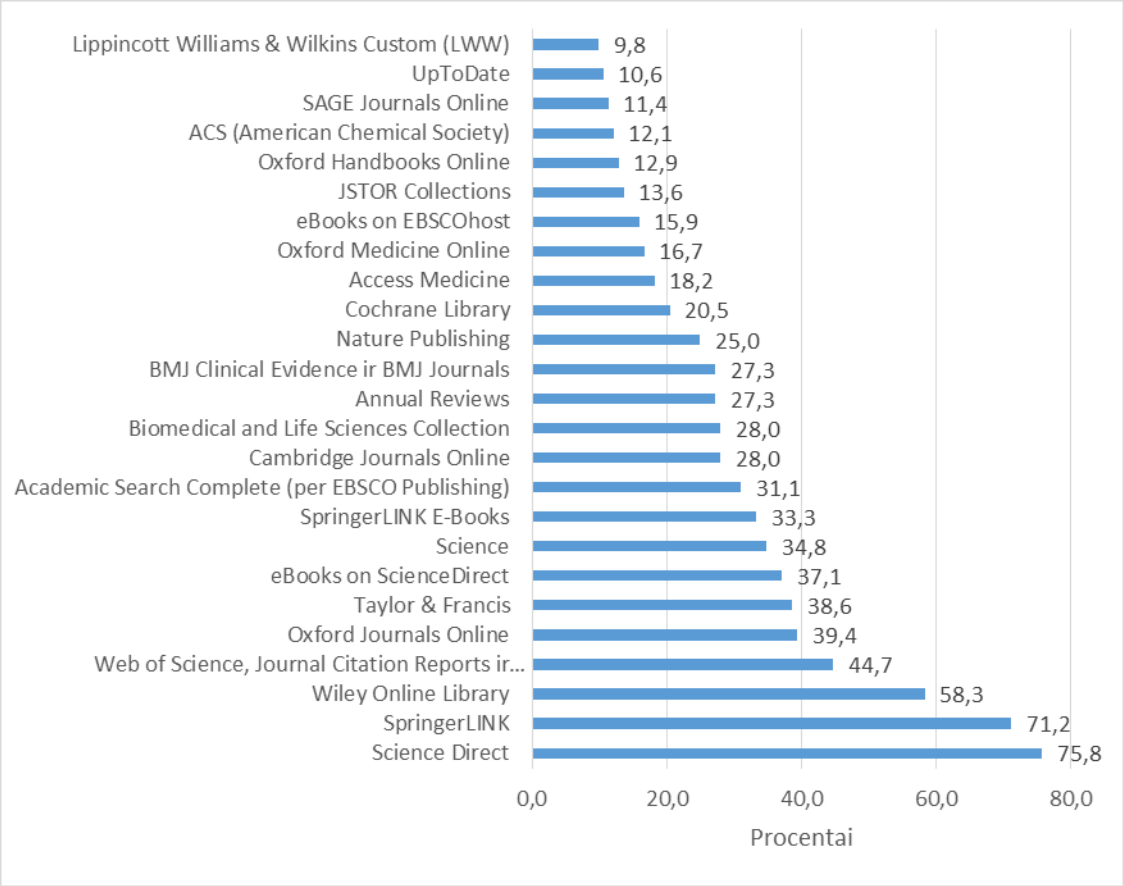

43 pav. Biomedicinos mokslų srities tyrėjams svarbios duomenų bazės (%)

Biomedicinos mokslų tyrėjai (42 teiginiai) išsakė nuomonę dėl reikalingų DB prieigos. Daugelis prieigai naudoja *PubMed*, kiti pageidauja įvairių papildomų duomenų bazių ar konkrečių mokslinių žurnalų: CSB (*Protein Data Base*), COD (*Open Crystallography Database*), *Medline, Journal of Cataract and Refractive Surgery, Forest Sciences, CABI, Cold Spring Harbour, NRC Research Press e-First Articles, ClinicalKey platform*. Dalis tyrėjų išvardijo paieškos portalus arba atvirosios prieigos duomenų bazes: *Biomed Central, Research Gate*, PDB (http://www.pdb.org), COD (http://www.crystallography.net), *SwissProt, EBI/EMBL* duomenų bazės (https://www.ebi.ac.uk), *PubChem* (http://pubchem.ncbi.nlm.nih.gov), *ChemSpider* (http://www.chemspider.com), *DuckDuckGo* (https://duckduckgo.com/). Kadangi skirtingose institucijose prenumeruojamos skirtingos duomenų bazės, todėl tyrėjai pageidauja Lietuvoje jau prenumeruojamų DB, prie kurių jų institucijos prieigos neturi. Kiti pastebėjimai: „Tiesiog ieškau

PubMed'e, net nesigilindamas į duomenų bazių pavadinimus ir jų gerai nežinau.“, „*Elsevier*, *BioOne*, bet kad prie jų beveik neįmanoma prisimušti, nes nieko neprenumeruoja Lietuvos bibliotekos“, „Jų pakanka, geriau būtų praplėsta galimybė pačiose DB gauti prieigą prie visų šaltinių“, „Pabandžius kažkaip nieko įdomaus neradau, o be to prie jų sudėtinga prisijungti iš namų kompiuterio, o darbe nėra kada“.

Fizinių mokslų srities tyrėjams svarbių duomenų bazių analizė

Dalis fizinių mokslų tyrėjams svarbių duomenų bazių prioritetų sutampa su biomedicinos mokslo srities tyrėjų poreikiais: *Science Direct, SpringerLINK, Wiley Library Online, Taylor & Francis, Cambridge Journals Online*. Fizinių mokslų srities tyrėjai nori turėti prieigą prie mokslo vertinimo duomenų bazių *Web of Science, Journal Citation Reports ir Conference Proceedings*. Jiems itin svarbios siauros specializacijos duomenų bazės *IEEE/IET Electronic Library, ACS (American Chemical Society), Nature Publishing, American Physical Society, Science, American Institute of Physics, Institute of Physics Publishing, Annual Reviews, SciFinder, RSC Journals, ACM Digital Library* (44 pav.).

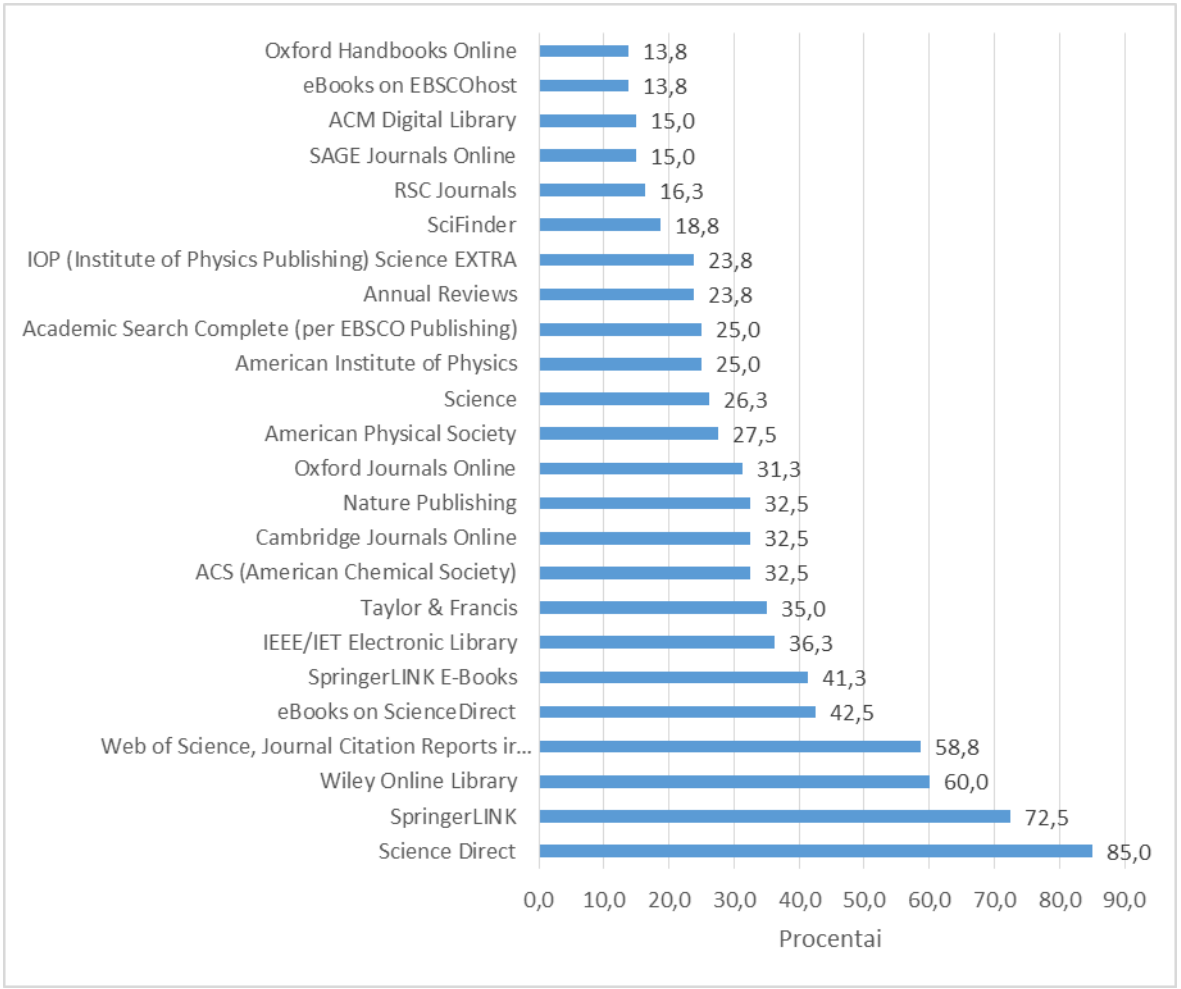

44 pav. Fizinių mokslų tyrėjams svarbios duomenų bazių bazės (%)

Fizinių mokslų tyrėjai (18 teiginių) išsakė nuomonę dėl kitų duomenų bazių ar konkrečių žurnalų poreikio: *Bulletin of the Seismological Society of America, Cold Spring Harbour, Optical Society of America* (OSA): *Optics Letters, JOSA B* žurnalai, *Project Euclid, Royal Society of Chemistry, Scopus, Scholar Google, SIAM* (http://epubs.siam.org), *ScienceDirect*: reikalingi žurnalai *Journal of Combinatorial Theory A/B, Wiley*: reikalingi žurnalai *Random Structures and Algorithms, World Scientific*. Tyrėjų komentarai: „Jų pakanka, geriau būtų praplėsta galimybė pačiose DB gauti prieigą prie visų šaltinių“.

Technologijos mokslų srities tyrėjams svarbių duomenų bazių analizė

Technologijos mokslų tyrėjams svarbios daugiatemės duomenų bazės: *Science Direct, SpringerLINK, Taylor & Francis, Wiley Library Online, Academic Search Complete* **(**per *EBSCO Publishing*), *Oxford Journals Online, Science, Cambridge Journals Online* ir kt. Specializuotos duomenų bazės yra *IEEE/IET Electronic Library, Emerald Engineering, American Institute of Physics, American Physical Society, Institute of Physics Publishing, ACS* ir kt. Tarp svarbiausių prioritetų yra mokslo vertinimo duomenų bazės *Web of Science, Journal Citation Reports ir Conference Proceedings.* Tyrėjai taip pat pageidauja prieigos prie el. knygų *SpringerLINK e-Books, eBooks on Science Direct, eBooks on EBSCOhost, Oxford Handbooks Online, AccessEngineering from McGrawHill* (45 pav.).

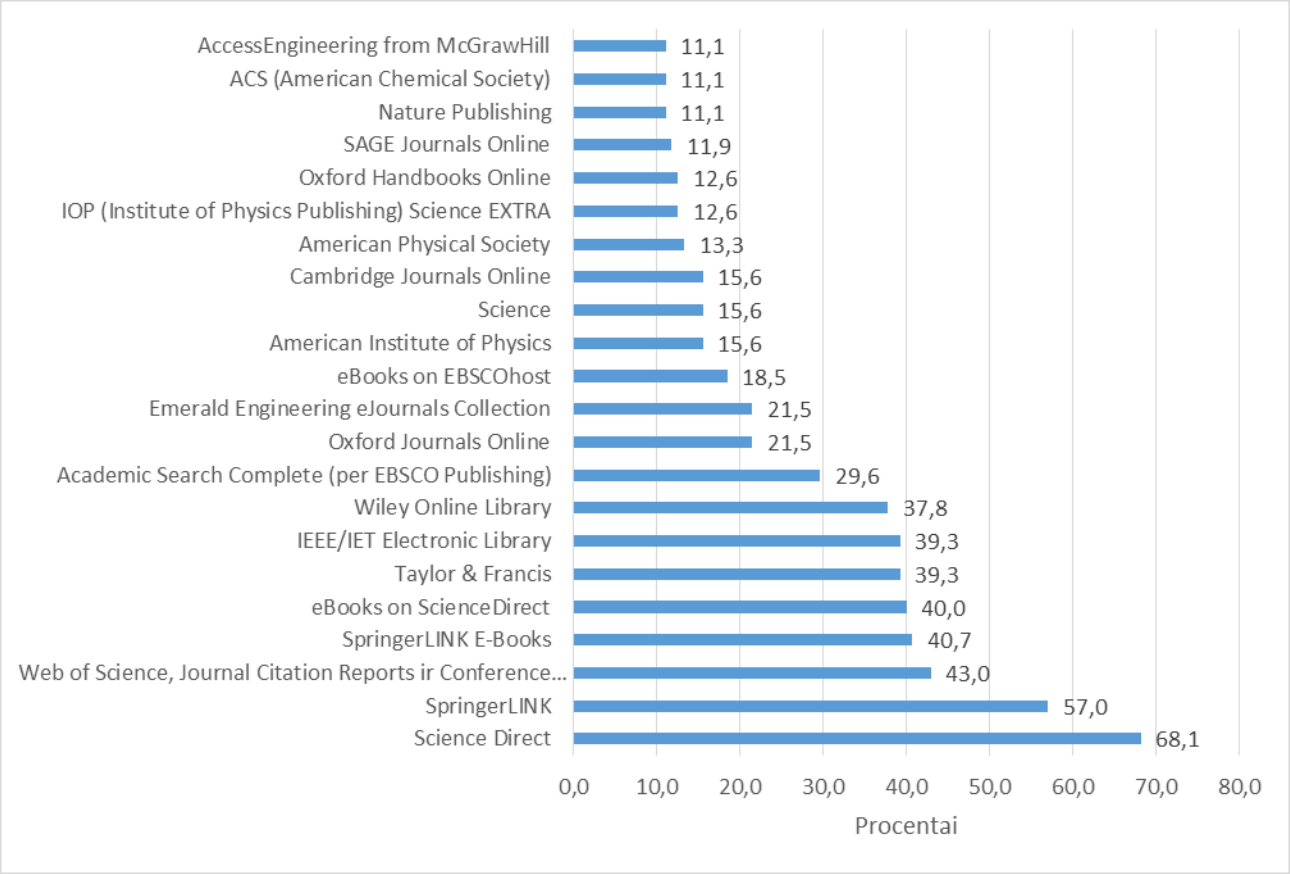

45 pav. Technologijos mokslų srities tyrėjams svarbios duomenų bazės (%)

Technologijos mokslų tyrėjai pateikė kitų, sąraše neįrašytų duomenų bazių pageidavimus ir pastabas. Jas išsakė 27 tyrėjai. Pageidaujamų duomenų bazių sąrašas nėra ilgas ir dauguma sutampa su apklausos sąraše jau išvardintomis duomenų bazėmis, pvz., *IEEE/IET, Elsevier, RSC.* Tarp

sąraše nesančių pateko *ACI (American Concrete Institute) Structural Journal, Begell House, SIAM - Society for Industrial and Applied Mathematics, World Scientific, The Journal of the Acoustical Society of America, Institution of Civil Engineers (ICE) Virtual Library, Medical Physics, SAE International.* Iš mokslo vertinimo rodiklius pateikiančių duomenų bazių tyrėjams svarbi yra *Scopus.* Tyrėjai išsakė savo nuomonę apie duomenų bazes: „visos svarbios, nes sunku gauti daug straipsnių, vis tik per mažai prenumeruojama, ypač su senesne literatūra“, „ISI WoS randu reikalingus straipsnius ir ten būna prieiga prie straipsnio per leidėją“. Pastarasis teiginys rodo, kad tyrėjai ne visuomet suvokia, jog prieigą prie leidėjų žurnalų straipsnių WoS duomenų bazėje turi tik tuomet, jeigu institucija yra įsigijusi prieigą.

2.6. Prisijungimo prie prenumeruojamų duomenų bazių platformų analizė

Analizuojant tyrėjų naudojamų prisijungimo ir paieškos prenumeruojamose duomenų bazėse platformų analizę, populiariausią prisijungimo būdą tyrėjai nurodė paieškos sistemas (69,6 %) (46 pav.). Lyginant su 2009 m. tyrimo duomenimis, šį atsakymą pasirinko 9,7 % tyrėjų. Taip pat 9,7 % sumažėjo tyrėjų, kurie nurodė prisijungiantys prie prenumeruojamų duomenų bazių per bibliotekos tinklalapį (54,8 %). Šis prisijungimo prie prenumeruojamų duomenų bazių būdas yra patogus, kadangi universitetų bibliotekos pateikia prenumeruojamų duomenų bazių sąrašą, prisijungimo adresus, detalius duomenų bazių aprašymus, o dažnai ir pagalbą, kaip atlikti paiešką konkrečiose duomenų bazėse. Trečioje vietoje yra tiesioginis jungimasis prie prenumeruojamų duomenų bazių (53,9 %). Institucines virtualias bibliotekas (23,9 %) ir Lietuvos virtualią biblioteką (20,0 %) prisijungimui prie prenumeruojamų duomenų bazių naudoja tik penktadalis tyrime dalyvavusių tyrėjų. Besinaudojančiųjų šiuo būdu skaičius lyginant su 2009 m. išaugo labai nežymiai (1,8 %). Viena iš priežasčių yra ta, kad vartotojo sąsaja nors ir buvo pakeista nauja, išliko pakankamai sudėtinga. Mažiausiai tyrėjų jungimuisi prie prenumeruojamų duomenų bazių naudoja teminius bibliotekos puslapius (7,1 %), kas tikėtina susiję su tuo, kad tai pakankamai nauja paslauga, be to, ji teikiama nedaugelyje mokslo ir studijų institucijų.

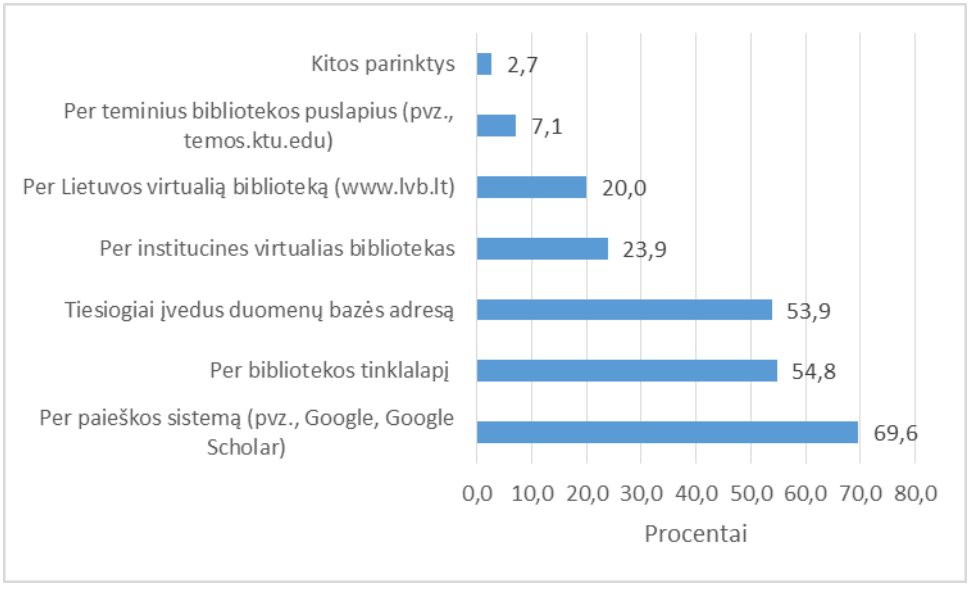

46 pav. Platforma naudojama prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus platformos, naudojamos prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse, analizę pagal mokslo sritis, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai keturioms naudojamoms platformoms. Biomedicinos mokslų tyrėjai prie

prenumeruojamų duomenų bazių dažniausiai prisijungia tiesiogiai įvedę duomenų bazės adresą (63,6 %) arba naudodami paieškos sistemą (pvz., *Google*, *Google Scholar*) (83,2 %). Šiomis platformomis rečiausiai naudojasi humanitarinių mokslų tyrėjai (atitinkamai – 36,8 % ir 57,9 %). Socialinių mokslų tyrėjai (75,0 %) prie prenumeruojamų duomenų bazių dažniausiai prisijungia per bibliotekos tinklalapį. Šia platforma rečiausiai naudojasi technologijos mokslų (42,3 %) ir multidisciplininius tyrimus (42,1 %) atliekantys tyrėjai. Humanitarinių (31,6 %) mokslų tyrėjai prie prenumeruojamų duomenų bazių dažniausiai prisijungia per institucines virtualias bibliotekas (47 pav.).

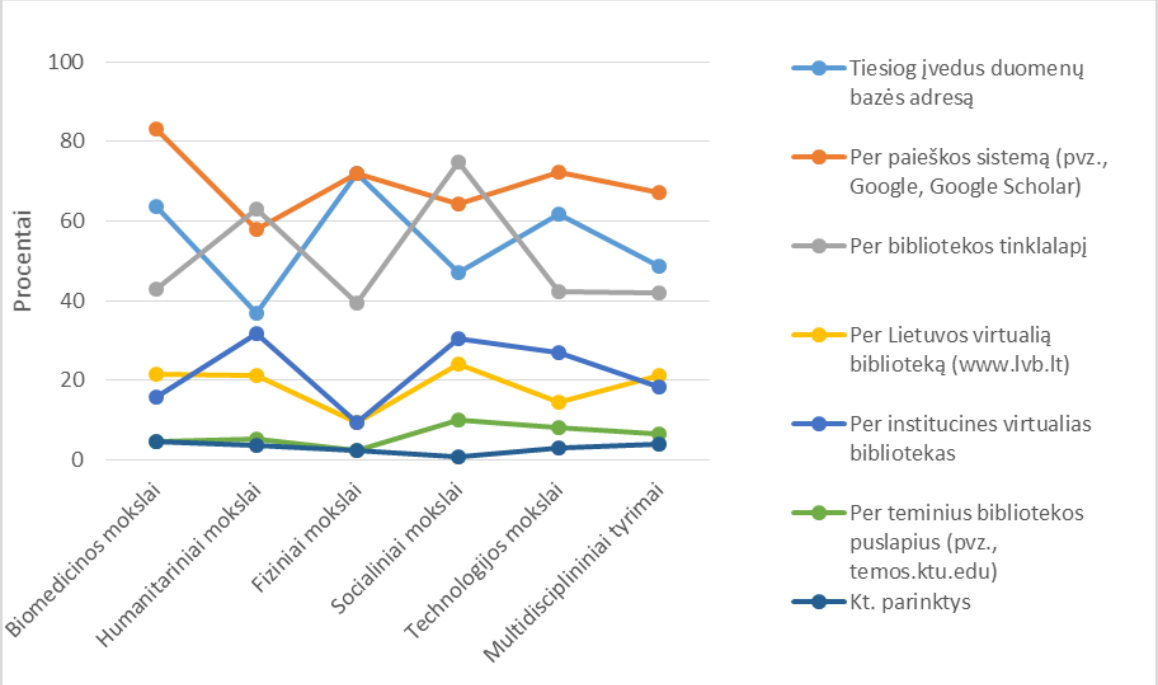

47 pav. Platforma naudojama prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse pagal mokslo sritis (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus platformos, naudojamos prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse, analizę pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai dviem naudojamoms platformoms. Prie prenumeruojamų duomenų bazių dažniausiai prisijungia per paieškos sistemą (pvz., *Google*, *Google Scholar*) mokslo darbuotojai (85,1 %), rečiausiai – docentai (57,4 %). Per bibliotekos tinklalapį prie prenumeruojamų duomenų bazių dažniausiai prisijungia docentai (63,0 %), rečiausiai – mokslo darbuotojai (21,6 %) (48 pav.).

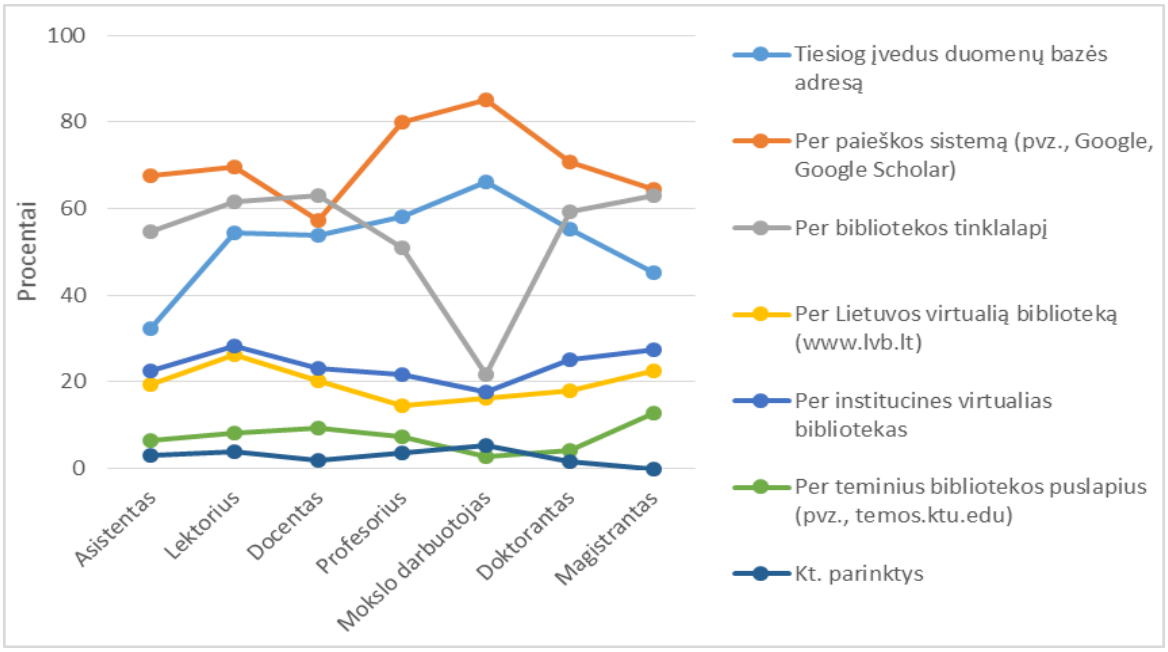

48 pav. Platforma naudojama prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus analizę dėl platformos, naudojamos prisijungti ir atlikti paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse, pagal dalyvavimą mokymuose, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai trims naudojamoms platformoms. Mokymuose nedalyvavę (58,4 %) dažniau nei mokymuose dalyvavę (49,7 %) tyrėjai prie prenumeruojamų duomenų bazių jungiasi tiesiogiai įvedę duomenų bazės adresą. Tuo tarpu mokymuose dalyvavę tyrėjai dažniau jungiasi prie prenumeruojamų duomenų bazių per bibliotekos tinklalapį (68,3 %) arba per Lietuvos virtualią biblioteką (www.lvb.lt) (27,3 %), nedalyvavę tyrėjai atitinkamai – 46,9 % ir 17,4 %.

Gauti rezultatai rodo, kad tyrėjai dažniausiai naudoja universalias paieškos sistemas prisijungti prie prenumeruojamų duomenų bazių. Tyrėjai renkasi paprastesnes ir lengviau prieinamas paieškos platformas, intuityvias vartotojų sąsajas. Lietuvos duomenų bazių kūrėjai turėtų į tai atkreipti dėmesį ir tobulinti paieškos platformų sąsają taip, kad būtų sukurta vartotojui draugiška, intuityvi ir paprasta paieška ir navigacija.

2.7. Tyrėjų žinios apie pagrindinius mokslo vertinimo rodiklius

Kiekybiniai mokslo vertinimo rodikliai yra svarbūs norint įvertinti ir palyginti mokslo bei studijų institucijas tarpusavyje, nuo mokslo produkcijos kiekybinių rodiklių priklauso institucijoms skiriamos lėšos mokslinių tyrimų vykdymui. Mokslininkai pateikia savo mokslines publikacijas vertinimui, mokslo vertinimo rodikliai naudojami vertinant mokslininkų pasiekimus konkursų užimti pareigas, atestacijų metu. Atsižvelgiant į žurnalo cituojamumo rodiklį ir jo santykį su mokslo kategorijos vidutiniu cituojamumo rodikliu, mokslininkai gali pretenduoti į atitinkamas pareigas, konkursus, apdovanojimus. Mokslininkai turi žinoti mokslo vertinimo rodiklius, gebėti atlikti publikacijų paiešką, rasti autorių citavimo duomenis, h indeksą *(angl. Hirsh Index)* ir kitus rodiklius.

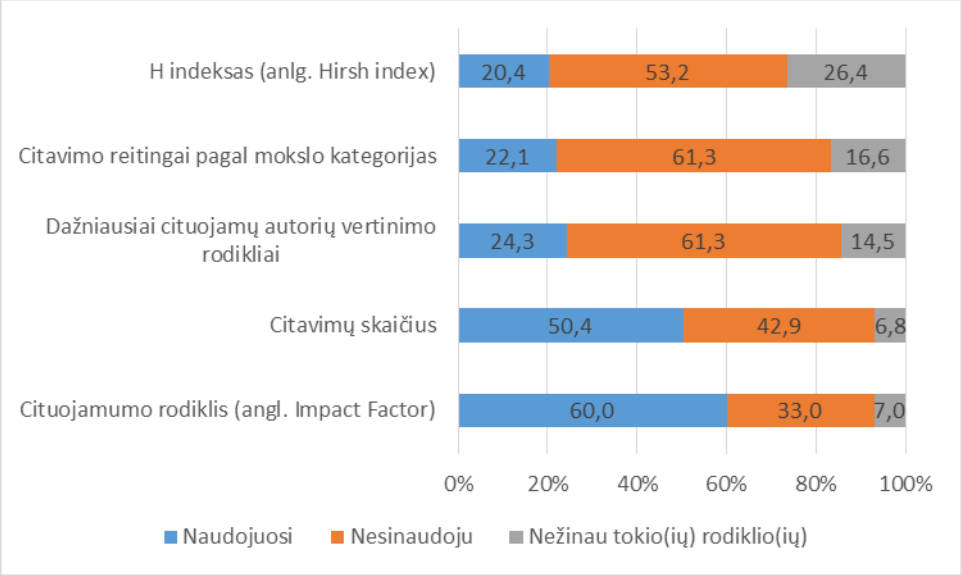

49 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas (%)

Daugiausiai tyrėjų ieško mokslo žurnalų cituojamumo rodiklių (60 %), straipsnių ir/ar autorių citavimų skaičiaus (50,4 %). Mažiau juos domina dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliai (24,3 %), citavimo reitingai pagal mokslo kategorijas (22,1 %) ir h indeksas (20,4 %) (49 pav.). Tai susiję su tyrėjų poreikiais, kuriuos lemia Lietuvoje taikoma mokslo vertinimo sistema, kurios esminiai rodikliai yra autorių reitingai ir žurnalų, kuriuose tyrėjai publikuoja savo straipsnius, prestižas.

Mokslo rodiklių naudojimas lyginant su 2009 m. ženkliai išaugo. Cituojamumo rodiklius naudoja 3 kartus daugiau tyrėjų, t. y. jų dalis padidėjo 48,9 %. H indeksą naudoja 20,4 % tyrėjų, lyginant su 2009 m., jų dalis padidėjo 7,2 %. Dažniausiai cituojamų autorių rodiklių naudojimas išaugo du kartus: nuo 11,9 % (2009 m.) iki 24,3 % (2015 m.). Citavimo reitingų pagal mokslo kategorijas naudojimas išaugo nuo 4,2 % (2009 m.) iki 22,1 % (2015 m.). Tai rodo, kad tyrėjams tampa svarbesnis jų tarptautinis matomumas ir pripažinimas.

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus naudojimosi mokslo vertinimo rodikliais analizę pagal mokslo sritis, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai trims mokslo vertinimo rodikliams (8.1 priedas). Cituojamumo rodikliu (*angl. Impact Factor*) daugiausiai naudojasi biomedicinos (87,9 %) mokslų tyrėjai, o mažiausiai – humanitarinių (17,5 %) mokslų tyrėjai. H indeksu daugiausiai naudojasi fizinių (48,8 %) mokslų tyrėjai, o mažiausiai –humanitarinių (8,8 %) ir socialinių (12,8 %) mokslų tyrėjai. Citavimų skaičiumi daugiausiai domisi fizinių (69,8 %) mokslų tyrėjai, o mažiausiai – humanitarinių (28,1 %) mokslų tyrėjai (50 pav.).

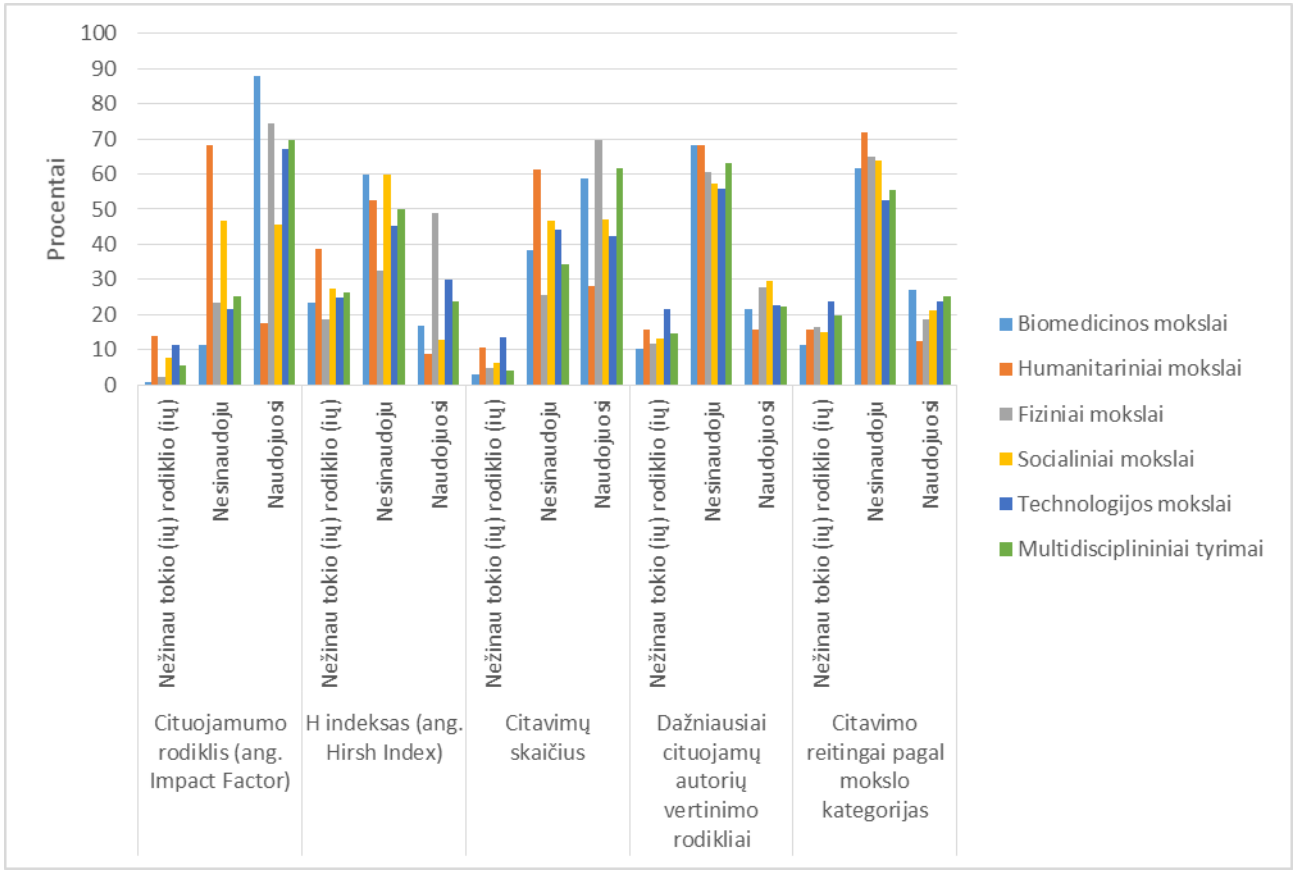

50 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal mokslo sritis (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus naudojimosi mokslo vertinimo rodikliais analizę pagal tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai visiems mokslo vertinimo rodikliams (8.2 priedas). Cituojamumo rodikliu mažiau naudojasi tyrėjai užimantys žemesnes pareigas: asistentai (64,5 %) ir lektoriai (53,5 %), taip pat magistrantai (21,0 %), daugiausiai naudojasi profesoriai (78,2 %) ir mokslo darbuotai (75,7 %). H indeksu mažiausiai naudojasi asistentai (9,7 %) ir lektoriai (9,1 %), magistrantai (9,7 %), daugiausiai – mokslo darbuotojai (36,5 %) ir profesoriai (34,5 %). Citavimų skaičiumi naudojasi mažiausia – magistrantai (24,2 %), asistentai (45,2 %) ir lektoriai (45,5 %), daugiausia – profesoriai (67,3 %). Daugiausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliais dažniau naudojasi asistentai (32,3 %), o mažiausiai – magistrantai (12,9 %) ir mokslo darbuotojai (14,9 %). Citavimo reitingais pagal mokslo kategorijas daugiausiai naudojasi profesoriai (29,1 %), o mažiausiai – magistrantai (6,5 %) ir doktorantai (19,5 %). Tai rodo, kad magistrantams mokslo vertinimo rodikliai yra mažai aktualūs, todėl jie mažiausiai naudojasi visais mokslo vertinimo rodikliais (51 pav.).

Gauti duomenys patvirtina, kad tyrėjai domisi ta informacija, kuri jiems aktuali. Kadangi pedagoginiam ir moksliniam personalui mokslo vertinimo rodikliai yra aktualūs, jie tuo domisi daugiau, nei studentai, kuriems šie klausimai nėra svarbūs.

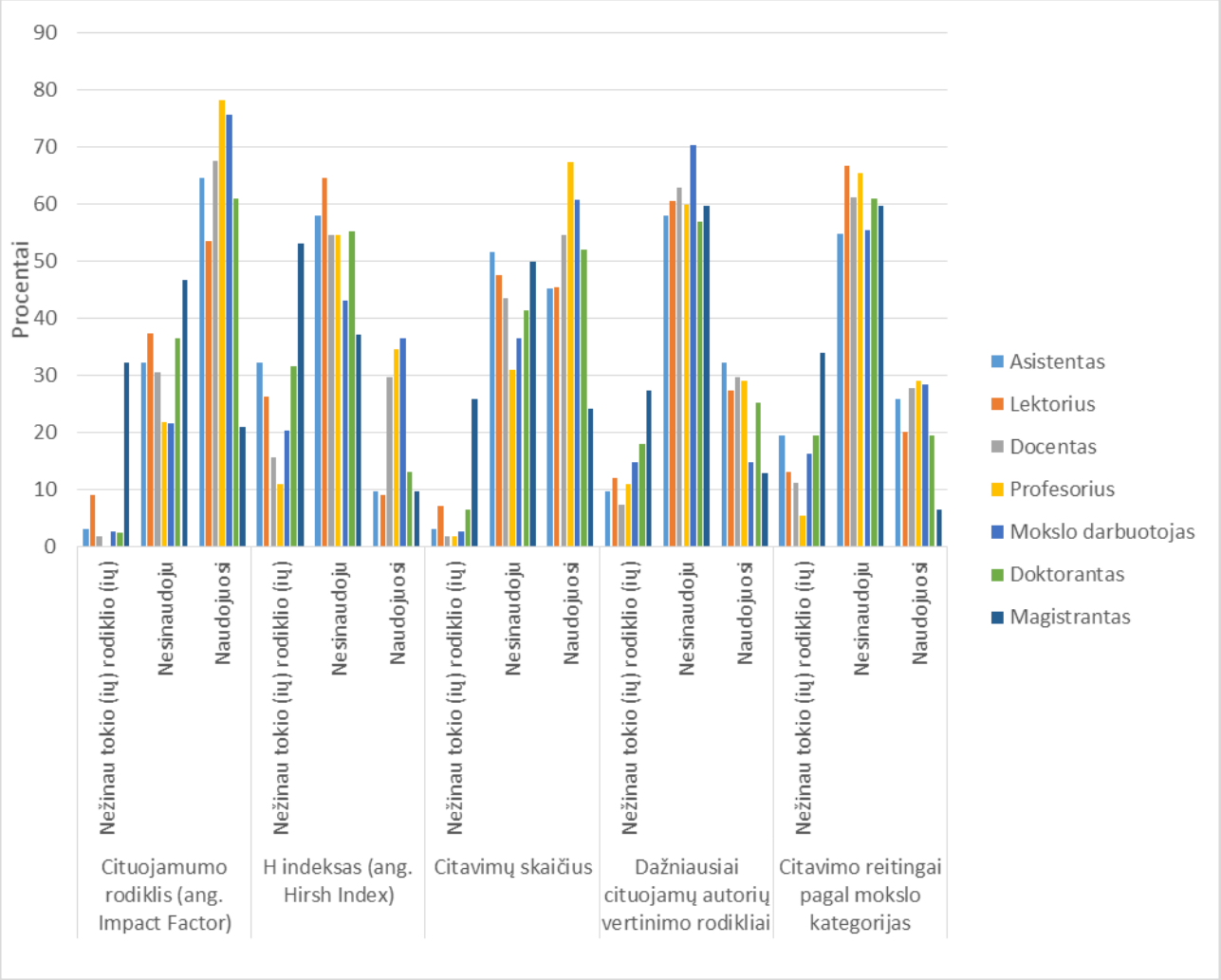

51 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus naudojimosi mokslo vertinimo rodikliais analizę pagal tyrėjų amžių, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai keturiems mokslo vertinimo rodikliams (9.4 priedas). Cituojamumo rodikliu, h indeksu, citavimų skaičiumi, citavimo reitingais pagal mokslo kategorijas daugiau naudojasi vyresnio amžiaus 51–60 metų ir virš 60 metų tyrėjai – cituojamo rodiklius naudoja atitinkamai 64,9 % ir 73,1 %, h indeksą atitinkamai – 29,9 % ir 26,9 %, citavimų skaičių – 61,0 % ir 53,8 % (52 pav.), citavimo reitingus pagal mokslo kategoriją naudoja atitinkamai 24,7 % ir 34,6%. Mažiausiai visus šiuos rodiklius naudoja jaunesnieji tyrėjai, priklausantys 21-30 metų grupei.

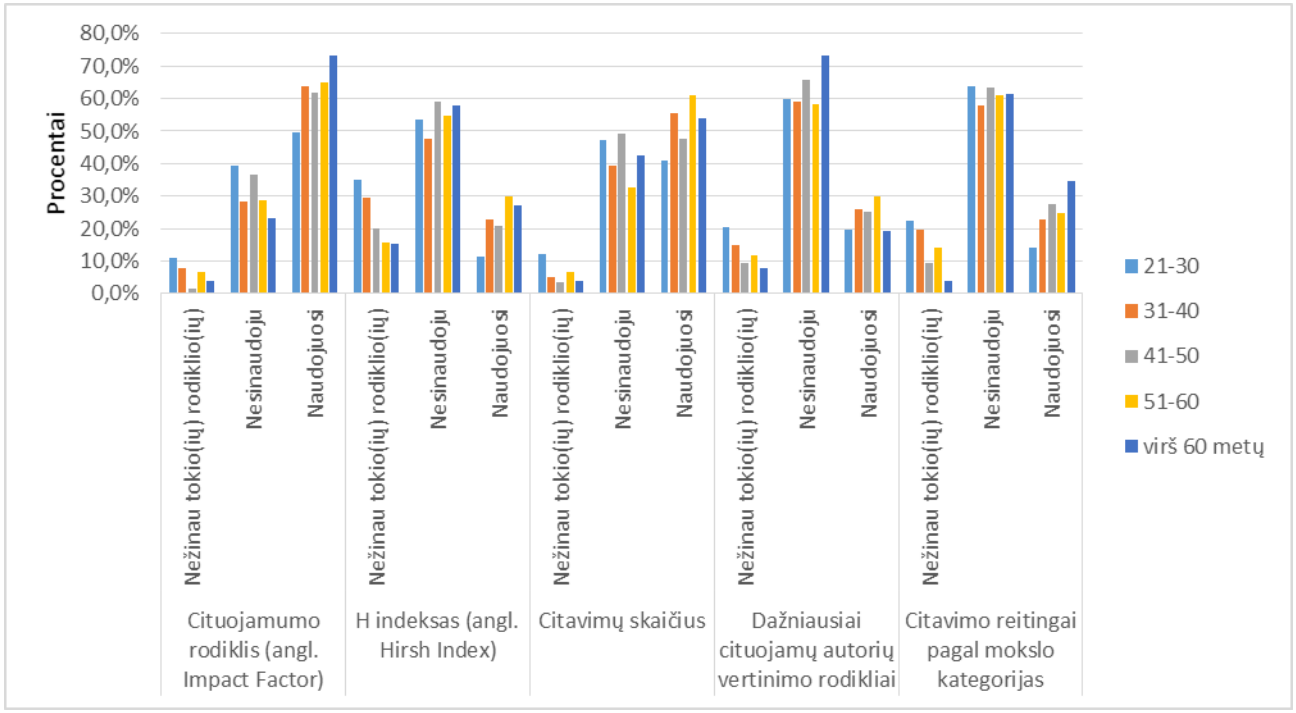

52 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal amžiaus grupes (%)

Atlikus χ2 kriterijaus analizę dėl naudojimosi mokslo vertinimo rodikliais pagal tyrėjų dalyvavimą organizuotuose mokymuose, pastebėti statistiškai reikšmingas skirtumas buvo naudojimuisi citavimo reitingais pagal mokslo kategorijas (8.3 priedas). Juos geriau žino ir naudoja tie tyrėjai, kurie nedalyvavo mokymuose (χ2=10,195, df=4, p=0,037).

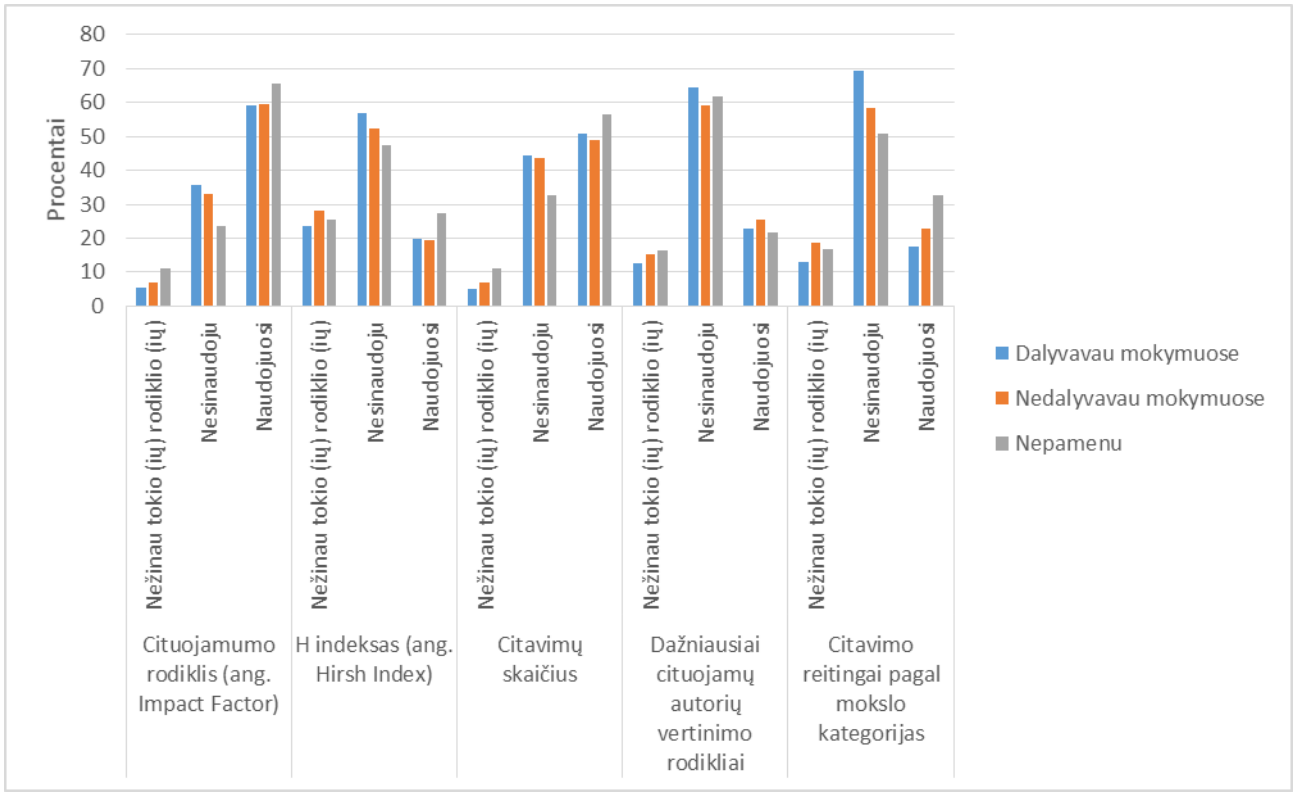

53 pav. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal dalyvavimą mokymuose (%)

Nors naudojimasis cituojamumo rodikliais išaugo, tačiau tyrėjų žinios apie kitus mokslo vertinimo rodiklius yra vis dar nepakankamos (54 pav.). Lyginant su 2009 m. tyrimo duomenimis situacija pasikeitė nežymiai. Tai iš dalies susiję su tuo, kad daugumos institucijų tyrėjai neturi galimybės naudotis mokslo rodiklius skelbiančiomis duomenų bazėmis, kadangi *Thomson Reuters* duomenų bazės *Web of Science, Journals Citation Reports* ir kt. yra prenumeruojamos tik dviejuose universitetuose: Kauno technologijos universitete ir Vilniaus universitete. Kur ieškoti žurnalų cituojamumo rodiklių nurodė 23,2 % tyrėjų, tai 2,2 % daugiau nei 2009 m. Kur ieškoti h indekso nurodė 17 % tyrėjų, tai 3,8 % daugiau nei 2009 m. Kur ieškoti dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodiklių žino 7,3 % tyrėjų, lyginant su 2009 m., žinančiųjų skaičius sumažėjo 4,6 % tyrėjų. Šalių citavimo reitingų paiešką galėtų atlikti tik 3,9 % tyrėjų, o tai 0,3 % mažiau nei 2009 m. Siekiant keisti šią situaciją, turėtų būti vykdoma daugiau mokymų, kurių metu tyrėjai įgytų žinių apie mokslo vertinimo rodiklius ir jų paiešką.

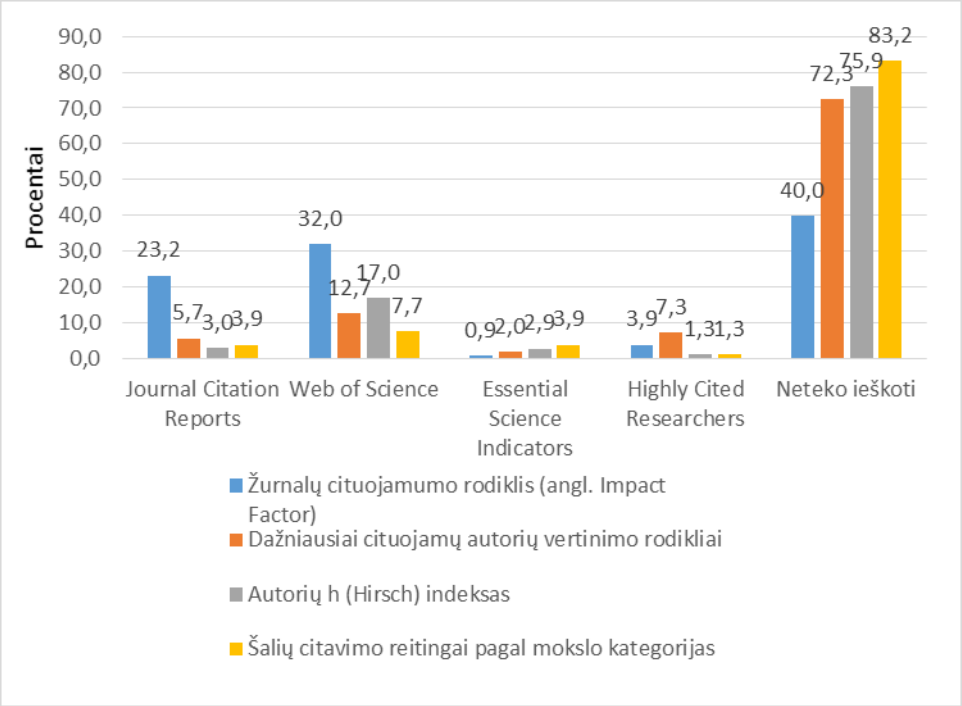

54 pav. Tyrėjų žinios apie mokslo vertinimo rodiklius (%)

4 lentelė. Tyrėjų žinios apie mokslo vertinimo rodiklius (%)

Rodiklio pavadinimas	Journal Citation Reports	Web of Science	Essential Science Indicators	Highly Cited Researchers	Neteko ieškoti
Žurnalų cituojamumo rodiklis (angl. *Impact Factor*)	23,2	32,0	0,9	3,9	40,0
Dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliai	5,7	12,7	2,0	7,3	72,3
Autorių h (*Hirsch*) indeksas	3,0	17,0	2,9	1,3	75,9
Šalių citavimo reitingai pagal mokslo kategorijas	3,9	7,7	3,9	1,3	83,2

2.8. Tyrėjų žinios apie autorių teises

Tyrėjai, vykdantys tyrimus ir rengiantys publikacijas, naudoja kitų autorių tyrimų rezultatų duomenis ir jų publikacijas. Kitų autorių darbai turi būti naudojami teisiškai ir etiškai, laikantis „Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo“ (1999). Tyrėjų atsakymų analizė rodo, kad 17,5 % tyrėjų nežino, ar galima be autoriaus sutikimo naudoti kitų autorių darbus (55 pav.). Lyginant su 2009 m. nežinančiųjų skaičius sumažėjo 6 %. Tyrėjai žymiai atsakingiau žvelgia į kitų autorių teises ir stengiasi jų nepažeisti. Manančių, kad negalima skelbti kitų autorių darbų internete, dalis išaugo 19,5 %.

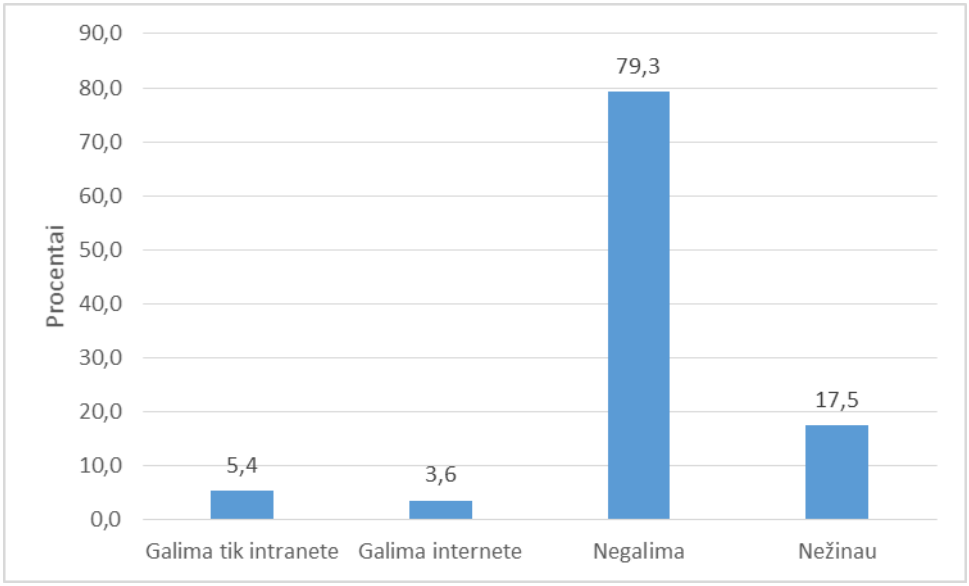

55 pav. Tyrėjų žinios apie galimybę be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus skaičiavimus lyginant tyrėjų žinias apie galimybę be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas pagal mokslo sritis, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai (10.1 priedas). Daugiausiai humanitarinių (19,3 %) ir fizinių (18,6 %) mokslų tyrėjų mano, kad galima be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje arba intranete skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas (56 pav.), tarp kitų sričių atstovų, ypač dirbančių biomedicinos (6,5 %), socialinių (7,2 %), multidisciplininių (6,6 %) mokslų srityse tam pritariančiųjų dalis yra mažesnė.

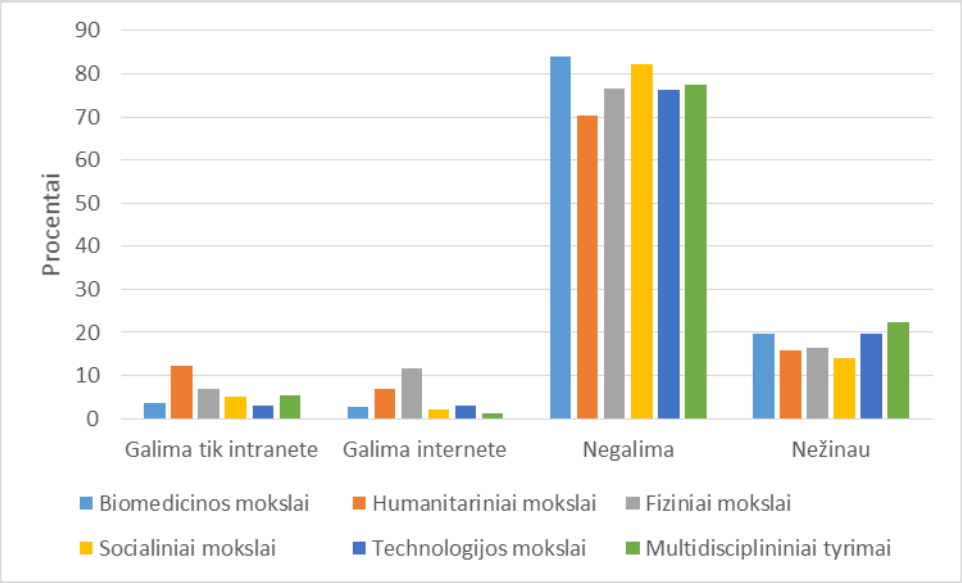

56 pav. Tyrėjų žinios apie kitų autorių kūrinių naudojimą pagal mokslo sritis (%)

Atlikus χ2 kriterijaus analizę vertinant tyrėjų žinias apie galimybę be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai vienam teiginiui (10.2 priedas). Daugiausiai doktorantų (88,6 %) mano, kad be autorių teisių turėtojo sutikimo negalima viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas. Tuo tarpu daugiausiai profesorių (18,2 %) mano, kad galima be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje arba intranete skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas (57 pav.).

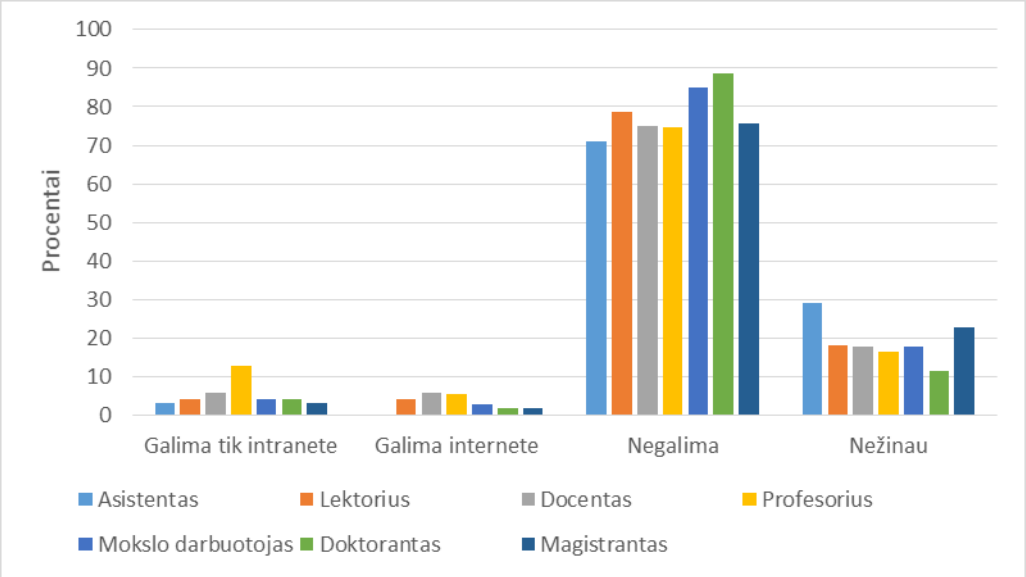

57 pav. Tyrėjų žinios apie kitų autorių kūrinių naudojimą pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Atlikus χ2 kriterijaus analizę vertinant tyrėjų žinias apie galimybę be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų

ištraukų el. versijas analizę pagal tyrėjų dalyvavimą mokymuose, statistiškai reikšmingi skirtumai nepastebėti (10.3 priedas).

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus analizę vertinant tyrėjų žinias apie galimybę be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas analizę pagal amžiaus grupes, statistiškai reikšmingi skirtumai pastebėti trims iš keturių teiginių: galima internete, galima tik intranete ir negalima (10.4 priedas). Vyresnio ir vidutinio amžiaus tyrėjai mano, kad be autoriaus sutikimo kitų autorių kūrinius galima skelbti viešai internete arba intranete (58 pav.). Tarp vyresnio amžiaus tyrėjų yra ir daugiau pripažįstančių, kad jie nežino, ką galima daryti, o kas yra neteisėta.

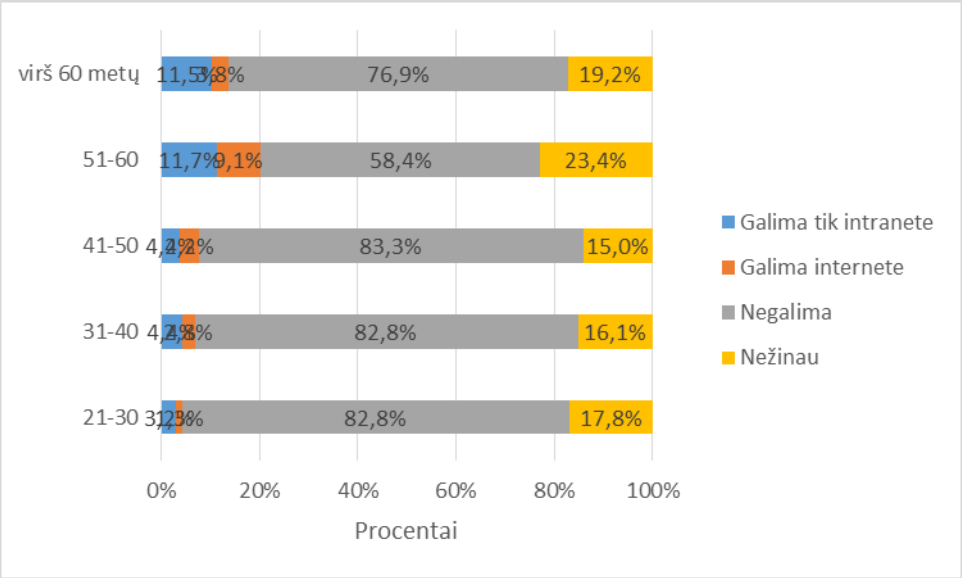

58 pav. Tyrėjų žinios apie kitų autorių kūrinių naudojimą pagal amžiaus grupes (%)

Atsakydami į klausimą, ką su savo kūriniu gali daryti autorius, publikavęs savo straipsnį komerciniame žurnale ir pasirašęs sutartį, kuria turtines autorių teises perduoda leidėjui, tyrėjų nuomonės nežymiai išsiskyrė. Nedidelė dalis tyrėjų (16,1 %) nežino, ką galima ir ko negalima daryti su tokiu savo parengtu kūriniu. Vis dėlto dauguma supranta, kad kūrinio, kurio autorių teisės perduotos leidėjui, negalima nesuderinus su leidėjo reikalavimais skelbti viešai. Taip mano 64,5 % tyrėjų. Tik nedidelė dalis (7,1 %) mano, kad su savo kūriniu gali daryti ką nori (59 pav.).

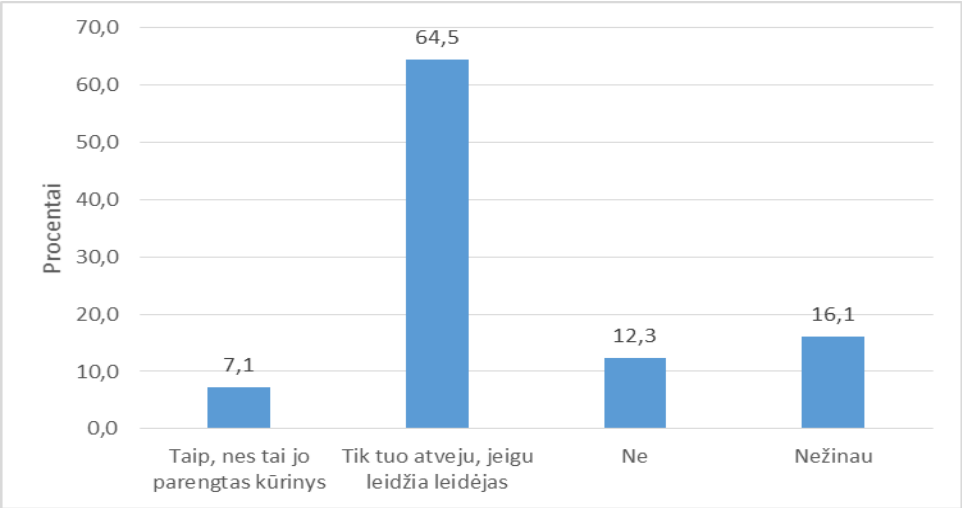

59 pav. Tyrėjų žinios apie savo kūrinių, perduotų leidėjams, naudojimą (%)

Atlikus χ2 kriterijaus analizę dėl tyrėjų žinių apie savo kaip autorių teises pagal mokslo sritis (χ2=13,402, df=15, p=0,571) (60 pav.) ir tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį (χ2=19,108, df=21, p=0,578) (61 pav.) statiškai reikšmingų skirtumų nebuvo pastebėta (11.1 – 11.2 priedai).

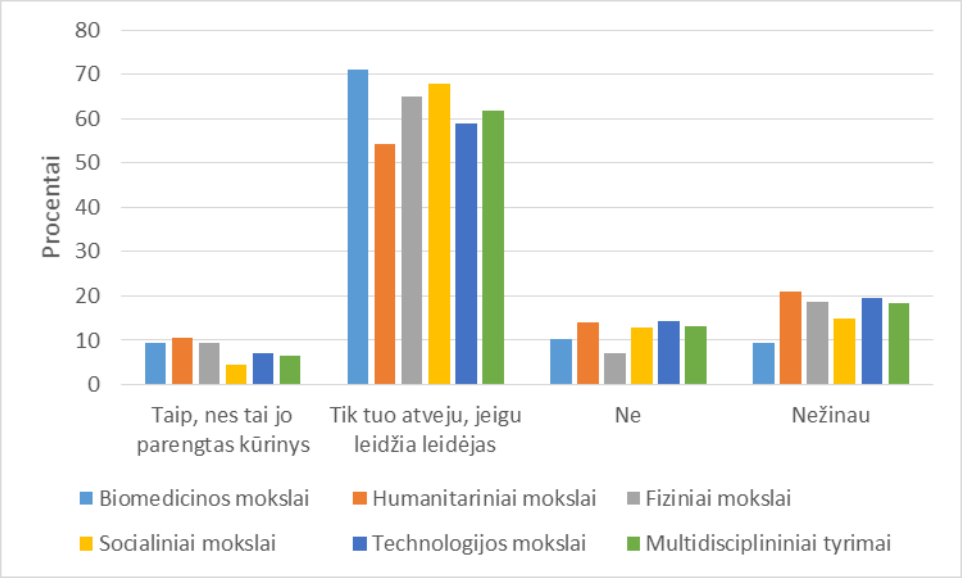

60 pav. Tyrėjų žinios apie savo kūrinių, perduotų leidėjams, naudojimą pagal mokslo sritis (%)

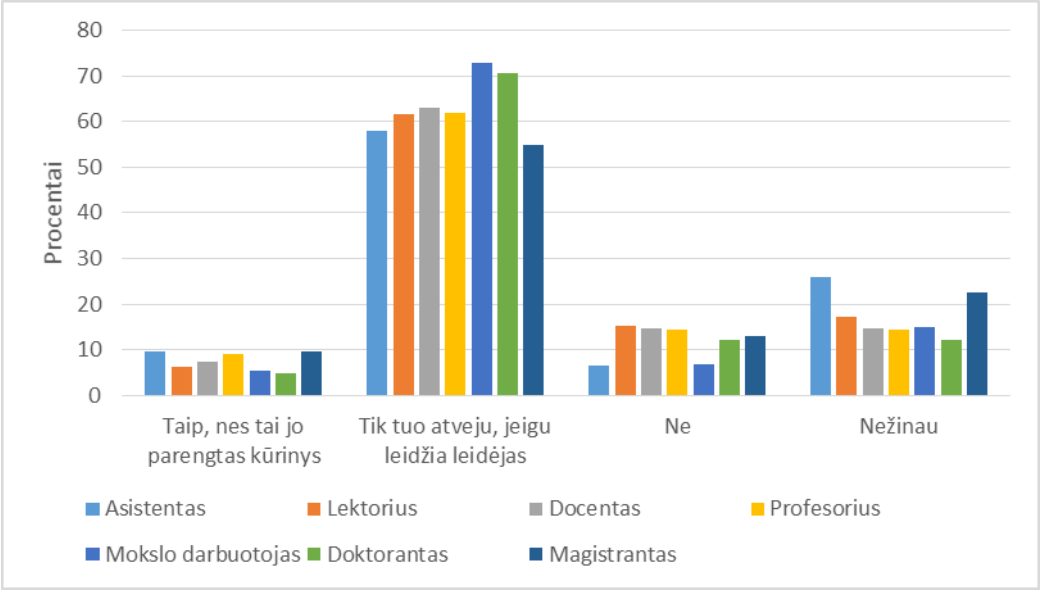

61 pav. Tyrėjų žinios ką su savo kūriniu gali daryti autorius pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Statistiškai reikšmingi skirtumai buvo pastebėti pagal tyrėjų dalyvavimą mokymuose (11.3 priedas). Tyrėjai, kurie dalyvavo mokymuose mano, kad savo straipsnį viešai skelbti internete ar viešinti kitu būdu gali tik tuo atveju, jeigu leidžia leidėjas (71,6 %), nedalydavę mokymuose taip mano rečiau (61,5 %). Be to, daugiau nedalyvavusių mokymuose tyrėjų (9,6 %), nei juose dalyvavusių (2,7 %) mano, kad autorius gali savo straipsnį viešai skelbti internete ar viešinti kitu būdu, nes tai jo parengtas kūrinys (χ2=17,954, df=6, p=0,006) (62 pav.).

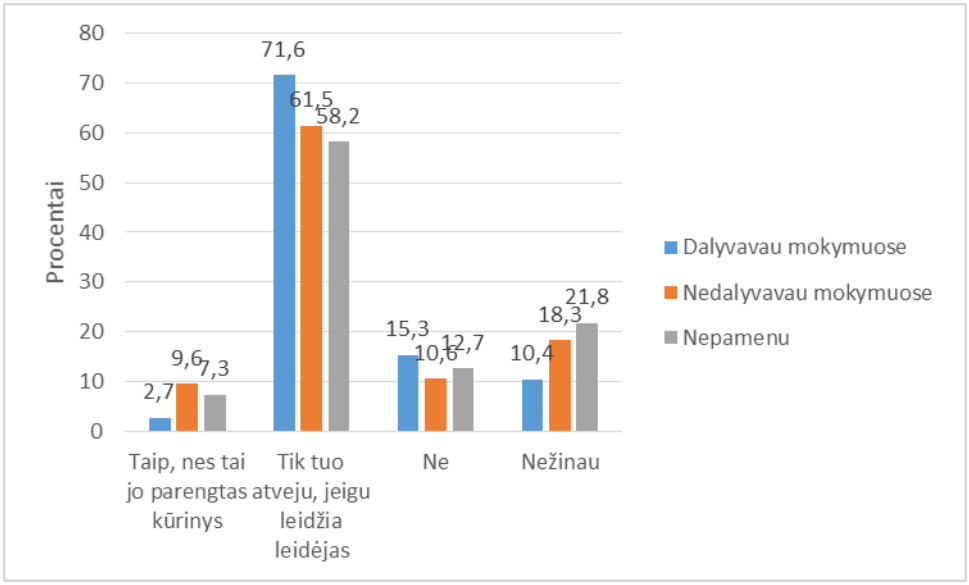

62 pav. Tyrėjų žinios apie savo kūrinių, perduotų leidėjams, naudojimą pagal dalyvavimą mokymuose (%)

Statistiškai reikšmingi skirtumai pagal tyrėjų amžiaus grupes nepastebėti (11.4 priedas).

Dauguma tyrėjų (81,4 %) žino, kaip etiškai ir nepažeidžiant autorių teisių reikalavimų cituoti kitų autorių mintis savo mokslo darbuose, abejonė dėl kitų autorių kūrinių naudojimo kyla 15,7 %, o nežino – 2,9 % tyrėjų. Daugiau abejonių tyrėjams kyla tuomet, kai jiems reikia skelbti savo mokslo darbus ir publikacijas (33,9 %) ar gauti informacijos šaltinius (35,5 %). Nežino atitinkamai: 6,1 % ir 6,8 % (63 pav.).

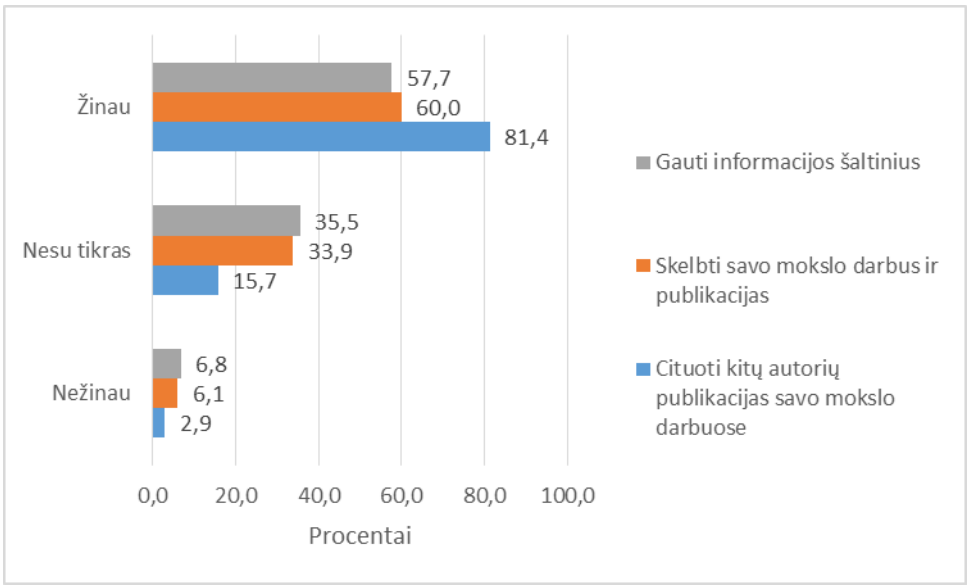

63 pav. Tyrėjų žinios, kaip etiškai ir teisiškai naudoti informacijos šaltinius (%)

2.9. Tyrėjų publikacijose naudojami citavimo stiliai

Rengdami straipsnius ar kitas publikacijas autoriai tekste cituoja kitų autorių darbus ir pateikia nuorodas į juos literatūros sąrašuose. Todėl tyrėjai turi žinoti reikalavimus, kaip tekste pateikti nuorodas į cituojamus šaltinius, kaip teisingai parengti literatūros sąrašą. Yra patvirtintas tarptautinis standartas ISO 690:2010, nusakantis bibliografinio aprašo elementų naudojimą ir nuorodų pateikimą tekste. Ankstesnė šio standarto versija yra išversta ir į lietuvių kalbą. Jos pagrindu yra parengta visa eilė metodinių priemonių. Vieningo susitarimo dėl šaltinių citavimo ir nuorodų pateikimo Lietuvos mokslo ir studijų institucijose nėra. Todėl aukštosiose mokyklose ir mokslo institutuose, kaip ir kitose šalyse yra naudojami labai įvairūs citavimo stiliai. Skirtingose mokslo srityse dažnai naudojami konkretūs rekomenduojami citavimo stiliai, pvz., medicinos srityje – AMA (angl. *American Medical Association*), biomedicinos – Vankuverio (angl. *Vancouver*), humanitariniuose – MLA (angl. *Modern Language Association*), socialiniuose – APA (angl. *American Psychological Association*). Čikagos (angl. *Chicago*) stilius turi du formatus ir gali būti naudojamas tiek fizinių, technologijos mokslų publikacijose, tiek socialiniuose moksluose. Analizuojant tyrėjų atsakymus apie citavimo stilių naudojimą išryškėjo, kad pakankamai daug tyrėjų (43,8 %) apie citavimo standartus ir stilius nežino. Lyginant su 2009 m. tyrimo duomenimis nežinančiųjų skaičius sumažėjo 18,2 %. Daugiausiai išaugo besinaudojančiųjų APA citavimo stiliumi: 2009 m. – 11,3 %, 2015 m. – 25,5 %. Besinaudojančiųjų ISO 690 standartu tyrėjų skaičius pasikeitė nežymiai: 2009 m. – 14,4 %, 2015 m. 15,5 %. Šiek tiek išaugo skaičius tyrėjų, kurie naudoja MLA (2009 m. – 2,2 %, 2015 m. – 4,5 %) ar Čikagos (2009 m. – 1,4 %, 2015 m. – 5,9%) citavimo stilius.

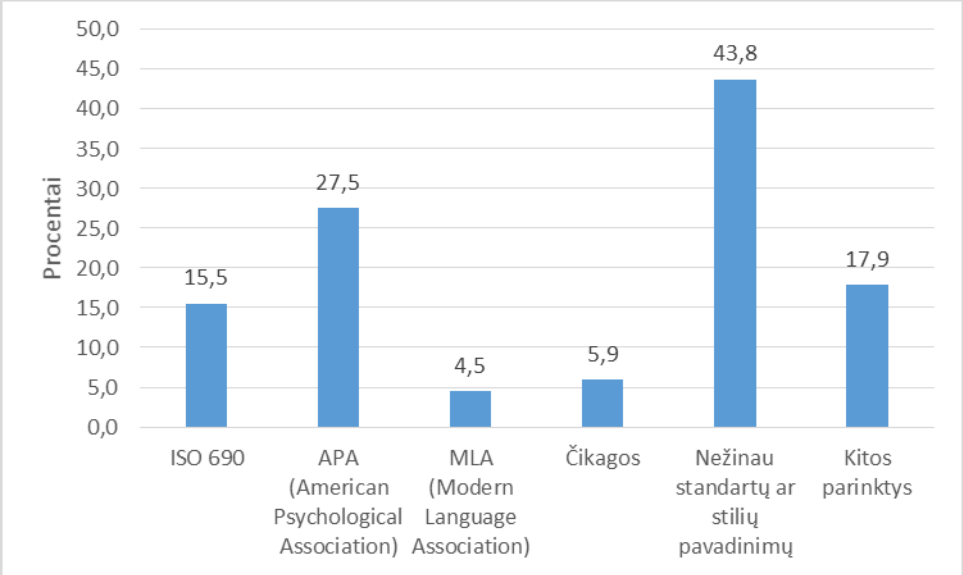

64 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai (%)

Atlikus χ2 kriterijaus tyrėjų naudojamų citavimo stilių analizę pagal mokslo sritis, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai trims citavimo stiliams (12.1 priedas). Socialinių mokslų tyrėjai dažniausiai renkasi APA *(American Psychological Association)* citavimo stilių. Humanitarinių mokslų tyrėjai dažniausiai renkasi MLA *(Modern Language Association).* Tuo tarpu šiuos citavimo stilius rečiausiai naudoja fizinių mokslų tyrėjai. Citavimo standartų ar stilių pavadinimų daugiausiai nežino fizinių mokslų tyrėjai (65 pav.).

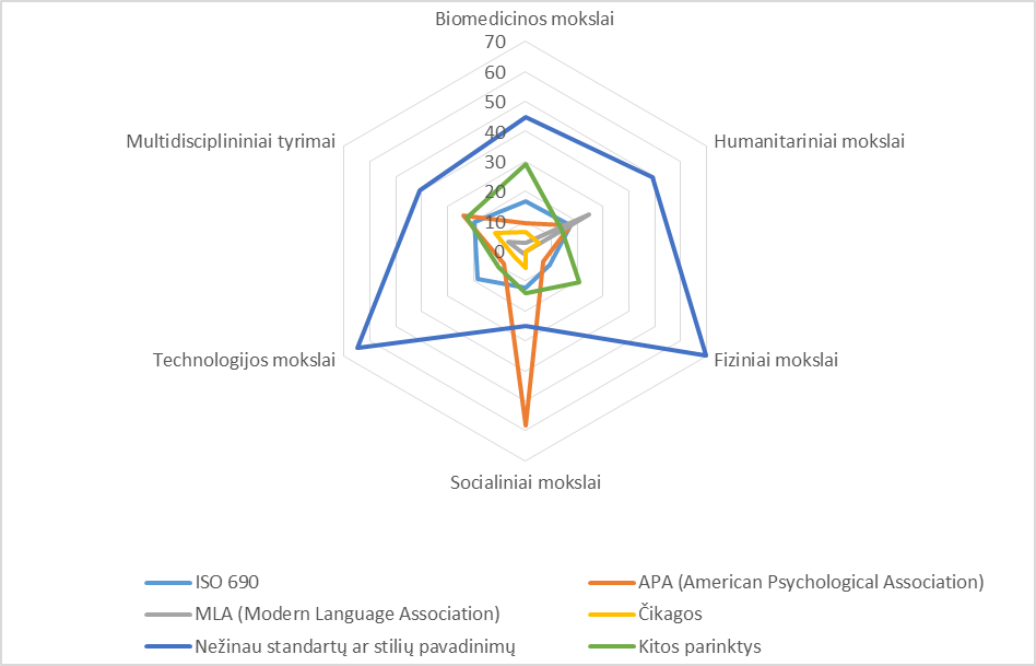

65 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal mokslo sritis (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus tyrėjų naudojamų citavimo stilių analizę pagal užimamas pareigas ir studijų lygį, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai trims citavimo stiliams (12.2 priedas). Lektoriai dažiau nei kiti nurodė, kad naudojasi ISO 690 ir APA *(American Psychological Association)* citavimo stiliais. Daugiausia apie citavimo stilius nežinančių yra tarp magistrantų (64,5 %) ir asistentų (58,1 %), mažiausia – tarp lektorių (27,3 %).

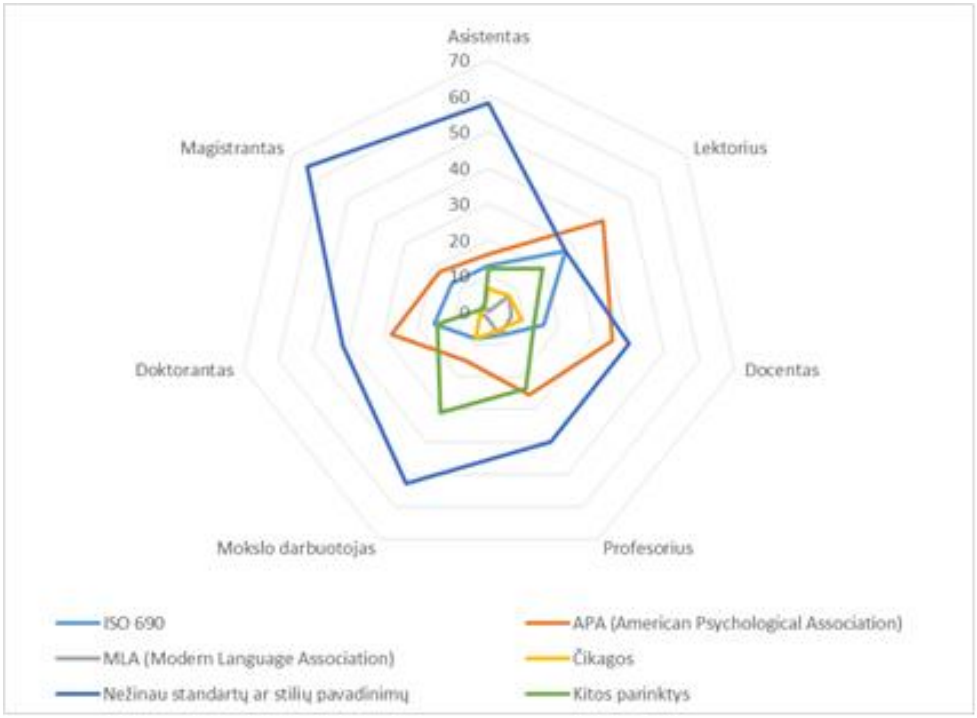

66 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Atlikus χ2 kriterijaus analizę dėl tyrėjų naudojamų citavimo stilių pagal dalyvavimą mokymuose, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai keturiems citavimo stiliams (12.3 priedas). *ISO 690*, APA *(American Psychological Association)* ir MLA *(Modern Language Association)* citavimo stilius dažniau naudoja tyrėjai dalyvavę kursuose nei nedalyvavę. Citavimo standartų ar stilių pavadinimus daugiau žino tyrėjai dalyvavę bent vienuose eMoDB.LT arba eMoDB.LT2 mokymuose.

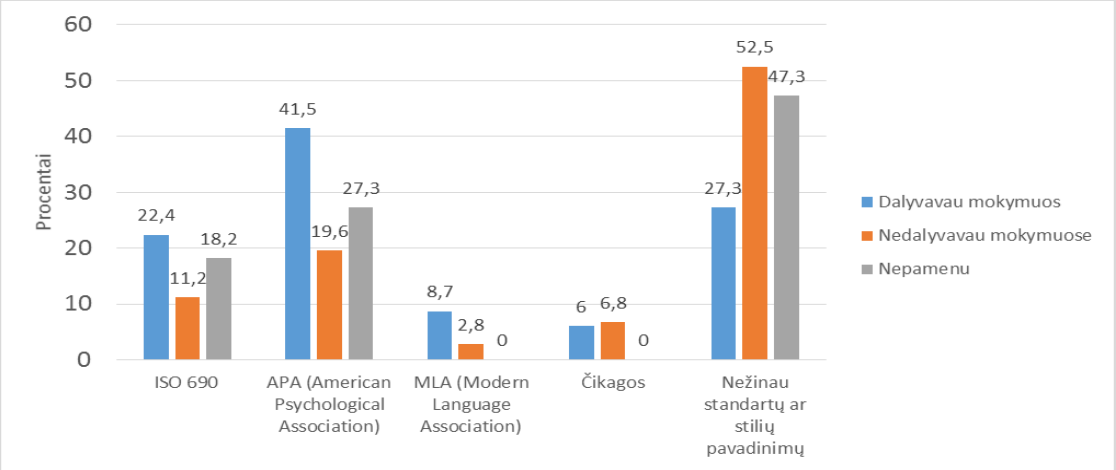

67 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal dalyvavimą mokymuose (%)

Atlikus χ2 kriterijaus analizę dėl tyrėjų naudojamų citavimo stilių pagal amžiaus grupes pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai vienam teiginiui (12.4 priedas). Nežino standartų ar stilių pavadinimų jaunesnio amžiaus ir vyriausio amžiaus grupei priklausantys tyrėjai, vyresnio amžiaus tyrėjai savo žinias apie citavimo stilius vertina geriau (68 pav.).

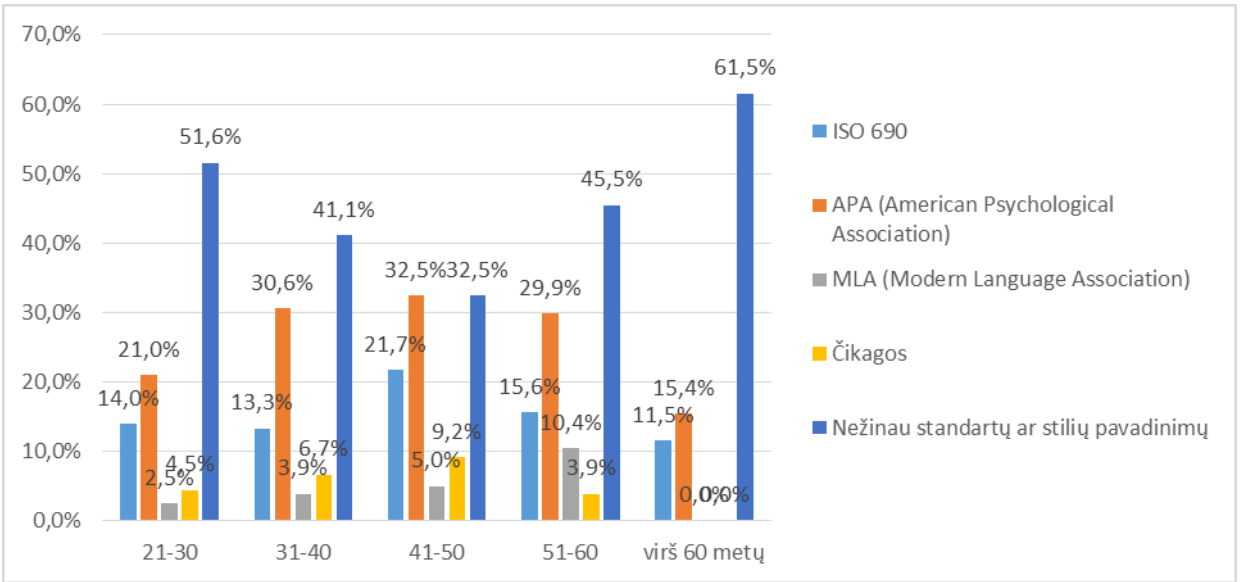

68 pav. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Analizuojant tyrėjų laisvai pateiktus atsakymus (100 teiginių), kokius citavimo stilius tyrėjai naudoja, galima išskirti kitus autorių naudojamus citavimo stilius ar nuorodų rengimo būdus. Daugiausiai tyrėjų nurodė naudojantys *Harvard* (18 teiginių), *Vancouver* (16 teiginių), *Oxford* (3 teiginiai), *ACS* (2 teiginiai), *ACM* (3 teiginiai), *IEEE* (2 teiginiai) citavimo stilius. Nemažai tyrėjų

(52 teiginiai) nurodė, kad nuorodas tekste pateikia ir rengia literatūros sąrašą pagal konkretaus žurnalo reikalavimus. Keletas tyrėjų (4 teiginiai) laikosi savo institucijose keliamų reikalavimų. Dalis tyrėjų naudojasi keliais citavimo stiliais.

Atsakymai parodė, kad autoriai yra daugiau, lyginant su 2009 m. tyrimo duomenimis, susipažinę ir naudoja tarptautinius citavimo stilius. Tačiau vis dar dalis tyrėjų nežino kokį citavimo stilių naudoja rašto darbuose, kadangi bibliografinius aprašus ir nuorodas parengia pagal iš anksto pateiktus leidėjo ar konkretaus žurnalo reikalavimus arba laikosi institucijos nurodytų reikalavimų. Apibendrinant atsakymus apie šaltinių citavimą ir bibliografinių nuorodų rengimą galima teigti, kad šioje srityje tyrėjų kompetencija turi būti plėtojama intensyviau.

2.10 Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos

Visuose universitetuose ir mokslo institutuose yra prieinama keletas prenumeruojamų (*RefWorks, EndNote Online*) ir keletas nemokamų (*Mendeley, Zotero* ir kt.) bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programų. Taigi tyrėjams yra sudarytos sąlygos naudojamus šaltinius tvarkyti automatizuotomis priemonėmis.

Tyrimo rezultatų analizė rodo, kad daugiau kaip pusė tyrėjų nesinaudoja jokiomis bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programomis (60,9 %). Lyginant 2015 m. duomenis su 2009 m. tyrimo duomenimis, tyrėjų, besinaudojančių bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programomis, dalis išaugo 10 %. Daugiausiai išaugo *RefWorks* programos naudotojų: nuo 1,2 % (2009 m.) iki 15,0 % (2015 m.). *EndNote Online* naudotojų dalis liko beveik ta pat, padidėjo tik 0,3 %. Padidėjo nemokamų programų naudotojų: *Mendeley* – 9,1 %, *Zotero* – 5,5 % (69 pav.).

Nors automatizuotas priemones besinaudojančiųjų dalis išaugo, bet vis dar pakankamai daug tyrėjų publikacijas tvarko rankiniu būdu. Toks nuorodų rengimo būdas reikalauja didelių laiko sąnaudų, neleidžia automatizuoti nuorodų įterpimo ir literatūros sąrašo sudarymo procesų.

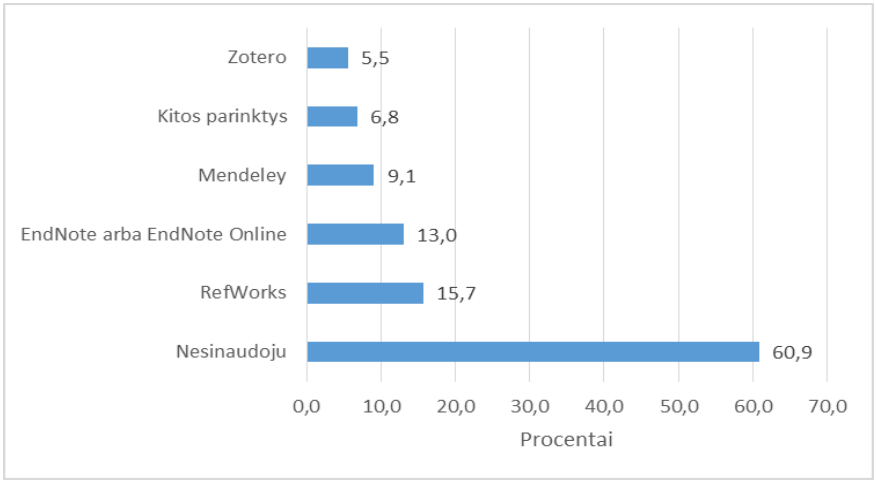

69 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo bei straipsnių rengimo programos (%)

Analizuojant atviro klausimo laisvai pateiktus atsakymus apie tai, kokias kitas programas tyrėjai naudoja rengiant rašto darbus, automatiniu būdu įterpiant nuorodas ir parengiant literatūros sąrašus, 38 tyrėjai (6,8 %) nurodė įvairius būdus: *LaTeX* (8 tyrėjai), *MS Word* integruota programa (7 tyrėjai), *Bib TeX* (5 tyrėjai), *JabRef* (4 tyrėjai), *Reference Manager* (1 tyrėjas), *Papers* (1 tyrėjas), *Mendeley* (1 tyrėjas), *EndNote* (1 tyrėjas), likusieji nenurodė konkrečių programų.

Patikrinus χ2 kriterijų tarp skirtingų mokslo sričių tyrėjų, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti tik vienam iš keturių teiginių (13.1 priedas): *Mendeley* programa (χ2=15,432, df=5, p=0,009) daugiausiai naudojasi biomedicinos (15,9 %) ir fizinių mokslų atstovai (14,0 %), mažiausiai – humanitarinių (3,5 %) ir socialinių (4,4 %) mokslų sričių atstovai (70 pav.).

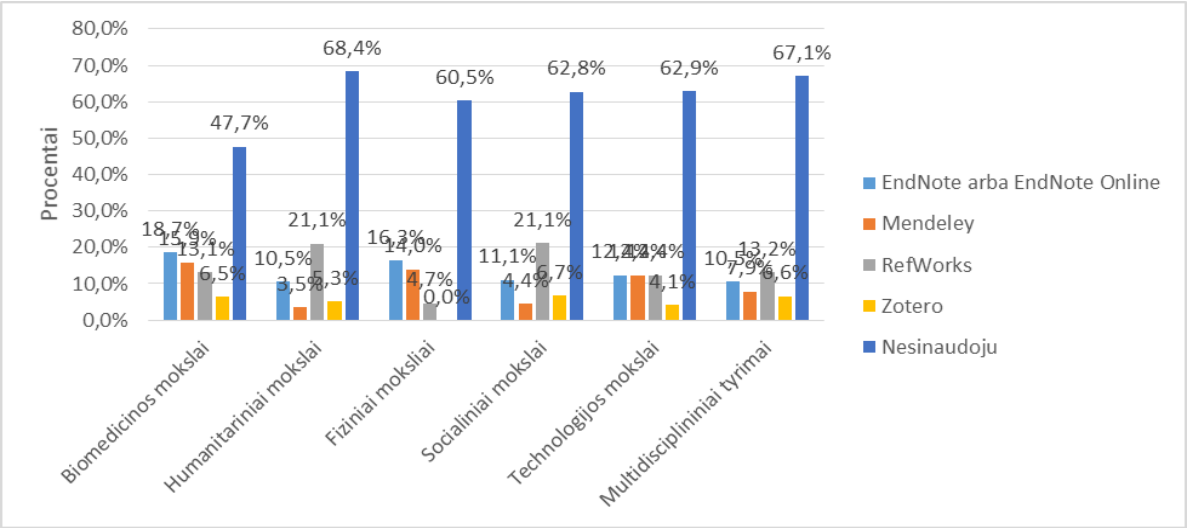

70 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos pagal mokslo sritis (%)

Analizuojant statistiškai reikšmingus skirtumus tarp skirtingas pareigas užimančių ar studijų pakopoje studijuojančių tyrėjų, skirtumai rasti keturiems iš penkių teiginių (13.2 priedas). *Mendeley* programa (χ2=16,944, df=7, p=0,018) daugiausiai naudojasi doktorantai (15,4 %) ir mokslo darbuotojai (13,5 %), visiškai nesinaudoja profesoriai. *RefWorks* programa (χ2=27,036, df=7, p=0,000) daugiausiai naudojasi asistentai (25,8 %) ir lektoriai (26,3 %), mažiausiai – profesoriai (3,6 %). *Zotero* programa (χ2=14,847, df=7, p=0,038) daugiausiai naudojasi asistentai (9,7 %), visiškai nesinaudoja profesoriai ir magistrantai. Nesinaudojančių nei viena programa (χ2=23,799, df=7, p=0,001) daugiausiai yra tarp profesorių (81,8 %), mažiausiai – tarp asistentų (48,4 %) ir lektorių (50,5 %) (71 pav.).

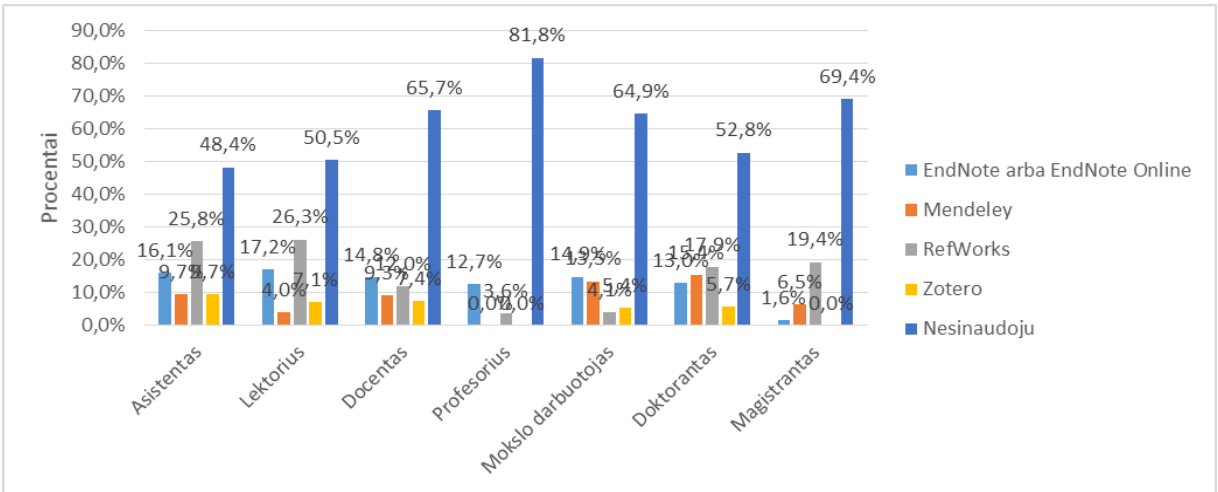

71 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos pagal užimamas pareigas ir studijų lygį (%)

Patikrinus χ2 kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp skirtingų amžiaus grupių, tyrėjų statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti dviem iš penkių teiginių (13.3 priedas). Programa *Mendeley* (χ2=21,450, df=4, p=0,000) dažniau naudojasi jaunesnio amžiaus 21–30 metų tyrėjai (17,2 %), mažiausiai: 51–60 metų amžiaus grupėje 1,3 % tyrėjų, virš 60 metų – nesinaudoja. Tarp tyrėjų, nesinaudojančių bibliografinių įrašų tvarkymo programomis (χ2=13,501, df=4, p=0,009) daugiausiai tyrėjų virš 60 metų (88,5 %), mažiausiai – 21–30 metų tyrėjų (54,1 %) (72 pav.).

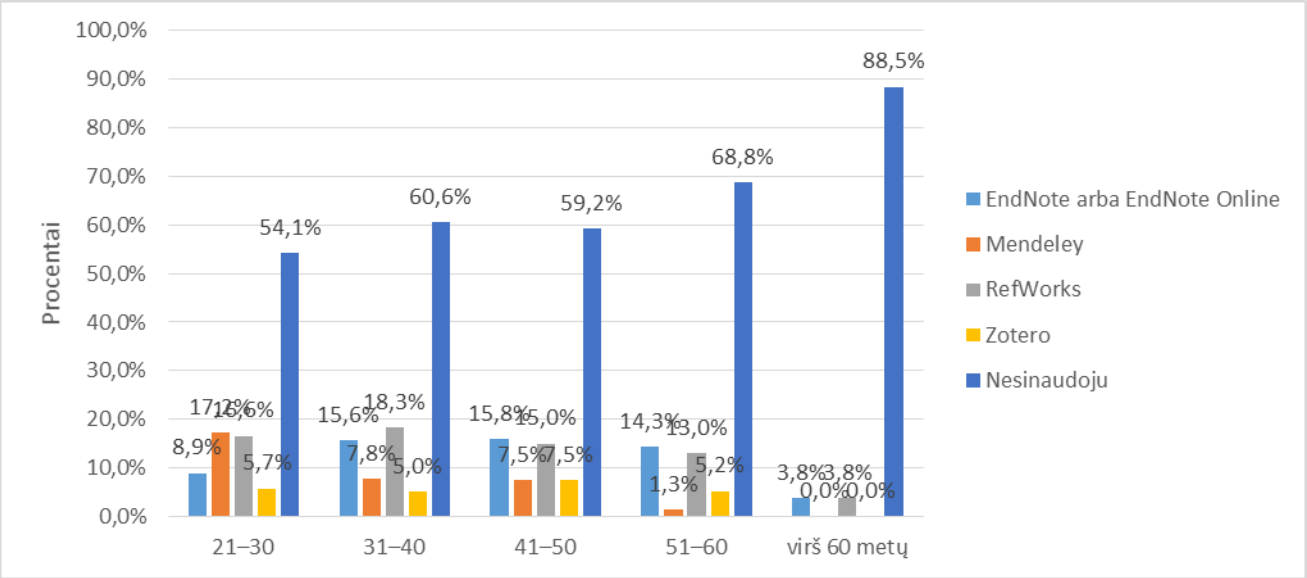

72 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos pagal užimamas pareigas ir studijų lygį (%)

Analizuojant naudojamų bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programų pasirinkimo prioritetus pagal lytį, statistiškai reikšmingi skirtumai pagal lytį nustatyti dviem teiginiams. Vyrai (16,8 %) daugiau nei moterys (10,9 %) naudojasi *EndNote* programa (χ2=4,016, df=1, p=0,045). *RefWorks* programa (χ2=20,539, df=1, p=0,000) dažniau naudojasi moterys (20,9 %), nei vyrai (6,4 %).

Analizuojant bibliografinių įrašų tvarkymo programų naudotojus tarp tyrėjų, dalyvavusių ir nedalyvavusių projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 organizuotuose informacinės kompetencijos mokymuose, nustatyti statistiškai reikšmingi skirtumai dviem teiginiams iš keturių (13.4 priedas). *RefWorks* naudotojų (χ2=75,947, df=3, p=0,000): lankiusių mokymo kursus 2010 – 2011 m. naudotojai sudaro 15,4 %, 2014 – 2015 m. kursų lankytojai – 38,2 %, nelankę kursų – tik 6,8 % tyrėjų. Teiginiui *Nesinaudoju* taip pat nustatyti statistiškai reikšmingi skirtumai (χ2=27,645, df=3, p=0,001): tarp 2014 – 2015 m. kursų dalyvių nesinaudojančių dalis yra 47,2 %, o tarp nelankiusių kursų nesinaudojančių yra 66,1 % tyrėjų (73 pav.).

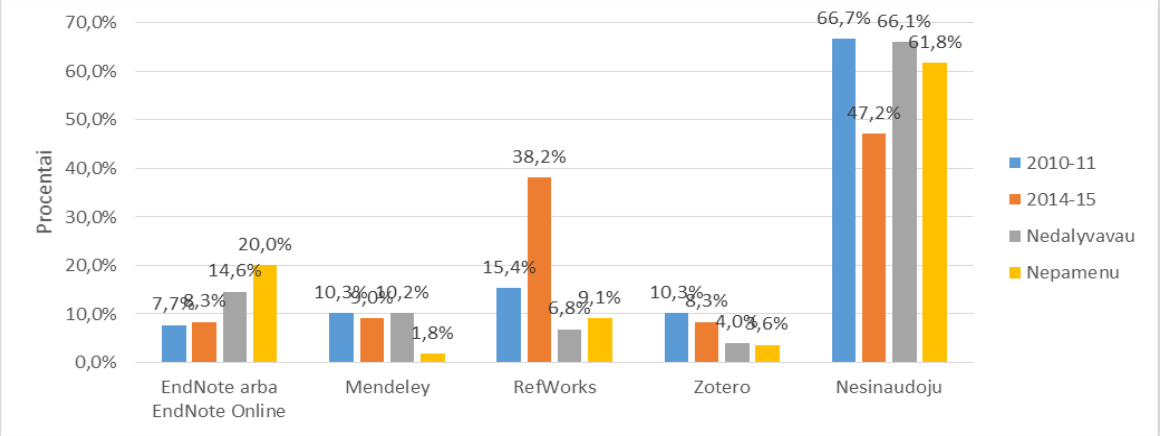

73 pav. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programos pagal užimamas pareigas ir studijų lygį (%)

Lyginant tyrėjų naudojimosi bibliografinių įrašų tvarkymo programomis atsakymus 2015 m. atlikto tyrimo su 2009 m. tyrimo duomenimis, galima teigti, kad nesinaudojančių programomis ir nežinančių apie jas tyrėjų skaičius sumažėjo. Ypač išaugo *RefWorks* programos naudotojų skaičius, tam įtakos turėjo eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 vykdyti mokymai, kadangi mokymai naudotis šia programa buvo įtraukti į mokymų programą.

2.11. Tyrėjų žinios ir patirtis atvirosios prieigos išteklių naudojimo klausimais

Pastarąjį dešimtmetį mokslo bendruomenė ir mokslą finansuojančios institucijos daug diskutuoja apie mokslo žinių atvirumą, būtinybę laisvai gauti ir naudoti kitų mokslininkų sukurtas mokslo žinias. Tai daro įtaką mokslinės komunikacijos procesams ir sąlygoja leidybos pokyčius. Greta komercinių leidinių, vystosi atvirosios prieigos žurnalų leidyba, prieiga prie naujų mokslo žinių suteikiama per institucines ir temines talpyklas. Mokslinius tyrimus finansuojančios institucijos skatina tiek mokslo publikacijų, tiek tyrimų duomenų prieinamumą atvirojoje prieigoje. Ypač aktyviai atvirosios prieigos iniciatyvos skatinamos Europos Komisijos ir kitų finansuojančių institucijų. Apie šalių ir atskirų institucijų požiūrį į atvirosios prieigos iniciatyvas galima spręsti pagal augantį dokumentų, reglamentuojančių atvirosios prieigos klausimus, skaičių nacionaliniu ir instituciniu lygmenyse. *ROARMAP (Registry of Open Access Repository Material Archiving Policies)*[5] galima rasti institucijų ir mokslinius tyrimus finansuojančių institucijų politikos dokumentus atviros prieigos klausimais. 2015 m. apie atvirosios prieigos politiką šioje svetainėje paskelbta daugiau kaip 697 dokumentai, iš jų 485 dokumentus paskelbė mokslo ir studijų institucijos, t. y. universitetai ir mokslo institutai, 79 – finansuojančios institucijos. 2009 m. ROARMAP registre buvo paskelbta 131 mandatas. Taigi atvirosios prieigos nuostatas išreiškiančius dokumentus paskelbė 5 kartus daugiau institucijų nei jų buvo 2009 m.

Esant šiems pokyčiams, tyrėjų informacinę kompetenciją turi papildyti žinios, kaip gauti, naudoti ir skelbti savo mokslinių tyrimų rezultatus atvirojoje prieigoje. Tyrėjų atsakymai šiais klausimais rodo, kad savo mokslo publikacijas ir/ar tyrimų duomenis skelbia/duoda leidimą skelbti mažiau nei pusė tyrėjų (74 pav.). Į mokslo duomenų talpyklas savo atliktų tyrimų duomenis įkelia 38,6 % tyrėjų. Lyginant su 2009 m. tyrimo duomenimis, tyrėjų dalis, įkeliančių savo publikacijas į talpyklas, išaugo 23 % (2009 m. – 20,4 %), t. y. daugiau nei dvigubai. Tyrėjai, publikuojantys straipsnius atvirosios prieigos žurnaluose sudaro 46,8 %. Lyginant su 2009 m. tyrimų duomenimis jų dalis išaugo 26,2 % (2009 m. – 20,6 %). Komerciniuose žurnaluose atvirosios prieigos statusą

[5] http://roarmap.eprints.org/

turinčius straipsnius publikuoja 33 % tyrėjų, o tai 3 kartus arba 25,1 % daugiau tyrėjų nei 2009 m. (7,9 %).

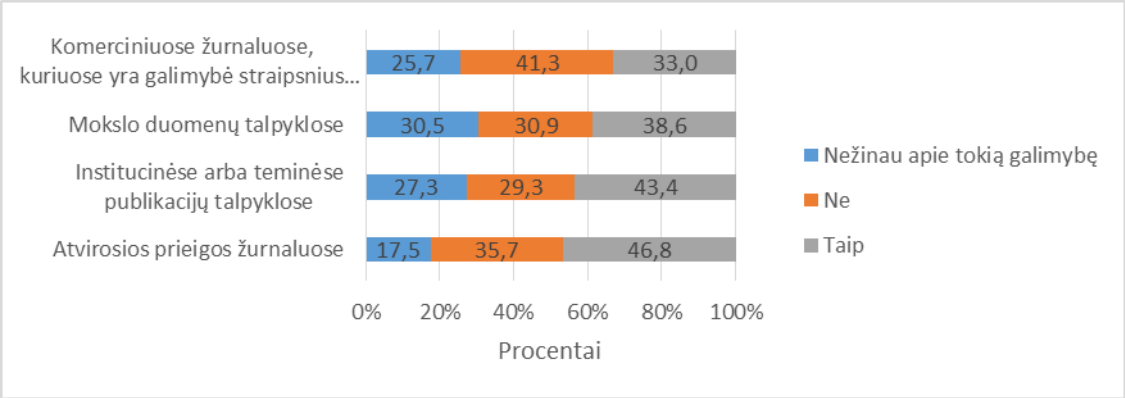

74 pav. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje (%)

Patikrinus $\chi 2$ kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp skirtingų mokslo sričių tyrėjų statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti tik dviem iš keturių teiginių (14.4 priedas). Tyrėjai, dirbantys biomedicinos (52,3 %), socialinių mokslų (49,4 %) ir multidisciplininių (48,7 %) tyrimų erdvėje dažniau publikuoja straipsnius atvirosios prieigos žurnaluose. Mažiausiai atvirosios prieigos žurnaluose publikuoja fizinių mokslų tyrėjai (32,6 %) (75 pav.). Tačiau fizinių mokslų atstovai dažniausiai publikuoja atvirosios prieigos straipsnius komercinių leidėjų žurnaluose (51,2 %), mažiausiai tai daro humanitarinių mokslų tyrėjai (15,8 %).

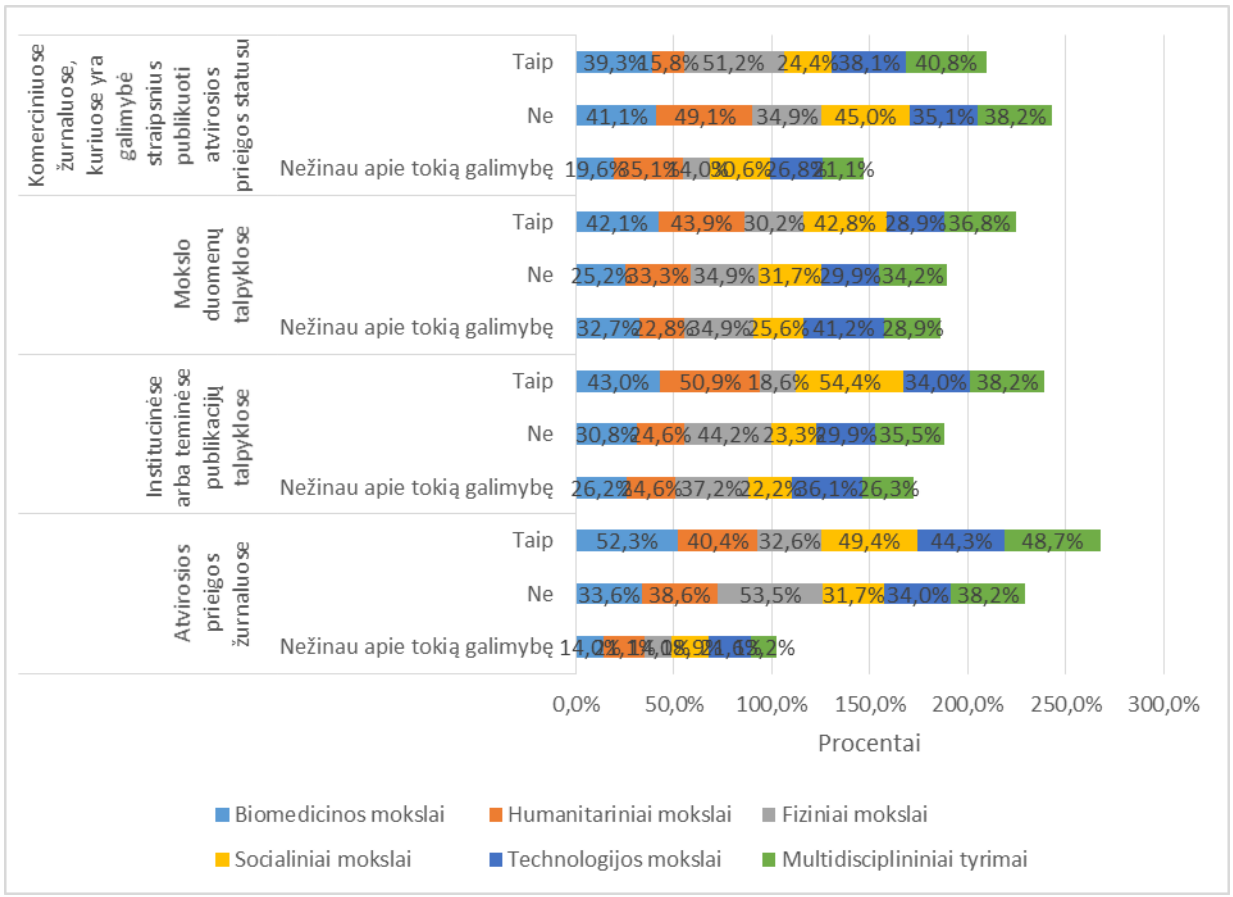

75 pav. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal mokslo sritis (%)

Patikrinus χ2 kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp skirtingas pareigas užimančių tyrėjų statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti visiems teiginiams (14.2 priedas). Atvirosios prieigos žurnaluose dažniausiai publikuoja (χ2=55,102, df=14, p=0,000) didesnę patirtį turintys tyrėjai: mokslo darbuotojai (58,1 %), docentai (57,4 %) ir profesoriai (54,5 %). Mažiausiai tai daro doktorantai (44,7 %) ir magistrantai (11,3 %). Institucinėse arba teminėse talpyklose publikacijas dažniau įkelia vidutiniškai patyrę tyrėjai (χ2=46,015, df=14, p=0,000): lektoriai (58,6 %) ir docentai (52,8 %), mažiausiai tai daro mokslo darbuotojai (24,3 %) ir magistrantai (19,4 %). Mokslo duomenų talpyklose mokslinių tyrimų duomenis (χ2=48,260, df=14, p=0,000) dažniau kelia pedagoginį darbą dirbantys tyrėjai: asistentai (48,4 %), lektoriai (45,5 %), docentai (47,3 %), profesoriai (47,3 %), mažiau – magistrantai (4,8 %), mokslo darbuotojai (28,4 %). Komerciniuose žurnaluose, kuriuose yra galimybė straipsnius publikuoti atvirosios prieigos statusu, (χ2=29,618, df=14, p=0,009) publikuoja didesnę patirtį turintys tyrėjai: profesoriai (49,1 %) ir mokslo darbuotojai (44,6 %), turintys didesnes galimybes gauti papildomą finansavimą atvirosios prieigos leidybai. Mažiau tokių galimybių turi magistrantai (11,3 %) (76 pav.).

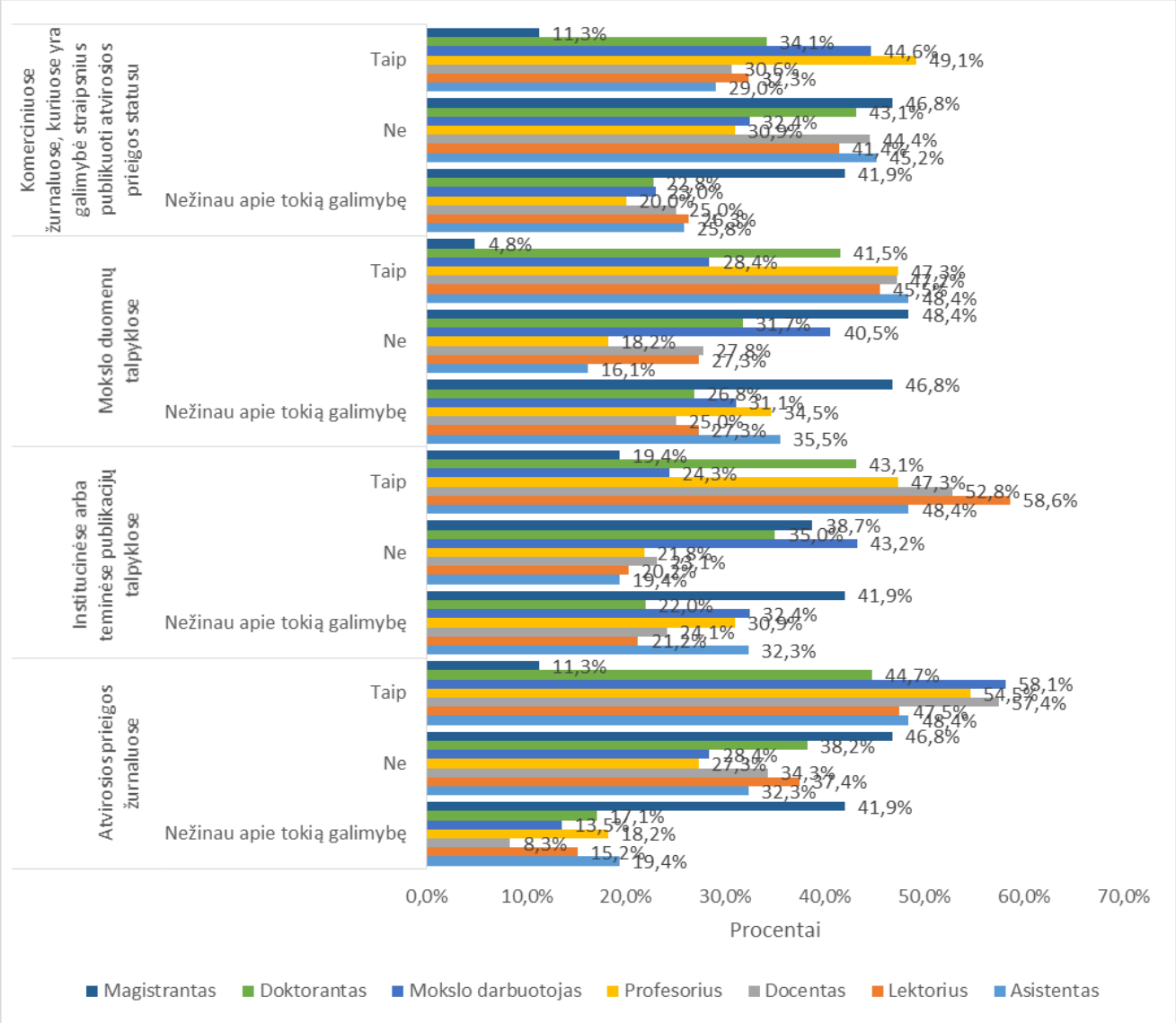

76 pav. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal užimamas pareigas ir / ar studijų lygį (%)

Patikrinus χ2 kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp tyrėjų dalyvavusių ir nedalyvavusių mokymuose statistiškai reikšmingi skirtumai nenustatyti.

Patikrinus χ2 kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tikrinti tarp skirtingų amžiaus grupių tyrėjų statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti tik dviem iš keturių teiginių (14.4 priedas). Atvirosios prieigos žurnaluose dažniausiai publikuoja ($\chi2=20,090$, df=8, p=0,010) vidutinio amžiaus tyrėjai: 31–40 metų (53,3 %) ir 41–50 metų (54,2 %). Jaunesnio amžiaus 21–30 metų tyrėjai tai daro rečiau (33,8 %). Komerciniuose žurnaluose, kuriuose yra galimybė straipsnius publikuoti atvirosios prieigos statusu ($\chi2=15,639$, df=8, p=0,048) publikuoja vyresnio amžiaus tyrėjai: virš 60 metų (46,2 %) (77 pav.).

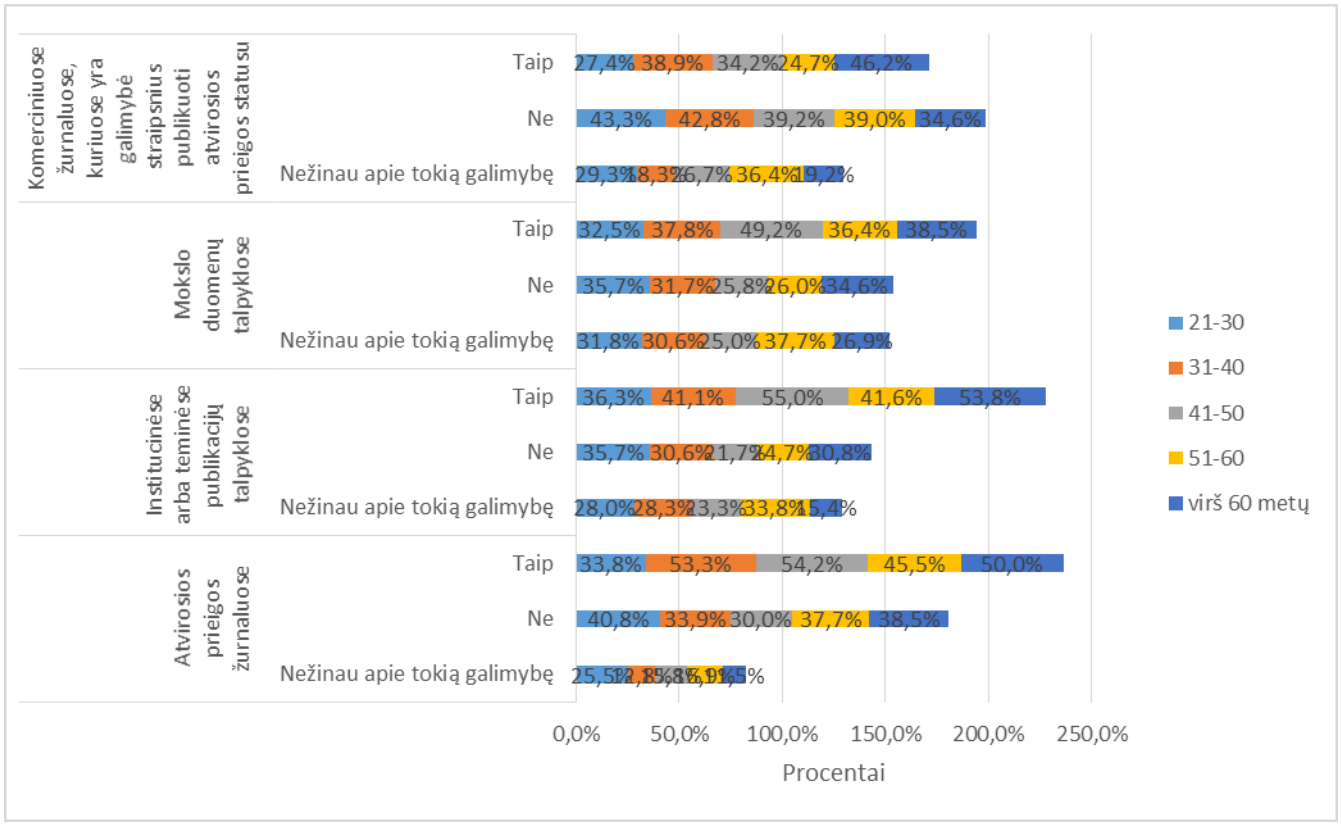

77 pav. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal amžiaus grupes (%)

Analizuojant tyrėjų atviro klausimo atsakymus apie tyrėjų dalyvavimą atvirosios prieigos leidyboje, atsakymus pateikė 110 tyrėjų. Analizuojant tyrėjų atsakymus išskirtos penkios kategorijos (15 priedas): *Atvirosios prieigos žurnaluose, Institucinėse ir/ar teminėse talpyklose, Šaltinius indeksuojančiose duomenų bazėse, Socialiniuose tinkluose, Kitos pastabos.* Didžiausią tyrėjų pateiktų teiginių dalį sudaro publikavimas atvirosios prieigos žurnaluose. Tyrėjai straipsnius publikuoja tiek prestižinių leidyklų, tokių kaip *Elsevier, IEEE, Springer* ir kt., atvirosios prieigos arba hibridiniuose žurnaluose, tiek atvirosios prieigos leidyklų žurnaluose, pvz. *Hindawi, PlosOne* ir kt. Mažesnė dalis tyrėjų įkelia publikuotus straipsnius į institucines arba temines mokslo publikacijų talpyklas. Tik keletas tyrėjų paminėjo mokslo duomenų talpyklas, kas rodo, kad dalijimasis mokslo duomenimis nėra įprastinė veikla, o dažniau išimtis. Keletas tyrėjų suteikia prieigą prie savo mokslo publikacijų per socialinius tinklus. Tai leidžia spėti, kad ne visi tyrėjai žino pagrindinius atvirosios prieigos principus, o viską, kas laisvai prieinama internete ar tam tikrame tinkle, laiko atvirosios prieigos publikavimu. Galima spėti, kad dalis tyrėjų nėra susipažinę su autorių teisių reikalavimais, kurių turi būti laikomasi skelbiant publikacijas viešai prieigai – autoriai

prieš skelbdami atvirojoje prieigoje turi įsitikinti, ar jie nepažeidžia susitarimų su leidėju. Leidėjų reikalavimus galima patikrinti *Sherpa Romeo*[6] svetainėje.

2.12.Veiksnių, darančių įtaką tyrėjų publikavimo prioritetų pasirinkimui, analizė

Vienas iš etapų, užbaigiantis mokslinės komunikacijos procesą – tyrimo rezultatų publikavimas ir sklaida. Prieiga prie naujai sukuriamų žinių yra svarbi tiek mokslo vystymuisi, tiek ekonominei plėtrai. Tyrėjams pateiktas klausimas, kas lemia jų sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus. Atsakymų analizė atskleidžia, kad esminis veiksnys yra reikalavimai mokslo vertinimui, kurie taikomi tyrėjams atliekant atestacijos ir atitikimo reikalavimams patvirtinimo procedūras. Tai iš esmės lemia tiek finansinį atlygį, tiek pripažinimą ir prestižą. Institucijų ir jų padalinių finansavimas taip pat priklauso nuo juos atstovaujančių tyrėjų publikacijų lygio ir tarptautinio pripažinimo. Tokią nuomonę išreiškė 78,2 % tyrėjų. Kiti veiksniai taip pat svarbūs, viršija 60 %, tai: didesnis publikacijų skaitomumas (63,4 %), galimybė būti matomiems didesnei vartotojų auditorijai (62,3 %) ir tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos (62,1 %).

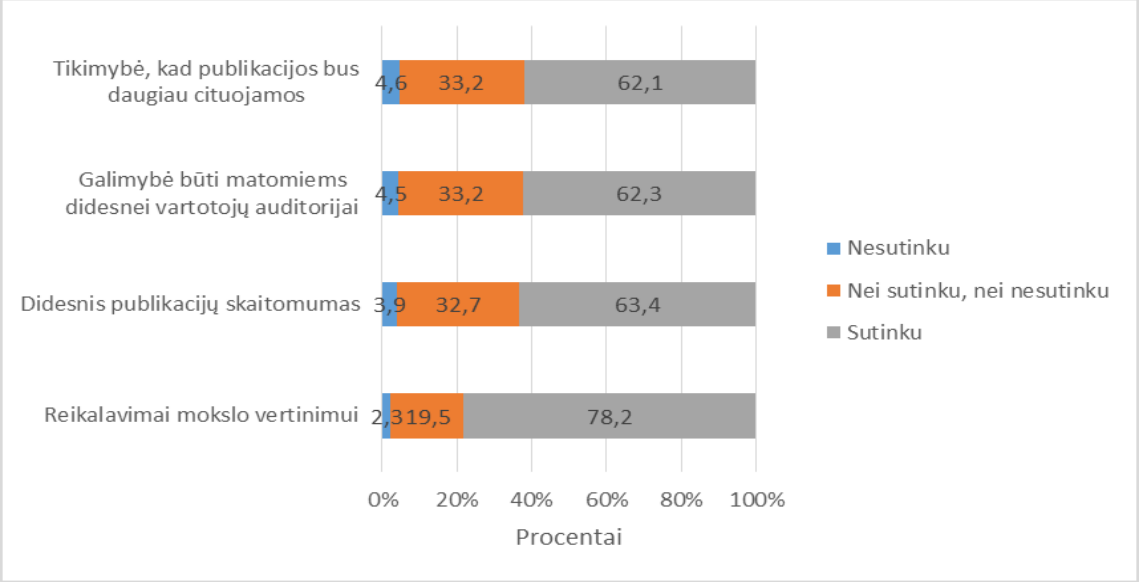

78 pav. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus (%)

Patikrinus veiksnių, darančių įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus, $\chi 2$ kriterijų hipotezėms apie kintamojo skirstinį populiacijoje tarp skirtingų mokslo sričių tyrėjų, statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti vienam iš keturių teiginių (16.1 priedas). Biomedicinos (77,6 %) ir fizinių (74,4 %) mokslų srityse tyrimus vykdantys ir publikuojantys tyrėjai teigia, kad jiems pasirinkimą, kur publikuoti tyrimų rezultatus lemia tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos ($\chi 2=24,570$, $df=10$, $p=0,006$). Mažiau tam pritaria humanitarinių mokslų atstovai – 49,1 % tyrėjų.

[6] http://www.sherpa.ac.uk/romeo/

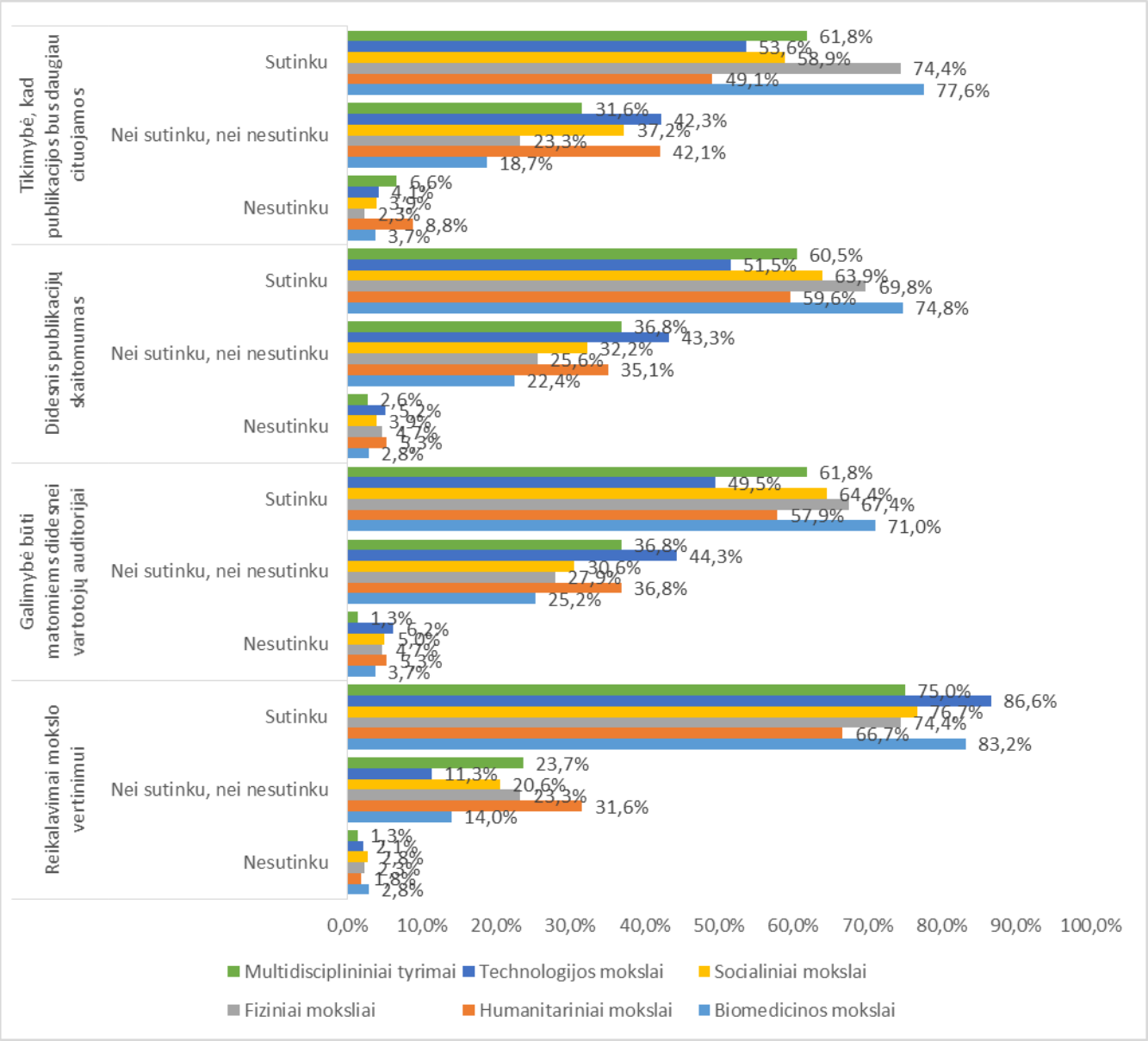

79 pav. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus pagal mokslo sritis (%)

Analizuojant statistiškai reikšmingus skirtumus tarp skirtingas pareigas užimančių ar studijų pakopoje studijuojančių tyrėjų, skirtumai rasti trims iš keturių teiginių (16.2 priedas). Priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus lemia mokslo vertinimo reikalavimai ($\chi2$=35,216, df=14, p=0,000). Tam pritaria visos atestacijose ir konkursuose dalyvaujančios tyrėjų grupės: mokslo darbuotojai (81,1 %), profesoriai (80,0 %), docentai (83,3 %), lektoriai (84,8 %), doktorantai (80,5 %). Mažiau tam pritaria asistentai (67,7 %) ir magistrantai (53,2 %). Didesnis publikacijų skaitomumas ($\chi2$=25,222, df=14, p=0,032) didesnę įtaką daro asistentams (83,9 %), mažiausią – magistrantams (51,6 %). Tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos ($\chi2$=31,341, df=14, p=0,005) didesnę įtaką daro asistentams (80,6 %) ir mokslo darbuotojams (70,3 %), mažiausią – magistrantams (43,5 %).

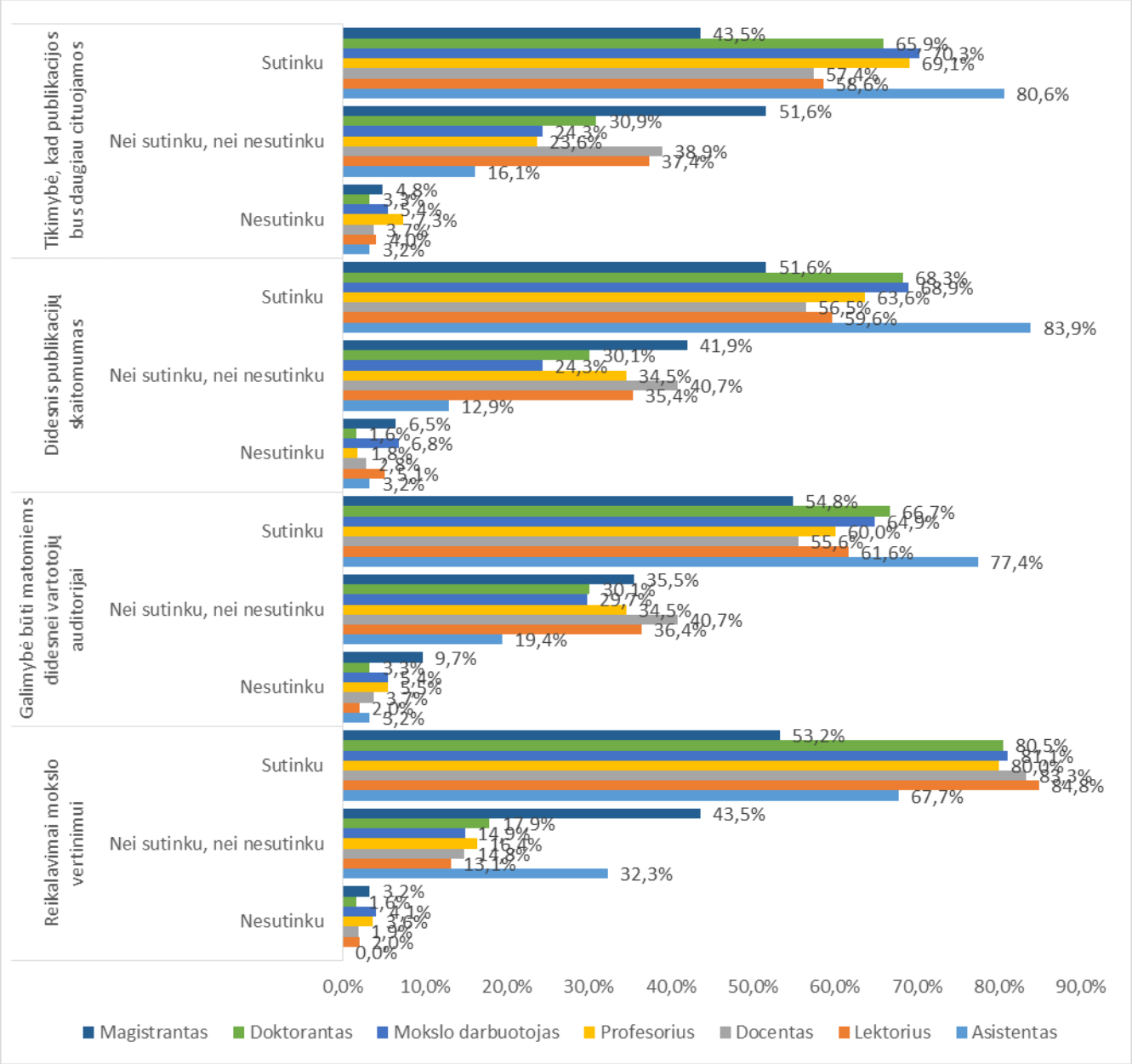

80 pav. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus pagal mokslo sritis (%)

Analizuojant publikavimo pasirinkimų prioritetus tarp tyrėjų, dalyvavusių projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 organizuotuose informacinės kompetencijos mokymuose ir nedalyvavusių, statistiškai reikšmingi skirtumai nenustatyti. Analizuojant pagal amžiaus grupes ir lytį, statistiškai reikšmingi skirtumai taip pat nenustatyti.

Analizuojant tyrėjų (45 teiginiai) nurodytus kitus veiksnius, turinčius įtakos jų pasirinkimui, kur publikuoti, išskirtos 5 kategorijos: *Žurnalo kokybiniai rodikliai, Publikavimo tikimybė ir greitis, Publikavimo kaina, Žurnalo tematika ir Vertinimo reikalavimai*. Kategorijoje *Žurnalo kokybiniai rodikliai* išskirtos dvi subkategorijos: cituojamumo rodikliai (6 teiginiai), žurnalo reputacija (11 teiginių). Antroje kategorijoje *Publikavimo tikimybė ir greitis* išskirtos dvi subkategorijos: publikavimo tikimybė (3 teiginiai) ir publikavimo greitis (3 teiginiai). Kategorijose *Publikavimo*

kaina (12 teiginių), *Žurnalo tematika* (13 teiginių) ir *Vertinimo reikalavimai* (2 teiginiai) yra po vieną subkategoriją (17 priedas).

Apibendrinant veiksnius, darančius įtaką pasirinkimui, kur publikuoti tyrimo rezultatus, galima teigti, kad esminis veiksnys yra šalyje ir institucijose naudojami mokslo vertinimo kriterijai. Tyrėjams taip pat svarbu didesnis matomumas ir cituojamumas. Tačiau, kita vertus, tai taip pat susiję su formaliais vertinimo reikalavimais. Tyrėjai, ypač biomedicinos, fizinių, multidisciplininių tyrimų srityse, siekia didesnio tarptautiškumo, jie didesnį dėmesį skiria žurnalų pripažinimui ir prestižiškumui, aukštesniems cituojamumo rodikliams. Siekį būti daugiau matomiems dalis tyrėjų sieja su atvirąja prieiga, tačiau jų norą būti labiau matomiems dažnai apriboja atvirosios prieigos žurnalų publikavimo mokesčiai ir/ar jų dydis.

2.13. Tyrėjų naudojimosi mokslo informacijos ištekliais gebėjimų ugdymas: poreikis, tematika, trukmė ir forma

Tyrėjai išreiškė savo požiūrį dėl informacijos paieškos ir naudojimosi informacijos šaltiniais mokymų poreikio tyrėjams ir studentams. Atsakymai į šį klausimą rodo, kad tyrėjų poreikis mokymams yra pakankamai didelis. Tyrėjų nuomone, mokymai svarbūs tiek jiems patiems, tiek ir studentams. Kaip ir 2009 m. vykdyto tyrimo metu, egzistuoja skirtingi poreikiai mokymų tematikai tyrėjams ir tai, ko, jų nuomone, reikia studentams (81 pav.). Tyrėjams aktualiausios temos susijusios su mokslo vertinimu. Tuo tarpu pagrindinius paieškos gebėjimus ugdančios ar elementarius techninius gebėjimus padedančios įgyti temos yra mažiau reikšmingos. Studentams, tyrėjų nuomone, yra svarbios informacijos paieškos gebėjimų pagrindus formuojančios temos, o temos, susijusios su mokslo vertinimu, yra mažai aktualios. Tyrėjai išreiškė didžiausią poreikį šioms mokymo temoms: *Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai* – 67,1 %, *Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos* – 63,8 %. Taip pat ne mažiau aktualūs mokymai temomis: *Bibliografinių įrašų tvarkymo programos* – 61,6 %, *Autorių teisės ir plagiato prevencija* – 61,4 %, *Kaip rasti žurnalą publikavimui* – 61,3 %, *Atvirosios prieigos žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos* – 59,6 %. Tyrėjai išreiškė mažiausią poreikį mokymų temoms: *Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje* (28,2 %), *Teminė paieška duomenų bazėse* (47,1 %), *Informacijos paieškos strategija* (48,6 %), *Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse* – 48,8 % ir *Informacinių šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas (*49,1 %). Tai rodo, kad tyrėjams reikalingi sudėtingesni informacijos valdymo gebėjimai, susiję su informacijos šaltinių ir mokslo vertinimu, informacijos šaltinių naudojimu, pažangiais informacijos paieškos būdais.

Tuo tarpu studentams, tyrėjų nuomone, svarbūs informacijos paieškos pagrindai. Studentams labiau reikėtų mokymų temomis: *Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse* (62,0 %), *Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos* (61,6 %), *Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje* (59,1 %), *Informacijos paieškos strategija* (58,8 %), *Autorių teisės ir plagiato prevencija* (57,0 %) ir *Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas* (55,9 %). Mažiausiai studentams aktualūs mokymai temomis: *Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai* (26,1 %) ir *Kaip rasti žurnalą publikavimui* (29,1 %).

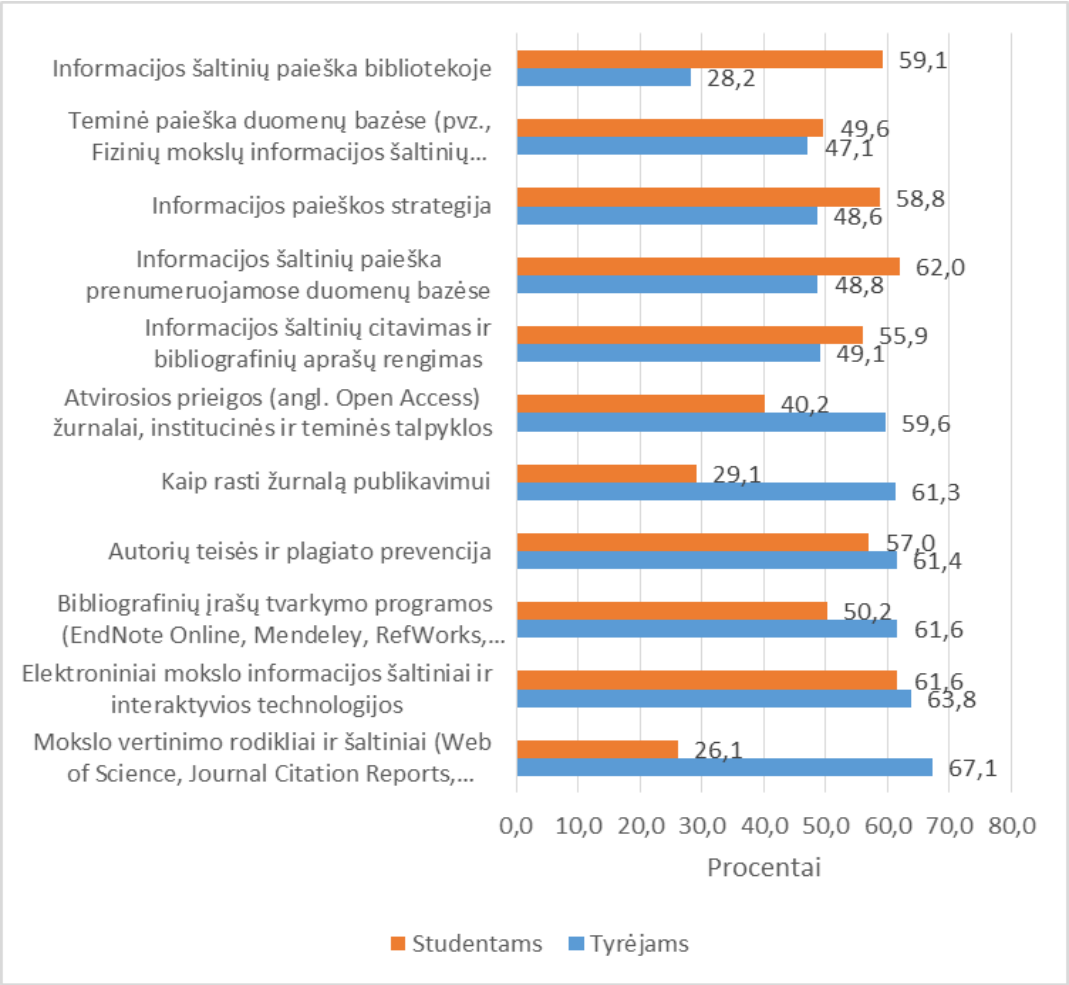

81 pav. Tyrėjų ir studentų poreikis informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo gebėjimų mokymams (%)

Lyginant 2015 m. tyrimo duomenis su 2009 m. atlikto tyrimo duomenimis išaugo tyrėjų poreikis visoms mokymo temoms, išskyrus: *Informacijos paieškos strategija* (2009 m. – 56,4 %, 2015 m. – 48,6 %) ir *Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje* (2009 m. – 37,6 %, 2015 m. – 28,2 %). Studentams, tyrėjų nuomone, reikėtų vykyti visų temų mokymus. Labiausiai išaugo (18,7 %) poreikis mokymų temai *Teminė paieška duomenų bazėse* (2009 m. – 30,9 %, 2015 m. – 49,6 %), 17,4 % išaugo poreikis temai *Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos* (2009 m. – 44,2 %, 2015 m. – 61,6 %), 16,8 % išaugo poreikis temai *Autorių teisės ir plagiato prevencija* (2009 m. – 40,2 %, 2015 m. – 57,0 %). Lyginant abiejų tyrimų duomenis išlieka tendencija, kad tyrėjams reikalingi sudėtingesni informacijos valdymo gebėjimai, o studentams, tyrėjų nuomone, aktualesni informacijos paieškos pagrindai.

Atlikus tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikio $\chi 2$ kriterijų analizę pagal mokslo sritis statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti dviem iš vienuolikos mokymų temų (18.1 priedas). *Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas* ($\chi 2$=14,720, df=5, p=0,012). Šios temos mokymų labiau pageidauja biomedicinos (60,7 %) ir technologijos (54,6 %) mokslų srities tyrėjai, nei humanitarinių (35,1 %) ir fizinių (37,2 %) mokslų srities tyrėjai. Susidomėjimą tema *Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus)* ($\chi 2$=18,140, df=5, p=0,003) labiausiai

išreiškė socialinių (76,1 %) ir biomedicinos (69,2 %) mokslų atstovai, o mažiausiai – humanitarinių (50,9 %) ir fizinių (53,5 %) mokslų tyrėjai.

Palyginus 2009 m. tyrimo duomenis su 2015 m. tyrimo duomenimis, susidomėjimas temomis *Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas* ir *Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (EndNote Web, RefWorks)* padidėjo biomedicinos ir technologijos mokslų tyrėjų tarpe, o humanitarinių mokslų tyrėjų tarpe – sumažėjo. Temos *Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus)* poreikis reikšmingai padidėjo socialinių ir biomedicinos mokslų tyrėjų tarpe, o humanitarinių mokslų srities – sumažėjo.

Atsižvelgiant į rezultatus galime daryti išvadą, kad per pastaruosius metus biomedicinos mokslų srities tyrėjų susidomėjimas aukščiau įvardintomis temomis reikšmingai išaugo, o humanitarinių mokslų sričių atstovų susidomėjimas reikšmingai sumažėjo.

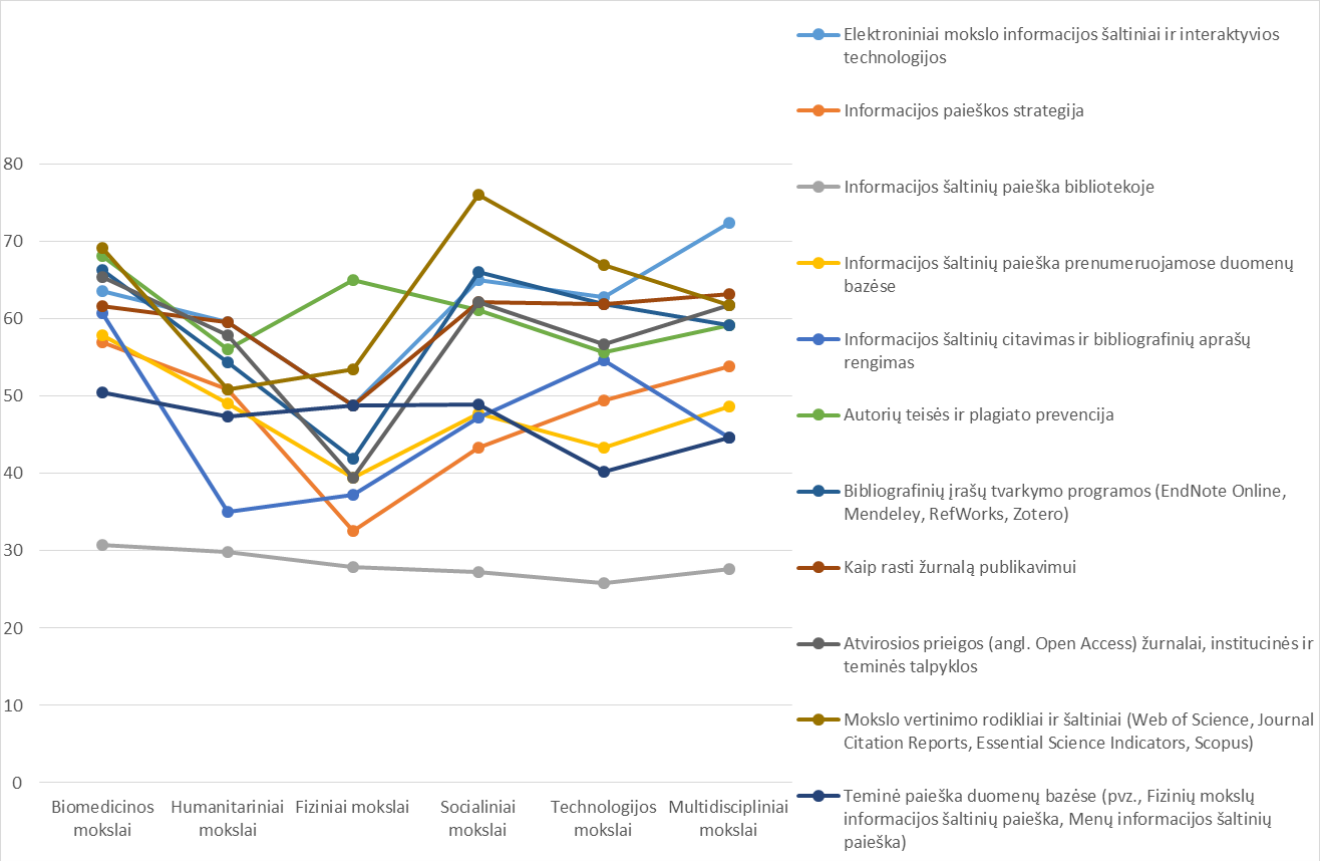

82 pav. Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal mokslo sritis (%)

Tyrėjų, vykdančių tyrimus skirtingose mokslo srityse, nuomonė apie studentams reikalingų mokymų tematiką statistiškai reikšmingai skiriasi pagal keturias pozicijas (18.2 priedas). Pastebimos analogijos su tyrėjams svarbių mokymų poreikiu. Socialinių mokslų srities atstovai mano, kad studentams svarbios temos: *Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse, Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas* ir *Teminė paieška duomenų bazėse* (pvz., *Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška*). Technologijos mokslų tyrėjai laikosi nuomonės, kad studentams mažiau svarbios temos: *Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse* ($\chi2=11,569$, df=5, p=0,041) ir *Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas* ($\chi2=12,678$, df=5, p=0,027).

Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška) tema ($\chi2$=12,143, df=5, p=0,033), kaip mažiau svarbi studentams, buvo nurodyta biomedicinos ir humanitarinių mokslų srityje dirbančių tyrėjų.

Lyginant su 2009 m. duomenimis, per pastaruosius metus nepasikeitė socialinių mokslų srities atstovų nuomonė, kad studentams svarbi tema yra: *Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse.* Technologijos mokslų tyrėjai pakeitė nuomonę, jie tvirtina, kad *Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse* ir *Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas* yra mažiau svarbi studentams nei tai buvo 2009 metais.

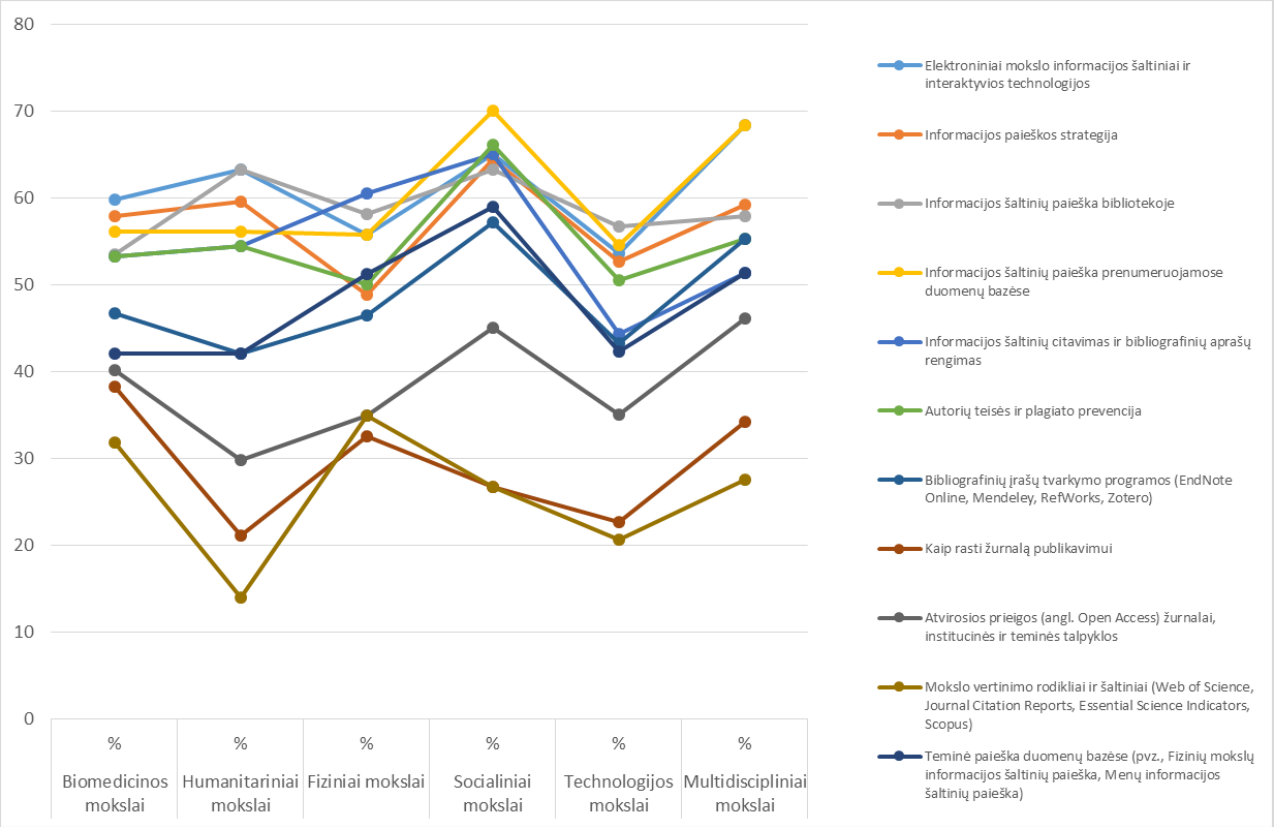

83 pav. Studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal mokslo sritis (%)

Atlikta analizė leidžia teigti, kad rengiant ir teikiant mokymų kursus turi būti įvertinti skirtingų mokslų sričių poreikiai mokymo tematikai. Tačiau taip pat reikėtų nepamiršti, kad visų sričių tyrėjų informacijos paieškos ir naudojimo kompetencija turi atitikti minimalų informacinės kompetencijos gebėjimų lygmenį. Tobulėjant technologijoms, atsirandant naujoms paieškos sistemoms ir duomenų bazėms, turi būti nuolat tobulinami ir atnaujinami informacijos paieškos ir valdymo gebėjimai.

Atlikus tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikio $\chi2$ kriterijaus analizę pagal tyrėjų užimamas pareigas ar studijų lygmenį, pastebėti statistiškai reikšmingi teiginiai aštuoniems iš vienuolikos mokymų kursų, t. y. išskyrus temas (18.3 priedas): *Informacijos paieškos strategija* ($\chi2$ = 9,300, df = 7, p = 0,232), *Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje* ($\chi2$=7,769, df=7, p=0,353), ir *Autorių teisės ir plagiato prevencija* ($\chi2$=6,948, df=7, p=0,192). Didžiausią poreikį visų temų mokymams išreiškė žemesnes pareigas užimantys tyrėjai: asistentai ir lektoriai.

Palyginus su 2009 metų tyrimo duomenis didžiausias susidomėjimas visomis temomis išliko žemesnes pareigas užimančių tyrėjų. Galima daryti prielaidą, kad aukštesnes pareigas užimantys tyrėjai turi didesnę informacijos paieškos ir naudojimo kompetenciją ir patirtį. Tačiau tokias prielaidas gali patvirtinti tik objektyvūs informacinę kompetenciją matuojantys testai. 84 pav. pavaizduotas tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį.

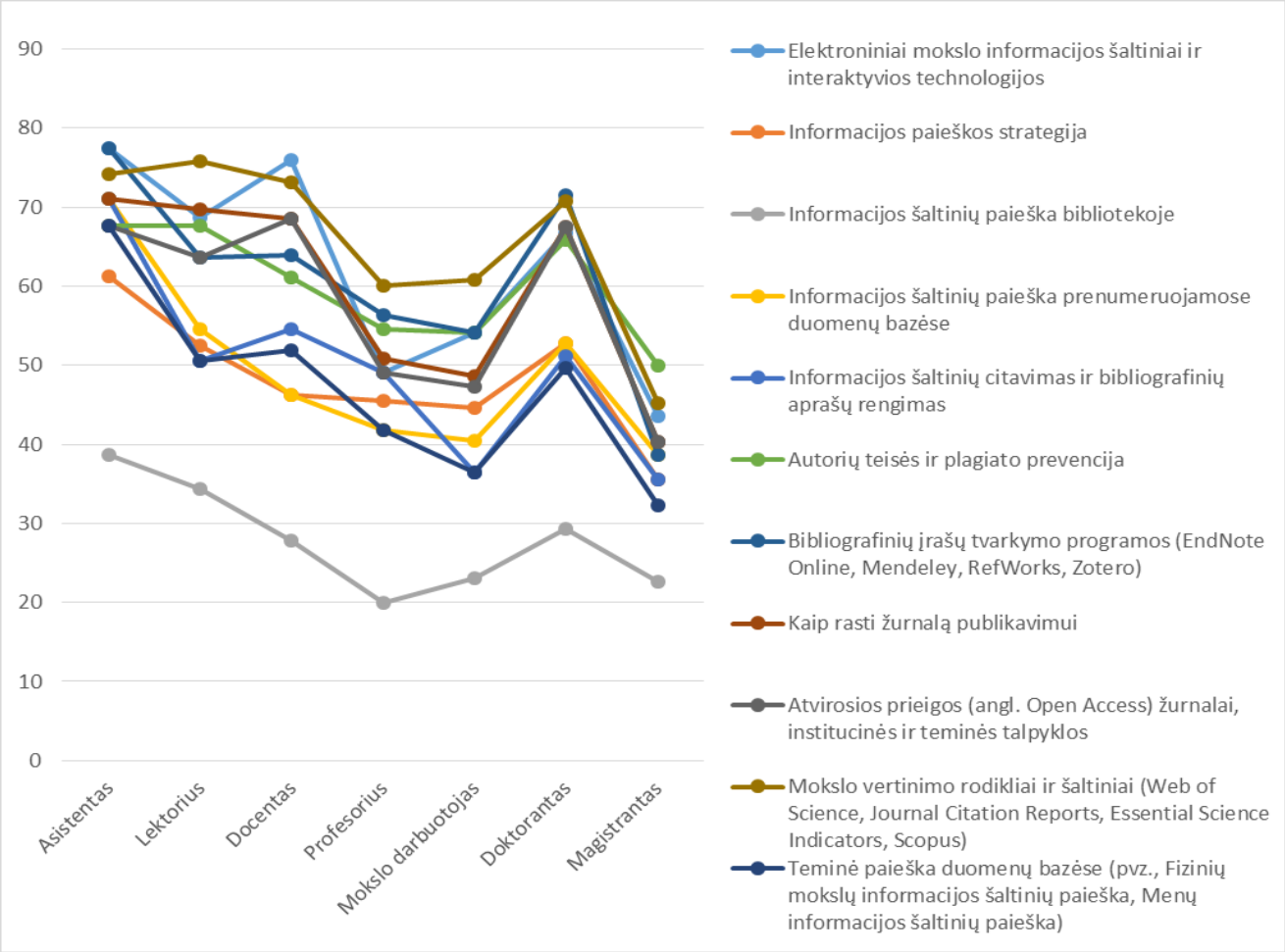

84 pav. Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Atlikus tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikio $\chi 2$ kriterijaus analizę pagal dalyvavimą organizuotuose mokymuose pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai keturioms iš vienuolikos mokymų temų (18.5 priedas). Didesnį susidomėjimą temomis: *Informacijos paieškos strategija* ($\chi 2$=12,288, df=2, p=0,002), *Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas* ($\chi 2$=13,128, df=2, p=0,01), *Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero)* ($\chi 2$=8,527, df=2, p=0,014) ir *Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)"* ($\chi 2$=9,516, df=2, p=0,009), išreiškė tyrėjai dalyvavę mokymuose.

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus analizę studentams reikalingų mokymų temoms pagal tyrėjų užimamas pareigas ar studijų lygmenį, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai penkioms mokymų temoms (18.4 priedas). Doktorantų nuomone (70,7 %), studentams itin svarbi tema *Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos* ($\chi 2$=20,988, df=7, p=0,004). Asistentų (41,9 %)

nuomone, studentams svarbi tema: *Kaip rasti žurnalą publikavimui (*χ2=19,857, df=7, p=0,006). Tuo tarpu profesorių (atitinkamai 49,1 % ir 23,6 %) nuomone šios abi temos studentams nėra labai svarbios. Tyrime dalyvavusių magistrantų nuomone, jiems svarbios temos: *Atvirosios prieigos* (angl. *Open Access*) *žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos* (58,1 %, χ2=17,060, df=7, p=0,017), *Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus)* (50,0 %, χ2=30,730, df=7, p=0,000) ir *Teminė paieška duomenų bazėse* (*pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška*) (62,5 %, χ2=16,100, df=7, p=0,024) . Aukštesnes pareigas užimančių tyrėjų nuomone šios temos yra svarbios ir aktualios mokslininkams, o ne studentams.

Palyginus su 2009 m. tyrimo duomenimis, 2015 m. tyrime dalyvavusių magistrantų nuomonė nepakito. Jie mano, kad studentams aktualios temos: *Atvirosios prieigos (angl. Open Access) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos*, *Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus)*. Taip pat nepasikeitė aukštesnes pareigas užimančių tyrėjų nuomonė, kad šios temos aktualesnės mokslininkams nei studentams.

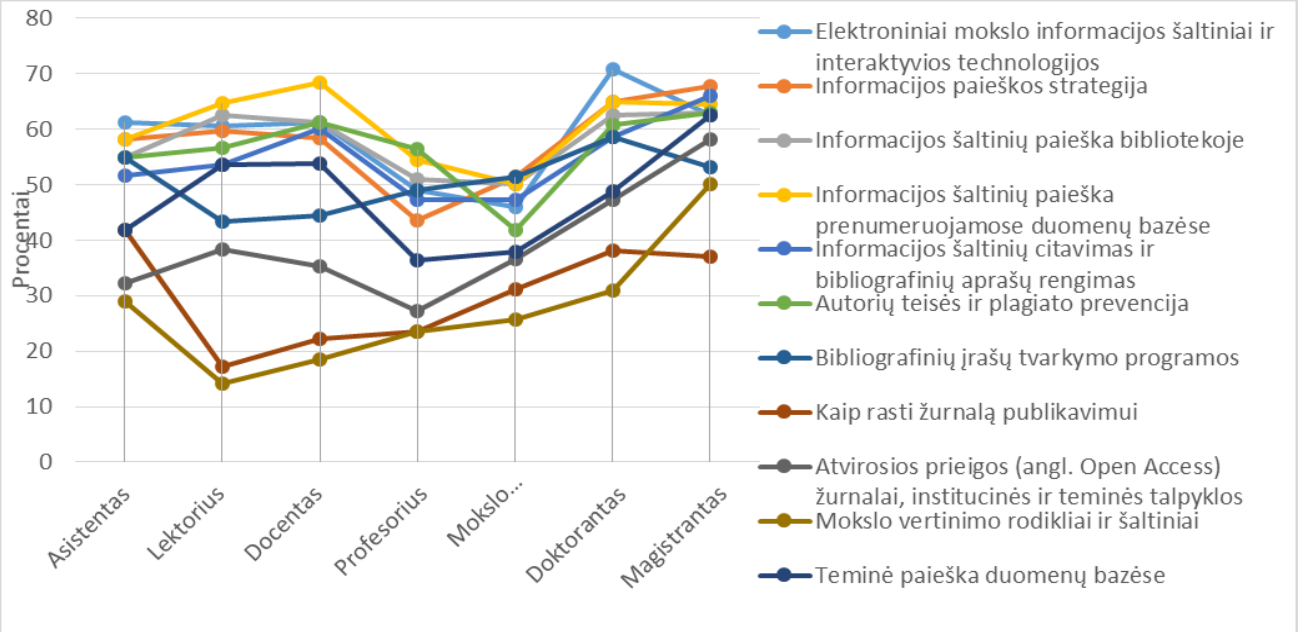

85 pav. Studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Atlikus studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikio χ2 kriterijaus analizę pagal tyrėjų dalyvavimą mokymuose statistiškai reikšmingų skirtumų nepastebėta (18.6 priedas).

Atsakydami į atvirą klausimą apie tyrėjams aktualių ir naudingų mokymų temas, atsakymus pateikė 28 tyrėjai (19 priedas). Atlikus teiginių analizę išskirtos 3 kategorijos: *Mokslo šaltinių paieška, Mokslo publikacijų rengimas ir publikavimas, Kita.* Mokslo šaltinių paieškos kategorijoje išskirtos keturios subkategorijos: *Teminė paieška* (5 teiginiai), *Paieška duomenų bazėse* (4 teiginiai), *Bibliografinių įrašų tvarkymo programos* (4 teiginiai), *Viso teksto dokumentų gavimas* (1 teiginiai). Tyrėjų atsakymai rodo, kad bendro pobūdžio mokymai tyrėjų netenkina, jiems reikalingi mokymai, susiję su jų mokslinių tyrimų tema. Tyrėjams taip pat svarbu išmokti efektyviai tvarkyti surastus informacijos šaltinius ir naudoti juos rašto darbuose ir publikacijose. *Mokslo*

publikacijų rengimas ir publikavimas kategorijoje išskirtos keturios subkategorijos: *Mokslo straipsnių rengimas ir publikavimas* (6 teiginiai), *Mokslo vertinimas* (3 teiginiai), *Autorių teisės* (1 teiginys), *Programos mokslui* (1 teiginys). Vykdant mokslinius tyrimus informacijos šaltinių paieška yra svarbus veiksnys, leidžiantis tinkamai pasirengti moksliniams tyrimas, tačiau ne mažiau svarbu gebėti skleisti mokslo žinias, parengti tarptautinio lygio kriterijus atitinkančius straipsnius ir juos publikuoti prestižiniuose žurnaluose. Šioje srityje tyrėjai, ypač pradedantieji, jaučia kompetencijos spragas. Kategorijoje *Kita* yra viena subkategorija *Nėra poreikių mokymams* (3 teiginiai).

Analizuojant respondentų atsakymus, atskleidžiančius mokymosi kursų formų prioritetus, galima pastebėti, kad akcentuojamas pačių besimokančiųjų aktyvios veiklos reikalaujantis mokymasis. Dauguma apklaustųjų pageidauja mokymų, kurių metu vyktų mokymai prie kompiuterių. Tokius pageidavimus išreiškė 62,7 % respondentų. Beveik tokio pat populiarumo susilaukė mokymosi medžiaga patalpinta internete – 59,5 %. Kitos mokymosi formos yra pageidaujamos šiek tiek rečiau. Nuotolinių kursų virtualioje mokymosi aplinkoje pageidauja 38,9 % respondentų. Tyrėjai taip pat norėtų individualių mokymų – konsultacijų. Tokį pageidavimą išreiškė 46,3 % apklaustųjų. Teorinės paskaitos yra mažiau populiari mokymų organizavimo forma. Jai pritaria 39,3 % respondentų. Taip pat keletas tyrėjų (3,9 %) pasiūlė kitokias mokymosi kursų formas.

Lyginant su 2009 m. tyrimo duomenimis, pageidavimai, kad mokymo kursų forma būtų teorinės paskaitos padidėjo 27,7 %, t. y. 2009 m. – 11,6 %, 2015 m. – 39,3 %. Taip pat padaugėjo tyrėjų, norinčių individualių mokymų-konsultacijų: 2009 m. – 36 %, 2015 m. – 46,3 %. Nuotolinių kursų virtualioje mokymosi erdvėje (2009 m. – 38,8 %, 2015 m. – 38,9 %) ar kad mokymosi medžiaga būtų patalpinta internete (2009 m. – 58,7 %, 2015 m. – 59,5 %) pageidaujančių tyrėjų skaičius praktiškai nesikeitė. Galima pastebėti, kad mokymosi kursų formų prioritetai pakito, bet tiek 2009 m. atlikto tyrimo metu, tiek 2015 m. tyrimo metu matyti, kad tyrėjai daugiausiai pageidauja pratybų prie kompiuterių, o mažiausiai – teorinių paskaitų ir nuotolinių kursų virtualioje aplinkoje. Tokie tyrėjų pasirinkimai visiškai atitinka mokslinėje literatūroje pateikiamas rekomendacijas ir užsienio institucijose egzistuojančią praktiką.

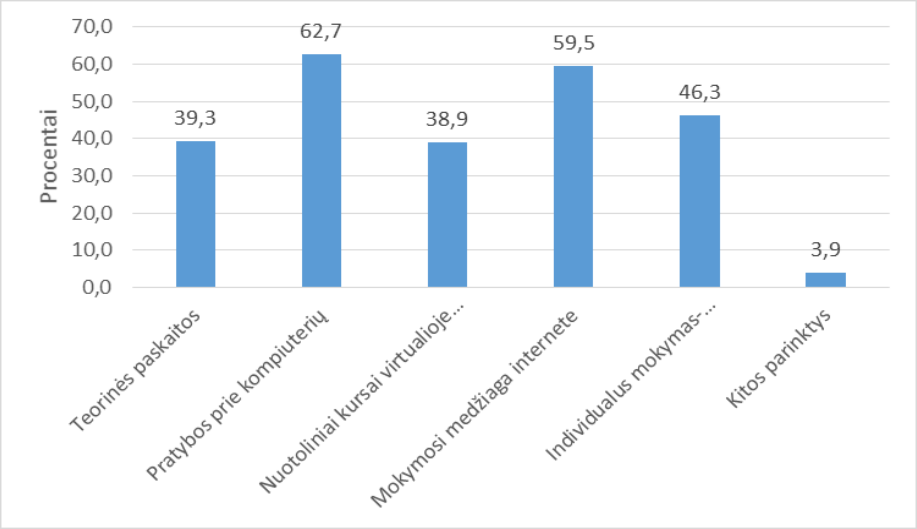

86 pav. Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus mokymų kursų formų prioritetų analizę pagal tyrėjų užimamas pareigas ar studijų lygmenį, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai visoms mokymų organizavimo formoms (20.2 priedas). Teorinėms paskaitoms ($\chi 2=16,830$, df=7, p=0,019) ir pratyboms prie kompiuterių ($\chi 2=34,841$, df=7, p=0,000) prioritetą teikia asistentai (45,2 %). Doktorantai prioritetą teikia mokymosi medžiagai internete (68,3 %, $\chi 2=15,876$, df=7, p=0,026), tačiau jiems taip pat tinkamas mokymosi būdas – nuotoliniai kursai virtualioje mokymosi aplinkoje (48,8 %, $\chi 2=16,616$, df=7, p=0,020). Individualūs mokymai-konsultacijos labiausiai tinkamas mokymų būdas lektoriams (52,5 %, $\chi 2=21,996$, df=7, p=0,003). Magistrantams priimtiniausia mokymo forma yra pratybos prie kompiuterių (82,3 %) ir individualūs mokymai-konsultacijos (64,5 %).

Palyginus 2009 metų tyrimų duomenis su 2015 m. tyrimo duomenimis, pratyboms prie kompiuterių didesnį prioritetą teikia žemesnes pareigas užimantys tyrėjai (asistentai, lektoriai, docentai ir doktorantai), tuo tarpu aukštesnes pareigas užimančių tyrėjų poreikis šio tipo mokymams sumažėjo: mokslo darbuotojų – 11,2 % (2009 m. – 57,4 %, 2015 m. – 46,2 %), profesorių – 8,1 % (2009 m. – 45,5 %, 2015 m. – 53,6 %). Nuotoliniais kursais virtualioje mokymosi aplinkoje susidomėjimas sumažėjo mokslo darbuotojų tarpe – 8,5 % (2009 m. – 39,6, 2015 m. – 31,1 %). Tarp magistrantų 13,3 % daugiau pasirinko pratybas prie kompiuterių (2009 m. – 66,7 %, 2015 m. – 80 %) ir 22,2 % daugiau magistrantų pasirinko individualų mokymąsi–konsultacijas (2009 m. – 42,4 %, 2015 m. – 64,6 %).

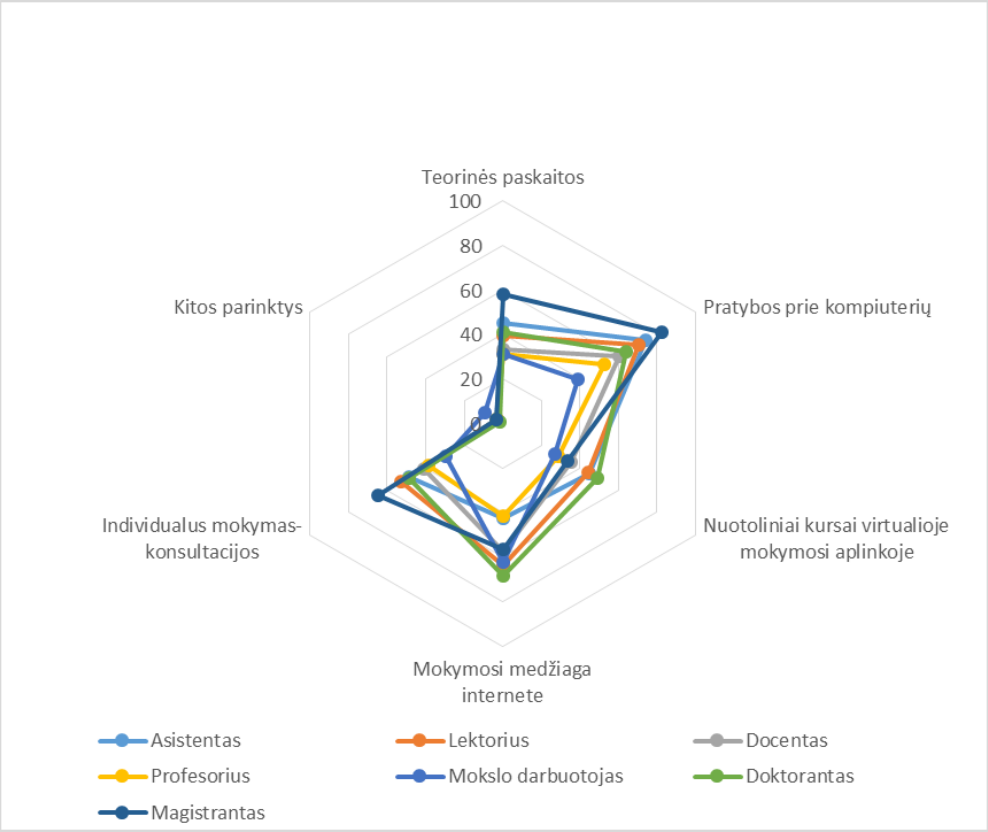

87 pav. Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį (%)

Atlikus $\chi 2$ kriterijaus mokymų kursų formų prioritetų analizę pagal mokslų sritis, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai dviem iš šešių mokymų formų (20.1 priedas). Pratybas prie

kompiuterių ($\chi2$=15,053, df=5, p=0,010) geriausiai vertina socialinių (68,9 %) ir humanitarinių (66,7 %) mokslų tyrėjai, o mažiausiai – fizinių (41,9 %) mokslų tyrėjai. Nuotoliniams kursams virtualioje mokymosi aplinkoje ($\chi2$=12,854, df=5, p=0,025) prioritetą teikia technologijos (44,3 %) ir multidisciplininių sričių (47,4 %) tyrėjai, o mažiausiai – humanitarinių (38,6 %) ir socialinių (37,8 %) mokslų tyrėjai.

Lyginant su 2009 metų tyrimo duomenis su 2015 metų duomenimis, pratybų prie kompiuterių poreikis padidėjo tarp technologijos mokslų tyrėjų 6,3 % (2009 m. – 55,2 %, 2015 m. – 61,5 %), o visų kitų mokslų sričių tyrėjų skaičius, pageidaujančių pratybų prie kompiuterių, nežymiai mažėjo. Nuotolinių kursų virtualioje mokymosi aplinkoje poreikis labiausiai išaugo fizinių, humanitarinių ir biomedicininės mokslų sričių tyrėjų tarpe.

Galima daryti prielaidą, kad skirtingiems mokymų formų prioritetams įtakos gali turėti ir skirtinga informacinių technologijų naudojimo kompetencija bei skirtingų mokslų sričių tyrėjams būdingas savitas mokymosi formų, pagalbos ir bendravimo poreikis.

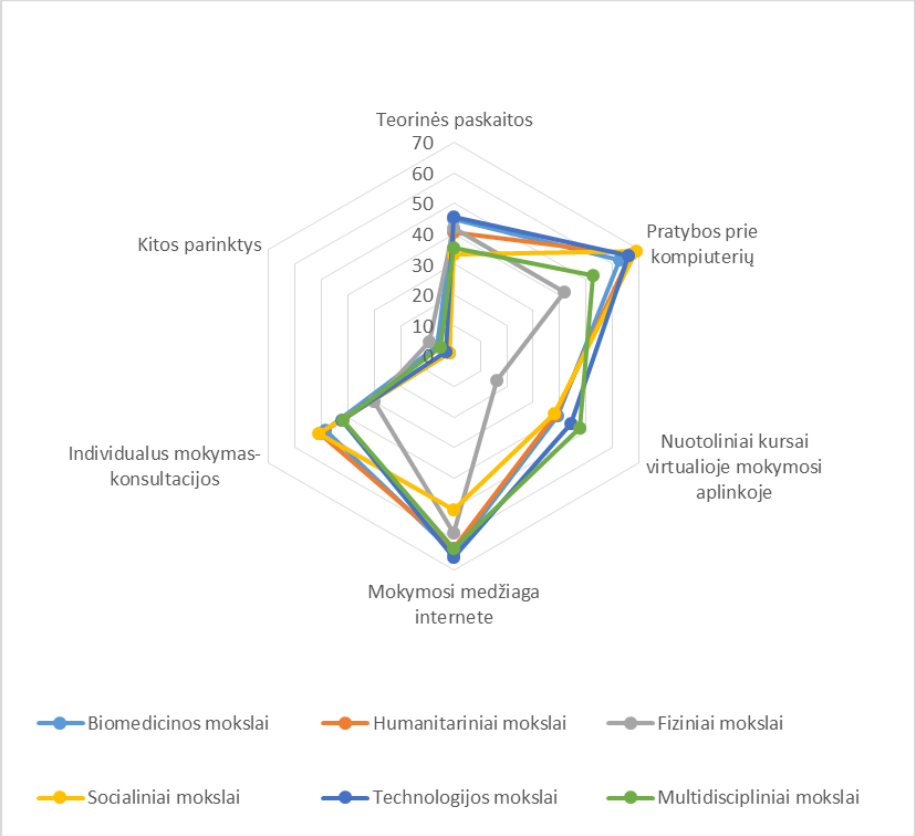

88 pav. Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai pagal mokslo sritis (%)

Atlikus $\chi2$ kriterijaus mokymų kursų formų prioritetų analizę pagal tyrėjų dalyvavimą mokymuose, pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai trims iš šešių mokymų formų (20.3 priedas). Tyrėjai, kurie nedalyvavo (42,9 %) organizuotuose mokymuose, daugiau renkasi teorines paskaitas negu tie, kurie dalyvavo mokymuose (37,2 %) ($\chi2$=6,480, df=2, p=0,039). Tuo tarpu pratybas prie kompiuterių ($\chi2$=44,700, df=2, p=0,000) dažniau renkasi mokymuose dalyvavę (81,4 %) nei nedalyvavę mokymuose (51,6 %) tyrėjai. Mokymosi medžiagą internete ($\chi2$=10,701, df=2, p=0,005) dažniau renkasi tyrėjai, kurie nedalyvavo mokymuose (64,3 %) nei dalyvusieji (49,7 %).

Tyrėjai savo nuomonę apie mokymų būdus galėjo išreikšti įrašydami ją į apklausos anketą. Ją išsakė 17 tyrėjų. Analizuojant atsakymus išskirtos keturios kategorijos: *Aktyvus mokymasis,*

Mokymosi medžiagos prieinamumas, Kompetencijos formalizavimas, Mokymosi poreikio nebuvimas (20.5 priedas).

Atlikus mokymų formų analizę galima pastebėti, kad tyrėjų prioritetas yra mokymasis per praktinę veiklą ir teorijos derinimas su praktine veikla, naudojimas įvairių informacijos pateikimo formų, vizualizacijos ir galimybė atsisiųsti medžiagą, kad būtų galima mokytis tuomet, kai tyrėjas tam turi laiko. Šie pageidavimai rodo, kad mokymasis turi būti prakiškas, susiejamas su konkrečios veiklos atlikimu, atsižvelgiant į realiai egzistuojančius poreikius ir mokslo sritį, kurioje tyrėjas vykdo tyrimus. Tik nedidelė dalis tyrėjų mano, kad jiems mokymai nėra reikalingi, svarbu turėti prieigą prie informacijos šaltinių.

2.14. Tyrėjų pastabos ir pasiūlymai dėl aprūpinimo informacijos ištekliais ir informacinės kompetencijos ugdymo kursų

Pastabas ir pasiūlymus dėl aprūpinimo informacijos ištekliais ir mokymų, kaip ieškoti, gauti, ir naudoti informacijos šaltinius pateikė 57 tyrėjai. Analizuojant tyrėjų pateiktas pastabas ir pasiūlymus, išskirtos keturios kategorijos.

Pirmoje teiginius apibendrinančioje kategorijoje *Prieiga prie informacijos šaltinių* išskirtos keturios subkategorijos: *Didinti prieinamų informacijos šaltinių skaičių* (18 teiginių), *Gerinti informacijos sklaidą* (5 teiginiai), *Kurti aiškią, intuityvią informacijos paieškos sąsają* (4 teiginiai), *Tirti ir analizuoti informacijos poreikius* (1 teiginys). Tyrėjams itin svarbu turėti geresnę prieigą prie temą atitinkančių mokslo informacijos šaltinių. Skirtingos institucijos turi skirtingas galimybes aprūpinti tyrėjus reikalingais informacijos šaltiniais. Institucijose, kuriose prenumeruojama mažiau duomenų bazių, tyrėjai vienu iš svarbiausių prioritetų akcentuoja didesnę prieigą prie mokslo straipsnių ir kt. šaltinių. Ypač pasigendama prieigos prie tarptautinių duomenų bazių *Web of Science, Science Direct, Wiley Online Library* ir kt. Tyrėjai pageidauja geresnės komunikacijos ir informacijos sklaidos apie institucijose prieinamus elektroninius informacijos šaltinius. Tyrėjai taip pat pasigenda paprastesnės, intuityvios, vieno langelio principu veikiančios paieškos sistemos, vykdyti paieškai prenumeruojamuose ištekliuose.

Antra kategorijoje *Informacinės kompetencijos ugdymas* išskirtos keturios subkategorijos: *Pasiūlymai dėl mokymų organizavimo* (8 teiginiai), *Nuolatiniai, sistemingi mokymai* (7 teiginiai), *Privalomi mokymai studentams* (3 teiginiai), *Individualizuoti, specializuoti mokymai ir konsultacijos* (3 teiginiai). Tyrėjai nori sistemingų mokymų, kuriuos galėtų lankyti tuomet, kai atsiranda poreikis. Tyrėjų nuomone vienkartiniai, intensyvūs mokymai nėra efektyvūs. Mokslinių tyrimų karjeros pradžioje tyrėjai dažnai nežino, kokie informacijos šaltiniai jiems yra prieinami, kaip efektyviai jų ieškoti, tvarkyti ir naudoti rengiant publikacijas. Respondentai išsakė nuomonę, kad studentams tokie mokymai turėtų būti privalomi, „nes rašant baigiamuosius darbus susiduriame su begale sunkumų“. Tyrėjai pageidauja mokymų, kurie yra specializuoti, skirti konkrečios mokslo srities tyrėjams, vykdomi individualiai arba mažose grupėse. Dėl mokymo būdų tyrėjų nuomonės išsiskyrė: vieni nori praktinių mokymų, tuo tarpu kiti siūlo „orientuotis į medžiagos pateikimą internete, nes ne visi gali sau leisti pusdienį sėdėti mokymuose“.

Trečioje kategorijoje *Mokslinių tyrimų rezultatų sklaida* išskirtos dvi subkategorijos: *Mokslo vertinimas* (1 teiginys), *Publikavimo klausimai* (2 teiginiai). Vieni tyrėjai siūlo keisti mokslo vertinimo tvarką ir nesureikšminti publikavimo prestižinėse leidyklose, tuo tarpu kiti siūlo priešingai – „skatinti tarptautinių standartų įsisavinimą ir publikavimąsi geruose žurnaluose, o ne palaikyti merdinčius ir prastos kokybės žurnalus“.

Ketvirtoje kategorijoje *Kiti pasiūlymai* išskirtos dvi subkategorijos: *Pastabos dėl anketos* (2 teiginiai), *Kiti* (4 *teiginiai*). Tyrimo dalyviai pateikė pasiūlymų dėl anketos klausimų apie duomenų bazes ir autorių teises patobulinimo.

Apibendrinant tyrėjų išsakytus pasiūlymus, galima teigti, kad prieiga prie tarptautinių duomenų bazių yra ypatingai svarbi siekiant užtikrinti sėkmingą mokslinę veiklą, o informacinės kompetencijos ugdymas ir tobulesnė informacijos sklaida palengvina informacijos šaltinių paiešką ir suteikia gebėjimų efektyviau tvarkyti ir naudoti informacijos šaltinius.

3. Mokymų „Naudojimasis elektroniniais mokslo duomenų ištekliais“ vertinimų analizė

3.1. Projekto eMoDB.LT 2010–2011 m. vykdytų mokymų vertinimų analizė

Projekto „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ mokymai buvo vykdomi pagal programas, sudarytas iš sukurtų naudojimosi elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais (duomenų bazėmis) mokymo modulių[7], adaptuotų atsižvelgiant į grupės žinių lygį. Mokymai vyko 2010 m. birželio – 2011 m. sausio mėnesiais. Mokymų organizavimo principas – intensyvus mokymas glaustai išdėstant teorinę medžiagą ir atliekant praktines užduotis. Trukmė – 8 ak. val.

Mokslininkų ir kitų tyrėjų mokymo programą sudarė keturi mokymo moduliai: trys bendrieji ir vienas pasirenkamas specializuotas modulis.

Visose mokymo programose buvo dėstomi šie bendrieji moduliai:

1 modulis: Informacijos paieškos strategija ir efektyvus panaudojimas.

2 modulis: Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos.

3 modulis: Informacijos paieška Lietuvos akademinės (mokslinės) informacijos duomenų bazėse.

Specializuotas modulis buvo dėstomas pagal pasirinktą programą:

4 modulis: Humanitarinių mokslų informacijos šaltinių paieška.

5 modulis: Menų informacijos šaltinų paieška.

6 modulis: Socialinių mokslų informacijos šaltinių paieška.

7 modulis: Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška.

8 modulis: Technologijos mokslų informacijos šaltinių paieška.

9 modulis: Biomedicinos mokslų informacijos šaltinių paieška.

Mokymuose dalyvavo 1 130 tyrėjų, iš jų 760 mokslininkų, 286 studentai, 84 bibliotekų darbuotojai (5 lentelė).

5 lentelė. Mokymų dalyvių paskirstymas pagal tikslines grupes

Tikslinė grupė	Planuota	Apmokyta
Mokslininkai ir kiti tyrėjai	750	760
Studentai (magistrantai ir doktorantai)	250	286
Bibliotekininkai duomenų bazių administratoriai	60	84
Iš viso:	**1 060**	**1 130**

Mokymai buvo organizuoti 4 miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose. Detalus mokymų pasiskirstymas pagal institucijas pateiktas 6 lentelėje.

6 lentelė. Mokymų pasiskirstymas pagal institucijas

Institucija	Grupių skaičius	Dalyvių skaičius
1. Vilniaus universitetas	7	139
2. Vilniaus pedagoginis universitetas (dabar – Lietuvos edukologijos universitetas)	6	110
3. Vilniaus Gedimino technikos universitetas	4	87
4. Mykolo Romerio universitetas	5	76
5. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	3	45

[7] http://www.lmba.lt/eMoDB/moduliai.htm

Institucija	Grupių skaičius	Dalyvių skaičius
6. Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla	1	25
7. Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas	1	21
8. ISM vadybos ir ekonomikos universitetas	1	5
9. Kauno technologijos universitetas	6	145
10. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	5	137
11. Lietuvos žemės ūkio universitetas (dabar – Aleksandro Stulginskio universitetas)	4	88
12. Vytauto Didžiojo universitetas	3	63
13. Kauno apskrities viešoji biblioteka	1	19
14. Klaipėdos universitetas	5	92
15. Socialinių mokslų kolegija	1	10
16. Šiaulių universitetas	4	68
Iš viso:	57	1 130

Mokymuose dalyvavo įvairaus amžiaus tyrėjai. Didžiausią grupę sudarė 25–44 m. amžiaus tyrėjai – 57 %, 45–54 m. amžiaus grupė – 20 %, virš 55 m. – 11 %, 15–24 m. amžiaus grupė – 12 %, keletas tyrėjų (0,9 %) amžiaus nenurodė. Mokymuose dalyvavo įvairias pareigas užimantys tyrėjai: docentai – 27,1 % (219 tyrėjų), profesoriai – 5,5 % (45 tyrėjai), lektoriai – 24,1 % (195 tyrėjai), asistentai – 14,7 % (119 tyrėjų), mokslo darbuotojai – 11,4 % (92 tyrėjai), kiti – 17,2 % (139 tyrėjai). Mokymuose aktyviau dalyvavo moterys – 76 %, vyrai – 24 %.

Siekiant įvertinti mokymų poreikį ir jų naudingumą tyrėjams, mokymų dalyviai pildė klausimynus. Klausimynus užpildė 968 tyrėjai.

Vertindami mokymų temų aktualumą, 69,8 % (676 tyrėjai) teigia, kad mokymų tema labai aktuali, 29,4 % (284 tyrėjai) – aktuali, 0,2 % (2 tyrėjai) – labiau neaktuali nei aktuali, 0,2 % (2 tyrėjai) – neaktuali, o 0,4 % (4 tyrėjai) – neatsakė. Argumentuodami savo teigiamus vertinimus, tyrėjai teigia, kad tema aktuali todėl, kad „padėjo suprasti priėjimą prie elektroninės mokslinės informacijos“, „sužinai žmogus to, ko niekad nežinotum”, „stinga žinių kaip pasinaudoti el. mokslo inf. šaltiniais“, „pradedu rašyti disertaciją“, „pirmą kartą pamačiau kaip galima naudotis duomenų bazėmis ir kokios jos yra“, „patogu ieškoti medžiagos straipsniams“. Neigiami vertinimai yra susiję su tokiais komentarais: „neužsiimu moksline veikla”, „neatsižvelgta į tai, kad dėstytojas turi laiką skirti darbui, studijų kokybės gerinimui, o ne el. šaltinių paieškai“, „tokiems 'mokymams' užtektų 60 min., pateikiant aktualią informaciją, o ne viską“.

Vertindami mokymų naudingumą, 55,8 % (540 tyrėjų) teigia, kad mokymai labai naudingi, 43,3 % (419 tyrėjų) – naudingi, 0,8 % (8 tyrėjai) – labiau nenaudingi nei naudingi, 0,1 % (1 tyrėjas) – nenaudingi. Dalis tyrėjų išsakė pastabas dėl mokymų. Teigiamus vertinimus pasirinkę tyrėjai teigia, kad mokymai „praplėtė mano akiratį, sužinojau daug naudingos informacijos, kuri pravers tolimesnėje mokslinėje veikloje“, „naudinga informacija apie duomenų bazes, kuriomis anksčiau nesinaudojau“, „vertinga, ypač dėl nuorodų į duomenų bazių tinklapius“. Tyrėjai taip pat išsakė kritinių pastabų: „l. naudinga, bet reikia skirti daugiau laiko medžiagai pateikti”, „kai ką jau žinojau iš anksčiau“. Nors neigiamų vertinimų nedaug, bet šiuos vertinimus pasirinkę tyrėjai aiškiai įvardijo savo nepasitenkinimo priežastis. Jie teigia, kad „girdėjome informaciją apie daugybę DB, bet visai neaišku kas ir kur ko ieškoti“, „sugaištas laikas, visą esminę medžiagą buvo galima išdėstyti konkrečiai ir glaustai”, „l. daug informacijos, skubotai pateikiama“, „krūva nereikalingos informacijos, gaila laiko, kurį buvo galima panaudoti produktyviai“. Dalis kritinių pastabų buvo dėl

techninių trikdžių „nuolat strigo internetas, nebuvo galima atlikti praktinių užduočių“, „kompiuterinė technika nesudarė galimybių atlikti praktines užduotis“.

Vertindami mokymosi medžiagą, 58,1 % (562 tyrėjai) teigia, kad mokymosi medžiaga labai naudinga, 41,2 % (399 tyrėjai) mano, kad ji naudinga, 0,5 % (5 tyrėjai) – labiau nenaudinga nei naudinga, 0,1 % (1 tyrėjas) – nenaudinga, o 0,1 % (1 tyrėjas) – neatsakė. Tyrėjai pateikė teigiamus mokymo medžiagos vertinimus: „SUPER“, „ačiū, kad pateikiate medžiagą, kuri yra platesnė ir ją galima atsisiųsti“, „sužinojau apie kelias programas, kurių anksčiau nežinojau“, „sužinojau, kiek įdomybių yra apie kurias net nebuvau girdėjus“, „ačiū už kursus, kai kurių dalykų net nebuvau girdėjus, jie tikrai bus pritaikyti“, „įgytos žinios ir medžiaga pravers ateityje“, „manau, l. naudingi, bet geriau žinosiu ateityje“. Kritinės pastabos susiję su didele medžiagos apimtimi, dėstymo tempu, dubliavimu tarp atskirų temų. Dalis pastabų buvo susiję ne su mokymo medžiaga, o su jos pateikimu: „per daug skubota“, „lektoriai neturi dubliuoti vienas kito, tada nereikės taip skubėti“, „labiau diferencijuoti turinį – kas žinoma ir kas ne mokymų dalyviams. Man 90 proc. buvo žinoma, dėl 10 proc. buvo verta ateiti“. Tyrėjai norėtų turėti padalomąją medžiagą ir gauti ją prieš mokymus: „neduodama medžiaga prieš seminarą ar po jo“, „būtina pateikti spausdintą medžiagą, ant kurios būtų galima iškart žymėtis pastabas“. Nepasitenkinimas buvo išsakytas dėl paskaitų kokybės „skaidrių medžiaga neatitinka patalpintų internete“, „medžiagai trūko glaustumo, dėl lektoriaus nekompetentingumo ir techninių kliūčių nebuvo galima ja naudotis“.

Vertindami labiausiai tyrėjams naudingas temas, 27 % (261 tyrėjas) nurodė temą *[Specializuoto modulio pavadinimas] mokslų informacijos šaltinių paieška,* 25 % (242 tyrėjai) naudingiausia tema įvardijo *Efektyvus informacijos panaudojimas,* 24,5 % (237 tyrėjai) – *Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos*, 23,5 % (228 tyrėjai) – *Informacijos paieškos strategija.* Tokie vertinimai rodo, kad tyrėjams reikalingi specializuoti, su konkrečios tematikos šaltinių paieška susiję mokymai. Tyrėjai taip pat išsakė pageidavimus dėl jiems aktualių temų įtraukimo: „būtų naudinga tema apie tinklaraščių kūrimą ir valdymą, asmeninės elektroninės bibliotekos tvarkymą”.

Analizuojant tyrėjų atsakymus į atvirą klausimą „Komentarai ir pastabos“, gauti 102 pasiūlymai ir pastabos. Išskirtos septynios kategorijos (24 priedas): *Mokymų temos* (11 teiginių), *Mokymo būdai* (11 teiginių), *Mokymų organizavimas* (19 teiginių), *Mokymų medžiaga* (14 teiginių), *Mokymų tikslinės grupės* (10 teiginių), *Mokymų vertinimai* (31 teiginys), *Kitos pastabos* (6 teiginiai).

Mokymų temos kategorijoje išskirtos 4 subkategorijos: *Aktualios visos temos* (2 teiginiai) *Aktualios konkrečios temos* (8 teiginiai). Tyrėjų teigimu, visos temos svarbios ir aktualios, todėl turėtų būti įtrauktos į mokymų programą. Nors mokymai buvo organizuojami pagal mokslo sritis, tačiau tyrėjai norėtų dar labiau specializuotų temų, pvz., apie patentus, mediciną, „dar siauresnė tematika profesiniu požiūriu“. Tyrėjams aktualūs mokymai apie informacijos šaltinių išsamumą, surastų šaltinių saugojimą ir naudojimą, citavimą ir kt.

Mokymų būdai kategorijoje išskirtos 3 subkategorijos: *Praktiniai užsiėmimai* (9 teiginiai), *Teorijos ir praktinių užsiėmimų dermė* (1 teiginys), *Interaktyvūs mokymai* (1 teiginys). Tyrėjų teigimu, „teorinė ir praktinė dalys neturėtų būti atskirtos“, įgytos žinios turi būti įtvirtinamos, suformuojami įgūdžiai per praktinę veiklą, kadangi „labai gausu naujos informacijos, reikėtų laiko ir daugiau praktinių užsiėmimų“. Siūloma, kad praktinius užsiėmimus dėstytojų keletas dėstytojų „reikėtų daugiau darbuotojų praktinėms užduotims, kurie padėtų atsiliekantiems“. Pasigendama mokymų interaktyvumo.

Mokymų organizavimas kategorijoje išskirtos 3 subkategorijos: *Ilgesni mokymai* (4), *Trumpesnės apimties mokymai* (4), *Tęstiniai mokymai* (11). Tyrėjai norėtų ilgesnių mokymų,

kadangi dėstoma medžiagos apimtis yra didelė. Kiti teigia, kad „informacijos l. daug, sunku aprėpti per 3-4 val., būtų naudingiau mokymus rengti 3-5 dienas po 1,5 val.“. Tyrėjai siūlo rengti mažesnės apimties, trumpesnių ciklų pasikartojančius mokymus, „organizuoti daugiau seminarų, kad būtų galima lėtai mokytis“. Dėstytojų teigimu, tokie mokymai turėtų būti tęstiniai, „kadangi informacija nuolat kinta, tokius mokymus reikia rengti dažniau“.

Mokymų medžiagos kategorijoje išskirtos 5 kategorijos: *Mokymų medžiagos apimtis* (4), *Vertinga mokymų medžiaga (*1), *Patobulinta mokymų medžiaga* (3), *Mokymosi medžiagos dubliavimas* (2), *Padalomoji medžiaga* (4). Tyrėjai išsakė pastabas dėl per didelės mokymų apimties, medžiagos dubliavimosi tarp temų. Tyrėjai išreiškė pageidavimus dėl sutrumpintos mokymo medžiagos santraukos parengimo: „būtų gerai gauti (įsigyti) trumpą popierinį variantą, kiekvienos temos pabaigoje pateikti glaustą apibendrinimą“, „būtų naudinga daugiau informacijos pateikti .ppt bylose, kad būtų galima pasikartoti informaciją“. Paskaitų skaidres ar santraukas tyrėjai norėtų gauti prieš mokymus: „prieš mokymus tikslinga išdalinti medžiagą, o pristatymas taptų spartesnis, nes besimokantieji galėtų pasižymėti kas svarbiausia ir iškart užduoti klausimus“, „skaidrės dalyviams galėtų būti išsiuntinėtos iš anksto, o paskaitos trumpesnės, akcentuojant tik svarbiausius klausimus“, „būtų naudinga mokymų medžiagą gauti raštu prieš kiekvieną užsiėmimą“. Atsižvelgus į šias pastabas, vykdant projektą eMoDB.LT2 buvo parengtos mokymų medžiagos atmintinės.

Mokymų tikslinės grupės kategorijoje išskirtos 3 subkategorijos: *Mokymai studentams* (8), *Mokymai darbuotojams* (1), *Mokymai praktikams* (1). Dauguma tyrėjų teigia, kad mokymai ypač reikalingi studentams, tačiau taip pat svarbūs ir dėstytojams: „būtų gerai, kad tokie mokymai vyktų visose aukštosiose mokyklose atskirai dėstytojams ir atskirai studentams“, taip pat „mokymai naudingi ne tik mokslo darbuotojams, bet ir gydytojams, dirbantiems praktinį darbą ir besidomintiems moksline literatūra“.

Mokymų vertinimo kategorijoje išskirtos 2 subkategorijos: *Teigiami vertinimai* (27) ir *Neigiami vertinimai* (4). Tyrėjai teigiamai vertino mokymus dėl jų informatyvumo, naudingumo, „mokymų temos ir dėstymas pranoko visus lūkesčius“. Tyrėjai taip pat išsakė padėką bibliotekos darbuotojams: „labai vertinu bibliotekos darbuotojų pastangas padedant efektyviai naudotis elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais“. Neigiami vertinimai dažniausiai susiję su tuo, kad kai kuriems tyrėjams daug informacijos jau žinoma: „labai daug informacijos jau buvo žinoma, per daug smulkiai viskas aiškinama“, „reikia atsižvelgti į studentams aktualius klausimus. Ne visa dėstyta informacija buvo reikalinga dėl jos elementarumo ir žinomumo“.

Kitos pastabos susiję su konkrečiuose mokymuose iškilusiomis techninėmis problemomis, nepatogiomis darbo vietomis ir kt.

eMoDB.LT mokymų vertinimų analizė akivaizdžiai parodė, kad tyrėjų mokymai yra reikalingi, aktualūs ir naudingi. Mokymai ypač svarbūs jaunesniems tyrėjams, todėl didesnę dalį (69 %) mokymų dalyvių sudarė tyrėjai, kurių amžius iki 44 metų. Tobulinant mokymus turėtų būti atsižvelgiama į tyrėjų išsakytas pastabas: organizuoti siauresnės tematikos, specializuotus mokymus, mokymų grupes diferencijuoti pagal mokymų dalyvių gebėjimų lygį, daugiau laiko skirti praktinių užduočių atlikimui. Didžiausią kompetencijos trūkumą tyrėjai jaučia informacijos tvarkymo ir naudojimo etapuose, šioms temoms turėtų būti skiriama daugiau dėmesio planuojant mokymus.

3.2. Projekto eMoDB.LT2 2014–2015 m. vykdytų mokymų vertinimų analizė

LMBA vykdomo projekto „eMoDB.LT2: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai – antrasis etapas" metu buvo organizuoti mokslininkų ir kitų tyrėjų (magistrantų ir doktorantų) mokymai. Mokymai vyko 2014 m. birželio – 2015 m. balandžio mėnesiais. Projekto mokymai buvo skirti pažengusiems vartotojams, tačiau norą juose dalyvauti išreiškė ir mokymuose dalyvavo tyrėjai, turintys įvairiaus lygio informacinius gebėjimus: nuo pradedančiųjų iki patyrusių. Juose dalyvavo 886 asmenys iš 32 institucijų (23 priedas), mokymus sėkmingai baigė 838 tyrėjai (7 lentelė).

7 lentelė. Mokymuose dalyvavusių tyrėjų skaičius

Tyrėjų grupės	Mokslininkai			Studentai			Iš viso		
	Dalyvavo	Baigė	Nebaigė	Dalyvavo	Baigė	Nebaigė	Dalyvavo	Baigė	Nebaigė
Mokslininkų mokymai	521	496	25	43	37	6	564	533	31
Studentų mokymai	10	9	1	312	296	16	322	305	17
Iš viso:	**531**	**505**	**26**	**355**	**333**	**22**	**886**	**838**	**48**

Mokymai buvo organizuoti 4 miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose. Detalus mokymų pasiskirstymas pagal institucijas pateiktas 8 lentelėje.

8 lentelė. Institucijos, kuriose vyko mokymai

Institucija, kurioje vyko mokymai	Grupių skaičius	Dalyvių skaičius
Aleksandro Stulginskio universitetas	2	41
Kauno kolegija	1	24
Kauno technologijos universitetas	6	175
Klaipėdos universitetas	4	62
Klaipėdos valstybinė kolegija	1	24
Lietuvos edukologijos universitetas	4	80
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	4	92
Mykolo Romerio universitetas	4	72
Šiaulių universitetas	4	116
Vilniaus Gedimino technikos universitetas	3	40
Vilniaus universitetas	5	92
Vytauto Didžiojo universitetas	3	68
Iš viso:	**41**	**886**

Mokymuose dalyvavo įvairaus amžiaus tyrėjai. Didžiausią grupę sudarė 25–44 m. amžiaus tyrėjai – 56,2 %, 45–54 m. amžiaus grupė – 19,6 %, virš 55 m. – 12,2 %, 15–24 m. amžiaus grupė – 11,1 %. Keletas tyrėjų (0,9 %) amžiaus nenurodė. Mokymuose dalyvavo įvairias pareigas užimantys tyrėjai: docentai – 25,6 % (136 tyrėjai), profesoriai – 8,1 % (43 tyrėjai), mokslo darbuotojai – 9 % (48 tyrėjai), lektoriai – 37,5 % (199 tyrėjai), asistentai – 7,2 % (38 tyrėjai), kiti – 12,6 % (67 tyrėjai). Mokymuose aktyviau dalyvavo moterys – 72 %, vyrai – 16,6 %, nenurodė – 11,4 %.

Atsižvelgiant į eMoDB.LT mokymuose dalyvavusių tyrėjų pageidavimus, atnaujinant medžiagą iš esmės pakeisti trys pirmieji bendrieji mokymo moduliai. Buvusio universalaus trečiojo mokymo modulio *Informacijos paieška Lietuvos akademinės (mokslinės) informacijos duomenų*

bazėse atnaujinta medžiaga integruota į specializuotus mokymo modulius (4–9), skirtus atskiroms mokslo sritims. Prieš pradedant mokymus, atnaujinta mokymosi medžiaga (teorinė dalis, praktinės užduotys, pateiktys) ir naujai parengtos atmintinės buvo patalpintos LMBA svetainėje[8], kad mokymų dalyviai galėtų susipažinti su ja iš anksto.

Mokymo programos *Naudojimasis elektroniniais mokslo duomenų ištekliais: [Specializuoto modulio pavadinimas] mokslų šaltiniai*, kaip ir eMoDB.LT mokymų metu, trukmė – 8 ak. val., ją sudarė 4 temos: *Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos, Informacijos paieškos strategija, Efektyvus informacijos panaudojimas, [Specializuoto modulio pavadinimas] mokslų informacijos šaltinių paieška*. Ketvirtąją temą mokymų dalyviai galėjo pasirinkti pagal savo mokslinių tyrimų sritį.

Pasibaigus mokymams, siekiant įvertinti mokymų poreikį ir jų naudingumą tyrėjams, mokymų dalyviai pildė klausimynus. Juos užpildė 790 tyrėjų.

Vertindami mokymų *Naudojimasis elektroniniais mokslo duomenų ištekliais: [Specializuoto modulio pavadinimas] mokslų šaltiniai* temų aktualumą, 65,8 % tyrėjų teigia, kad mokymų tema labai aktuali, 33,8 % – aktuali, 0,4 % – labiau neaktuali nei aktuali. Nei vienas tyrėjas nenurodė, kad mokymų temos neaktualios. Argumentuodami savo atsakymus, tyrėjai teigia, kad tema aktuali todėl, kad „elektroninius mokslo duomenų išteklius galima naudoti magistriniam darbui, kuriame atsispindės kokybė“, „aktualios naujų technologijų tendencijos pasaulyje“, „nemoku tinkamai naudotis kompiuteriu, l. daug sugaištu laiko, kurio trūksta“, „aktuali labai, nes pradedu rašyti mokslinį darbą“, „esu doktorantė, jaunoji tyrėja, todėl pateikiama informacija buvo man aktuali“, „įgytos žinios padės lengviau įgyvendinti mokslinius darbus“.

Vertindami mokymų naudingumą, 54,2 % tyrėjų teigia, kad mokymai labai naudingi, 44,8 % – naudingi, 0,9 % – labiau nenaudingi nei naudingi, 0,1 % – nenaudingi. Dalis tyrėjų (16 tyrėjų) išsakė pastabas dėl mokymų. Teigiamus vertinimus pasirinkę tyrėjai teigia, kad „labai naudingi ypač dėl gausios informacijos paieškos, kur reikia ieškoti duomenų, kur/kaip publikuotis“, „todėl, kad galima naudoti naujausiais informacijos ištekliais, kurie pravers studijų metu“, „ne viską iki šių mokymų žinojau, todėl labai naudingi mokymai“. Daugiausiai kritinių pastabų buvo išsakyta dėl didelės mokymų medžiagos apimties: „reikia užduočių, per daug teorijos“, „per daug info, aš jau nemažai ką žinau, todėl man asmeniškai tik iš dalies naudingi. Bet apskritai mokymai geri“, „daug informacijos vieniems mokymams suplanuota“, „labai daug mokomosios medžiagos pateikta per trumpą laiką!“, „nėra lengva iškarto viską suprasti ir įsisavinti.“ Taip pat per didelis mokymo tempas: „skubama per temas, praktiškai nesuspėjame atlikti praktikos užduočių, nėra laiko įsiterpti su „kvailais“ klausimais“.

Vertindami mokymosi medžiagą, 58,7 % tyrėjų teigia, kad mokymosi medžiaga labai naudinga, 40,8 % mano, kad ji naudinga, 0,5 % – labiau nenaudinga nei naudinga. Nei vienas tyrėjas nenurodė, kad mokymosi medžiaga yra nenaudinga.

Vertindami atskirų temų aktualumą ir naudingumą, 26,6 % tyrėjų kaip naudingiausią temą nurodė *[Specializuoto modulio pavadinimas] mokslų informacijos šaltinių paieška,* 26,3 % naudingiausia tema įvardijo *Efektyvus informacijos panaudojimas*, 24,3 % – *Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos*, 22,8 % – *Informacijos paieškos strategija.* Tokie vertinimai rodo, kad tyrėjams reikalingi specializuoti, su konkrečios tematikos šaltinių paieška susiję mokymai. Analizuojant tyrėjų išsakytas pastabas mokymų temoms, dauguma tyrėjų teigia, kad „visos temos naudingos, tokios informacijos labai trūksta ir esam dėkingi projekto rengėjams ir vykdytojams“.

[8] http://www.lmba.lt/apie-lmba/projektai/emodblt2/mokymo-moduliai

Į atvirą klausimą „Pastabos/pasiūlymai mokymų temoms“, tyrėjai pateikė 138 pasiūlymus ir pastabas. Analizuojant tyrėjų atsakymus galima pastebėti, kad tyrėjai išreiškė savo nuomonę ir pageidavimus ne tik dėl mokymo temų, bet ir kitais klausimais. Išskirtos šešios kategorijos (24 priedas): *Mokymų temos* (15 teiginių), *Mokymo būdai* (35 teiginiai), *Mokymų organizavimas* (24 teiginiai), *Mokymų tikslinės grupės* (8 teiginiai), *Mokymų apimtis* (18 teiginių), *Mokymų vertinimai* (38 teiginiai). Mokymų temų kategorijoje išskirtos 4 subkategorijos: *Aktualios visos temos* (3 teiginiai), *Aktualios konkrečios temos* (10 teiginių), *Siauresnės tematikos, specializuotų mokymų poreikis* (1 teiginys), *Kitų sričių mokymų poreikis* (2 teiginiai). Tyrėjų teigimu, visos temos svarbios ir aktualios, todėl turėtų būti įtrauktos į mokymų programą. Iš konkrečiai nurodytų temų galima išskirti temas, susijusias su tyrimo rezultatų publikavimu ir jų sklaida: kaip naudotis bibliografinių įrašų tvarkymo programomis, kaip parengti ir publikuoti straipsnį, kaip dalyvauti tyrėjų socialiniuose tinkluose ir kt. Tyrėjams svarbu, kad mokymuose naudojami įrankiai ir pavyzdžiai būtų tiesiogiai susiję ta tematika, kurioje jie vykdo mokslinius tyrimus. Tyrėjams taip pat reikalingi mokymai apie statistinių duomenų apdorojimo programas.

Mokymo būdų kategorijoje išskirtos 5 subkategorijos: *Praktiniai mokymai* (28 teiginiai), *Į dalyko dėstymą integruoti mokymai* (1 teiginys), *Individualizuota pagalba ir konsultacijos* (3 teiginiai), *Grupiniai mokymai* (1 teiginys), *Mokymų medžiaga internete* (2 teiginiai). Daugiausiai tyrėjų norėtų praktinių mokymų, kurių metu galėtų pritaikyti naujai įgytas žinias. Taip pat labai svarbu, kad informacijos paieška ir surastų šaltinių naudojimas būtų susieti su ta sritimi, kurioje tyrėjai vykdo mokslinius tyrimus, publikuoja tyrimų rezultatus ir vykdo naujai sukurtų žinių sklaidą. Tyrėjai akcentuoja, kad jiems svarbu vystyti bendradarbiavimo gebėjimus, dirbti komandose, todėl mokymai galėtų vykti atliekant grupines užduotis. Tyrėjai taip pat nori individualių, konsultacijų tipo mokymų, kurių metu gautų atsakymus į jiems aktualius konkrečius informacijos paieškos ir jos tvarkymo klausimus. Internete esanti mokymų medžiaga, įrašytos vaizdo paskaitos taip pat yra svarbi tuomet, kai tyrėjui reikia gauti atsakymus į konkrečius su informacijos paieška susijusius klausimus, kylančius ieškant, gaunant ir naudojant informaciją.

Mokymų organizavimo kategorijoje išskirtos 8 subkategorijos: *Trumpos apimties mokymai* (8 teiginiai), *Suplanuotas paskaitos laikas* (1 teiginys), *Pagal gebėjimų lygį diferencijuoti mokymai* (4 teiginiai), *Gilinamieji mokymai* (2 teiginiai), *Suderinta mokymų medžiaga* (2 teiginiai), *Mažų grupių mokymai* (3 teiginiai), *Tęstiniai mokymai* (3 teiginiai), *Mokymų laiko suderinimas* (1 teiginys). Tyrėjai išreiškė pageidavimą, kad mokymai būtų organizuojami trumpesnių paskaitų ciklu. Ištisiniai 8 ak. val. mokymai yra varginantys, sunku sukaupti dėmesį, todėl yra mažiau efektyvūs. Tyrėjai norėtų laisvai pasirinkti jiems aktualias temas ir sudaryti individualią, jų poreikius atitinkančią mokymo programą. Mokymų metu taip pat išryškėjo mokymų efektyvumą mažinanti problema – skirtingas tyrėjų informacinių gebėjimų lygis. Dėstytojas, vesdamas paskaitas, turi priderinti paskaitos turinį ir tempą prie skirtingus gebėjimus turinčių mokymų dalyvių poreikių, kas dažnai yra sudėtinga ar net neįmanoma. Todėl efektyviai mokytis negali nei pradedantieji, nei pažengę tyrėjai: vieniems mokymai per sunkūs, kitiems – per lengvi. Kadangi dauguma tyrėjų pageidauja praktinių mokymų, tai jų nuomone besimokančiųjų grupės turėtų būti mažos – 10–12 klausytojų. Tuomet dėstytojas gali skirti reikalingą dėmesį kiekvienam mokymų dalyviui. Tyrėjų nuomone, mokymai turi būti tęstiniai, kadangi informacijos šaltiniai kinta, o informacijos paieškos ir tvarkymo įrankiai nuolat vystosi.

Mokymų tikslinės grupės kategorijoje išskirtos dvi subkategorijos: *Studentams skirti mokymai* (7 teiginiai) ir *Mokymai užsienio studentams* (1 teiginys). Tyrėjų nuomone, mokymai turi būti vykdomi ne tik dėstytojams ir mokslininkams, bet ir studentams. Jų teigimu, dauguma studentų nemoka rasti ir naudoti informacijos šaltinių, todėl studentų informacijos valdymo gebėjimų ugdymas turi būti privalomas visiems ir ypač vyresniųjų kursų studentams. Tyrėjų-dėstytojų nuomone, tokie mokymai turėtų būti organizuojami ir užsienio studentams.

Mokymų turinio apimties kategorijoje išskirtos 3 subkategorijos: *Mokymų turinio apimtis nesuderinta su mokymų trukme* (8 teiginiai), *Ilgesnės trukmės mokymai* (8 teiginiai), *Trumpesni mokymai* (2 teiginiai). eMoDB.LT2 mokymuose pateiktos mokymo medžiagos apimtis viršija suplanuotų mokymų trukmę, todėl tyrėjai, ypač turintys žemesnio lygio informacinę kompetenciją, negali įsisavinti visos dėstytojų pateikiamos informacijos, jiems trūksta laiko įsigilinti į dėstomą temą, susiformuoti reikalingus įgūdžius. Todėl, vienų tyrėjų teigimu, reikalingi ilgesnės trukmės mokymai, kurie leistų išsamiau įsigilinti į dėstomą temą, kiti – priešingai – nori trumpesnių mokymų, argumentuodami, kad dalis dėstomos medžiagos yra jau jiems žinoma. Tarp šios grupės tyrėjų yra tie, kurie dalyvauja mokymuose jau ne pirmą kartą. Galima pastebėti, kad vertinimams įtakos turėjo tyrėjų informacijos paieškos patirtis ir informacinės kompetencijos lygis. Didesnę informacijos paieškos patirtį turintiems tyrėjams dalis mokymų medžiagos jau buvo žinoma, todėl jie pageidavo susipažinti su informacijos paieškos naujienomis, naujais paieškos įrankiais. Dėstymo tempas jiems galėjo būti didesnis. Tuo tarpu pradedantiesiems tyrėjams reikalingi informacijos paieškos pagrindai, jiems dėstytomo tempas turi būti lėtesnis, reikia daugiau individualizuotos pagalbos. Todėl organizuojant mokymus, jie turi būti diferencijuojami pagal tyrėjų informacinės kompetencijos lygį ir patirtį. Deja, nėra metodikos, kuri leistų objektyviai įvertinti tyrėjų informacinės kompetencijos lygį, todėl pasirenkant mokymo kursus, informacinės kompetencijos lygį nusistato patys tyrėjai.

Mokymų vertinimo kategorijoje išskirtos dvi subkategorijos: *Teigiami mokymų vertinimai* (35 teiginiai), *Neigiamai mokymų vertinimai* (3 teiginiai). Čia tyrėjai išsakė savo nuomonę apie tokių mokymų svarbą ir reikalingumą, taip pat ypač palankiai įvertino mokymų medžiagos išsamumą, sistemingą pateikimą, informatyvumą, naudingumą jų atliekamai veiklai. Padėkos žodžiai išsakyti ir puikiai įvertintas dėstytojų darbas. Neigiami vertinimai yra susiję su techniniais nesklandumais, pasikartojančia informacija, atskirų dėstytojų nuobodžiu dėstymu.

Apibendrinant eMoDB.LT2 mokymų vertinimus galima teigti, kad mokymai aktualūs ir naudingi. Tyrėjai teigiamai įvertino parengtą mokymų medžiagą, akcentuodami jos išsamumą ir sistemiškumą. Tobulinant mokymus turėtų būti atsižvelgiama į tyrėjų išsakytas pastabas dėl mokymo būdų, daugiau dėmesio skirti praktinių užduočių atlikimui, individualizuotam mokymui ir konsultacijoms, mokymų grupes diferencijuoti pagal mokymų dalyvių gebėjimų lygį. Didžiausią kompetencijos trūkumą tyrėjai jaučia informacijos tvarkymo, naudojimo, mokslinių tyrimų sklaidos ir matomumo užtikrinimo etapuose, todėl šioms temoms turėtų būti skiriama daugiau dėmesio rengiant mokymų medžiagą ir planuojant mokymus.

4. Mokslinių duomenų išteklių prieinamumo ir mokslo publikacijų kiekybinių ir kokybinių parametrų kaitos sąsajos

Analizuojant mokslinę produkciją, vienas iš pagrindinių kiekybinių mokslo produkcijos rodiklių – mokslo publikacijų skaičius (angl. *Publications*). Šis rodiklis leidžia įvertinti tyrėjų produktyvumą ir jų indėlį į naujų žinių kūrimą. Šis kiekybinis parametras rodo tyrėjų veiklos intensyvumą, tačiau remiantis publikacijų skaičiumi negalima spręsti, kiek moksliniai tyrimai reikšmingi ir kokį indėlį įneša į mokslo vystymąsi ir ekonominę plėtrą Lietuvos ir pasauliniu mastu. Todėl jau keletas dešimtmečių vis daugiau dėmesio yra skiriama ne kiekybiniams rodikliams ir jų analizei, bet būtent kokybiniams rodikliams, jų vystymui ir analizei. Baziniai rodikliai, rodantys mokslo publikacijų naudojimą ir svarbą naujų žinių kūrimui yra citavimų skaičius (angl. *Citations*), vidutinis cituojamumas (angl. *Cites per Paper*), žurnalų cituojamumo rodikliai (angl. *Journal Impact Factor*). Šie rodikliai parodo mokslo publikacijų naudojimą ir poveikį mokslui, tačiau neįvertina mokslo srities ir krypties citavimų ypatumų, todėl tiek mokslininkų, tiek mokslo administratorių tarpe sulaukia kritikos. Jau keletas dešimtmečių ieškoma būdų, kaip tarpusavyje palyginti skirtingų mokslo sričių ir krypčių publikacijas. Tam skaičiuojami normalizuoti rodikliai, įvertinantys mokslo srities/krypties ypatumus ir publikacijas rengusių autorių skaičių bei kontekstiniai rodikliai, besiremiantys citavimų tinklu: *Eigenfactor*[9]*, SCImago Journal Rank (SJR), Source Normalized Impact per Paper (SNIP)* ir kt. Siekiant įvertinti mokslo produkcijos reikšmingumą tarptautiniu mastu, vertinama tarptautinio bendradarbiavimo dalis tenkanti šaliai ar institucijai. Norint palyginti šalies ar institucijos mokslo produkciją tarpusavyje yra skaičiuojami reitingai ir vertinama, kokią reitingų poziciją užima tyrėjai, padaliniai, institucijos ar šalys. Mokslo ir studijų institucijos ir leidėjai ieško efektyvesnių mokslo vertinimo rodiklių. Viena iš tokių iniciatyvų yra *Elsevier* ir Jungtinės Karalystės universitetų parengti rodikliai *Snowball Metrics*[10], leidžiantys atlikti lyginamąją analizę (angl. *benchmarking*). Vystantis elektroninei leidybai ir interaktyvioms technologijoms, teikiami siūlymai į vertinimą įtraukti socialinių tinklų ir bendradarbiavimo rodiklius, vystomi alternatyvūs mokslo vertinimo rodikliai (angl. *Altmetrics*)[11].

Formaliame mokslo vertinime, analizuojant mokslo publikacijų kokybinius parametrus dažniausiai naudojami *Thomson Reuters* (anksčiau *The Institute for Scientific Information* (*ISI*)) duomenų bazių *Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators* pateikiami duomenys. Kaip alternatyva šiam šaltiniui pradėta vystyti *Elsevier* duomenų bazė *Scopus*. Dar vienas mokslo vertinimo šaltinis *SCImago Journal & Country Rank*[12], analizuodamas mokslinę produkciją ir skaičiuodamas išvestinius mokslo vertinimo rodiklius, naudoja duomenų bazės *Scopus* duomenis. Išvardyti šaltiniai naudojami vertinant mokslo produkcijos kiekybinius ir kokybinius rodiklius įvairiose šalyse.

Mokslo produkcijos kiekybiniams ir kokybiniams rodikliams įtaką daro įvairūs tarpusavyje susiję veiksniai, todėl išskirti ir įvertinti vieno ar kito konkretaus veiksnio įtaką mokslo publikacijų skaičiaus kaitai yra sudėtinga ar netgi neįmanoma. Galima spėti, kad šalies mokslo vertinimo sistema ir joje naudojami kriterijai turi didelę įtaką mokslo produkcijos kiekybei ir kokybei. Tą patvirtina tyrėjų atsakymai į klausimą, kas lemia jų publikavimo pasirinkimo elgesį. Tai, kad mokslo vertinimo reikalavimai yra pagrindinis veiksnys, lemiantis jų publikavimo sprendimus atsakė 78,2 % tyrėjų (78 pav.). Kiti veiksniai taip pat svarbūs priimant sprendimus, kur publikuoti

[9] http://eigenfactor.org

[10] http://www.snowballmetrics.com

[11] http://altmetrics.org

[12] http://www.scimagojr.com

tyrimų rezultatus – didesnis publikacijų skaitomumas (63,4 %), galimybė būti matomiems didesnei vartotojų auditorijai (62,3 %) ir tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos (62,1 %).

Praeitame dešimtmetyje Lietuvos mokslo formalusis vertinimas pasižymėjo itin dažna metodologijų kaita. 2005 – 2010 metais buvo parengtos penkios Lietuvos mokslo ir studijų institucijų mokslinės produkcijos vertinimo metodikos (Švietimo ir mokslo ministerija 2005, 2006, 2008, 2009, 2010). Tai skatino Lietuvos mokslo žurnalus patekti į tarptautines bazes, kelti juose publikuojamų straipsnių kokybę (Maskeliūnas, 2011). Mokslo žurnalų, indeksuojamų *Scopus* duomenų bazėje skaičius išaugo nuo 4 (2004 m.) iki 34 (2009 m.) ir 35 (2013 m.) (Duomenys: *Scopus*). Duomenų bazės *Journal Citation Reports* duomenimis, duomenų bazėje *Web of Science* indeksuojamų žurnalų, turinčių cituojamumo rodiklius, skaičius išaugo nuo 1 (2004 m.) iki 27 (2014 m.). Kylantys reikalavimai mokslo publikacijų kokybei turėjo įtakos tyrėjų publikavimo elgsenai ir skatino juos publikuotis aukštesnius citavimo rodiklius turinčiuose mokslo žurnaluose indeksuojamuose pripažintose duomenų bazėse, pvz., *Thomson Reuters Web of Science*.

Siekdami atsakyti į klausimą, kokį poveikį elektroninių mokslo duomenų išteklių prieinamumo padidinimas nacionaliniu mastu galimai turėjo Lietuvos mokslinės produkcijos kokybiniams ir kiekybiniams parametrams, paanalizuokime pagrindinius kiekybinius ir kokybinius rodiklius:

- publikacijų skaičių, kuris parodo tyrėjų produktyvumą;
- citavimų skaičių, rodantį įtaką mokslo vystymuisi tarptautiniu mastu;
- citavimų, tenkančių vienam dokumentui, skaičių, kuris leidžia įvertinti publikuotų straipsnių naudojimą ir reikšmingumą;
- vidutinį citavimų skaičių, rodantį poveikį, tenkantį vienai mokslo publikacijai;

Atliekant Lietuvos autorių mokslo publikacijų skaičiaus dinamikos 1996–2014 m. analizę naudoti *Thomson Reuters* duomenų bazių (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators)* ir *SCImago Journal & Country Rank* duomenų bazėje pateikiami *Scopus* mokslo publikacijų duomenys.

Lietuvos mokslo ir studijų institucijos mokslo informacijos duomenų bazes pradėjo prenumeruoti 1999 metais. Ieškant sąsajų tarp mokslo duomenų bazių prieinamumo didinimo ir mokslinės produkcijos, kurią atspindi mokslo publikacijų skaičius, kiekio augimą, tikslinga įvertinti tyrėjams prieinamų mokslo duomenų bazių skaičiaus pokyčius 1999–2014 metų laikotarpyje. Lietuvos mokslo ir studijų institucijose prenumeruojamų duomenų bazių duomenys pateikiami 9 lentelėje. *EBSCO Publishing* buvo vienintelis prenumeruojamas informacijos išteklius, prieinamas Lietuvos mokslo ir studijų institucijų tyrėjams 1999–2001 metais. Per šį išteklių tyrėjai galėjo naudotis 10-ties duomenų bazių paketu, prieiga buvo suteikta visoms mokslo ir studijų institucijoms, viešosioms ir specialiosioms bibliotekoms visoje šalyje. Iki to laiko tik aktyviausios Lietuvos mokslo ir studijų institucijos turėjo trumpalaikę testavimo prieigą prie kai kurių duomenų bazių tam, kad tyrėjai galėtų susipažinti su duomenų bazėse esančiu turiniu. Tokiu būdu tyrėjai, nors ir trumpam, galėjo naudotis tarptautiniu mastu pripažintų leidėjų (pvz., *Elsevier, Springer, Wiley* ir kt.) žurnalų straipsniais ir kitomis mokslo publikacijomis. Nuo 2002 metų kai kuriose mokslo ir studijų institucijose pradėta prenumeruoti duomenų bazė *SpringerLINK,* o nuo 2003 m. atverta prieiga prie dar keturių duomenų bazių, iš kurių didžiausią vertę tyrėjams turėjo duomenų bazė *ScienceDirect*. Vėlesniais metais prenumeruojamų duomenų bazių ir archyvų skaičius augo sparčiau. Didžiausias prieinamų duomenų bazių skaičius buvo užtikrintas pradėjus vykdyti projektus eMoDB.LT ir eMoDB.LT2. Nors didžioji dalis Lietuvos mokslo ir studijų institucijose prieinamų duomenų bazių buvo ir yra prenumeruojamos per LMBA, bet yra keletas aktyvių

universitetų (pvz. *VU, LSMU, MRU* ir kt.), kurie itin specializuotos tematikos duomenų bazes prenumeruoja individualiai arba per universitetuose vykdomus projektus.

Detalus per LMBA prenumeruojamų duomenų bazių, archyvų ir el. knygų sąrašas pateiktas 27 priede.

9 lentelė. Lietuvos mokslo ir studijų institucijose prieinamų duomenų bazių, prenumeruojamų per LMBA, skaičius, 1999–2014

1999 2001	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
10	11	15	14	18	28	44	47	48	59	67	68	60	63

Analizuojant Lietuvos autorių mokslo publikacijų, indeksuojamų *Web of Science* ir *Scopus* duomenų bazėse, skaičiaus dinamiką 1996–2014 metais, galima įžvelgti du didesnius mokslo publikacijų skaičiaus augimo šuolius, kurie įvyko 2004 m. ir 2007–2008 m. (89 pav.). Jie sutampa su duomenų bazių prenumeratos pradžia. Vėlesniais, 2009–2014 metais mokslo publikacijų skaičius stabilizavosi ir net šiek tiek mažėjo. Atkreiptinas dėmesys, kad 2007 m. pastebėtas publikacijų skaičiaus ženklus augimas duomenų bazėje *Web of Science*, o 2008 m. pastebimas mokslo publikacijų skaičiaus augimas duomenų bazėje *Scopus*.

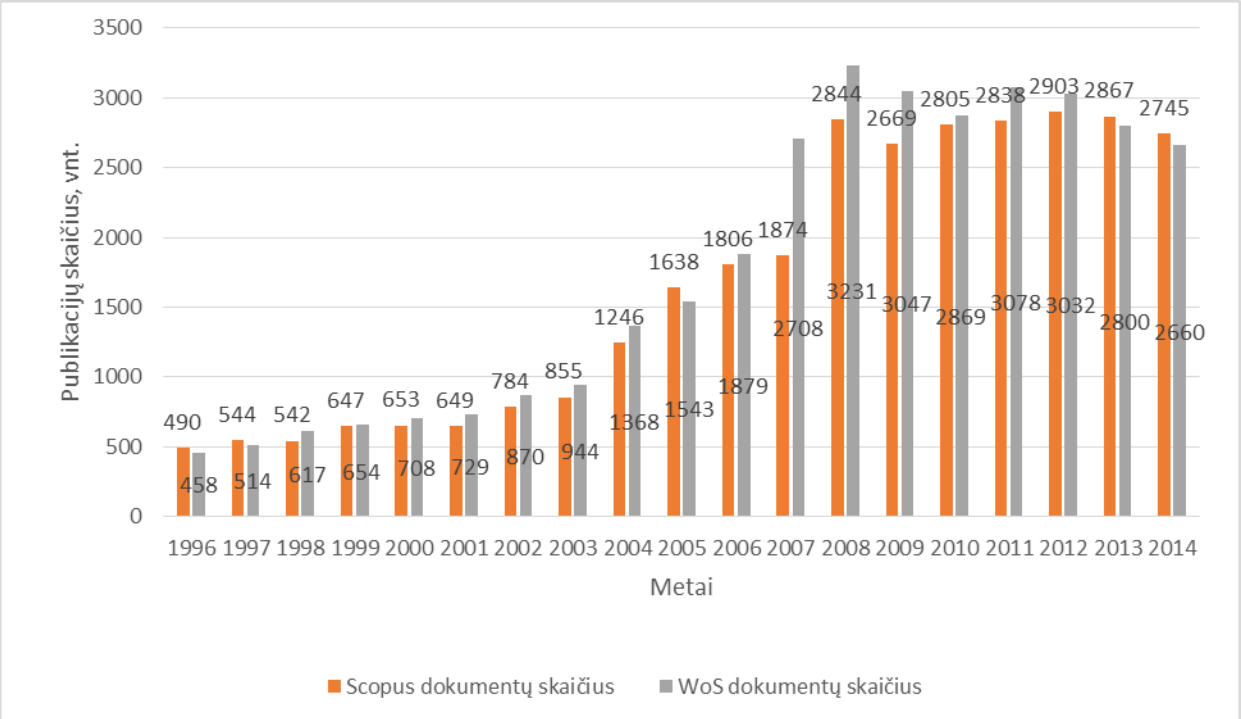

89 pav. Lietuvos autorių mokslo publikacijos 1996–2014 m. (duomenys: *InCites* ir *SCImago Journals & Country Rank*, 2014-07-02)

Analogiškus pokyčius galima pastebėti ir analizuojant Lietuvos mokslo publikacijų matomumo rodiklius tarptautinėje erdvėje. Lietuvos mokslo publikacijų dalies pasaulyje ženklus augimas pastebimas 2004 m. ir 2008 m. (90 pav.).

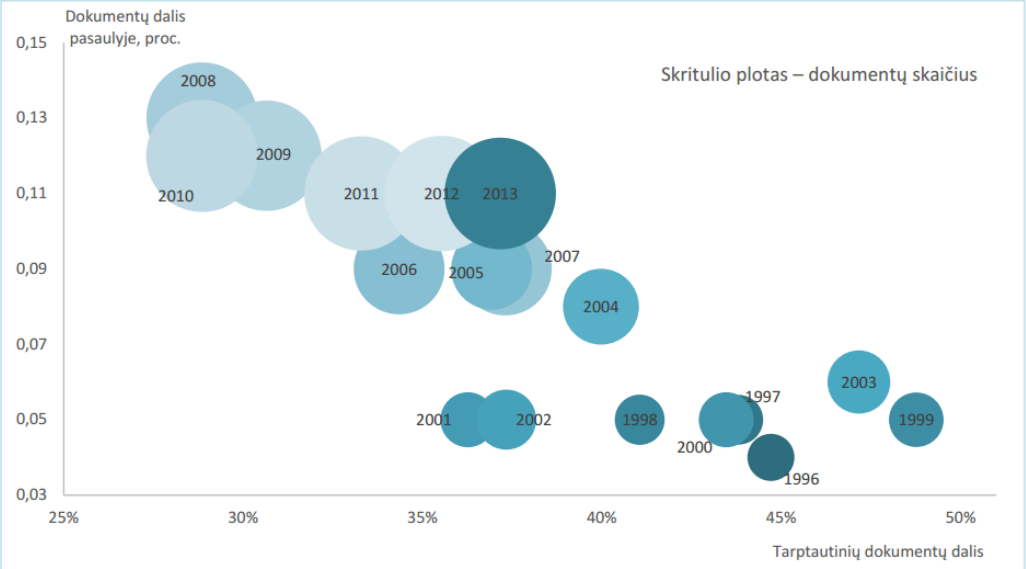

90 pav. Lietuvos mokslo publikacijų dalis pasaulyje (duomenys: *Lietuvos mokslas skaičiais 2014*, 2014)

Apibendrinant Lietuvos autorių kiekybinių ir kokybinių rodiklių pokyčius 1996–2014 m. laikotarpiu, galima daryti prielaidą, kad mokslo publikacijų kiekybinių ir kokybinių rodiklių šuoliams 2004 ir 2007–2008 metais įtakos galėjo turėti įvairūs veiksniai, tarp jų galima išskirti keletą pagrindinių: 1) nuolatinė formalaus mokslo vertinimo metodikos kaita 2005–2010 m. buvo motyvacinis veiksnys, skatintis tyrėjus publikuoti daugiau ir aukštesnės kokybės mokslo publikacijų; 2) išaugęs Lietuvos mokslo ir studijų institucijose prenumeruojamų duomenų bazių skaičius ir tyrėjams prieinamų informacijos išteklių kiekis sukūrė sąlygas ir veikė, kaip įgalinantis veiksnys, sukuriantis prielaidas mokslo produkcijos kūrimui ir sklaidai tarptautiniu mastu.

Tyrimo rezultatų apibendrinimas

Tyrimo tiksle ir uždaviniuose išryškėjo du pagrindiniai tyrimo objektai – tyrėjų informacinė elgsena (kaip, kokia apimtimi, būdais ir pan. tyrėjai naudoja ir kuria mokslinę informaciją, kaip mokslinės informacijos prieinamumas pakeitė tyrėjų kuriamų mokslinių publikacijų kiekybinius ir kokybinius parametrus) ir informacinė kompetencija (kokie yra tyrėjų gebėjimai naudotis ir kurti mokslinę informaciją). Atsižvelgiant į tai buvo nustatyti tiriamų objektų pokyčiai. Savo ruožtu, tyrimo objektų pokyčius galima detalizuoti pagal kelias sritis:

- Kas? – tyrėjų ypatumai naudojantis moksline informacija pagal užimamas pareigas, atstovaujamas mokslo sritis.
- Ką? – tyrėjų elgsena naudojantis tam tikrais informacijos ištekliais ir informacijos šaltiniais.
- Kaip? – tyrėjų pasirenkami būdai ir priemonės mokslinei informacijai identifikuoti, gauti, panaudoti ir kurti.
- Kur? – tyrėjų santykis su mokslinės informacijos paslaugas teikiančiomis bibliotekomis. Akademinės bibliotekos yra pagrindinė elektroninės mokslinės informacijos prieigos užtikrinimo infrastruktūra Lietuvoje. Todėl nuo to, kaip aktyviai tyrėjai naudojasi bibliotekų paslaugomis, priklauso kokybiškos ir patikimos elektroninės informacijos prieinamumas tyrėjams.

Išanalizavus tyrimo rezultatus nustatyta 13 pokyčių minėtose srityse (10 lentelė).

10 lentelė. Tyrimo rezultatus apibendrinantys teiginiai

Tyrėjų informacinė elgsena	**Tyrėjų informacinė kompetencija**
Ką?	*Kas?*
1. Didėjant prenumeruojamų duomenų bazių įvairovei, tyrėjai renkasi specializuotus informacijos šaltinius.	10. Tyrėjų motyvacija tobulinti informacinę kompetenciją bei reikalavimai mokymų turiniui ir formai skiriasi priklausomai nuo tyrėjų patirties (užimamų pareigų).
2. Mokslinėje komunikacijoje žymiai išaugo atvirosios prieigos išteklių panauda ir tyrėjų žinios apie juos.	*Kaip?*
Kaip?	11. Dalyvavimas projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose padidino žinias aktualiose mokslinės komunikacijos srityse.
3. Tyrėjai linkę naudotis universaliomis informacijos paieškos sistemomis kaip universalia priemone mokslinei informacijai identifikuoti ir gauti.	12. Dalyvavimas projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose turėjo įtakos mokslinės informacijos naudojimo įpročiams.
4. Stebėdami naują mokslinę produkciją tyrėjai teikia prioritetą tiems būdams,	*Kur?*

Tyrėjų informacinė elgsena	Tyrėjų informacinė kompetencija
kurie leidžia jiems aktyviai ir tikslingai filtruoti informaciją stebėjimo eigoje.	
5. Auga socialinių tinklų vaidmuo Lietuvos akademinės bendruomenės mokslinėje komunikacijoje.	13. Dalyvavimas projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose lėmė didesnį naudojimąsi akademinių bibliotekų paslaugomis.
6. Lietuvos mokslo vertinimo sistema turi didelę įtaką tyrėjų mokslo komunikacijos žinioms ir būdams.	
7. Lietuvos mokslinės produkcijos kiekybiniams ir kokybiniams parametrams turi įtakos įvairūs veiksniai, tarp jų mokslo informacijos prieinamumas, mokslo vertinimo reikalavimai ir kt.	
Kas? Kur?	
8. Mokslo darbuotojai mažiau nei kiti tyrėjai naudojasi bibliotekų paslaugomis.	
9. Daugiausia bibliotekų paslaugomis naudojasi socialinių ir humanitarinių mokslų, mažiausia – biomedicinos ir fizinių mokslų atstovai.	

Identifikuojant pokyčius buvo atlikta lyginamoji šio ir 2009 metais atlikto (publikuoto 2010 metais) „Mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais ugdymo poreikio apimties ir sudėties tyrimo“ analizė.

Toliau tyrimo rezultatai aptariami pagal tyrimo objektus – tyrėjų informacinė elgsena ir informacinė kompetencija. 28 priede pateikiama tyrimo rezultatų analizė ir apibendrinimas pagal tyrimui iškeltus 10 klausimų. Atsakymuose pagal šiuos klausimus grupuojami ir toliau dėstomi apibendrinimo teiginiai.

Tyrėjų informacinė elgsena

Didėjant prenumeruojamų duomenų bazių įvairovei, tyrėjai renkasi įvairias specializuotas informacijos sistemas (1). Tokią tendenciją rodo tai, jog populiariausias (grupėse „labai svarbios“ ir „vidutiniškai svarbios“) duomenų bazes pasirenkančių tyrėjų skaičius mažėja, atsiranda daugiau duomenų bazių, kuriomis naudojasi nedidelis tyrėjų skaičius. Lyginamoji 2015 metais ir 2009 metais atliktų tyrimų analizė rodo, kad universalias, daugiatemes duomenų bazes su nežymiomis išimtimis renkasi mažiau tyrėjų (*Academic Search Complete, Taylor & Francis*) (11 lentelė).

11 lentelė. Tyrėjų pasirinkimų duomenų bazių grupėse „labai svarbios“ ir „vidutiniškai svarbios“ lyginamoji analizė*

Duomenų bazės pavadinimas	**2015 m.**		**2009 m.**		**Reitingo kaita***
	Tyrėjų skaičius, N	Procentas, %	Tyrėjų skaičius, N	Procentas, %	
Science Direct	334	59,6	443	68,5	=
Academic Search Complete (per EBSCO Publishing)	289	51,6	281	43,4	↑
SpringerLINK	287	51,3	403	62,3	↓
Wiley Online Library (Wiley-Blackwell, 2009 m.)	248	44,3	327	50,5	↑
Taylor & Francis	218	38,9	220	34,0	↑
Oxford Journals Online	211	37,7	364	56,3	↓
Web of Science, Journal Citation Reports ir Conference Proceedings	195	34,8	357	55,2	↓
SAGE Journals Online	179	32,0	227	35,1	↓
JSTOR Collections	107	19,1	168	26	
Annual Reviews	88	15,7	189	29,2	
Emerald Management eJournals Collection	81	14,5	160	24,7	
IEEE/IET Electronic Library	76	13,6	229	35,4	
Business Source Complete (per EBSCO Publishing)	65	11,6	164	25,3	
Nature Publishing	61	10,9	182	28,1	
SocINDEX with full-text (per EBSCO Publishing)	60	10,7	171	26,4	
Biomedical and Life Sciences Collection	51	9,1			
Emerald Engineering eJournals Collection	46	8,2	142	21,9	
BMJ Clinical Evidence ir BMJ Journals	45	8,0	154	23,8	
Humanities International Complete (per EBSCO Publishing)	45	8,0	160	24,7	
ACS (American Chemical Society)	44	7,9	138	21,3	
EconLit with Full Text (per EBSCO Publishing)	37	6,6	142	21,9	
ACM Digital Library	33	5,9	139	21,5	
SciFinder	30	5,4	121	18,7	
PsycARTICLES (per EBSCO Publishing)	29	5,2	128	19,8	
Cochrane Library	28	5,0	133	20,6	
Environment Complete (per EBSCO Publishing)	28	5,0	137	21,2	

PASTABA. *Ženkliukai lentelėje žymi duomenų bazės reitingo pagal tai, kiek jas rinkosi respondentai (tik tų duomenų bazių, kurios priklausė grupei „labai svarbios“[13]), pasikeitimą palyginus su 2009 m.: „=“ – reitingas nepakito; „↑“ – reitingas išaugo; „↓“ – reitingas sumažėjo. Reitingas susijęs su vieta duomenų bazių sąraše pagal ją pasirinkusių tyrėjų skaičių, tačiau nesusijęs su naudojimo apimties pasikeitimu (proc.).

11 lentelė rodo, kad, pavyzdžiui, nors duomenų bazė *ScienceDirect* ir toliau lieka tyrėjams svarbiausia duomenų baze, ją pasirenkančių naudoti tyrėjų skaičius mažėja. Šios ir kitų populiariausių duomenų bazių naudojančių tyrėjų dalies (proc.) palyginimas leidžia daryti prielaidą,

[13] Duomenų bazių reitingų kaitos palyginimas atliktas tik grupėje „labai svarbios“ duomenų bazės, nes 2009 m. ir 2015 m. tyrimuose nagrinėtų duomenų bazių skaičius skyrėsi. 2009 m. atliktame ir 2010 m. publikuotame tyrime nagrinėtos 39 duomenų bazės, o 2015 m. – 69. Ilgesnis duomenų bazių sąrašas 2015 m. turi didelę įtaką rečiau tyrėjų pasirenkamų duomenų bazių reitingui. Svarbiausių duomenų bazių sąrašas 2009 ir 2015 metais iš esmės sutampa, skirtumai – neesminiai.

kad didėjant prenumeruojamų duomenų bazių įvairovei, tyrėjams atsiveria galimybė rinktis specializuotas, labiau jų poreikius atitinkančias duomenų bazes. Tai rodo, kad keičiasi tyrėjų duomenų bazių naudojimo prioritetai. Specifines mokslines problemas analizuojantys tyrėjai renkasi specializuotas duomenų bazes. Tyrėjų, kuriems aktualios siauro teminio profilio duomenų bazės, yra mažai, todėl auga duomenų bazių, kurias renkasi mažiau kaip 1% tyrėjų, skaičius.

Žymiai išaugo atvirosios prieigos išteklių panauda mokslinėje komunikacijoje ir tyrėjų žinios apie juos (2). Lyginamoji 2015 m. ir 2009 m. atliktų tyrimų analizė parodė, kad tyrėjai, 2015 m. tyrimo dalyviai, žymiai daugiau naudojasi atvirosios prieigos ištekliais gaudami viso teksto dokumentus, atlikdami informacijos paiešką bei skelbdami mokslines publikacijas (12 lentelė).

12 lentelė. Atviros prieigos išteklių panaudos lyginamoji analizė

Naudojimo pobūdis / tyrimo metai	2015 m.	2009 m.
Viso teksto dokumentams gauti	35,7	12,4
Paieškai atlikti*	41,3	40,5
Skelbia publikacijas atviros prieigos žurnaluose	46,8	20,4
Skelbia publikacijas institucinėse talpyklose	43,4	20,6
Skelbia publikacijas mokslo duomenų talpyklose	38,6	-
Skelbia publikacijas komerciniuose žurnaluose, kuriuose yra galimybė straipsnius publikuoti atvirosios prieigos statusu	33	7,9
Nežino apie galimybę skelbti publikacijas atviros prieigos ištekliuose	17,5-30,5	58,4

PASTABA. *Analizuojami tik atsakymai „kartą per savaitę ir dažniau“

12 lentelėje pateikti duomenys rodo, kad žymiai sumažėjo nežinančių apie galimybę skelbti mokslines publikacijas atvirosios prieigos ištekliuose. Apskritai, atvirosios prieigos išteklių naudojimo pokyčiai labai reikšmingi (besinaudojančių tyrėjų skaičius kai kuriais atvejais padidėjo iki 4 kartų). Tokius reikšmingus pokyčius galima sieti su tuo, kad šiandien tiek Lietuvoje, tiek visame pasaulyje atsirado daugiau atvirosios prieigos šaltinių, žinios apie juos pasklido mokslininkų bendruomenėje. Apie atvirosios prieigos išteklius nemažai kalbama tarptautinėje akademinėje erdvėje.

Tyrėjai linkę naudotis paieškos sistemomis kaip universalia priemone mokslinei informacijai identifikuoti ir gauti (3). Dauguma tyrėjų ieškodami mokslinės informacijos, gaudami viso teksto dokumentus, jungdamiesi prie institucijos prenumeruojamų duomenų bazių naudojasi universaliomis ir specializuotomis paieškos sistemomis (13 lentelė).

13 lentelė. Universalių ir specializuotų informacijos paieškos sistemų naudojimo lyginamoji analizė

Informacijos sistemos / tyrimo metai	2015 m.	2009 m.
Informacijos paieška		
Universalių paieškos sistemų naudojimas*	77,3%	86,9%
Specializuotų paieškos sistemų naudojimas*	65%	34,9%
Viso teksto dokumentų gavimas		
Universalių paieškos sistemų naudojimas	87,1%	81,5%
Specializuotų paieškos sistemų naudojimas	73,4%	42,7%
Prisijungimas prie įstaigos prenumeruojamų duomenų bazių		
Paieškos sistemų naudojimas	69,6%	79,3%

PASTABA. *Analizuojami tik atsakymai „dažnai“

13 lentelėje pateikti duomenys rodo, kad universalių ir specializuotų paieškos sistemų populiarumas tarp tyrėjų išlieka labai aukštas. Palyginti su 2009 m. tyrėjai rečiau naudoja universalias paieškos sistemas, o dažniau – specializuotas paieškos sistemas. Tai yra teigiamas informacinės elgsenos poslinkis, kadangi vis daugiau tyrėjų pasirenka paieškos įrankius, ieškančius tik akademinių šaltinių. Universalių ir specializuotų paieškos sistemų populiarumą ieškant mokslinės informacijos galima paaiškinti tuo, kad šios priemonės leidžia patogiai ir be papildomų

pastangų rasti reikiamą informaciją ir gauti viso teksto dokumentą (jei prie jo jungiamasi iš prenumeruojančios institucijos tinklo), nes minėti paieškos įrankiai atlieka paiešką ir komercinėse mokslinių informacijos šaltinių duomenų bazėse. Kitos priemonės, tokios kaip bibliotekų katalogai ir duomenų bazės, ne visada leidžia vieno langelio principu surasti ir gauti reikiamą dokumentą. Kiti tyrimo rezultatai rodo, kad universalios paieškos priemonės naudojamos ir gaunant naujausią mokslinę informaciją. Atsakydami į klausimą apie naujausios mokslinės informacijos gavimo būdus 40,2 % tyrėjų pateikė savo komentarus. 72 komentaruose (33,9 %) dominavo paieškos priemonių naudojimas.

Stebėdami naują mokslinę produkciją tyrėjai teikia pirmenybę tiems būdams, kurie leidžia jiems aktyviai ir tikslingai filtruoti informaciją, o ne būti pasyviais informacijos gavėjais (4). Tą pagrindžia menkas santykinai pasyvaus filtravimo priemonių, tokių kaip el. pašto ir RSS technologijų, naudojimas. RSS naujienų prenumerata nesinaudoja 85,9 % respondentų, naujienų el. paštu prenumerata nesinaudoja 48,9 % respondentų. Tačiau tarp tyrėjų populiarūs tokie informacijos gavimo būdai, kurie leidžia tyrėjui aktyviai atrinkti reikalingus dokumentus: peržiūrėti savo srities mokslinius žurnalus (šį būdą dažnai naudoja 44,3 % respondentų), sekti mokslininkų publikacijas socialiniuose tinkluose (34,3 % respondentų), bendrauti su kitais mokslininkais tiesiogiai ar el. paštu (32 %). Tokie tyrėjų pasirenkami būdai leidžia gauti grįžtamąjį ryšį ir pagal poreikį koreguoti savo stebimą informaciją. Poreikis informacijai gali keistis tikslinant tiriamą problemą. Panašios tendencijos buvo stebimos ir 2009 m. atliktame tyrime, kuriame RSS technologiją pirmuoju pasirinkimu naudojo mažiausiai respondentų (tik 15,6 %). Tyrėjai taip pat buvo linkę dažniau patys peržiūrėti savo srities mokslinius žurnalus (28,1 %).

Lietuvos akademinės bendruomenės mokslinėje komunikacijoje auga socialinių tinklų vaidmuo (5). Tyrėjai vis daugiau naudoja socialinius tinklus ieškodami ir gaudami naujausią mokslinę informaciją. Akademiniai socialiniai tinklai – antras dažniausiai naudojamas būdas sekti naujausią mokslinę informaciją (dažnai taip gauna informaciją 34,3 %, kartais – 42 % respondentų). Socialiniai tinklai, kaip viso teksto dokumentų gavimo priemonė, atsispindėjo respondentų komentaruose apie tai, kaip jie gauna dokumentų tekstus. 2009 metų apklausoje populiariausias būdas gauti viso teksto dokumentus buvo stažuotės ir išvykos, duomenų bazių testavimo metu atsisiųsti dokumentai. Tokie rezultatai rodo, kad keičiasi mokslininkų informacinė elgsena stebint ir gaunant naujas publikacijas.

Lietuvos mokslo vertinimo sistema turi didelę įtaką tyrėjų mokslo komunikacijos žinioms ir būdams (6). Tyrimo rezultatai parodė, kad nepaisant to, kad auga tyrėjų žinios apie mokslo vertinimo rodiklius, jie domisi tik tais rodikliais, kurie aktualiausi vertinant jų mokslo produkciją. Tą patvirtina atsakymai, kad respondentai daugiausia naudojasi cituojamumo rodikliais (60 % respondentų), straipsnių ir/ar autorių citavimų skaičiais (50,4 % respondentų). Tačiau respondentus mažiau domina Lietuvos mokslininkų produkcijai vertinti netaikomi rodikliai (pvz., h indeksas domina tik 20,4 % respondentų), tam tikrų krypčių ir šakų mokslinių tyrimų būklei vertinti tinkami rodikliai (22,1 % respondentų ieško informacijos apie citavimo reitingus pagal mokslo kategorijas). Panašiai, 78,2 % respondentų sprendimą publikuoti kūrinį tam tikrame leidinyje lemia reikalavimai mokslo vertinimui. Šiek tiek mažiau dėmesio skiriama tyrimo matomumui (62,3 % respondentų) ir skaitomumui (63,4 %).

Lietuvos mokslinės produkcijos kiekybiniams ir kokybiniams parametrams turi įtakos įvairūs veiksniai (7). Tyrimas parodė, kad tyrėjų informacinei elgsenai turi įtakos įvairūs veiksniai. Tarp jų neabejotinai yra ir elektroninės mokslinės informacijos prieinamumas. Didėjant prenumeruojamų duomenų bazių įvairovei, tyrėjai renkasi specializuotus informacijos šaltinius (žr. 1 apibendrinimo teiginį). Galimybė naudotis specializuotais informacijos šaltiniais turi įtakos tyrėjo mokslinės produkcijos kokybei ir apimčiai. Tačiau tyrimas taip pat atskleidė, kad egzistuoja kiti

svarbūs veiksniai, kurie daro įtaką mokslinės produkcijos kokybiniams ir kiekybiniams parametrams. 78,2% tyrėjų nurodė, kad jų sprendimams publikuoti savo kūrinį tam tikrame leidinyje turi įtakos mokslo produkcijos vertinimui keliami reikalavimai. Apie mokslo vertinimo sistemos įtaką byloja ir tyrėjų susidomėjimas cituojamumo ir citavimo skaičiaus rodikliais, kurie dominuoja Lietuvos mokslo vertinimo metodikoje (apie tai plačiau rašoma 6 apibendrinimo teiginyje).

Mokslo darbuotojai mažiau, nei kiti tyrėjai, naudojasi bibliotekų paslaugomis (8). Tyrimas parodė, kad mokslo darbuotojai intensyviai ieško ir naudojasi informacija, tiesiog tam tikslui jie renkasi ne biblioteką, o kitus būdus ir priemones. Pavyzdžiui, net 83,8 % mokslo darbuotojų bent kartą per savaitę ir dažniau ieško informacijos interneto laisvai prieinamuose ištekliuose; 55,4 % mokslo darbuotojų tokiu pat intensyvumu ieško informacijos institucijos prenumeruojamose duomenų bazėse ir tiek pat – atvirosios prieigos ištekliuose. Jungdamiesi prie institucijos prenumeruojamų duomenų bazių šios grupės atstovai dažniau už kitus respondentus renkasi universalias paieškos sistemas (net 85,1 %). Pastebėta, kad mokslo darbuotojai mažiau, nei kitas pareigas einantys tyrėjai, gauna naujausią informaciją iš bibliotekų, paieškai naudoja bibliotekų el. katalogus, jungiasi prie prenumeruojamų duomenų bazių per bibliotekų tinklalapius, institucines virtualias bibliotekas. Palyginti su kitais respondentais daugiausia mokslo darbuotojų (58,1 %) nesikreipia į bibliotekas norėdami gauti naujausią mokslinę informaciją. Panašiai, daugiausia, palyginti su kitomis respondentų grupėmis, mokslo darbuotojų nesinaudoja bibliotekų katalogais (44,6 %) ir mažiausia jų jungiasi prie prenumeruojamų duomenų bazių per bibliotekų tinklalapius (21,6 %). Tokie rezultatai rodo, kad mokslo darbuotojai turi didelį poreikį mokslo informacijai, atlieka paiešką įvairiuose informacijos šaltiniuose, tačiau netraktuoja bibliotekų kaip tarpininkų informacijos identifikavimo, gavimo ir panaudos procesuose. Tai galima paaiškinti tuo, kad mokslo darbuotojai dažniausiai dirba mokslo institutuose ar centruose, kurie neturi bibliotekų, gerai aprūpintų informacijos ištekliais, o bibliotekos darbuotojams dažnai trūksta kompetencijos teikti visapusiškas paslaugas ir pagalbą.

Daugiausia bibliotekų paslaugomis naudojasi socialinių ir humanitarinių mokslų, mažiausia – biomedicinos ir fizinių mokslų atstovai (9). 14 lentelėje matyti, kad pagal besinaudojančių bibliotekų paslaugomis respondentų vidurkį galima išskirti tris respondentų grupes.

14 lentelė. Respondentų naudojimasis bibliotekų paslaugomis pagal mokslų sritis

Bibliotekų paslaugos	Mokslo sritis					
	S	H	M	T	B	F
Gaunu naujausią mokslinę informaciją iš bibliotekos*	28,3 %	29,8%	27,6%	20,6%	11,2%	4,7%
Naudojuosi bibliotekos katalogais*	54,4%	56,1%	34,2%	26,8%	20,6%	16,3%
Kreipiuosi į bibliotekos darbuotojus viso teksto dokumentams gauti	36,7%	40,4%	23,7%	28,9%	30,8%	20,9%
Prisijungiu prie DB per bibliotekos tinklalapį	75 %	63,2%	42,1%	42,3%	43%	39,5%
Prisijungiu prie DB per institucines virtualias bibliotekas	30,6%	31,6 %	18,4%	26,8%	15,9%	9,3%
Prisijungiu prie DB per Lietuvos virtualią biblioteką	23,9%	21,1%	21,1%	14,4%	21,5%	9,3%
Prisijungiu prie DB per bibliotekos teminius tinklalapius	10%	5,3%	6,6%	8,2%	4,7%	2,3%
Besinaudojančių bibliotekos paslaugomis respondentų vidurkis	36,9%	35,4%	24,8%	24%	21,1%	14,6%

PASTABOS: *skaičiuojami tik atsakymai „dažnai“. S – socialiniai mokslai, H – humanitariniai mokslai, M – multidisciplininiai tyrimai, T – technologijos mokslai, B – biomedicinos mokslai, F – fiziniai mokslai.

14 lentelėje pateikti duomenys rodo, kad daugiausia bibliotekų paslaugomis naudojasi socialinių ir humanitarinių mokslų atstovai. Tokią tendenciją galima paaiškinti didesne socialinių ir humanitarinių akademinių informacijos šaltinių pasiūla (pvz., *Lituanistika, LiDA*), humanitarinių ir socialinių tyrimų specifika. Humanitariniuose ir socialiniuose tyrimuose naudojami informacijos šaltiniai sensta lėčiau, negu biomedicinos, fizinių mokslų, tai lemia ilgesnį bibliotekos fondų aktualumą šių mokslo šakų tyrėjams. Biomedicinos ir fizinių mokslų atstovų mokslinės informacijos ypatumų analizė rodo, kad priežastys, dėl kurių tyrėjai mažai naudojasi bibliotekų paslaugomis, yra skirtingos. Biomedicinos srityje stiprią konkurenciją bibliotekų paslaugoms ir ypač paieškos priemonėms sudaro specializuotos biomedicinos srities paieškos sistemos. 73,8 % biomedicinos mokslų atstovų nurodė, kad ieškodami informacijos naudojasi specializuotomis mokslinėmis paieškos sistemomis, o 84,1 % respondentų naudoja šias paieškos priemones gaudami viso teksto dokumentus. Atitinkamai, 83,2 % biomedicinos mokslų atstovų jungiasi prie institucijos prenumeruojamų duomenų bazių per paieškos sistemą. Analizuojant fizinių mokslų atstovų naudojimosi moksline informacija įpročius matyti, kad jie naudojasi paieškos priemonėmis ir komercinėmis duomenų bazėmis. Tai leidžia daryti prielaidą, kad tokie tyrėjai nepakankamai informuoti apie akademinių bibliotekų tarpininkavimo vaidmenį ieškant ir gaunant kokybišką ir patikimą mokslinę informaciją. Daugelis fizinių mokslų atstovų stebėdami naują mokslinę informaciją tiesiog peržiūri savo srities žurnalus (62,8 % respondentų), tikslingai ieškodami informacijos – naudojasi užsienio leidėjų duomenų bazėmis (76,7 % respondentų), o gaudami išteklius – prenumeruojamomis duomenų bazėmis (79,1 % respondentų) ir atvirosios prieigos šaltiniais (46,5 % respondentai).

Tyrėjų informacinė kompetencija

Tyrėjų motyvacija tobulinti informacinę kompetenciją bei reikalavimai mokymų turiniui ir formai skiriasi priklausomai nuo užimamų pareigų (10). Tokią išvadą leidžia daryti respondentų atsakymų apie mokymo temų ir formų aktualumą lyginamoji analizė. Apskritai, projektų eMoDB.LT ir / ar eMoDB.LT2 siūlomų mokymų temų aktualumas tyrėjams ir poreikis ateities mokymams vertintas aukštai. Tačiau atsakymai įvairias pareigas einančių tyrėjų grupėse reikšmingai skyrėsi (15 lentelė).

15 lentelė. Vidutinis tyrėjų poreikis projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 siūlomoms mokymų temoms pagal pareigas

Asistentas	Lektorius	Doktorantas	Docentas	Profesorius	Mokslo darbuotojas	Magistrantas
67,7%	59,2%	58,7%	57,9%	47,1%	45,5%	38,4%

15 lentelėje parodyta, kokia vidutiniškai tyrėjų dalis (proc.) pageidavo išklausyti visas siūlomas mokymų temas. Pagal atsakymų vidurkių dydžius juos galima suskirstyti į tris grupes. Didžiausią poreikį mokymams jaučia jaunesnieji tyrėjai, kurie, tikėtina, sieja savo karjerą su moksliniais tyrimais. Tai asistentai, lektoriai ir doktorantai. Doktorantai turi formalių įsipareigojimų vykdyti mokslinę veiklą. Asistentų ir lektorių pareigas užimantys asmenys dažniausiai derina mokslinę ir pedagoginę veiklą arba planuoja pradėti mokslinę karjerą. Mažesnį poreikį mokymams išreiškia vadinamieji vyresnieji, arba patyrę mokslininkai, t. y. docentai, profesoriai ir mokslo darbuotojai. Tikėtina, kad jie įgijo mokslinės komunikacijos žinių ir patirties per praktinę veiklą. Palyginti su kitas pareigas einančiais tyrėjais pastarieji kelia daugiau reikalavimų. Profesoriai ir

mokslo darbuotojai žemiau vertino tam tikrų mokymo formų aktualumą, nei kiti respondentai. 30,9 % profesorių ir 31,1 % mokslo darbuotojų nurodė, kad reikalingos tokios mokymo formos kaip paskaitos. 29,1 % profesorių ir 27 % mokslo darbuotojų pateikė atsakymą, kad reikalingi nuotoliniai kursai virtualioje mokymosi aplinkoje. 41,8 % profesorių nurodė, kad pageidautų mokymosi medžiagos internete, o 29,7 % mokslo darbuotojų atsakė, kad pageidautų individualių mokymų-konsultacijų. Tokie rezultatai rodo, kad profesoriai ir mokslo darbuotojai pageidauja studijuoti savarankiškai arba dalyvauti į praktiką orientuotuose mokymuose. Kaip rodo 15 lentelės duomenys, mažiausiai motyvuota mokytis grupė yra magistrantai. Galima daryti prielaidą, kad mažai magistrantų sieja savo ateities karjerą su moksline veikla, todėl nejaučia poreikio ugdyti informacinę kompetenciją mokslinės komunikacijos srityje.

Dalyvavimas projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose padidino žinias aktualiose mokslinės komunikacijos srityse (11). Pastebėti žinių skirtumai tarp mokymuose dalyvavusių ir nedalyvavusių tyrėjų. Skirtumai pasireiškia kūrinių autorių teisių apsaugos, citavimo stilių, citavimo reitingų pagal mokslo kategorijas žinių srityse (16 lentelė).

16 lentelė. Dalyvavusių ir nedalyvavusių mokymuose tyrėjų žinios

Žinių sritis	Dalyvavo mokymuose	Nedalyvavo	Nepamena
Tyrėjų žinios, ką su savo kūriniu gali daryti autorius*	10,4%	18,3%	21,8%
Tyrėjų žinios apie naudojamus citavimo stilius*	27,3%	52,5%	47,3%
Tyrėjų žinios apie citavimo reitingus pagal mokslo kategorijas*	13,1%	18,6%	16,6%

PASTABA. *Pateikiama tik atsakymų „nežinau“ analizė

Dalyvavę mokymuose tyrėjai geriau orientuojasi tam tikrose mokslinės komunikacijos srityse, mažėja respondentų, kurie nežino atsakymo į tam tikrus klausimus, skaičius. Svarbu pažymėti, kad žinių didėjimas pastebėtas ne visose srityse. Be to, kaip rodo 16 lentelė, nežinančiųjų dalies sumažėjimo mastai irgi skiriasi.

Dalyvavimas projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose turėjo įtakos mokslinės informacijos naudojimo įpročiams (12). Tyrimo rezultatai atskleidė, kad projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymų dalyvių ir nedalyvavusių mokymuose tyrėjų elgesys naudojantis moksline informacija skyrėsi (17 lentelė).

17 lentelė. Dalyvavusių ir nedalyvavusių mokymuose tyrėjų mokslinės informacijos naudojimo įpročiai

Mokslinės informacijos naudojimo įprotis / būdas	Dalyvavo mokymuose	Nedalyvavo	Nepamena
Informacijos paieškai naudoja Lietuvos akademines duomenų bazes*	48,6%	19,9%	32,7%
Naudoja atvirosios prieigos išteklius viso teksto dokumentams gauti	43,1%	33,2%	25,5%
Kolegų prašo atsiųsti viso teksto dokumentų kopijas	38,9%	51,9%	54,5%
Nesinaudoja bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programomis	47,2%	66,1%	61,8%
Naudojasi bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programa *RefWorks*	38,2%	6,8%	9,1%

PASTABA. *Analizuojami tik atsakymai „dažnai“

Kaip rodo 17 lentelės duomenys, mokymų dalyviai daugiau naudojosi Lietuvos akademinėmis duomenų bazėmis, atvirosios prieigos ištekliais, bibliografinių nuorodų tvarkymo programa *RefWorks*. Tarp mokymų dalyvių sumažėjo tokių, kurie gaudavo viso teksto informacijos

išteklius iš savo kolegų bei nesinaudojo bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programomis. 2009 m. tyrimo rezultatai rodė, kad net 70,9 % tyrėjų tuo metu nesinaudojo bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo programomis, o 2015 m. – tik 47,2 %. Aptartos tendencijos rodo, kad mokymai padėjo tyrėjams sužinoti apie konkrečius moksliniame darbe naudingus skaitmeninius įrankius, taip pat rasti efektyvesnį būdą gauti reikiamą mokslinę informaciją. Tyrimo rezultatai atskleidžia, kad mokymai ypač naudingi didinant konkrečių informacijos sistemų, programinės įrangos panaudą tarp tyrėjų.

Dalyvavimas projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose lėmė didesnį naudojimąsi akademinių bibliotekų paslaugomis (13). Tyrimo rezultatai parodė, kad palyginus su tais tyrėjais, kurie nedalyvavo mokymuose, tyrėjai-mokymų dalyviai dažniau kreipiasi į biblioteką siekdami gauti naujos informacijos, intensyviau naudojasi bibliotekos katalogais ir dažniau jungiasi prie prenumeruojamų duomenų bazių per bibliotekos interneto svetainę ar per Lietuvos virtualią biblioteką (18 lentelė).

18 lentelė. Dalyvavusių ir nedalyvavusių mokymuose respondentų naudojimasis bibliotekų paslaugomis

Bibliotekų paslaugos	Dalyvavo mokymuose	Nedalyvavo	Nepamena
Gauna naujausią informaciją iš bibliotekos darbuotojų*	32,6%	14,6%	30,9%
Naudojasi bibliotekos katalogu*	55,6%	30,1%	30,9%
Jungiasi prie DB per bibliotekos tinklalapį	68,3%	46,9%	56,4%
Jungiasi prie DB per Lietuvos virtualią biblioteką	26,2%	17,4%	14,5%

PASTABA. *Analizuoti tik atsakymai „dažnai“.

Tai rodo, kad informavimas apie bibliotekų paslaugas ir informacines priemones, jų privalumų ir naudos atskleidimas turi teigiamą poveikį bibliotekų išteklių ir paslaugų naudojimui.

Tyrimo išvados ir rekomendacijos

Šiuo metu neįmanoma nustatyti elektroninių mokslo duomenų išteklių prieinamumo padidinimo poveikio Lietuvos mokslinės produkcijos kiekybiniams ir kokybiniams parametrams. Tokią išvadą patvirtina 1, 7 ir 8 tyrimo rezultatus apibendrinantys teiginiai. Tyrėjų galimybėms, motyvacijai ir sprendimams kurti ir skelbti mokslines publikacijas turi įtakos įvairūs veiksniai. Tarp jų – elektroninių mokslo duomenų išteklių prieinamumo parametrai, kurie keičia tyrėjų elgseną naudojantis tokiais ištekliais mokslinėje veikloje. Atlikus tyrimą atskleista, kad tyrėjų informacinę elgseną gali keisti ne tik prieinamų duomenų išteklių skaičiaus, bet ir jų įvairovės didėjimas (žr. 1 apibendrinimo teiginį). Tyrimas taip pat atskleidė, kad tyrėjų mokslinės produkcijos publikavimo sprendimams turi įtakos ir tokie veiksniai, kaip šalyje naudojama mokslo vertinimo sistema ir mokslo publikacijoms keliami reikalavimai. Šiuo metu nėra duomenų (jie nebuvo gauti ir 2009 m. atliktame ir 2010 m. publikuotame *Mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais informacijos šaltiniais ugdymo poreikio apimties ir sudėties moksliniame tyrime*), kurie leistų įvertinti ankstesnę tyrėjams prieinamos elektroninės mokslinės informacijos sąsajų su mokslinės produkcijos kiekybe ir kokybe būklę (prieš įgyvendinant projektus eMoDB.LT ir eMoDB.LT2). Neturint istorinių duomenų neįmanoma įvertinti, ar (ir koks) įvyko mokslinės produkcijos publikavimo kiekybinis ir kokybinis pokytis padidinus elektroninių mokslo duomenų išteklių prieinamumą Lietuvos tyrėjams.

1 rekomendacija. Nustatyti ir apibrėžti, kas laikoma mokslo duomenų išteklių prieinamumo padidinimu (mokslo duomenų išteklių skaičiaus, įvairovės padidinimas ir kt.).

2 rekomendacija. Siekiant įvertinti elektroninių mokslo duomenų išteklių prieinamumo padidinimo poveikį mokslinės produkcijos kiekybiniams ir kokybiniams parametrams, ištirti tyrėjų publikavimo elgesio būklę prieš didinant mokslo duomenų išteklių prieinamumą ir įgyvendinus prieinamumo padidinimą.

Projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 vykdyti mokymai turėjo poveikį tyrėjų informacinei elgsenai ir informacinei kompetencijai. Tokią išvadą patvirtina 11, 12 ir 13 tyrimo rezultatus apibendrinantys teiginiai. Dalyvavę mokymuose tyrėjai įgijo daugiau žinių apie mokslinės produkcijos vertinimo rodiklius bei autorių teisių įstatymų saugomų mokslinių publikacijų naudojimą. Mokymai paskatino tyrėjus naudotis tam tikra programine įranga, daugiau sužinoti apie moksliniams tyrimams naudingus informacijos išteklius.

3 rekomendacija. Organizuoti praktinius tyrėjų mokymus, kurie ugdo jų gebėjimus kompetentingai ir teisėtai naudotis patikimais mokslinės informacijos šaltiniais bei inovatyviomis mokslinės komunikacijos priemonėmis, planuoti savo mokslinę karjerą pasitelkiant įvairesnius mokslinės produkcijos vertinimo rodiklius.

Tyrėjų informacinė elgsena ir, iš dalies, informacinė kompetencija priklauso nuo jų atstovaujamos mokslo šakos ir užimamų pareigų. Tokią išvadą patvirtina 8, 9 ir 10 tyrimo rezultatus apibendrinantys teiginiai. Dėl tyrimams reikalingos mokslinės informacijos, naudojamų metodų specifikos humanitarinių ir socialinių mokslų atstovai dažniau naudojasi bibliotekomis, o fizinių ir biomedicinos mokslų atstovai – daug rečiau. Tikėtina, kad pastarieji mažiau informuoti

apie akademinių bibliotekų tarpininkavimo vaidmenį mokslinėje komunikacijoje. Tyrėjų užimamos pareigos taip pat turi įtakos naudojimuisi bibliotekų paslaugomis ir informacinės kompetencijos ugdymo poreikiui. Pavyzdžiui, mokslo darbuotojai mažiau naudojasi bibliotekų paslaugomis. 74 apklausos dalyviai teigė, kad užima mokslo darbuotojų pareigas. Iš jų 54% (40 respondentų) nurodė, kad dirba mokslo institutuose. Todėl galima daryti prielaidą, kad mokslo darbuotojų naudojimosi informacija bruožai iš dalies priklauso nuo jų informacinio aptarnavimo aplinkybių. Iki 2011 m. Lietuvoje veikė 35 mokslo institutai, kuriuos aptarnavo mažos institutų bibliotekos. Ši aplinkybė galimai nulėmė tai, kad mokslo darbuotojai negalėjo gauti tokios apimties ir kokybės informacinio aptarnavimo, kaip didelių aukštųjų mokyklų mokslinis personalas. Po 2011 m. mokslo institutų reformos jų skaičius ženkliai sumažėjo, kai kurie institutai buvo prijungti prie aukštųjų mokyklų[14]. Dėl mokslo institutų reformos aplinkybių juose dirbantys mokslo darbuotojai a) gali būti mažiau informuoti apie akademinių bibliotekų prenumeruojamas elektronines duomenų bazes, b) gali turėti nepakankamą prieigą prie elektroninės mokslinės informacijos duomenų bazėse, nes dirba santykinai nedideliuose savarankiškai veikiančiuose mokslo institutuose. Tyrimas taip pat parodė, kad mokslinės veiklos patirtis ir, galimai, didesnis darbo krūvis turi įtakos poreikiui tobulinti savo informacinę kompetenciją ir mokymo formai keliamiems reikalavimams. Didelį poreikį tobulinti informacinę kompetenciją jaučia jaunieji tyrėjai, kurie, galimai, jau apsisprendė dėl savo ateities mokslinės karjeros – t. y. asistentai, lektoriai ir doktorantai.

4 rekomendacija. Organizuojant mokymus daugiau dėmesio skirti mokslo darbuotojų, biomedicinos ir fizinių mokslų atstovų informacinės kompetencijų ugdymui, ypač atskleidžiant jiems bibliotekų paslaugų naudą ir privalumus.

5 rekomendacija. Ugdant didesnę mokslinės veiklos patirtį turinčius tyrėjus (pvz., docentus ir ypač profesorius bei mokslo darbuotojus) organizuoti mokymus orientuotus į specifinių mokslinės komunikacijos aspektų praktinį pritaikymą, juose lanksčiai derinti pratybas ir savarankišką mokymąsi.

6 rekomendacija. Organizuojant mokymus tyrėjams, jų turinį pritaikyti atsižvelgiant į mokslinės veiklos patirtį: siūlyti skirtingą mokymo turinį pradedantiesiems ir patyrusiems tyrėjams.

Tyrėjai linkę mokslinėje komunikacijoje pasitelkti informacijos paieškos sistemas ieškodami, gaudami ir naudodami informaciją. Apie tai byloja 3 tyrimo rezultatus apibendrinantis teiginys. Tyrėjai aktyviai naudojasi universaliomis ir specializuotomis paieškos sistemomis. Tokia tendencija rodo, kad tyrėjams reikia paprastų, vieno langelio principu veikiančių mokslinės komunikacijos priemonių. Šiuo metu Lietuvoje tyrėjams siūloma daug įvairių akademinių informacijos sistemų, dažnai turinčių sudėtingą, neintuityvią vartotojo sąsają, todėl tyrimo išvada sufleruoja apie jų integravimo bei vartotojo sąsajos, paieškos sprendimų paprastinimo būtinybę.

7 rekomendacija. Mokyti tyrėjus kompetentingai naudotis universaliomis ir

[14] Manžuch, Z.; Macevičiūtė, E.; Adomavičius, B. (2012). *Lietuvos valstybinės reikšmės ir apskričių viešųjų bibliotekų plėtros veiksnių ir tendencijų analizė*. Vilnius, 129 p.

specializuotomis paieškos priemonėmis ieškant, gaunant ir naudojantis moksline informacija.

Tyrėjams svarbios interaktyvios mokslinės informacijos priemonės, kurios leidžia aktyviai stebėti, filtruoti, ieškoti ir gauti informaciją. Apie tai liudija 4 ir 5 tyrimo rezultatus apibendrinantys teiginiai. Tyrėjai mieliau renkasi tokias informacijos naudojimo būdus, kurie užtikrina grįžtamojo ryšio gavimo galimybę (pavyzdžiui, virtualūs akademiniai socialiniai tinklai, bendravimas su kolegomis). Tai leidžia manyti, kad tyrėjams būtų naudinga gauti daugiau žinių ir ugdyti gebėjimus naudotis įvairiomis, šiuo metu mažiau žinomomis interaktyviomis mokslinės komunikacijos skaitmeninėmis priemonėmis.

8 rekomendacija. Išplėtoti modulį „Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos“ praplečiant dalį apie saityno 2.0 mokslinės komunikacijos priemones, atskleisti jų naudą planuojant mokslinę karjerą, ieškant, gaunant mokslinę informaciją, skleidžiant informaciją apie savo mokslinę produkciją.

Mokslinių tyrimų plėtrai svarbi prieiga prie įvairios ir pakankamai specializuotos mokslinės informacijos. Tokią išvadą patvirtina 1 ir 2 tyrimo rezultatus apibūdinantys apibendrinimo teiginiai. Per pastaruosius kelis metus reikšmingai padidėjo tyrėjų naudojimasis atvirosios prieigos ištekliais, kinta prenumeruojamų duomenų bazių naudojimosi įpročiai. Kuo didesnė prenumeruojamų duomenų bazių teminė įvairovė, tuo labiau tyrėjai gali plėsti naudojamų informacijos šaltinių spektrą, gilinti savo tyrimų problematiką. Tai, savo ruožtu, skatina juos ne intensyviai naudotis viena ar kita duomenų baze, bet didinti naudojamų duomenų bazių skaičių. Tai pasireiškia tuo, kad mažėja atskirų duomenų bazių svarba, bet plečiasi naudojamų informacijos šaltinių spektras, atsiranda daugiau mažoms tyrėjų grupėms svarbių duomenų bazių. Tokie duomenų bazių naudojimo prioritetų ir įpročių pokyčiai verčia svarstyti apie kitokių, nei dabartinis institucinės duomenų bazių prenumeratos, modelių taikymą ateityje. Šiuo metu didesnė duomenų bazių įvairovė koncentruojasi stambiose mokslo institucijose, kurios atlieka platų tyrimų spektrą. Tačiau tokiu atveju duomenų bazės nepasiekiamos suinteresuotiems tyrėjams iš mažesnių institucijų. Tai ženklas mokslo politikos vykdytojams ir akademinėms bibliotekoms, kad svarbu ieškoti tokio prenumeratos modelio, kuris užtikrintų maksimalų duomenų bazių prieinamumą visiems tam tikros srities tyrėjams, kurie nebūtinai koncentruojasi tam tikroje (vienoje) mokslo institucijoje. Toks modelis galimai turėtų įtakos ir duomenų bazių panaudos intensyvumui. Efektyviai duomenų bazių panaudai taip pat turi įtakos tyrėjų informuotumas apie jų turinį. Todėl tikslinga aktyvinti tyrėjų informavimą apie tokių išteklių pasiūlą naudojant įvairius informacijos sklaidos kanalus.

9 rekomendacija. Organizuoti tyrėjų informavimą ir mokymą apie jų specifinius tyrimo poreikius atitinkančius atvirosios prieigos bei prenumeruojamus duomenų bazių išteklius siekiant didinti pastarųjų panaudą.

Dažnesnis kontaktas su bibliotekų darbuotojais padeda didinti akademinių bibliotekų dalyvavimą teikiant kokybišką ir patikimą elektroninę mokslinę informaciją. Tokią tendenciją liudija 9 ir 13 tyrimo rezultatus apibendrinantys teiginiai. Tie tyrėjai, kurie dėl savo tyrimų specifikos dažniau naudojasi bibliotekomis (pvz., humanitarinių ir socialinių mokslų atstovai), intensyviau naudojasi įvairiomis jų paslaugomis ir produktais, dažniau kreipiasi į bibliotekų

darbuotojus. Projektuose eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 vykdyti mokymai paskatino tyrėjus daugiau naudotis bibliotekų paslaugomis.

10 rekomendacija. Siekdamos didinti bibliotekų matomumą bei informacijos išteklių panaudą mokslinės komunikacijos procesuose, akademinės bibliotekos, Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija turėtų užtikrinti tyrėjų mokymo veiklos tęstinumą.

Literatūros sąrašas

Czerniewicz, L. (2013). Power and Politics in a Changing Scholarly Communication Landscape. *Proceedings of the IATUL Conferences,* Cape Town, South Africa. 1-12.

Exner, N. (2014). Research Information Literacy: Addressing Original Researchers' Needs. *The Journal of Academic Librarianship, 40*(5), 460-466. doi:http://dx.doi.org/10.1016/j.acalib.2014.06.006

Karlsson, L., Koivula, L., Ruokonen, I., Kajaani, P., Antikainen, L., & Ruismäki, H. (2012). From Novice to Expert: Information Seeking Processes of University Students and Researchers. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 45*(0), 577-587. doi:http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.595

Lietuvos mokslas skaičiais 2014 (2014). Vilnius: Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras.

Lietuvos statistikos departamentas. (2014). *Lietuvos statistikos metraštis*. Vilnius: Informacinis-leidybinis centras.

Manžuch, Z.; Macevičiūtė, E.; Adomavičius, B. (2012). *Lietuvos valstybinės reikšmės ir apskričių viešųjų bibliotekų plėtros veiksnių ir tendencijų analizė*. Vilnius.

Maskeliūnas, S. (2011). Lietuvos mokslo produkcijos vertinimo įtaka Lietuvos mokslo žurnalų leidybai. *Mokslo ir technikos raida, 3*(2), 129-129-138.

Tautkevičienė, G., Duobinienė, G., Kretavičienė, M., Krivienė, I., & Petrauskienė, Ž. (2010). *Mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinis tyrimas mokslo studija*. Vilnius: Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija.

Priedai

1 priedas. Tyrimo klausimynas

eMoDB.LT2: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai – antrasis etapas
Tyrėjų duomenų bazių poreikio ir informacinės kompetencijos tyrimas

Gerbiamieji mokslininkai, dėstytojai, doktorantai ir magistrantai,
Atliekamas mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais ugdymo poreikio apimties ir sudėties mokslinis tyrimas. Jis yra šiuo metu įgyvendinamo projekto „eMoDB.LT2: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai – antrasis etapas“ dalis.
Maloniai kviečiame aktyviai reikšti savo nuomonę ir pageidavimus. Jūsų nuomonė mums labai svarbi priimant sprendimus dėl duomenų bazių įsigijimo ir mokymų organizavimo.
Prašytume pažymėti Jums tinkamus atsakymus. Anketos pildymui sugaišite 15-20 min. Anketą galima užpildyti per kelis kartus. Jeigu nespėjate baigti, galite išsaugoti užpildytas dalis ir baigti anketą pildyti vėliau.
* - žvaigždute pažymėti klausimai yra privalomi. Neatsakius į juos, sistema neleis pildyti anketos toliau.
Šioje apklausoje yra 31 klausimai.

Informacijos paieškos strategija
Informacijos paieškos strategija
1. Kokiu būdu dažniausiai gaunate naujausią savo srities mokslinę informaciją: *
Parinkite po vieną atsakymą **kiekvienam** teiginiui:

	Nenaudoju	Kartais	Dažnai
Užsakau naujienas el. paštu (angl. *Alerts*)	○	○	○
Užsakau naujienas naudodamasis (-si) RSS technologiją	○	○	○
Peržiūriu prenumeruojamus savo srities mokslinius žurnalus	○	○	○
Seku mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (pvz., *ResearchGate, Reseacher ID, Academia.edu*)	○	○	○
Bendrauju su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu	○	○	○
Gaunu informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos	○	○	○
Kiti būdai	○	○	○

2. Įrašykite, kokius kitus naujausios informacijos gavimo būdus naudojate:
Įrašykite savo atsakymą čia:

3. Kokius paieškos įrankius dažniausiai naudojate ieškodami mokslinės informacijos: *
Parinkite po vieną atsakymą **kiekvienam** teiginiui:

	Nenaudoju	Kartais	Dažnai
Bibliotekų katalogus	○	○	○
Lietuvos akademines duomenų bazes (pvz., *PDB, LitETD, Lituanistika, eLABa, LIDA*)	○	○	○
Užsienio leidėjų duomenų bazes (pvz., *ScienceDirect, Emerald, IEEE ir kt.*)	○	○	○
Universalias paieškos sistemas (pvz., *Google*)	○	○	○
Specializuotas paieškos sistemas (pvz., *Google Scholar, Google Books*)	○	○	○
Mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., *PubMed, BASE, Worldwidescience*)	○	○	○

4. Kokiu būdu gaunate reikalingų dokumentų tekstus: *
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:

- ☐ Naudoju universalias paieškos sistemas (pvz., *Google*)
- ☐ Naudoju specializuotas informacijos paieškos sistemas (pvz., *Google Scholar*)
- ☐ Naudoju mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., *PubMed, BASE, Worldwidescienc*e)
- ☐ Naudoju atvirosios prieigos išteklius (pvz., *DOAJ, OpenDOAR, ROAR, RePEc, arXiv, CiteSeer*)
- ☐ Prenumeruojamose duomenų bazėse
- ☐ Kreipiuosi į bibliotekos darbuotojus
- ☐ Naudojuosi tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis
- ☐ Kolegų prašau atsiųsti visatekščių dokumentų kopijas
- ☐ Nežinau, kaip gauti visatekstį dokumentą
- ☐ Kitos parinktys:

5. Kaip dažnai ieškote Jums reikalingos mokslinės informacijos: *
Parinkite po vieną atsakymą **kiekvienam** teiginiui:

	Kartą per savaitę ar dažniau	Kartą per mėnesį ar dažniau	Rečiau kaip kartą per mėnesį	Rečiau kaip kartą per pusmetį	Nesinau-doju
Internete laisvai prieinamuose ištekliuose	○	○	○	○	○
Institucijos prenumeruojamose duomenų bazėse	○	○	○	○	○
Atvirosios prieigos ištekliuose	○	○	○	○	○

Duomenų bazės
6. Pažymėkite duomenų bazes, kurios Jums svarbios ir kuriose dažniausiai ieškote mokslinės informacijos (duomenų bazes galite pasirinkti iš sąrašo): *
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:

- ☐ Academic Search Complete (per EBSCO Publishing)
- ☐ AccessEngineering from McGrawHill
- ☐ Access Medicine
- ☐ Access Pharmacy
- ☐ ACM Digital Library
- ☐ ACS (American Chemical Society)
- ☐ American Institute of Physics
- ☐ American Physical Society
- ☐ American Society of Civil Engineers
- ☐ Annual Reviews
- ☐ Art and Architecture Complete (per EBSCO Publishing)
- ☐ Atla Religion database with Atla Serials (per EBSCO Publishing)
- ☐ Berg Fashion Library
- ☐ Biomedical and Life Sciences Collection
- ☐ BMJ Clinical Evidence ir BMJ Journals

- [ ] Business Source Complete (per EBSCO Publishing)
- [ ] Cambridge Journals Online
- [ ] Clinical Key
- [ ] Cochrane Library
- [ ] Credo Online Reference Service
- [ ] Description of Fungi and Bacteria
- [ ] eBooks on EBSCOhost
- [ ] eBooks on ScienceDirect
- [ ] EBRARY
- [ ] EconLit with Full Text (per EBSCO Publishing)
- [ ] EDP Sciences
- [ ] Education Research Complete (per EBSCO Publishing)
- [ ] Emerald Engineering eJournals Collection
- [ ] Emerald Management eJournals Collection
- [ ] Environment Complete (per EBSCO Publishing)
- [ ] Factiva
- [ ] Humanities International Complete (per EBSCO Publishing)
- [ ] IEEE/IET Electronic Library
- [ ] InformaHealthcare
- [ ] IOP (Institute of Physics Publishing) Science EXTRA
- [ ] JSTOR Collections
- [ ] Kluwer Law Online
- [ ] Legal Source (per EBSCO Publishing)
- [ ] Lippincott Williams & Wilkins Custom (LWW)
- [ ] Literary Reference Center (per EBSCO Publishing)
- [ ] Morgan & Claypool
- [ ] Natural Medicine Comprehensive Database
- [ ] Nature Publishing
- [ ] Naxos Music Library
- [ ] Nutrition and Food Science Database
- [ ] OECD iLibrary
- [ ] Oxford Handbooks Online
- [ ] Oxford Journals Online
- [ ] Oxford Medicine Online
- [ ] PASSPORT (Euromonitor)
- [ ] Project Muse

☐ PsycARTICLES (per EBSCO Publishing)

☐ Reaxys

☐ RSC Journals

☐ SAGE Journals Online

☐ SAGE Research Methods

☐ Science Direct

☐ Science

☐ SciFinder

☐ SocINDEX with full-text (per EBSCO Publishing)

☐ SPIE Digital Library

☐ SPIE eBooks

☐ SpringerLINK

☐ SpringerLINK E-Books

☐ STAT!Ref

☐ Taylor & Francis

☐ UpToDate

☐ Web of Science, Journal Citation Reports ir ISI Proceedings

☐ Wiley Online Library

7. Kokios duomenų bazės, be aukščiau išvardintų, Jums taip pat svarbios ieškant mokslinės informacijos:
Įrašykite savo atsakymą čia:

8. Kaip jungiatės ir atliekate paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse:*
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:

☐ Tiesiogiai įvedus duomenų bazės adresą
☐ Per paieškos sistemą (pvz., *Google, Google Scholar*)
☐ Per bibliotekos tinklalapį
☐ Per Lietuvos virtualią biblioteką (www.lvb.lt)
☐ Per institucines virtualias bibliotekas
☐ Per teminius bibliotekos puslapius (pvz., temos.ktu.edu)
☐ Kitos parinktys:

Mokslo vertinimo rodikliai
9. Ar akademinėje veikloje naudojatės šiais mokslo vertinimo rodikliais: *
Parinkite po vieną atsakymą **kiekvienam** teiginiui:

	Naudojuosi	Nesinaudoju	Nežinau tokio(ių) rodiklio(ių)
Cituojamumo rodiklis (angl. *Impact Factor*)	○	○	○
h indeksas (angl. *Hirsh Index*)	○	○	○
Citavimų skaičius	○	○	○
Dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliai	○	○	○
Citavimo reitingai pagal mokslo kategorijas	○	○	○

10. Ar žinote, kaip susirasti pagrindinius mokslo vertinimo rodiklius? Pažymėkite, kokiose duomenų bazėse galite rasti mokslo vertinimo rodiklius. *
Parinkite po vieną atsakymą **kiekvienam** teiginiui:

	Journal Citation Reports	*Web of Science*	*Essential Science Indicators*	*Highly Cited Researchers*	Neteko ieškoti
Žurnalų cituojamumo rodiklis (angl. *Impact Factor*)	○	○	○	○	○
Autorių h (*Hirsch*) indeksas	○	○	○	○	○
Dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliai	○	○	○	○	○
Šalių citavimo reitingai pagal mokslo kategorijas	○	○	○	○	○

Autorių teisės
11. Ar galima be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas: *
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:
- ☐ Galima tik intranete
- ☐ Galima internete
- ☐ Negalima
- ☐ Nežinau

12. Ar autorius, publikavęs savo straipsnį komerciniame žurnale ir pasirašęs sutartį, kuria turtines autorių teises perduoda leidėjui, turi teisę savo straipsnį viešai skelbti internete ar viešinti kitu būdu? *
Pasirinkite **tik vieną** iš pateiktų variantų:
- ○ Taip, nes tai jo parengtas kūrinys
- ○ Tik tuo atveju, jeigu leidžia leidėjas
- ○ Ne
- ○ Nežinau

13. Kokį bibliografinio aprašo rengimo ir informacijos šaltinių citavimo standartą ar stilių dažniausiai naudojate rengdami mokslo darbus ir publikacijas: *
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:
- ☐ ISO 690
- ☐ APA (*American Psychological Association*)
- ☐ MLA (*Modern Language Association*)
- ☐ Čikagos
- ☐ Nežinau standartų ar stilių pavadinimų
- ☐ Kitos parinktys:

14. Kokias bibliografinių nuorodų tvarkymo programas naudojate rengiant rašto darbus: *
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:
- ☐ *EndNote* arba *EndNote Online*
- ☐ *Mendeley*
- ☐ *RefWorks*
- ☐ *Zotero*
- ☐ Nesinaudoju
- ☐ Kitos parinktys:

15. Ar žinote, kaip etiškai ir nepažeidžiant autorių teisių reikalavimų, atlikti šiuos veiksmus: *
Parinkite po vieną atsakymą **kiekvienam** teiginiui:

	Nežinau	Nesu tikras	Žinau
Gauti informacijos šaltinius	○	○	○
Cituoti kitų autorių publikacijas savo mokslo darbuose	○	○	○
Skelbti savo mokslo darbus ir publikacijas	○	○	○

Atviroji prieiga
16. Savo mokslo publikacijas ir/ar tyrimų duomenis skelbiu/duodu leidimą skelbti: *
Parinkite po vieną atsakymą **kiekvienam** teiginiui:

	Taip	Ne	Nežinau apie tokią galimybę
Atvirosios prieigos žurnaluose	○	○	○
Institucinėse arba teminėse publikacijų talpyklose	○	○	○
Mokslo duomenų talpyklose	○	○	○
Komerciniuose žurnaluose, kuriuose yra galimybė straipsnius publikuoti atvirosios prieigos statusu	○	○	○

17. Jeigu skelbiate, prašome nurodykite, kokiuose konkrečiai:
Įrašykite savo atsakymą čia:

18. Kas daro didžiausią įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti tyrimų rezultatus: *
Parinkite po vieną atsakymą **kiekvienam** teiginiui:

	Sutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Nesutinku
Reikalavimai mokslo vertinimui	○	○	○
Galimybė būti matomiems didesnei vartotojų auditorijai	○	○	○
Didesnis publikacijų skaitomumas	○	○	○
Tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos	○	○	○

19. Kita (įrašykite):
Įrašykite savo atsakymą čia:

Informacinės kompetencijos ugdymas
20. Kokios tematikos mokymai aktualūs ir naudingi Jums ir/ar studentams (tinkamus atsakymus pažymėkite simboliu X).

	Tyrėjams	Studentams
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos		
Informacijos paieškos strategija		
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje		
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse		
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas		
Autorių teisės ir plagiato prevencija		
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos *(EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)		
Kaip rasti žurnalą publikavimui		

	Tyrėjams	Studentams
Atvirosios prieigos (angl. Open Access) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos		
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)		
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)		

21. Kokios dar mokymų temos būtų Jums svarbios ir aktualios:
Įrašykite savo atsakymą čia:

22. Koks mokymo būdas Jums labiausiai tinkamas: *
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:
- ☐ Teorinės paskaitos
- ☐ Pratybos prie kompiuterių
- ☐ Nuotoliniai kursai virtualioje mokymosi aplinkoje
- ☐ Mokymosi medžiaga internete
- ☐ Individualus mokymas-konsultacijos
- ☐ Kitos parinktys:

23. Jūsų pastabos ir pasiūlymai dėl informacijos išteklių aprūpinimo ir mokymų, kaip ieškoti, gauti ir naudoti informacijos šaltinius:
Įrašykite savo atsakymą čia:

Informacija apie respondentą
24. Lytis: *
Pasirinkite **tik vieną** iš pateiktų variantų:
- ○ Moteris
- ○ Vyras

25. Jūsų amžius: *
Pasirinkite **tik vieną** iš pateiktų variantų:
- ○ 21-30
- ○ 31-40
- ○ 41-50
- ○ 51-60
- ○ virš 60 metų

26. Institucija, kurioje dirbate / mokotės: *
Įrašykite savo atsakymą čia:

27. Kokios Jūsų pareigos: *
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:
- ☐ Asistentas
- ☐ Lektorius
- ☐ Docentas
- ☐ Profesorius
- ☐ Mokslo darbuotojas
- ☐ Doktorantas
- ☐ Magistrantas
- ☐ Kitos parinktys:

28. Kokioje mokslo srityje atliekate mokslinius tyrimus (galite pasirinkti kelis variantus): *
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:
- ☐ Biomedicinos mokslai
- ☐ Humanitariniai mokslai
- ☐ Fiziniai mokslai
- ☐ Menai
- ☐ Socialiniai mokslai
- ☐ Technologijos mokslai

29. Kokioje mokslo kryptyje(se) atliekate mokslinius tyrimus (įrašykite):
Įrašykite savo atsakymą čia:

30. Jūsų anglų kalbos žinios: *
Pasirinkite **tik vieną** iš pateiktų variantų:
- ○ Labai geros
- ○ Geros
- ○ Vidutiniškos
- ○ Silpnos
- ○ Visiškai nemoku

31. Ar dalyvavote projekto eMoDB.LT arba eMoDB.LT2 organizuotuose mokymuose „Naudojimasis elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais (duomenų bazėmis)“?
Pasirinkite **visus** tinkamus variantus:
- ☐ Taip, 2010-2011 m.
- ☐ Taip, 2014-2015 m.
- ☐ Ne
- ☐ Nepamenu

Dėkojame Jums už skirtą laiką.

2 priedas. Tyrėjų naudojami naujausios informacijos gavimo būdų atviro klausimo atsakymų turinio analizė

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
Paieška internete	Internetas (17)	1. „straipsnių paieška internete bei žinomų e-žurnalų portaluose“ 2. „Ieškau aktualių mokslinių straipsnių internete“ 3. „Naršydamas internete, ieškodamas naujausiu darbų dominančia tema“ 4. „ir internetiniuose portaluose“ 5. „Pagal tematinę užklausą internete“ 6. „Paieška internete“ (10) 7. „Susirandu internete ko reikia“ 8. „tiesiog internetas. spauda.“
	Paieškos sistemos (41)	1. „paieška pagal raktinius žodžius – tiek mokslinių straipsnių duomenų bazėse, tiek Google Scholar ar tiesiog google paieškoje“ 2. „Google“ (6) 3. „Google paieška – kaip buvo taip ir liko geriausia. Tik reikia mokėti ieškoti mokslinės informacijos.“ 4. „Google paieška pagal poreikį“ 5. „google paieška pagal raktažodžius“ 6. „Google Scholar“ (9) 7. „Ieškau konkrečios informacijos „google“ 8. „Ieškau publikuotų tyrimų rezultatų google užklausos būdu“ 9. „Kartais ieškau bendros paskirties internetiniuose resursuose kaip google.com ir bing.com“ 10. Kartais įvedu Google Scholar paieškoje raktinius savo srities žodžius. 11. „Universalias paieškos sistemas“ 12. „google, yahoo, youtube, etc.“ 13. „naudoju paieškos sistemas pagal man rūpimas temas“ 14. „Naudoju paieškos sistemas, pvz., Google Scholar“ 15. „Naudoju savo parašytus Web'o „vorus“ (Web spiders, web scrapers)“ 16. „Paieška interneto portaluose“ 17. „Paieška žiniatinklyje (Google, GoogleScholar)“ 18. „Paieškos sistemose, pvz., Scholar Google“ 19. „Paieškos sistemos“ (3) 20. „Paieškos *variklius* pagal temą“ 21. „Paieškos, pvz., Google Scholar“ 22. „Pats ieškau papildomai informacijos per scholar.google.lt“ 23. „Per Google (Google Scholar) paieškos – patikrinimas raktinių žodžių pagalba“ 24. „Tiesiog per Google Scholar, Google Books ir pan. bendruosiuose paieškos ištekliuose“
	Paieška nenurodant paieškos įrankių (14)	1. „Aktyvi paieška“ 2. „Asmeninė paieška domimais klausimais“ 3. „elementari paieška reikiama informacija“ 4. „ieškau reikiamos informacijos periodiškai pati“ 5. „Individuali paieška“ 6. „Manau, kad sekti visos „savo srities“" inf. neįmanoma ir nėra prasmės; ieškausi siauros temos publikacijų pagal konkretų poreikį“ 7. „Naudoju paieškas“ 8. „Periodiškai ieškau pagal raktinius žodžius.“ 9. „Nuolat pati peržiūriu šaltinius, kuriuose randu man reikalingos informacijos“ 10. „peržiūriu ne prenumeruojamus, bet aktualius pagal tematiką žurnalus, atlieku tematinę straipsnių paiešką“

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
		11. „Savarankiškai ieškau informacijos dominančiais klausimais tiksliniuose informacijos šaltiniuose“ 12. „Savarankiškai ieškau tuo metu man reikiamos informacijos.“ 13. „Tiesiog paieška pagal raktažodžius“ 14. „Kai reikalinga, peržiūriu serveriuose esančias publikacijas pagal tiriamą sritį.“
	Informacija organizacijų ir asmeniniuose tinklalapiuose (10)	1. „Domiuosi užsienio universitetų atliekamais tyrimais ir publikuojamais straipsniais jų tinklalapiuose.“ 2. „Žinomų tam tikros srities tyrėjų asmeniniuose interneto puslapiuose“ 3. „Mokslininkų asmeniniai puslapiai internete.“ 4. „Seku kitų mokslininkų publikacijas jų asmeninėse interneto svetainėse“ 5. „Seku praktiką“ 6. „Seku teismų praktiką per oficialius institucijų tinklapius“ 7. „Specializuotos internetinės svetainės, susijusios su profesine moksline veikla“ 8. „Specializuotų organizacijų ir firmų“ 9. „kartais nelegalius :) Naudojuosi *torrentais*, muziejų tinklalapiais, meno tinklalapiais, bibliotekų tinklalapiais“ 10. „tyrėjų asmeniniuose tinklapiuose“
Paieška duomenų bazėse	Duomenų bazės (53)	1. „PubMed“ (6) 2. „PubMed periodinė srities apžvalga pagal iš anksto nusistatytus raktažodžius“ 3. „Pagal poreikį, konkrečiu klausimu ieškau publikacijų per elektronines duomenų bazes“ 4. „Web of Knowledge paieškos variklį“ 5. „Prenumeruojamas duomenų bazes“ (2) 6. „Universiteto prenumeruojamas duomenų bazes“ 7. „Užsienio leidėjų duomenų bazes“ 8. „Aktualios temos straipsnių paieška duombazėse“ 9. „VU virtualios bibliotekos duomenų bazės (per kito žmogaus paskyrą)“ 10. „Duomenų bazes : SciFinder, Reaxys“ 11. „Duomenų bazės prenumeruojamos universiteto bibliotekos“ 12. „Duomenų bazes, popierinius variantus.“ 13. „Duomenų bazių paieška – ieškau, pagal dominančias sritis naujausių publikacijų“ 14. „ISI Web, ScienceDirect, Springer, Wiley Online paieškos sistemos (citavimo istorija)“ 15. „Kai reikia rašyti straipsnį, ieškoti medžiagos teoriniam pagrindimui, tuomet ieškau su tema susijusios informacijos. Taigi tuomet informacijos ieškau duomenų bazėse.“ 16. „Kitų institucijų užsakytas duomenų bazes“ 17. „Naršau duomenų bazes“ 18. „pagrinde naudojuosi universiteto suteikta prieiga prie LT ir užsienio elektroninių mokslo duomenų bazių“ 19. „Paieška duomenų bazėse, pvz., pub med ir pan.“ 20. „Paieška WOS pagal raktinius žodžius“ 21. „Paiešką duomenų bazėse“ (15) 22. „Paieška engineeringvillage2.com *duombazėse*, nes patogus paieškos variklis“ 23. „Pati ieškau naujausios mokslinės informacijos duomenų bazėse“ 24. „ScienceDirect, kt. leidyklos.“ 25. „Science Direct referuojami žurnalai“ 26. „Sciencedirect.com svetainė“ (2)

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
		27. „SciFinder paieškos programa, nes joje informacija galima rasti pagal struktūrines formules. raktiniai žodžiai mano srityje yra labai neefektyvus būdas ieškoti, užimantis daug laiko ir retai galima rasti išsamią informaciją“ 28. „SEARCH funkcija *duombazėse* + iv.filtrai, leidžiantys nusistatyti konkrečius paieškos parametrus“ 29. „Tuo metu reikiančios informacijos ieškau el. duomenų bazėse“ 30. „žiūriu, kas naujo duomenų bazėse dominančiomis temomis“ 31. „Tiesiog reguliariai atlieku paiešką mėgstamose duomenų bazėse atsifiltruodama datą ir raktažodžius.“ 32. „Web of Science"
	Atvirosios prieigos šaltiniai (2)	1. „per OpenScienceLink platformą, Mental Elfis“ 2. „Dažniausiai ieškau atviros prieigos tinkluose, jeigu randu nuorodas, tada žiūriu, ar mūsų įstaiga turi prieigą prie uždaro tipo išteklių. Jeigu turi – tai naudoju, jeigu neturi – tai pasinaudoju santrauka, raktiniais žodžiais, literatūros sąrašu“
Leidinių peržiūra	Žurnalų ir kitų leidinių peržiūra (13)	1. „konkretaus žurnalo archyvas, pasinaudoju raktažodžiais – pasižiūriu, kas naujo man įdomioje srityje“ 2. „knygose ir vadovėliuose“ 3. „ataskaitų skaitymas, projektų svetainių lankymas“ 4. „Mokslinių žurnalų prenumerata. Naudojuosi statistikos departamento leidiniais“ 5. „įsigyju leidinius, savo srities žurnalus“ 6. „elektroniniai bei popieriniai leidiniai (knygos, žurnalai)“ 7. „e. knygos“ 8. „Perku mokslo knygas, vadovėlius“ 9. „Skaitau knygas naujesnių leidimų – straipsnių rinkinius ir pan.“ 10. „Skaitau žurnalus on-line“ 11. „Skaitau žurnalus“ 12. „Specialybiniai moksliniai žurnalai“ 13. „Privati elektroninė žurnalo "Bulletin of the Seismological Society of America" prenumerata.“
Paieška bibliotekose ir leidyklose	Bibliotekų katalogai ir jų kuriamos DB (7)	1. „Biblioteka“ 2. „nacionalinės bibliotekos katalogą“ 3. „Naudojuosi naujais leidiniais skaityklose, bibliotekose“ 4. „Skaitykla“ 5. „Ir LT universitetų bibliotekose turimas (e. kataloge matomas) mokslininkų publikacijas.“ 6. „Universitete turime teminį bibliotekininką, kuri siunčia naujienas“ 7. „Universiteto darbuotojai informuoja“
	Leidyklos (1)	„Akademinių leidyklų teikiama informacija, knygynai (popieriniai ir internetiniai)“
Bendravimas tiesiogiai arba virtualioje erdvėje	Konferencijos, seminarai, mokymai, kt. susitikimai (20)	1. „Vykstu į stažuotes į kitas tyrimui aktualias šalis ir naudojuosi jų bibliotekose saugoma informacija“ 2. „mano srities mokslinės konferencijos“ 3. „Dalyvauju konferencijose, nes jose pateikta informacija moksliniuose žurnaluose pasirodo tik po 2-3 metų“ 4. „Bendros pažintys iš konferencijų ir seminarų“ 5. „dalyvaudama konferencijose, mokslininkų tinklo susitikimuose, seminaruose“ 6. „Dalyvaujant konferencijose“ (5) 7. „Dalyvauju konferencijos, seminaruose, parodose, socialinių partnerių pristatymuose“ 8. „Gaunu informacijos tarptautinių konferencijų ir moksl. susitikimų metu.“

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
		9. „Konferencijos, projektų susitikimai, kolegos“ 10. „Konferencijos, seminarai, lauko dienos“ 11. „Konferencijos, seminarai, mokymai“ 12. Konferencijos, seminarai, parodos 13. „Konferencijos, stažuotės“ 14. „Konferencijų medžiaga“ 15. „Kursai, seminarai“ 16. „Seminarai, konferencijos“
	Bendravimas su kitais tyrėjais dėstytojais, kolegomis, bendramoksliais (17)	1. „Asmeniniai kontaktai su kitų institucijų mokslininkais.“ 2. „bendraujant su įmonių darbuotojais“ 3. „Bendravimas“ 4. „Gaunu iš kolegų“ 5. „Gaunu persiųstus pranešimus iš pažįstamų asmenų.“ 6. „Gyvas bendravimas su kolegomis“ 7. „Informaciją gaunu iš pažįstamų, dirbančių panašiose srityse.“ 8. „Informacija iš MRU kolegų“ 9. „Kitų mokslininkų, kolegų rekomendacijos“ 10. „Kreipiuosi tiesiogiai į autorius.“ 11. „medžiagą gaunu iš buvusios projektinės veiklos partnerių, pavyzdžiui, iš Upsalos universiteto Švedijoje, Baltic University programos, atsiunčia naujausią informaciją“ 12. „iš vadovo“ 13. „Kartais labai geros mokslinės informacijos randa studentai rašantys baigiamuosius darbus“ 14. „Kontaktuoju su kursiokais ir kartu dalinamės rasta informacija“ 15. „Gaunu informacijos iš dėstytojų“ 16. Kartais gaunu naujausios info iš dėstytojų (persiunčia e. paštu)“ 17. „Tiesioginio bendravimo būdu iš kolegų (kurie yra dar ne mokslininkai, dažniausiai doktorantai)“
	Socialiniai tinklai (12)	1. „Bendravimas su kolegomis socialiniais tinklais“ 2. „Facebook“ 3. „facebook grupės, kuriose dalinamasi aktualia informacija“ 4. „Mendeley“ 5. „kartais naudojosi socialiniais tinklais“, „nuorodos socialiniuose tinkluose“ 6. „Socialiniai tinklai“ 7. „Socialinių tinklų (LinkedIn) interesų grupės“ 8. „ResearchGate“ 9. „Specializuoti interneto forumai, kuriuose moksline informacija dalinasi kitų šalių kolegos“ 10. „Sage skelbimai apie naujus leidinius Facebooke“ 11. „Seku atitinkamos tematikos pokalbių svetaines ir blogus.“ 12. „socialiniai tinklai (Twitter)“
	El. paštu (4)	1. „el. paštas“ 2. „tik elektroniniu paštu“ 3. „e. paštu iš Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA)“ 4. „Gaunu informaciją el. paštu iš profesinės sąjungos.“
Ekspertinė veikla	Per narystę/recenzavimą, ekspertinę veiklą (4)	1. „Savanoriauju kaip mokslinių straipsnių rankraščių recenzentas keliuose man svarbiuose žurnaluose“ 2. „Esu tam tikrų tarptautinių asociacijų narys, taigi gaunu tiesiogiai informaciją iš jų bazių.“ 3. „Metinės narystės, kas apima ir tam tikrų leidinių laisvą priėjimą, ir kitos papildomos informacijos gavimą.“ 4. „Techninės galimybių studijos, projektų paraiškų ruošimas leidžia susipažinti

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
		su naujausiais pasiekimais. Straipsnių, disertacijų, projektų vertinimas.“
Užsakant naujienas	Naujienų paslaugos (6)	1. „Aktualių akademinių žurnalų ir duomenų bazių naujienlaiškiai.“ 2. „Mailing lists“ 3. „Naujienlaiškiai“ 4. „naujienų grupės“ 5. „RSS“ 6. „Naujienos. Forumai.“
Paieška pagal cituojamus dokumentus	Paieška pagal cituojamus dokumentus (2)	1. „bibliografinės nuorodos aktualiuose straipsniuose ir monografijose.“ 2. „Iš skaitytų straipsnių bibliografijos. Iš konferencijų programų, nors tose konferencijose ir nedalyvauju“
Kiti	Kiti (11)	1. „Kiti būdai nenaudojami“ 2. „Kitų būdų nenaudoju“ 3. „Minėtus“, 4. „Nenaudoju jokių“ 5. „Nėra“ 6. „Nesinaudoju“ (4) 7. „nežinau“ 8. „Apie tai nežinau“

* Tyrėjų pateikti atsakymai ir duomenų bazių pavadinimai pateikiami netaisyti

3 priedas. Naujausios informacijos gavimo būdai

3.1 priedas. Užsakau naujienas el. paštu (angl. *Alerts*)

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	39	30	26	87	54	38	14,791	10	0,140
	%	36,4%	52,6%	60,5%	48,3%	55,7%	50,0%			
Kartais	N	41	21	11	62	26	27			
	%	38,3%	36,8%	25,6%	34,4%	26,8%	35,5%			
Dažnai	N	27	6	6	31	17	11			
	%	25,2%	10,5%	14,0%	17,2%	17,5%	14,5%			

3.2 priedas. Užsakau naujienas naudodamasis (-si) RSS technologiją

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	95	50	40	152	82	62	7,482	10	0,679
	%	88,8%	87,7%	93,0%	84,4%	84,5%	81,6%			
Kartais	N	10	6	3	25	12	10			
	%	9,3%	10,5%	7,0%	13,9%	12,4%	13,2%			
Dažnai	N	2	1	0	3	3	4			
	%	1,9%	1,8%	0,0%	1,7%	3,1%	5,3%			

3.3 priedas. Peržiūriu prenumeruojamus savo srities mokslinius žurnalus

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	8	12	5	34	10	11	19,780	10	0,031
	%	7,5%	21,1%	11,6%	18,9%	10,3%	14,5%			
Kartais	N	52	27	11	70	41	31			
	%	48,6%	47,4%	25,6%	38,9%	42,3%	40,8%			
Dažnai	N	47	18	27	76	46	34			
	%	43,9%	31,6%	62,8%	42,2%	47,4%	44,7%			

3.4 priedas. Seku mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (pvz., *ResearchGate, Reseacher ID, Academia.edu*)

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	18	16	18	43	22	16	25,060	10	0,005
	%	16,8%	28,1%	41,9%	23,9%	22,7%	21,1%			
Kartais	N	36	27	18	74	45	35			
	%	33,6%	47,4%	41,9%	41,1%	46,4%	46,1%			
Dažnai	N	53	14	7	63	30	25			
	%	49,5%	24,6%	16,3%	35,0%	30,9%	32,9%			

3.5 priedas. Bendrauju su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	16	12	8	29	27	9	14,245[a]	10	0,162
	%	15,0%	21,1%	18,6%	16,1%	27,8%	11,8%			
Kartais	N	53	26	24	91	49	37			
	%	49,5%	45,6%	55,8%	50,6%	50,5%	48,7%			
Dažnai	N	38	19	11	60	21	30			
	%	35,5%	33,3%	25,6%	33,3%	21,6%	39,5%			

- nustatyti statistiškai reikšmingi skirtumai, kai p≤0,05

3.6 priedas. Gaunu informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos

Paieškos įrankiai		Biome-dicinos mokslai	Humanita-riniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Techno-logijos mokslai	Multidis-cipliniai tyrimai	$\chi 2$	df	p
Nenaudoju	N	45	20	23	57	40	34	28,184	10	0,002
	%	42,1%	35,1%	53,5%	31,7%	41,2%	44,7%			
Kartais	N	50	20	18	72	37	21			
	%	46,7%	35,1%	41,9%	40,0%	38,1%	27,6%			
Dažnai	N	12	17	2	51	20	21			
	%	11,2%	29,8%	4,7%	28,3%	20,6%	27,6%			

3.7 priedas. Užsakau naujienas el. paštu (angl. *Alerts*)

Paieškos įrankiai		A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	$\chi 2$	df	p
Nenaudoju	N	13	52	51	24	30	65	38	1	18,332	14	0,192
	%	41,9%	52,5%	47,2%	43,6%	40,5%	52,8%	61,3%	12,5%			
Kartais	N	14	31	39	16	28	37	18	5			
	%	45,2%	31,3%	36,1%	29,1%	37,8%	30,1%	29,0%	62,5%			
Dažnai	N	4	16	18	15	16	21	6	2			
	%	12,9%	16,2%	16,7%	27,3%	21,6%	17,1%	9,7%	25,0%			

3.8 priedas. Užsakau naujienas naudodamasis (-si) RSS technologiją

Paieškos įrankiai		A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	$\chi 2$	df	p
Nenaudoju	N	26	83	89	48	66	106	56	7	15,26	14	0,361
	%	83,9%	83,8%	82,4%	87,3%	89,2%	86,2%	90,3%	87,5%			
Kartais	N	3	16	17	7	5	12	5	1			
	%	9,7%	16,2%	15,7%	12,7%	6,8%	9,8%	8,1%	12,5%			
Dažnai	N	2	0	2	0	3	5	1	0			
	%	6,5%	0,0%	1,9%	0,0%	4,1%	4,1%	1,6%	0,0%			

3.9 priedas. Peržiūriu prenumeruojamus savo srities mokslinius žurnalus

Paieškos įrankiai		A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	$\chi 2$	df	p
Nenaudoju	N	2	12	9	3	8	20	23	3	55,955	14	0,000
	%	6,5%	12,1%	8,3%	5,5%	10,8%	16,3%	37,1%	37,5%			
Kartais	N	16	44	47	13	34	51	23	4			
	%	51,6%	44,4%	43,5%	23,6%	45,9%	41,5%	37,1%	50,0%			
Dažnai	N	13	43	52	39	32	52	16	1			
	%	41,9%	43,4%	48,1%	70,9%	43,2%	42,3%	25,8%	12,5%			

3.10 priedas. Seku mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (pvz., *ResearchGate, Reseacher ID, Academia.edu*)

Paieškos įrankiai		A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	$\chi 2$	df	p
Nenaudoju	N	8	23	21	9	18	25	28	1	24,783	14	0,037
	%	25,8%	23,2%	19,4%	16,4%	24,3%	20,3%	45,2%	12,5%			
Kartais	N	11	42	47	26	31	49	24	5			
	%	35,5%	42,4%	43,5%	47,3%	41,9%	39,8%	38,7%	62,5%			
Dažnai	N	12	34	40	20	25	49	10	2			
	%	38,7%	34,3%	37,0%	36,4%	33,8%	39,8%	16,1%	25,0%			

3.11 priedas. Bendrauju su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu

Paieškos įrankiai		A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	$\chi 2$	df	p
Nenaudoju	N	9	13	14	3	7	19	35	1	91,750	14	0,000
	%	29,0%	13,1%	13,0%	5,5%	9,5%	15,4%	56,5%	12,5%			
Kartais	N	14	55	53	22	43	72	17	4			
	%	45,2%	55,6%	49,1%	40,0%	58,1%	58,5%	27,4%	50,0%			
Dažnai	N	8	31	41	30	24	32	10	3			
	%	25,8%	31,3%	38,0%	54,5%	32,4%	26,0%	16,1%	37,5%			

3.12 priedas. Gaunu informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos

Paieškos įrankiai		A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	χ2	df	p
Nenaudoju	N	11	33	33	19	43	52	28	0	38,820	14	0,000
	%	35,5%	33,3%	30,6%	34,5%	58,1%	42,3%	45,2%	0,0%			
Kartais	N	14	35	39	24	24	54	23	5			
	%	45,2%	35,4%	36,1%	43,6%	32,4%	43,9%	37,1%	62,5%			
Dažnai	N	6	31	36	12	7	17	11	3			
	%	19,4%	31,3%	33,3%	21,8%	9,5%	13,8%	17,7%	37,5%			

3.13 priedas. Užsakau naujienas el. paštu (angl. *Alerts*)

Paieškos įrankiai		2010–2011	2014–2015	Ne	Nepamenu	χ2	df	p
Nenaudoju	N	17	76	162	19	8,313	6	0,216
	%	43,6%	52,8%	50,3%	34,5%			
Kartais	N	16	46	100	26			
	%	41,0%	31,9%	31,1%	47,3%			
Dažnai	N	6	22	60	10			
	%	15,4%	15,3%	18,6%	18,2%			

3.14 priedas. Užsakau naujienas naudodamasis (-si) RSS technologiją

Paieškos įrankiai		2010–11	2014–15	Ne	Nepamenu	χ2	df	p
Nenaudoju	N	29	121	281	50	7,538	6	0,274
	%	74,4%	84,0%	87,3%	90,9%			
Kartais	N	9	18	35	4			
	%	23,1%	12,5%	10,9%	7,3%			
Dažnai	N	1	5	6	1			
	%	2,6%	3,5%	1,9%	1,8%			

3.15 priedas. Peržiūriu prenumeruojamus savo srities mokslinius žurnalus

Paieškos įrankiai		2010–2011	2014–2015	Ne	Nepamenu	χ2	df	p
Nenaudoju	N	5	24	47	4	5,994	6	0,424
	%	12,8%	16,7%	14,6%	7,3%			
Kartais	N	17	59	137	19			
	%	43,6%	41,0%	42,5%	34,5%			
Dažnai	N	17	61	138	32			
	%	43,6%	42,4%	42,9%	58,2%			

3.16 priedas. Seku mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (pvz., *ResearchGate, Reseacher ID, Academia.edu*)

Paieškos įrankiai		2010–11	2014–15	Ne	Nepamenu	χ2	df	p
Nenaudoju	N	8	35	77	13	0,499	6	0,998
	%	20,5%	24,3%	23,9%	23,6%			
Kartais	N	17	58	136	24			
	%	43,6%	40,3%	42,2%	43,6%			
Dažnai	N	14	51	109	18			
	%	35,9%	35,4%	33,9%	32,7%			

3.17 priedas. Bendrauju su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu

Paieškos įrankiai		2010–2011	2014–2015	Ne	Nepamenu	χ2	df	p
Nenaudoju	N	6	31	56	8	4,395	6	0,623
	%	15,4%	21,5%	17,4%	14,5%			
Kartais	N	17	69	168	26			
	%	43,6%	47,9%	52,2%	47,3%			
Dažnai	N	16	44	98	21			
	%	41,0%	30,6%	30,4%	38,2%			

3.18 priedas. Gaunu informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos

Paieškos įrankiai		2010–11	2014–15	Ne	Nepamenu	χ2	df	p
Nenaudoju	N	8	47	151	13	34,388	6	0,000
	%	20,5%	32,6%	46,9%	23,6%			
Kartais	N	19	50	124	25			
	%	48,7%	34,7%	38,5%	45,5%			
Dažnai	N	12	47	47	17			
	%	30,8%	32,6%	14,6%	30,9%			

3.19 priedas. Užsakau naujienas el. paštu (angl. *Alerts*)

Paieškos įrankiai		21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Nenaudoju	N	80	92	59	31	12	8,948	8	0,347
	%	51,0%	51,1%	49,2%	40,3%	46,2%			
Kartais	N	56	56	40	25	11			
	%	35,7%	31,1%	33,3%	32,5%	42,3%			
Dažnai	N	21	32	21	21	3			
	%	13,4%	17,8%	17,5%	27,3%	11,5%			

3.20 priedas. Užsakau naujienas naudodamasis (-si) RSS technologiją

Paieškos įrankiai		21-30	31-40	41-50	51-60	virš 60 metų	χ2	df	p
Nenaudoju	N	135	157	100	64	25	7,634	8	0,470
	%	86,0%	87,2%	83,3%	83,1%	96,2%			
Kartais	N	17	19	16	13	1			
	%	10,8%	10,6%	13,3%	16,9%	3,8%			
Dažnai	N	5	4	4	0	0			
	%	3,2%	2,2%	3,3%	0,0%	0,0%			

3.21 priedas. Peržiūriu prenumeruojamus savo srities mokslinius žurnalus

		21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Nenaudoju	N	35	24	15	3	3	34,427	8	0,000
	%	22,3%	13,3%	12,5%	3,9%	11,5%			
Kartais	N	67	87	48	24	6			
	%	42,7%	48,3%	40,0%	31,2%	23,1%			
Dažnai	N	55	69	57	50	17			
	%	35,0%	38,3%	47,5%	64,9%	65,4%			

3.22 priedas. Seku mokslininkų publikacijas virtualiuose akademiniuose socialiniuose tinkluose (pvz., *ResearchGate*)

Teiginiai		21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Nenaudoju	N	46	40	31	9	7	9,82	8	0,278
	%	29,3%	22,2%	25,8%	11,7%	26,9%			
Kartais	N	62	78	47	37	11			
	%	39,5%	43,3%	39,2%	48,1%	42,3%			
Dažnai	N	49	62	42	31	8			
	%	31,2%	34,4%	35,0%	40,3%	30,8%			

3.23 priedas. Bendrauju su kitais mokslininkais tiesiogiai arba el. paštu

Teiginiai		21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Nenaudoju	N	47	30	16	4	4	31,875	8	0,000
	%	29,9%	16,7%	13,3%	5,2%	15,4%			
Kartais	N	73	98	57	41	11			
	%	46,5%	54,4%	47,5%	53,2%	42,3%			
Dažnai	N	37	52	47	32	11			
	%	23,6%	28,9%	39,2%	41,6%	42,3%			

3.24 priedas. Gaunu informaciją apie naujausius savo srities informacijos šaltinius iš bibliotekos

Teiginiai		21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Nenaudoju	N	74	86	40	12	7	48,63	8	0,000
	%	47,1%	47,8%	33,3%	15,6%	26,9%			
Kartais	N	65	64	42	34	13			
	%	41,4%	35,6%	35,0%	44,2%	50,0%			
Dažnai	N	18	30	38	31	6			
	%	11,5%	16,7%	31,7%	40,3%	23,1%			

4 priedas. Naudojami informacijos paieškos įrankiai

4.1 priedas. Bibliotekų katalogai

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	35	2	16	13	25	21	79,010[a]	10	0,000
	%	32,7%	3,5%	37,2%	7,2%	25,8%	27,6%			
Kartais	N	50	23	20	69	46	29			
	%	46,7%	40,4%	46,5%	38,3%	47,4%	38,2%			
Dažnai	N	22	32	7	98	26	26			
	%	20,6%	56,1%	16,3%	54,4%	26,8%	34,2%			

4.2 priedas. Lietuvos akademinės duomenų bazės (pvz., PDB, LitETD, Lituanistika, eLABa, LIDA)

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humani-tariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	46	9	26	21	33	24	94,946	10	0,000
	%	43,0%	15,8%	60,5%	11,7%	34,0%	31,6%			
Kartais	N	39	21	14	74	51	34			
	%	36,4%	36,8%	32,6%	41,1%	52,6%	44,7%			
Dažnai	N	22	27	3	85	13	18			
	%	20,6%	47,4%	7,0%	47,2%	13,4%	23,7%			

4.3 priedas. Užsienio leidėjų duomenų bazės (pvz., ScienceDirect, Emerald, IEEE ir kt.

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	7	14	5	12	7	6	39,917	10	0,000
	%	6,5%	24,6%	11,6%	6,7%	7,2%	7,9%			
Kartais	N	26	24	5	38	25	20			
	%	24,3%	42,1%	11,6%	21,1%	25,8%	26,3%			
Dažnai	N	74	19	33	130	65	50			
	%	69,2%	33,3%	76,7%	72,2%	67,0%	65,8%			

4.4 priedas. Specializuotas paieškos sistemas (pvz., Google Scholar, Google Books

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	10	3	5	4	12	3	13,169	10	0,214
	%	9,3%	5,3%	11,6%	2,2%	12,4%	3,9%			
Kartais	N	24	18	10	45	34	28			
	%	22,4%	31,6%	23,3%	25,0%	35,1%	36,8%			
Dažnai	N	73	36	28	131	51	45			
	%	68,2%	63,2%	65,1%	72,8%	52,6%	59,2%			

4.5 priedas. Mokslinės informacijos paieškos sistemas

Paieškos įrankiai		Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Nenaudoju	N	4	35	21	72	53	32	143,491	10	0,000
	%	3,7%	61,4%	48,8%	40,0%	54,6%	42,1%			
Kartais	N	24	20	9	63	31	15			
	%	22,4%	35,1%	20,9%	35,0%	32,0%	19,7%			
Dažnai	N	79	2	13	45	13	29			
	%	73,8%	3,5%	30,2%	25,0%	13,4%	38,2%			

4.6 priedas. Naudojami informacijos paieškos įrankiai pagal pareigas ar studijų lygį

Paieškos įrankiai	Teiginiai	A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	χ2	df	p
Bibliotekų katalogus	Nenaudoju	29,0%	11,1%	13,9%	20,0%	44,6%	22,8%	6,5%	12,5%	54,063	14	0,000
	Kartais	25,8%	41,4%	44,4%	52,7%	35,1%	40,7%	48,4%	62,5%			
	Dažnai	45,2%	47,5%	41,7%	27,3%	20,3%	36,6%	45,2%	25,0%			
Lietuvos akademines duomenų bazes	Nenaudoju	25,8%	19,2%	25,0%	29,1%	44,6%	29,3%	27,4%	37,5%	27,699	14	0,016
	Kartais	41,9%	40,4%	49,1%	40,0%	43,2%	39,0%	38,7%	12,5%			
	Dažnai	32,3%	40,4%	25,9%	30,9%	12,2%	31,7%	33,9%	50,0%			
Užsienio leidėjų duomenų bazes	Nenaudoju	16,1%	10,1%	7,4%	0,0%	9,5%	7,3%	16,1%	25,0%	30,949	14	0,006
	Kartais	35,5%	32,3%	19,4%	23,6%	27,0%	16,3%	30,6%	25,0%			
	Dažnai	48,4%	57,6%	73,1%	76,4%	63,5%	76,4%	53,2%	50,0%			
Universalias paieškos sistemas (pvz., Google)	Nenaudoju	0,0%	3,0%	,9%	3,6%	2,7%	1,6%	3,2%	0,0%	7,471	14	0,915
	Kartais	25,8%	16,2%	23,1%	14,5%	18,9%	23,6%	22,6%	12,5%			
	Dažnai	74,2%	80,8%	75,9%	81,8%	78,4%	74,8%	74,2%	87,5%			
Specializuotas paieškos sistemas	Nenaudoju	6,5%	4,0%	5,6%	7,3%	9,5%	4,1%	14,5%	0,0%	26,321	14	0,024
	Kartais	29,0%	28,3%	38,0%	36,4%	28,4%	17,1%	25,8%	37,5%			
	Dažnai	64,5%	67,7%	56,5%	56,4%	62,2%	78,9%	59,7%	62,5%			
Mokslinės informacijos paieškos sistemas	Nenaudoju	35,5%	32,3%	45,4%	34,5%	31,1%	35,0%	58,1%	50,0%	27,61	14	0,016
	Kartais	22,6%	37,4%	31,5%	32,7%	28,4%	24,4%	22,6%	12,5%			
	Dažnai	41,9%	30,3%	23,1%	32,7%	40,5%	40,7%	19,4%	37,5%			

4.7 priedas. Naudojami informacijos paieškos įrankiai pagal lankymą mokymuose

Paieškos įrankiai	Teiginiai	2010–11	2014–15	Ne	Nepamenu	χ2	df	p
Bibliotekų katalogus	Nenaudoju	7,7%	11,8%	23,6%	29,1%	35,098	6	0,000
	Kartais	48,7%	32,6%	46,3%	40,0%			
	Dažnai	43,6%	55,6%	30,1%	30,9%			
Lietuvos akademines duomenų bazes	Nenaudoju	12,8%	11,1%	37,3%	32,7%	58,152	6	0,000
	Kartais	46,2%	40,3%	42,9%	34,5%			
	Dažnai	41,0%	48,6%	19,9%	32,7%			
Užsienio leidėjų duomenų bazes	Nenaudoju	0,0%	5,6%	11,5%	10,9%	9,136	6	0,166
	Kartais	23,1%	27,1%	23,6%	25,5%			
	Dažnai	76,9%	67,4%	64,9%	63,6%			
Universalias paieškos sistemas (pvz., Google)	Nenaudoju	0,0%	2,1%	2,2%	3,6%	12,912	6	0,044
	Kartais	5,1%	26,4%	18,6%	27,3%			
	Dažnai	94,9%	71,5%	79,2%	69,1%			
Specializuotas paieškos sistemas	Nenaudoju	0,0%	4,2%	8,4%	7,3%	11,76	6	0,068
	Kartais	17,9%	29,9%	27,3%	38,2%			
	Dažnai	82,1%	66,0%	64,3%	54,5%			
Mokslinės informacijos paieškos sistemas	Nenaudoju	38,5%	42,4%	38,5%	30,9%	8,72	6	0,190
	Kartais	35,9%	31,9%	25,5%	36,4%			
	Dažnai	25,6%	25,7%	36,0%	32,7%			

4.8 priedas. Naudojami informacijos paieškos įrankiai pagal amžių

Paieškos įrankiai	Teiginiai	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Bibliotekų katalogus	Nenaudoju	21,0%	22,8%	17,5%	14,3%	23,1%	5,384	8	0,716
	Kartais	38,9%	42,8%	42,5%	45,5%	50,0%			
	Dažnai	40,1%	34,4%	40,0%	40,3%	26,9%			
Lietuvos akademines duomenų bazes	Nenaudoju	31,8%	30,0%	21,7%	26,0%	34,6%	6,091	8	0,637
	Kartais	36,9%	42,8%	44,2%	44,2%	42,3%			
	Dažnai	31,2%	27,2%	34,2%	29,9%	23,1%			
Užsienio leidėjų duomenų bazes	Nenaudoju	8,9%	10,0%	6,7%	11,7%	7,7%	6,807	8	0,558
	Kartais	20,4%	22,2%	29,2%	29,9%	30,8%			
	Dažnai	70,7%	67,8%	64,2%	58,4%	61,5%			
Universalias paieškos sistemas (pvz., Google)	Nenaudoju	1,9%	2,2%	1,7%	3,9%	0,0%	3,517	8	0,898
	Kartais	21,0%	19,4%	20,0%	24,7%	15,4%			
	Dažnai	77,1%	78,3%	78,3%	71,4%	84,6%			
Specializuotas paieškos sistemas	Nenaudoju	7,0%	6,1%	5,8%	7,8%	7,7%	14,966	8	0,060
	Kartais	23,6%	23,3%	30,8%	42,9%	38,5%			
	Dažnai	69,4%	70,6%	63,3%	49,4%	53,8%			
Mokslinės informacijos paieškos sistemas	Nenaudoju	42,0%	40,6%	33,3%	35,1%	42,3%	14,949	8	0,060
	Kartais	26,8%	22,2%	36,7%	40,3%	19,2%			
	Dažnai	31,2%	37,2%	30,0%	24,7%	38,5%			

5 priedas. Visateksčių dokumentų gavimo būdai pagal mokslo sritis

5.1 priedas. Visateksčių dokumentų gavimo būdai pagal mokslo sritis

Visateksčių dokumentų gavimo būdai	B	H	F	S	T	M	χ2	df	p
Naudoju universalias paieškos sistemas (pvz., Google)	90,7%	91,2%	79,1%	83,3%	93,8%	84,2%	11,296	5	0,046
Naudoju specializuotas informacijos paieškos sistemas (pvz., Google Scholar)	71,0%	71,9%	62,8%	83,9%	60,8%	75,0%	20,946	5	0,001
Naudoju mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., PubMed, BASE, Worldwidescience)	84,1%	15,8%	34,9%	38,9%	17,5%	47,4%	120,059	5	0,000
Naudoju atvirosios prieigos išteklius (pvz., DOAJ, OpenDOAR, ROAR, RePEc, arXiv, CiteSeer)	27,1%	26,3%	46,5%	47,8%	21,6%	38,2%	27,797	5	0,000
Prenumeruojamose duomenų bazėse	57,9%	57,9%	79,1%	83,3%	74,2%	77,6%	30,501	5	0,000
Kreipiuosi į bibliotekos darbuotojus	30,8%	40,4%	20,9%	36,7%	28,9%	23,7%	8,988	5	0,110
Naudojuosi tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis	12,1%	26,3%	14,0%	20,6%	14,4%	13,2%	8,447	5	0,133
Kolegų prašau atsiųsti visateksčių dokumentų kopijas	55,1%	52,6%	55,8%	33,9%	53,6%	57,9%	22,273	5	0,000
Nežinau, kaip gauti visatekstį dokumentą	3,7%	7,0%	4,7%	2,8%	6,2%	3,9%	3,002	5	0,700

5.2 priedas. Visateksčių dokumentų gavimo būdai pagal pareigas ir studijų lygį

Visateksčių dokumentų gavimo būdai	A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	χ2	df	p
Naudoju universalias paieškos sistemas	80,6%	88,9%	88,9%	83,6%	87,8%	86,2%	90,3%	75,0%	4,081[a]	7	0,770
Naudoju specializuotas informacijos paieškos sistemas	61,3%	72,7%	73,1%	65,5%	73,0%	82,1%	71,0%	75,0%	9,120[a]	7	0,244
Naudoju mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., PubMed)	45,2%	42,4%	35,2%	45,5%	55,4%	46,3%	29,0%	25,0%	14,05	7	0,050
Naudoju atvirosios prieigos išteklius (pvz., DOAJ)	19,4%	40,4%	35,2%	47,3%	41,9%	36,6%	21,0%	12,5%	16,796	7	0,019
Prenumeruojamose duomenų bazėse	74,2%	77,8%	82,4%	72,7%	62,2%	74,8%	61,3%	62,5%	15,457	7	0,031
Kreipiuosi į bibliotekos darbuotojus	25,8%	29,3%	34,3%	29,1%	27,0%	28,5%	40,3%	87,5%	16,264	7	0,023
Naudojuosi tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis	19,4%	23,2%	12,0%	12,7%	14,9%	18,7%	16,1%	25,0%	6,341[a]	7	0,501
Kolegų prašau atsiųsti visateksčių dokumentų kopijas	48,4%	39,4%	39,8%	63,6%	64,9%	51,2%	37,1%	50,0%	23,117	7	0,002
Nežinau, kaip gauti visatekstį dokumentą	0,0%	5,1%	1,9%	3,6%	5,4%	4,1%	9,7%	0,0%	8,138[a]	7	0,321

5.3 priedas. Visateksčių dokumentų gavimo būdai pagal dalyvavimą mokymuose

Visateksčių dokumentų gavimo būdai	2010–2011	2014–2015	Ne	Nepamenu	χ2	df	p
Naudoju universalias paieškos sistemas (pvz., Google)	89,7%	84,7%	89,8%	76,4%	8,648	3	0,034
Naudoju specializuotas informacijos paieškos sistemas (pvz., Google Scholar)	79,5%	79,2%	71,1%	67,3%	5,108	3	0,164
Naudoju mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., PubMed, BASE, Worldwidescience)	46,2%	36,1%	45,0%	40,0%	3,600	3	0,308
Naudoju atvirosios prieigos išteklius (pvz., DOAJ, OpenDOAR, ROAR, RePEc, arXiv, CiteSeer)	43,6%	43,1%	33,2%	25,5%	7,821	3	0,050
Prenumeruojamose duomenų bazėse	76,9%	79,9%	69,9%	72,7%	5,354	3	0,148
Kreipiuosi į bibliotekos darbuotojus	35,9%	37,5%	27,3%	38,2%	6,471	3	0,091
Naudojuosi tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis	12,8%	19,4%	15,8%	20,0%	1,754	3	0,625
Kolegų prašau atsiųsti visateksčių dokumentų kopijas	43,6%	38,9%	51,9%	54,5%	7,950	3	0,047
Nežinau, kaip gauti visatekstį dokumentą	5,1%	2,8%	4,7%	5,5%	1,158	3	0,763

5.4 priedas. Visateksčių dokumentų gavimo būdai pagal amžių

Visateksčių dokumentų gavimo būdai	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Naudoju universalias paieškos sistemas	88,5%	88,9%	82,5%	85,7%	92,3%	3,829	4	0,430
Naudoju specializuotas informacijos paieškos sistemas	73,9%	77,2%	73,3%	67,5%	61,5%	4,597	4	0,331
Naudoju mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., *PubMed*)	40,1%	42,2%	46,7%	39,0%	46,2%	1,751	4	0,781
Naudoju atvirosios prieigos išteklius (pvz., *DOAJ*)	29,9%	35,6%	44,2%	35,1%	34,6%	6,047	4	0,196
Prenumeruojamose duomenų bazėse	68,8%	73,3%	81,7%	67,5%	76,9%	7,390	4	0,117
Kreipiuosi į bibliotekos darbuotojus	27,4%	23,9%	35,8%	50,6%	34,6%	20,269	4	0,000
Naudojuosi tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis	15,3%	15,6%	16,7%	19,5%	30,8%	4,438	4	0,350
Kolegų prašau atsiųsti visateksčių dokumentų kopijas	47,1%	48,9%	45,8%	49,4%	57,7%	1,354	4	0,852
Nežinau, kaip gauti visatekstį dokumentą	5,7%	3,9%	1,7%	7,8%	0,0%	6,349	4	0,175

5.5 priedas. Visateksčių dokumentų gavimo būdai pagal lytį

Visateksčių dokumentų gavimo būdai	Moteris	Vyras	χ2	df	p
Naudoju universalias paieškos sistemas (pvz., *Google*)	86,0%	89,1%	1,090	1	0,296
Naudoju specializuotas informacijos paieškos sistemas (pvz., *Google Scholar*)	78,8%	63,9%	14,700	1	0,000
Naudoju mokslinės informacijos paieškos sistemas (pvz., *PubMed, BASE, Worldwidescience*)	42,2%	42,6%	0,008	1	0,928
Naudoju atvirosios prieigos išteklius (pvz., *DOAJ, OpenDOAR, ROAR, RePEc, arXiv, CiteSeer*)	38,3%	31,2%	2,819	1	0,093
Prenumeruojamose duomenų bazėse	74,0%	71,8%	0,330	1	0,565
Kreipiuosi į bibliotekos darbuotojus	35,8%	24,3%	7,896	1	0,005
Naudojuosi tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis	16,5%	17,8%	0,165	1	0,685
Kolegų prašau atsiųsti visateksčių dokumentų kopijas	40,8%	61,4%	21,957	1	0,000
Nežinau, kaip gauti visatekstį dokumentą	3,4%	5,9%	2,110	1	0,146

6 priedas. Naudojimosi informacijos ištekliais dažnumas

6.1 priedas. Naudojimosi informacijos ištekliais dažnumas pagal mokslo sritis

Informacijos išteklius	Teiginiai	Biome-dicinos mokslai	Humanita-riniai mokslai	Fiziniai moksliai	Socialiniai mokslai	Techno-logijos mokslai	Multidis-ciplininiai tyrimai	$\chi 2$	df	p
Internete laisvai prieina-muose ištekliuose	Nesinaudoju	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	35,814	15	0,002
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%	2,1%	0,0%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	2,8%	3,5%	4,7%	2,8%	8,2%	2,6%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	16,8%	15,8%	20,9%	36,1%	24,7%	17,1%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	80,4%	78,9%	74,4%	61,1%	64,9%	80,3%			
Institucijos prenume-ruojamose duomenų bazėse	Nesinaudoju	3,7%	7,0%	9,3%	1,7%	7,2%	2,6%	52,905	20	0,000
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	5,6%	8,8%	0,0%	5,0%	4,1%	1,3%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	12,1%	31,6%	4,7%	13,9%	18,6%	17,1%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	24,3%	29,8%	30,2%	43,9%	38,1%	35,5%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	54,2%	22,8%	55,8%	35,6%	32,0%	43,4%			
Atvirosios prieigos ištekliuose	Nesinaudoju	7,5%	8,8%	7,0%	4,4%	3,1%	5,3%	25,311	20	0,190
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	1,9%	5,3%	0,0%	1,7%	6,2%	3,9%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	12,1%	15,8%	14,0%	13,3%	16,5%	15,8%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	25,2%	40,4%	32,6%	40,6%	41,2%	31,6%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	53,3%	29,8%	46,5%	40,0%	33,0%	43,4%			

6.2 priedas. Naudojimosi informacijos ištekliais dažnumas pagal pareigas ir studijų lygį

Informacijos išteklius	Teiginiai	A	L	D	P	MD	Dok	M	Kiti	$\chi 2$	df	p
Internete laisvai prieinamuose ištekliuose	Nesinaudoju	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	24,002	21	0,293
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	0,0%	5,1%	6,5%	1,8%	2,7%	2,4%	6,5%	0,0%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	25,8%	29,3%	24,1%	30,9%	13,5%	23,6%	29,0%	12,5%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	74,2%	63,6%	69,4%	67,3%	83,8%	74,0%	62,9%	87,5%			
Institucijos prenumeruojamose duomenų bazėse	Nesinaudoju	0,0%	4,0%	6,5%	1,8%	10,8%	2,4%	1,6%	0,0%	59,781	28	0,000
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	0,0%	5,1%	3,7%	5,5%	4,1%	3,3%	9,7%	0,0%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	25,8%	16,2%	13,0%	16,4%	14,9%	11,4%	24,2%	25,0%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	32,3%	49,5%	34,3%	40,0%	14,9%	33,3%	40,3%	50,0%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	41,9%	25,3%	42,6%	36,4%	55,4%	49,6%	24,2%	25,0%			
Atvirosios prieigos ištekliuose	Nesinaudoju	6,5%	5,1%	5,6%	1,8%	6,8%	6,5%	4,8%	12,5%	29,750	28	0,375
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	0,0%	4,0%	3,7%	5,5%	4,1%	1,6%	1,6%	0,0%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	9,7%	12,1%	18,5%	16,4%	13,5%	13,8%	14,5%	0,0%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	41,9%	37,4%	42,6%	25,5%	20,3%	37,4%	40,3%	62,5%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	41,9%	41,4%	29,6%	50,9%	55,4%	40,7%	38,7%	25,0%			

6.3 priedas. Naudojimosi informacijos ištekliais dažnumas pagal dalyvavimą mokymuose

Informacijos išteklius	Teiginiai	2010–2011 m.	2014–2015 m.	Ne	Nepamenu	$\chi 2$	df	p
Internete laisvai prieinamuose ištekliuose	Nesinaudoju	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,906	9	0,358
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	0,0%	1,4%	0,0%	1,8%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	0,0%	4,2%	4,0%	5,5%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	23,1%	26,4%	25,5%	16,4%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	76,9%	68,1%	70,5%	76,4%			
Institucijos prenumeruojamose duomenų bazėse	Nesinaudoju	2,6%	1,4%	6,5%	0,0%	18,543	12	0,100
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	5,1%	1,4%	5,9%	3,6%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	12,8%	18,8%	14,3%	20,0%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	46,2%	38,2%	32,9%	36,4%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	33,3%	40,3%	40,4%	40,0%			
Atvirosios prieigos ištekliuose	Nesinaudoju	2,6%	2,8%	7,8%	1,8%	13,788	12	0,314
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	0,0%	3,5%	3,4%	1,8%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	10,3%	15,3%	13,0%	21,8%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	38,5%	40,3%	33,9%	34,5%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	48,7%	38,2%	41,9%	40,0%			

6.4 priedas. Naudojimosi informacijos ištekliais dažnumas pagal amžių

Informacijos išteklius	Teiginiai	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	$\chi 2$	df	p
Internete laisvai prieinamuose ištekliuose	Nesinaudoju	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	8,832[a]	12	0,717
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	,6%	0,0%	,8%	1,3%	0,0%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	4,5%	2,2%	5,0%	5,2%	3,8%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	25,5%	22,8%	28,3%	26,0%	11,5%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	109	135	79	52	22			
Institucijos prenumeruojamose duomenų bazėse	Nesinaudoju	1,9%	6,1%	3,3%	6,5%	3,8%	15,834[a]	16	0,465
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	3,2%	5,0%	5,0%	3,9%	7,7%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	17,2%	16,7%	10,8%	22,1%	7,7%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	34,4%	34,4%	41,7%	33,8%	26,9%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	43,3%	37,8%	39,2%	33,8%	53,8%			
Atvirosios prieigos ištekliuose	Nesinaudoju	5,7%	7,2%	2,5%	6,5%	3,8%	11,873[a]	16	0,753
	Rečiau kaip kartą per pusmetį	1,3%	3,3%	5,8%	2,6%	0,0%			
	Rečiau kaip kartą per mėnesį	15,3%	14,4%	14,2%	13,0%	11,5%			
	Kartą per mėnesį ar dažniau	35,7%	36,7%	36,7%	36,4%	26,9%			
	Kartą per savaitę ar dažniau	42,0%	38,3%	40,8%	41,6%	57,7%			

7 priedas. Duomenų bazių poreikio pasiskirstymas pagal mokslo sritis

Duomenų bazės pavadinimas	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Menai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Academic Search Complete (per EBSCO Publishing)	41	31,1	48	69,6	20	25,0	9	45,0	175	81,8	40	29,6
AccessEngineering from McGrawHill	2	1,5	1	1,4	0	0,0	0	0,0	1	0,5	15	11,1
Access Medicine	24	18,2	1	1,4	1	1,3	0	0,0	11	5,1	2	1,5
Access Pharmacy	6	4,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
ACM Digital Library	7	5,3	3	4,3	12	15,0	1	5,0	5	2,3	12	8,9
ACS (American Chemical Society)	16	12,1	0	0,0	26	32,5	0	0,0	0	0,0	15	11,1
American Institute of Physics	6	4,5	0	0,0	20	25,0	1	5,0	1	0,5	21	15,6
American Physical Society	8	6,1	3	4,3	22	27,5	0	0,0	8	3,7	18	13,3
American Society of Civil Engineers	2	1,5	1	1,4	2	2,5	0	0,0	2	0,9	12	8,9
Annual Reviews	36	27,3	2	2,9	19	23,8	0	0,0	31	14,5	13	9,6
Art and Architecture Complete (per EBSCO Publishing)	1	0,8	15	21,7	0	0,0	8	40,0	11	5,1	5	3,7
Atla Religion database with Atla Serials (per EBSCO Publishing)	0	0,0	4	5,8	0	0,0	0	0,0	1	0,5	0	0,0
Berg Fashion Library	0	0,0	3	4,3	0	0,0	2	10,0	2	0,9	0	0,0
Biomedical and Life Sciences Collection	37	28,0	1	1,4	5	6,3	0	0,0	15	7,0	6	4,4
BMJ Clinical Evidence ir BMJ Journals	36	27,3	0	0,0	2	2,5	0	0,0	9	4,2	4	3,0
Business Source Complete (per EBSCO Publishing)	0	0,0	5	7,2	1	1,3	0	0,0	58	27,1	8	5,9
Cambridge Journals Online	37	28,0	36	52,2	26	32,5	8	40,0	97	45,3	21	15,6
Clinical Key	11	8,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,5	0	0,0
Cochrane Library	27	20,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,9	0	0,0
Credo Online Reference Service	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,7
Description of Fungi and Bacteria	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,7
eBooks on EBSCOhost	21	15,9	27	39,1	11	13,8	3	15,0	122	57,0	25	18,5
eBooks on ScienceDirect	49	37,1	17	24,6	34	42,5	1	5,0	106	49,5	54	40,0
EBRARY	10	7,6	16	23,2	4	5,0	1	5,0	54	25,2	10	7,4
EconLit with Full Text (per EBSCO Publishing)	2	1,5	3	4,3	2	2,5	0	0,0	28	13,1	6	4,4
EDP Sciences	1	0,8	0	0,0	2	2,5	0	0,0	4	1,9	2	1,5
Education Research Complete (per EBSCO Publishing)	12	9,1	14	20,3	2	2,5	2	10,0	88	41,1	7	5,2
Emerald Engineering eJournals Collection	2	1,5	0	0,0	3	3,8	0	0,0	20	9,3	29	21,5
Emerald Management	3	2,3	5	7,2	0	0,0	1	5,0	71	33,2	9	6,7

Duomenų bazės pavadinimas	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Menai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
eJournals Collection												
Environment Complete (per EBSCO Publishing)	7	5,3	1	1,4	4	5,0	0	0,0	17	7,9	5	3,7
Factiva	0	0,0	1	1,4	0	0,0	0	0,0	2	0,9	0	0,0
Humanities International Complete (per EBSCO Publishing)	2	1,5	23	33,3	0	0,0	2	10,0	25	11,7	3	2,2
IEEE/IET Electronic Library	8	6,1	1	1,4	29	36,3	0	0,0	8	3,7	53	39,3
InformaHealthcare	3	2,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	1,4	0	0,0
IOP (Institute of Physics Publishing) Science EXTRA	1	0,8	0	0,0	19	23,8	0	0,0	0	0,0	17	12,6
JSTOR Collections	18	13,6	29	42,0	7	8,8	6	30,0	63	29,4	3	2,2
Kluwer Law Online	5	3,8	1	1,4	2	2,5	0	0,0	12	5,6	1	0,7
Legal Source (per EBSCO Publishing)	0	0,0	2	2,9	1	1,3	0	0,0	13	6,1	1	0,7
Lippincott Williams & Wilkins Custom (LWW)	13	9,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,5	0	0,0
Literary Reference Center (per EBSCO Publishing)	1	0,8	7	10,1	0	0,0	0	0,0	6	2,8	0	0,0
Morgan & Claypool	0	0,0	0	0,0	1	1,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Natural Medicine Comprehensive Database	5	3,8	0	0,0	2	2,5	0	0,0	3	1,4	1	0,7
Nature Publishing	33	25,0	1	1,4	26	32,5	0	0,0	2	0,9	15	11,1
Naxos Music Library	0	0,0	3	4,3	0	0,0	1	5,0	1	0,5	0	0,0
Nutrition and Food Science Database	8	6,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	1,4	1	0,7
OECD iLibrary	1	0,8	3	4,3	0	0,0	1	5,0	28	13,1	4	3,0
Oxford Handbooks Online	17	12,9	18	26,1	11	13,8	2	10,0	52	24,3	17	12,6
Oxford Journals Online	52	39,4	28	40,6	25	31,3	8	40,0	104	48,6	29	21,5
Oxford Medicine Online	22	16,7	2	2,9	4	5,0	0	0,0	9	4,2	5	3,7
PASSPORT (Euromonitor)	0	0,0	1	1,4	0	0,0	0	0,0	6	2,8	0	0,0
Project Muse	0	0,0	11	15,9	0	0,0	2	10,0	11	5,1	2	1,5
PsycARTICLES (per EBSCO Publishing)	1	0,8	3	4,3	0	0,0	0	0,0	28	13,1	0	0,0
Reaxys	2	1,5	0	0,0	7	8,8	0	0,0	0	0,0	1	0,7
RSC Journals	5	3,8	0	0,0	13	16,3	0	0,0	2	0,9	8	5,9
SAGE Journals Online	15	11,4	28	40,6	12	15,0	5	25,0	127	59,3	16	11,9
SAGE Research Methods	5	3,8	8	11,6	2	2,5	1	5,0	54	25,2	3	2,2
Science Direct	100	75,8	14	20,3	68	85,0	1	5,0	106	49,5	92	68,1
Science	46	34,8	2	2,9	21	26,3	1	5,0	13	6,1	21	15,6
SciFinder	12	9,1	0	0,0	15	18,8	0	0,0	1	0,5	9	6,7
SocINDEX with full-text (per EBSCO Publishing)	5	3,8	7	10,1	1	1,3	0	0,0	54	25,2	2	1,5
SPIE Digital Library	0	0,0	0	0,0	6	7,5	0	0,0	1	0,5	8	5,9
SPIE eBooks	1	0,8	2	2,9	5	6,3	0	0,0	2	0,9	4	3,0
SpringerLINK	94	71,2	12	17,4	58	72,5	2	10,0	91	42,5	77	57,0
SpringerLINK E-Books	44	33,3	11	15,9	33	41,3	2	10,0	61	28,5	55	40,7
STAT!Ref	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,9	1	0,7

Duomenų bazės pavadinimas	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Menai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Taylor & Francis	51	38,6	18	26,1	28	35,0	5	25,0	98	45,8	53	39,3
UpToDate	14	10,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,9	1	0,7
Web of Science, Journal Citation Reports ir Conference Proceedings	59	44,7	6	8,7	47	58,8	4	20,0	56	26,2	58	43,0
Wiley Online Library	77	58,3	16	23,2	48	60,0	2	10,0	96	44,9	51	37,8

8 priedas. Platforma naudojama prisijungimui ir paieškai prenumeruojamose duomenų bazėse

8.1 priedas. Platforma naudojama prisijungimui ir paieškai prenumeruojamose duomenų bazėse pagal mokslo sritis

Naudojama platforma prisijungimui ir paieškai	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai		Multidisciplininiai tyrimai		χ^2	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Tiesiog įvedus duomenų bazės adresą	68	63,6	21	36,8	31	72,1	85	47,2	60	61,9	37	48,7	22,949	5	0,000
Per paieškos sistemą (pvz., *Google, Google Scholar*)	89	83,2	33	57,9	31	72,1	116	64,4	70	72,2	51	67,1	15,939	5	0,007
Per bibliotekos tinklalapį	46	43,0	36	63,2	17	39,5	135	75,0	41	42,3	32	42,1	52,429	5	0,000
Per Lietuvos virtualią biblioteką (www.lvb.lt)	23	21,5	12	21,1	4	9,3	43	23,9	14	14,4	16	21,1	6,897	5	0,228
Per institucines virtualias bibliotekas	17	15,9	18	31,6	4	9,3	55	30,6	26	26,8	14	18,4	16,737	5	0,005
Per teminius bibliotekos puslapius (pvz., temos.ktu.edu)	5	4,7	3	5,3	1	2,3	18	10,0	8	8,2	5	6,6	5,223	5	0,389
Kt. parinktys	5	4,7	2	3,5	1	2,3	1	0,6	3	3,1	3	3,9	86,523	75	0,171

8.2 priedas. Platforma naudojama prisijungimui ir paieškai prenumeruojamose duomenų bazėse pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį

Naudojama platforma prisijungimui ir paieškai	A		L		D		P		MD		Dok		M		χ^2	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Tiesiog įvedus duomenų bazės adresą	10	32,2	54	54,5	58	53,7	32	58,2	49	66,2	68	55,3	28	45,2	13,652	7	0,058
Per paieškos sistemą (pvz., *Google, Google Scholar*)	21	67,7	69	69,7	62	57,4	44	80,0	63	85,1	87	70,7	40	64,5	21,192	7	0,003
Per bibliotekos tinklalapį	17	54,8	61	61,6	68	63,0	28	50,9	16	21,6	73	59,3	39	62,9	40,852	7	0,000
Per Lietuvos virtualią biblioteką (www.lvb.lt)	6	19,4	26	26,3	22	20,4	8	14,5	12	16,2	22	17,9	14	22,6	4,856	7	0,678
Per institucines virtualias bibliotekas	7	22,6	28	28,3	25	23,1	12	21,8	13	17,6	31	25,2	17	27,4	3,977	7	0,782
Per teminius bibliotekos puslapius (pvz., temos.ktu.edu)	2	6,5	8	8,1	10	9,3	4	7,3	2	2,7	5	4,1	8	12,9	8,289	7	0,308

8.3 priedas. Platforma naudojama prisijungimui ir paieškai prenumeruojamose duomenų bazėse pagal dalyvavimą mokymuose

Naudojama platforma prisijungimui ir paieškai	Dalyvavau mokymuose		Nedalyvavau mokymuose		Nepamenu		χ2	df	p
	N	%	N	%	N	%			
Tiesiog įvedus duomenų bazės adresą	91	49,7	188	58,4	23	41,8	7,121	2	0,028
Per paieškos sistemą (pvz., *Google*, *Google Scholar*)	115	62,8	235	73	40	72,7	5,949	2	0,051
Per bibliotekos tinklalapį	125	68,3	151	46,9	31	56,4	21,657	2	0,000
Per Lietuvos virtualią biblioteką (www.lvb.lt)	48	26,2	56	17,4	8	14,5	6,831	2	0,033
Per institucines virtualias bibliotekas	50	27,3	70	21,7	14	25,5	2,076	2	0,354
Per teminius bibliotekos puslapius (pvz., temos.ktu.edu)	14	7,7	23	7,1	3	5,5	0,307	2	0,858
Kt. parinktys	6	3,3	8	2,5	1	1,8	27,468	30	0,599

8.4 priedas. Platforma naudojama prisijungimui ir paieškai prenumeruojamose duomenų bazėse pagal amžių

Naudojama platforma prisijungimui ir paieškai	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Tiesiog įvedus duomenų bazės adresą	49,7%	55,0%	56,7%	57,1%	50,0%	2,067	4	0,723
Per paieškos sistemą (pvz., *Google*, *Google Scholar*)	63,7%	73,9%	64,2%	76,6%	80,8%	9,162	4	0,057
Per bibliotekos tinklalapį	54,1%	50,6%	63,3%	50,6%	61,5%	5,877	4	0,209
Per Lietuvos virtualią biblioteką (www.lvb.lt)	19,1%	19,4%	19,2%	23,4%	23,1%	0,867	4	0,929
Per institucines virtualias bibliotekas	24,8%	22,8%	25,0%	24,7%	19,2%	0,617	4	0,961
Per teminius bibliotekos puslapius (pvz., temos.ktu.edu)	3,8%	6,1%	8,3%	13,0%	11,5%	7,879	4	0,096

9 priedas. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas

9.1 priedas. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal mokslo sritis

Mokslo vertinimo rodikliai		Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai		Multidisciplininiai tyrimai		$\chi 2$	df	p
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Cituojamumo rodiklis (angl. *Impact Factor*)	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	1	0,9	8	14	1	2,3	14	7,8	11	11,3	4	5,3	108,548	10	0,000
	Nesinaudoju	12	11,2	39	68,4	10	23,3	84	46,7	21	21,6	19	25			
	Naudojuosi	94	87,9	10	17,5	32	74,4	82	45,6	65	67	53	69,7			
h indeksas (angl. *Hirsh Index*)	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	25	23,4	22	38,6	8	18,6	49	27,2	24	24,7	20	26,3	43,25	10	0,000
	Nesinaudoju	64	59,8	30	52,6	14	32,6	108	60	44	45,4	38	50			
	Naudojuosi	18	16,8	5	8,8	21	48,8	23	12,8	29	29,9	18	23,7			
Citavimų skaičius	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	3	2,8	6	10,5	2	4,7	11	6,1	13	13,4	3	3,9	35,298	10	0,000
	Nesinaudoju	41	38,3	35	61,4	11	25,6	84	46,7	43	44,3	26	34,2			
	Naudojuosi	63	58,9	16	28,1	30	69,8	85	47,2	41	42,3	47	61,8			
Dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliai	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	11	10,3	9	15,8	5	11,6	24	13,3	21	21,6	11	14,5	12,032	10	0,283
	Nesinaudoju	73	68,2	39	68,4	26	60,5	103	57,2	54	55,7	48	63,2			
	Naudojuosi	23	21,5	9	15,8	12	27,9	53	29,4	22	22,7	17	22,4			
Citavimo reitingai pagal mokslo kategorijas	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	12	11,2	9	15,8	7	16,3	27	15	23	23,7	15	19,7	12,995	10	0,224
	Nesinaudoju	66	61,7	41	71,9	28	65,1	115	63,9	51	52,6	42	55,3			
	Naudojuosi	29	27,1	7	12,3	8	18,6	38	21,1	23	23,7	19	25			

9.2 priedas. Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį

Mokslo vertinimo rodikliai		Asisten-tas		Lektorius		Docentas		Profesorius		Mokslo darbuotojas		Doktoran-tas		Magistran-tas		X^2	df	p
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Cituojamumo rodiklis (angl. *Impact Factor*)	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	1	3,2	9	9,1	2	1,9	0	0	2	2,7	3	2,4	20	32,3	109,563	14	0,000
	Nesinaudoju	10	32,3	37	37,4	33	30,6	12	21,8	16	21,6	45	36,6	29	46,8			
	Naudojuosi	20	64,5	53	53,5	73	67,6	43	78,2	56	75,7	75	61	13	21			
h indeksas (angl. *Hirsh Index)*	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	10	32,3	26	26,3	17	15,7	6	10,9	15	20,3	39	31,7	33	53,2	70,631	14	0,000
	Nesinaudoju	18	58,1	64	64,6	59	54,6	30	54,5	32	43,2	68	55,3	23	37,1			
	Naudojuosi	3	9,7	9	9,1	32	29,6	19	34,5	27	36,5	16	13	6	9,7			
Citavimų skaičius	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	1	3,2	7	7,1	2	1,9	1	1,8	2	2,7	8	6,5	16	25,8	60,739	14	0,000
	Nesinaudoju	16	51,6	47	47,5	47	43,5	17	30,9	27	36,5	51	41,5	31	50			
	Naudojuosi	14	45,2	45	45,5	59	54,6	37	67,3	45	60,8	64	52	15	24,2			
Dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliai	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	3	9,7	12	12,1	8	7,4	6	10,9	11	14,9	22	17,9	17	27,4	24,87	14	0,036
	Nesinaudoju	18	58,1	60	60,6	68	63	33	60	52	70,3	70	56,9	37	59,7			
	Naudojuosi	10	32,3	27	27,3	32	29,6	16	29,1	11	14,9	31	25,2	8	12,9			
Citavimo reitingai pagal mokslo kategorija	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	6	19,4	13	13,1	12	11,1	3	5,5	12	16,2	24	19,5	21	33,9	32,343	14	0,004
	Nesinaudoju	17	54,8	66	66,7	66	61,1	36	65,5	41	55,4	75	61	37	59,7			
	Naudojuosi	8	25,8	20	20,2	30	27,8	16	29,1	21	28,4	24	19,5	4	6,5			

9.3 priedas Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal dalyvavimą mokymuose

Mokslo vertinimo rodikliai		Dalyvavau mokymuose		Nedalyvavau mokymuose		Nepamenu		χ2	df	p
		N	%	N	%	N	%			
Cituojamumo rodiklis (angl. *Impact Factor*)	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	10	5,5	23	7,1	6	10,9	3,961	4	0,411
	Nesinaudoju	65	35,5	107	33,2	13	23,6			
	Naudojuosi	108	59	192	59,6	36	65,5			
h indeksas (angl. *Hirsh Index*)	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	43	23,5	91	28,3	14	25,5	3,337	4	0,503
	Nesinaudoju	104	56,8	168	52,2	26	47,3			
	Naudojuosi	36	19,7	63	19,6	15	27,3			
Citavimų skaičius	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	9	4,9	23	7,1	6	10,9	4,354	4	0,36
	Nesinaudoju	81	44,3	141	43,8	18	32,7			
	Naudojuosi	93	50,8	158	49,1	31	56,4			
Dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliai	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	23	12,6	49	15,2	9	16,4	1,686	4	0,793
	Nesinaudoju	118	64,5	191	59,3	34	61,8			
	Naudojuosi	42	23	82	25,5	12	21,8			
Citavimo reitingai pagal mokslo kategorijas	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	24	13,1	60	18,6	9	16,6	10,195	4	0,037
	Nesinaudoju	127	69,4	188	58,4	28	50,9			
	Naudojuosi	32	17,5	74	23	18	32,7			

9.4 priedas Mokslo vertinimo rodiklių naudojimas pagal amžiaus grupes

		21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Cituojamumo rodiklis (angl. *Impact Factor*)	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	10,8%	7,8%	1,7%	6,5%	3,8%	18,017	8	0,021
	Nesinaudoju	39,5%	28,3%	36,7%	28,6%	23,1%			
	Naudojuosi	49,7%	63,9%	61,7%	64,9%	73,1%			
h indeksas (angl. *Hirsh Index*)	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	35,0%	29,4%	20,0%	15,6%	15,4%	24,047	8	0,002
	Nesinaudoju	53,5%	47,8%	59,2%	54,5%	57,7%			
	Naudojuosi	11,5%	22,8%	20,8%	29,9%	26,9%			
Citavimų skaičius	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	12,1%	5,0%	3,3%	6,5%	3,8%	19,885	8	0,011
	Nesinaudoju	47,1%	39,4%	49,2%	32,5%	42,3%			
	Naudojuosi	40,8%	55,6%	47,5%	61,0%	53,8%			
Dažniausiai cituojamų autorių vertinimo rodikliai	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	20,4%	15,0%	9,2%	11,7%	7,7%	11,584	8	0,171
	Nesinaudoju	59,9%	58,9%	65,8%	58,4%	73,1%			
	Naudojuosi	19,7%	26,1%	25,0%	29,9%	19,2%			
Citavimo reitingai pagal mokslo kategorijas	Nežinau tokio (ių) rodiklio (ių)	22,3%	19,4%	9,2%	14,3%	3,8%	19,646	8	0,012
	Nesinaudoju	63,7%	57,8%	63,3%	61,0%	61,5%			
	Naudojuosi	14,0%	22,8%	27,5%	24,7%	34,6%			

10 priedas Tyrėjų žinios kitų autorių kūrinių naudojimo

10.1 priedas. Tyrėjų žinios apie kitų autorių kūrinių naudojimo pagal mokslo sritis

Teiginiai	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai		Multidisciplininiai tyrimai		χ^2	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Galima tik intranete	4	3,7	7	12,3	3	7	9	5	3	3,1	4	5,3	7,192	5	0,207
Galima internete	3	2,8	4	7	5	11,6	4	2,2	3	3,1	1	1,3	12,392	5	0,030
Negalima	90	84,1	40	70,2	33	76,7	148	82,2	74	76,3	59	77,6	6,170	5	0,290
Nežinau	21	19,6	9	15,8	7	16,3	25	13,9	19	19,6	17	22,4	3,661	5	0,599

10.2 priedas. Tyrėjų žinios kitų autorių kūrinių naudojimo pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį

Teiginiai	A		L		D		P		MD		Dok		M		χ^2	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Galima tik intranete	1	3,2	4	4	6	5,6	7	12,7	3	4,1	5	4,1	2	3,2	13,813	7	0,055
Galima internete	0	0	4	4	6	5,6	3	5,5	2	2,7	2	1,6	1	1,6	15,883	7	0,026
Negalima	22	71	78	78,8	81	75	41	74,5	63	85,1	109	88,6	47	75,8	20,307	7	0,005
Nežinau	9	29	18	18,2	19	17,6	9	16,4	13	17,6	14	11,4	14	22,6	7,546	7	0,374

10.3 priedas Tyrėjų žinios apie galimybę be autorių teisių turėtojo sutikimo viešai elektroninėje erdvėje skelbti straipsnių, konferencijų pranešimų, knygų ar jų ištraukų el. versijas pagal dalyvavimą mokymuose

Teiginiai	Dalyvavau mokymuose		Nedalyvavau mokymuose		Nepamenu		χ^2	df	p
	N	%	N	%	N	%			
Galima tik intranete	10	5,5	17	5,3	3	5,5	0,009	2	0,996
Galima internete	6	3,3	11	3,4	3	5,5	0,634	2	0,728
Negalima	155	84,7	247	76,7	42	76,4	4,854	2	0,088
Nežinau	23	12,6	65	20,2	10	18,2	4,71	2	0,095

10.4 priedas. Tyrėjų žinios apie kitų autorių kūrinių naudojimo pagal amžiaus grupes

Teiginiai		21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ^2	df	p
Galima tik intranete	N	5	8	5	9	3	10,139	4	0,038
	%	3,2%	4,4%	4,2%	11,7%	11,5%			
Galima internete	N	2	5	5	7	1	9,676	4	0,046
	%	1,3%	2,8%	4,2%	9,1%	3,8%			
Negalima	N	130	149	100	45	20	24,174	4	0,000
	%	82,8%	82,8%	83,3%	58,4%	76,9%			
Nežinau	N	28	29	18	18	5	2,668	4	0,615
	%	17,8%	16,1%	15,0%	23,4%	19,2%			

11 priedas. Tyrėjų žinios, ką su savo kūriniu gali daryti autorius

11.1 priedas. Tyrėjų žinios ką su savo kūriniu gali daryti autorius pagal mokslo sritis

	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai		Multidisciplininiai tyrimai		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Taip, nes tai jo parengtas kūrinys	10	9,3	6	10,5	4	9,3	8	4,4	7	7,2	5	6,6	13,402	15	0,571
Tik tuo atveju, jeigu leidžia leidėjas	76	71	31	54,4	28	65,1	122	67,8	57	58,8	47	61,8			
Ne	11	10,3	8	14	3	7	23	12,8	14	14,4	10	13,2			
Nežinau	10	9,3	12	21,1	8	18,6	27	15	19	19,6	14	18,4			

11.2 priedas. Tyrėjų žinios ką su savo kūriniu gali daryti autorius pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį

	A		L		D		P		MD		Dok		M		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Taip, nes tai jo parengtas kūrinys	3	9,7	6	6,1	8	7,4	5	9,1	4	5,4	6	4,9	6	9,7	19,108	21	0,578
Tik tuo atveju, jeigu leidžia leidėjas	18	58,1	61	61,6	68	63	34	61,8	54	73	87	70,7	34	54,8			
Ne	2	6,5	15	15,2	16	14,8	8	14,5	5	6,8	15	12,2	8	12,9			
Nežinau	8	25,8	17	17,2	16	14,8	8	14,5	11	14,9	15	12,2	14	22,6			

11.3 priedas. Tyrėjų žinios ką su savo kūriniu gali daryti autorius, publikavęs savo straipsnį komerciniame žurnale ir pasirašęs sutartį, kuria turtines autorių teises perduoda leidėjui, turi teisę savo straipsnį viešai skelbti internete ar viešinti kitu būdu pagal dalyvavimą mokymuose

Teiginiai	Dalyvavau mokymuose		Nedalyvavau mokymuose		Nepamenu		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%			
Taip, nes tai jo parengtas kūrinys	5	2,7	31	9,6	4	7,3	17,954	6	0,006
Tik tuo atveju, jeigu leidžia leidėjas	131	71,6	198	61,5	32	58,2			
Ne	28	15,3	34	10,6	7	12,7			
Nežinau	19	10,4	59	18,3	12	21,8			

11.4 priedas. Tyrėjų žinios ką su savo kūriniu gali daryti autorius pagal amžiaus grupes

Teiginiai	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	$\chi 2$	df	p
Taip, nes tai jo parengtas kūrinys	11	14	7	6	2	7,900	12	0,793
	7,0%	7,8%	5,8%	7,8%	7,7%			
Tik tuo atveju, jeigu leidžia leidėjas	107	115	79	44	16			
	68,2%	63,9%	65,8%	57,1%	61,5%			
Ne	12	23	15	15	4			
	7,6%	12,8%	12,5%	19,5%	15,4%			
Nežinau	27	28	19	12	4			
	17,2%	15,6%	15,8%	15,6%	15,4%			

12 priedas. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai

12.1 priedas. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal mokslo sritis

Citavimo stilius	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai		Multidisciplininiai tyrimai		χ2	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
ISO 690	18	16,8	10	17,5	4	9,3	22	12,2	18	18,6	15	19,7	4,786	5	0,443
APA *(American Psychological Association)*	10	9,3	10	17,5	3	7,0	105	58,3	8	8,2	18	23,7	134,025	5	0,000
MLA *(Modern Language Association)*	3	2,8	14	24,6	0	0	2	1,1	1	1,0	5	6,6	64,903	5	0,000
Čikagos	7	6,5	3	5,3	0	0	10	5,6	4	4,1	9	11,8	8,250	5	0,143
Nežinau standartų ar stilių pavadinimų	48	44,9	28	49,1	30	69,8	45	25,0	63	64,9	31	40,8	56,247	5	0,000

12.2 priedas. Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį

Citavimo stiliai	A		L		D		P		MD		Dok		Ms		χ2	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
ISO 690	4	12,9	27	27,3	17	15,7	4	7,3	6	8,1	19	15,4	8	12,9	17,407	7	0,015
APA (*American Psychological Association)*	5	16,1	40	40,4	38	35,2	14	25,5	11	14,9	34	27,6	11	17,7	23,384	7	0,001
MLA (*Modern Language Association*)	0	0	7	7,1	7	6,5	4	7,3	1	1,4	3	2,4	3	2,4	8,331	7	0,304
Čikagos	2	6,5	7	7,1	10	9,3	3	5,5	6	8,1	3	2,4	1	1,6	8,470	7	0,293
Nežinau standartų ar stilių pavadinimų	18	58,1	27	27,3	43	39,8	22	40,0	39	52,7	51	41,5	40	64,5	29,179	7	0,000

12.3 priedas Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal dalyvavimą mokymuose

Citavimo stilius	Dalyvavau mokymuose		Nedalyvavau mokymuose		Nepamenu		χ2	df	p
	N	%	N	%	N	%			
ISO 690	41	22,4	36	11,2	110	18,2	11,528	2	0,003
APA (*American Psychological Association*)	76	41,5	63	19,6	15	27,3	28,237	2	0,000
MLA (*Modern Language Association*)	16	8,7	9	2,8	0	0,0	12,53	2	0,002
Čikagos	11	6	22	6,8	0	0	3,961	2	0,138
Nežinau standartų ar stilių pavadinimų	50	27,3	169	52,5	26	47,3	30,327	2	0,000

12.4 priedas Tyrėjų naudojami citavimo stiliai pagal amžiaus grupes

Citavimo stilius	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
ISO 690	14,0%	13,3%	21,7%	15,6%	11,5%	4,697	4	0,320
APA (*American Psychological Association)*	21,0%	30,6%	32,5%	29,9%	15,4%	7,786	4	0,100
MLA (*Modern Language Association*)	2,5%	3,9%	5,0%	10,4%	0,0%	9,126	4	0,058
Čikagos	4,5%	6,7%	9,2%	3,9%	0,0%	5,278	4	0,260
Nežinau standartų ar stilių pavadinimų	51,6%	41,1%	32,5%	45,5%	61,5%	14,038	4	0,007

13 priedas. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų tvarkymo programos

13.1 priedas. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų tvarkymo programos pagal mokslo sritis

Programos	Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai mokslai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
EndNote arba *EndNote Online*	18,7%	10,5%	16,3%	11,1%	12,4%	10,5%	4,783	5	0,443
Mendeley	15,9%	3,5%	14,0%	4,4%	12,4%	7,9%	15,432	5	0,009
RefWorks	13,1%	21,1%	4,7%	21,1%	12,4%	13,2%	10,911	5	0,053
Zotero	6,5%	5,3%	0,0%	6,7%	4,1%	6,6%	3,703	5	0,593
Nesinaudoju	47,7%	68,4%	60,5%	62,8%	62,9%	67,1%	10,886	5	0,054

13.2 priedas. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų tvarkymo programos pagal užimamas pareigas ir studijų lygį

Programos	A	L	D	P	MD	Dok	M	χ2	df	p
EndNote arba *EndNote Online*	16,1%	17,2%	14,8%	12,7%	14,9%	13,0%	1,6%	10,615	7	0,156
Mendeley	9,7%	4,0%	9,3%	0,0%	13,5%	15,4%	6,5%	16,944	7	0,018
RefWorks	25,8%	26,3%	12,0%	3,6%	4,1%	17,9%	19,4%	27,036	7	0,000
Zotero	9,7%	7,1%	7,4%	0,0%	5,4%	5,7%	0,0%	14,847	7	0,038
Nesinaudoju	48,4%	50,5%	65,7%	81,8%	64,9%	52,8%	69,4%	23,799	7	0,001

13.3 priedas. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų tvarkymo programos pagal dalyvavimą mokymuose

Programos	2010–11	2014–15	Nedalyvavau mokymuose	Nepamenu	χ2	df	p
EndNote arba *EndNote Online*	7,7%	8,3%	14,6%	20,0%	6,836	3	0,077
Mendeley	10,3%	9,0%	10,2%	1,8%	4,100	3	0,251
RefWorks	15,4%	38,2%	6,8%	9,1%	75,947	3	0,000
Zotero	10,3%	8,3%	4,0%	3,6%	5,579	3	0,134
Nesinaudoju	66,7%	47,2%	66,1%	61,8%	15,603	3	0,001

13.4 priedas. Tyrėjų naudojamos bibliografinių nuorodų tvarkymo programos pagal amžiaus grupes

Programos	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
EndNote arba *EndNote Online*	8,9%	15,6%	15,8%	14,3%	3,8%	6,229	4	0,183
Mendeley	17,2%	7,8%	7,5%	1,3%	0,0%	21,450	4	0,000
RefWorks	16,6%	18,3%	15,0%	13,0%	3,8%	4,261	4	0,372
Zotero	5,7%	5,0%	7,5%	5,2%	0,0%	2,537	4	0,638
Nesinaudoju	54,1%	60,6%	59,2%	68,8%	88,5%	13,501	4	0,009

14 priedas. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje

14.1 priedas. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal mokslo sritis

	Teiginiai	Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai mokslai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	χ2	df	p
Atvirosios prieigos žurnaluose	Nežinau apie tokią galimybę	14,0%	21,1%	14,0%	18,9%	21,6%	13,2%	12,053	10	0,282
	Ne	33,6%	38,6%	53,5%	31,7%	34,0%	38,2%			
	Taip	52,3%	40,4%	32,6%	49,4%	44,3%	48,7%			
Institucinėse arba teminėse publikacijų talpyklose	Nežinau apie tokią galimybę	26,2%	24,6%	37,2%	22,2%	36,1%	26,3%	27,538	10	0,002
	Ne	30,8%	24,6%	44,2%	23,3%	29,9%	35,5%			
	Taip	43,0%	50,9%	18,6%	54,4%	34,0%	38,2%			
Mokslo duomenų talpyklose	Nežinau apie tokią galimybę	32,7%	22,8%	34,9%	25,6%	41,2%	28,9%	13,266	10	0,209
	Ne	25,2%	33,3%	34,9%	31,7%	29,9%	34,2%			
	Taip	42,1%	43,9%	30,2%	42,8%	28,9%	36,8%			
Komerciniuose žurnaluose, kuriuose yra galimybė straipsnius publikuoti atvirosios prieigos statusu	Nežinau apie tokią galimybę	19,6%	35,1%	14,0%	30,6%	26,8%	21,1%	27,935	10	0,002
	Ne	41,1%	49,1%	34,9%	45,0%	35,1%	38,2%			
	Taip	39,3%	15,8%	51,2%	24,4%	38,1%	40,8%			

14.2 priedas. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal užimamas pareigas ir studijų lygį

Atvirosios prieigos pasirinkimai	Teiginiai	A	L	D	P	MD	Dok	M	χ2	df	p
Atvirosios prieigos žurnaluose	Nežinau apie tokią galimybę	19,4%	15,2%	8,3%	18,2%	13,5%	17,1%	41,9%	55,102	14	0,000
	Ne	32,3%	37,4%	34,3%	27,3%	28,4%	38,2%	46,8%			
	Taip	48,4%	47,5%	57,4%	54,5%	58,1%	44,7%	11,3%			
Institucinėse arba teminėse publikacijų talpyklose	Nežinau apie tokią galimybę	32,3%	21,2%	24,1%	30,9%	32,4%	22,0%	41,9%	46,015	14	0,000
	Ne	19,4%	20,2%	23,1%	21,8%	43,2%	35,0%	38,7%			
	Taip	48,4%	58,6%	52,8%	47,3%	24,3%	43,1%	19,4%			
Mokslo duomenų talpyklose	Nežinau apie tokią galimybę	35,5%	27,3%	25,0%	34,5%	31,1%	26,8%	46,8%	48,260	14	0,000
	Ne	16,1%	27,3%	27,8%	18,2%	40,5%	31,7%	48,4%			
	Taip	48,4%	45,5%	47,2%	47,3%	28,4%	41,5%	4,8%			
Komerciniuose žurnaluose, kuriuose yra galimybė straipsnius publikuoti atvirosios prieigos statusu	Nežinau apie tokią galimybę	25,8%	26,3%	25,0%	20,0%	23,0%	22,8%	41,9%	29,618	14	0,009
	Ne	45,2%	41,4%	44,4%	30,9%	32,4%	43,1%	46,8%			
	Taip	29,0%	32,3%	30,6%	49,1%	44,6%	34,1%	11,3%			

14.3 priedas. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal dalyvavimą mokymuose

Šaltinis	Teiginiai	2010-11	2014-15	Nedalyva-vau	Nepame-nu	χ2	df	p
Atvirosios prieigos žurnaluose	Nežinau apie tokią galimybę	12,8%	19,4%	16,5%	21,8%	4,616	6	0,594
	Ne	35,9%	36,8%	34,2%	41,8%			
	Taip	51,3%	43,8%	49,4%	36,4%			
Institucinėse arba teminėse publikacijų talpyklose	Nežinau apie tokią galimybę	30,8%	22,9%	26,7%	40,0%	12,155	6	0,059
	Ne	17,9%	28,5%	32,9%	18,2%			
	Taip	51,3%	48,6%	40,4%	41,8%			
Mokslo duomenų talpyklose	Nežinau apie tokią galimybę	30,8%	27,8%	30,1%	40,0%	3,075	6	0,799
	Ne	30,8%	31,9%	30,7%	29,1%			
	Taip	38,5%	40,3%	39,1%	30,9%			
Komerciniuose žurnaluose, kuriuose yra galimybė straipsnius publikuoti atvirosios prieigos statusu	Nežinau apie tokią galimybę	25,6%	30,6%	23,9%	23,6%	6,471	6	0,373
	Ne	51,3%	41,7%	40,4%	38,2%			
	Taip	23,1%	27,8%	35,7%	38,2%			

14.4 priedas. Tyrėjų žinios apie publikavimą/sklaidą atvirojoje prieigoje pagal amžiaus grupes

Šaltinis	Teiginiai	21-30	31-40	41-50	51-60	virš 60 metų	χ2	df	p
Atvirosios prieigos žurnaluose	Nežinau apie tokią galimybę	25,5%	12,8%	15,8%	16,9%	11,5%	20,090	8	0,010
	Ne	40,8%	33,9%	30,0%	37,7%	38,5%			
	Taip	33,8%	53,3%	54,2%	45,5%	50,0%			
Institucinėse arba teminėse publikacijų talpyklose	Nežinau apie tokią galimybę	28,0%	28,3%	23,3%	33,8%	15,4%	15,035	8	0,058
	Ne	35,7%	30,6%	21,7%	24,7%	30,8%			
	Taip	36,3%	41,1%	55,0%	41,6%	53,8%			
Mokslo duomenų talpyklose	Nežinau apie tokią galimybę	31,8%	30,6%	25,0%	37,7%	26,9%	10,720	8	0,218
	Ne	35,7%	31,7%	25,8%	26,0%	34,6%			
	Taip	32,5%	37,8%	49,2%	36,4%	38,5%			
Komerciniuose žurnaluose, kuriuose yra galimybė straipsnius publikuoti atvirosios prieigos statusu	Nežinau apie tokią galimybę	29,3%	18,3%	26,7%	36,4%	19,2%	15,639	8	0,048
	Ne	43,3%	42,8%	39,2%	39,0%	34,6%			
	Taip	27,4%	38,9%	34,2%	24,7%	46,2%			

15 priedas. Tyrėjų publikavimo atvirojoje prieigoje patirtį iliustruojančių teiginių analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai*
Atvirosios prieigos žurnaluose	Užsienio atvirosios prieigos ir/ar komercinių leidėjų mokslo žurnaluose (39)	1. „PlosOne“ (4) 2. „BMC pulmonary medicine“ 3. „TKSI“ 4. „Hindawi“ 5. „Biogeoscience“ 6. „DOI, MEP, etc.“ 7. „ACM Digital Library, Springer“ 8. „Aerosol science Atmospheric research“ 9. „Science Direct“ (2) 10. „ACS“ 11. „Elsevier“ (3) 12. „IEEE“ (4) 13. „ASP, AIP, IOP leidyklų žurnaluose“ 14. „Springer, Elsevier leidyklų, IEEE elektroniniuose žurnaluose“ 15. „NAR, Applied Crystallography, PNAS, ChemMedChem ir t. t.“ 16. „Nature, Journal Biological Chemistry , Nucleic acids research ir kt.“ 17. „Optics Express Optics Letters LFŽ“ 18. „Acta ophthalmologica“ 19. „Journal of Inflammation“ 20. „Seminars in Cardiovascular Medicine“ 21. „Molecular Ecology Resources, Journal of Parasitology, Experimental Parasitology, Oecology, Parasitology Research, Malaria Journal, International Journal for Parasitology, Parasitology International, Biology Reviews, Zootaxa, Parasitology, Molecular Biology and Evolution, Ecography, Trends in Parasitology, Journal of Evolutionary Biology“ 22. „International dental journal Surgical infections Medical principles and practice Community dental health“ 23. „Marine Policy, Management of Biological Invasions, Aquatic Invasions, ir kt.“ 24. „Journal of Information Technology and Application in Education (JITAE)“ 25. „Journal of Endodontics, Journal of Oral & Maxillofacial Research“ 26. „Journal of essential oils“ 27. „JAC, NAR, PNAS“ 28. „Economics and Rural development, Studies in Agricultural Economics“ 29. „Fuel, Transportation research part D, kiti“ 30. „NLO, Scan Journal, Colloquia“
	Lietuvos atvirosios prieigos žurnaluose (30)	1. „Žurnalo *Mano ūkis* svetainėje“ 2. „Žurnalai *Jurisprudencija*, *Teisė*“ 3. „Žmogus ir žodis“ 4. „Zootaxa, Acta Zoologica Lituanica, New and rare for Lithuania insect species“ 5. „Veterinarija ir Zootechnika Vetinfo NMVRVI tinklalapis“ 6. „žurnalai Geografija, Baltica, Oceanologia, Environmetal Research Letters, HYdrological Research, Boreal VU HKK internetiniame puslapyje“ 7. „Pedagogika“ 8. „Pedagogika; Ugdymo psichologija“ 9. „Atviros prieigos žurn., pvz. *Jaunųjų mokslininkų darbai*“ 10. „Santalka“

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai*
		11. „Sporto mokslas“ 12. „Social Sciences, Tiltas į ateitį“ 13. „Medicina“ (3) 14. „Sveikatos mokslai“ 15. „MEDICINOS TEORIJA IR PRAKTIKA“ 16. „Information Technology and Control Electronics and Electrical Engineering“ 17. „Inžinerinė ekonomika, Ekonomika“ 18. „Mokslo žurnalas *Socialinis ugdymas, Socialinis darbas patirtis ir metodai*“ 19. „Nežinau lietuviško socialinių mokslų žurnalo, kuris nebūtų Open Access, gal tiesiog neteko susidurti, pavyzdžiui Psichologija - mokslo darbai yra Open Access žurnalas“ 20. „Elektronika ir elektrotechnika“ (2) 21. „Socialinių mokslų studijos“ 22. „Lietuvos fizikos žurnalas“ 23. „Lietuvos istorijos studijos, Naujasis Židinys-Aidai“ 24. „Lithuanian Annual Strategic Review ir Lithuanian Foreign Policy Review“ 25. „Chemija ISSN: 0235-7216“ 26. „Politologija, Literatūra“ 27. „http://www.lmaleidykla.lt/ojs/index.php/ekologija/index“
	Nekonkretizuoti žurnalų leidėjai (6)	1. „Tuose, kuriuose spausdinu, negi dabar visus vardinsiu, juo labiau, kad ateity gal dar kokius žurnalus pasirinksiu...“ 2. „Žurnaluose, kurie patys turi atviras prieigas. Neatsimenu.“ 3. „Mokslinių žurnalų leidykloms“ 4. „Moksliniuose žurnaluose, kurie yra prieinami per duomenų bazes“ 5. „Moksliniuose žurnaluose, tiek įtrauktuose į tarptautines duomenų bazes, tiek konferencijų leidiniuose“ 6. „Atviros prieigos žurnaluose“
Institucinėse ir/ar teminėse talpyklose	Institucinėse talpyklose (19)	1. „DB *Lituanistika*“ (4) 2. „VDU institucinėje talpykloje“ 3. „Elektronika ir elektrotechnika“ 4. „eLABa“ (8) 5. „MRU institucinė talpykla (automatiškai ROARMAP ir OpenDoar patenka)“ 6. „Kauno technologijos universiteto mokslinių publikacijų talpykloje; Baltarusijos valstybinio technologijos universiteto mokslinių publikacijų talpykloje“ 7. „KK“ 8. „Tenka sukelti publikacijas į darbovietės bibliotekos duomenų bazę. Taip pat, kaip suprantu, geriausi magistro darbai bei disertacijos dar keliamos į kažkokią lietuvišką bazę“ 9. „LSMU institucinė talpykla“
	Teminėse talpyklose (4)	1. „SSRN“ 2. „PubMed“ (2) 3. „ArXiv“
	Mokslo duomenų talpyklose (2)	1. „Lida“ 2. „Mokslo duomenų talpyklose“
Šaltinius indeksuojančiose duomenų bazėse	Bibliografinėse duomenų bazėse (8)	1. „VU mokslo publikacijų duomenų bazėje“ 2. „Universitetų duomenų bazėje, kur surenkami metaduomenys ir yra prieinami viešai“ 3. „mokslo publikacijų duomenų bazėje“ 4. „ETD bazėje“ (2)

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai*
		5. „pvz., LEU ETD“ 6. „KTU duomenų bazė“ 7. „KU mokslo publikacijos“
	Kitose duomenų bazėse (3)	1. „CEEOL“ 2. „Google Scholar“ 3. „ISI Proceedings“
Socialiniuose tinkluose	Socialiniuose tinkluose (12)	1. „Research Gate“ (7) 2. „Academia.edu“ (4) 3. „ECCC http://eccc.hpi-web.de“
Kitos pastabos	Neskelbia atvirojoje prieigoje (5)	1. „Klausimas blogai suformuluotas: esu paskelbęs > 80 straipsnių > 30 pavadinimų žurnaluose su IF iš WoS duomenų bazės (negi visus vardinti?)“ 2. „Skelbiu tik komerciniuose žurnaluose, papildomai neskelbiu. Atviros prieigos statusas komerciniame žurnale kainuoja papildomai, todėl jo taip pat nesirenku. Beveik visi atviros prieigos žurnalai būna be citavimo indekso, o dėl mūsų ydingos kvalifikacinių reikalavimų sistemos bei institucijų finansavimo tvarkos, skelbti mokslinius straipsnius tokiuose leidiniuose yra neracionalu.“ 3. „neskelbiu, nes dar neišpublikavau“ 4. „neskelbiu“ 5. „Neskelbiu“
	Kiti komentarai	1. „jei mokslinių žurnalų leidėjas prašo leidimo publikuoti, visuomet sutinku“ 2. „visiems, kurie domisi ir prašo“ 3. „Visų neišvardinsi“ 4. „Aš asmeniškai duodu leidimą, ir manau, kad absoliučiai visos mokslinės publikacijos turėtų būti viešai prieinamos, tačiau yra vidinės žurnalų taisyklės dėl skelbimo.“ 5. „Neaiškus klausimas. Ar publikacijų pavadinimus surašyti? Prieš tai buvusio klausimo atsakymai nekorektiški. Kaip atsakyti jeigu retai skelbiu publikacijas – ar tai „taip”, ar „ne““ 6. „klausimas nelabai aiškus. Kaip, pavyzdžiui, žinoti, ar žurnalas, kuriame paskelbtas straipsnis turi ir atviros prieigos statusą?... Be to, neįtraukiami akademiniai socialiniai tinklai“ 7. „Negalima versti anketoje atsakinėti tokius klausimus kaip privalomus. Juk atsakyta taip arba ne, tai čia jau yra papildoma informacija“

* Tyrėjų pateikti atsakymai ir duomenų bazių pavadinimai pateikiami netaisyti

16 priedas. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti

16.1 priedas. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti pagal mokslo sritis

Veiksniai	Teiginiai	Biomedicinos mokslai	Humanitariniai mokslai	Fiziniai mokslai	Socialiniai mokslai	Technologijos mokslai	Multidisciplininiai tyrimai	$\chi 2$	df	p
Reikalavimai mokslo vertinimui	Nesutinku	2,8%	1,8%	2,3%	2,8%	2,1%	1,3%	13,462	10	0,199
	Nei sutinku, nei nesutinku	14,0%	31,6%	23,3%	20,6%	11,3%	23,7%			
	Sutinku	83,2%	66,7%	74,4%	76,7%	86,6%	75,0%			
Galimybė būti matomiems didesnei vartotojų auditorijai	Nesutinku	3,7%	5,3%	4,7%	5,0%	6,2%	1,3%	13,953	10	0,175
	Nei sutinku, nei nesutinku	25,2%	36,8%	27,9%	30,6%	44,3%	36,8%			
	Sutinku	71,0%	57,9%	67,4%	64,4%	49,5%	61,8%			
Didesnis publikacijų skaitomumas	Nesutinku	2,8%	5,3%	4,7%	3,9%	5,2%	2,6%	14,161	10	0,166
	Nei sutinku, nei nesutinku	22,4%	35,1%	25,6%	32,2%	43,3%	36,8%			
	Sutinku	74,8%	59,6%	69,8%	63,9%	51,5%	60,5%			
Tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos	Nesutinku	3,7%	8,8%	2,3%	3,9%	4,1%	6,6%	24,570	10	0,006
	Nei sutinku, nei nesutinku	18,7%	42,1%	23,3%	37,2%	42,3%	31,6%			
	Sutinku	77,6%	49,1%	74,4%	58,9%	53,6%	61,8%			

16.2 priedas. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti pagal užimamas pareigas ir studijų lygį

Veiksniai	Teiginiai	A	L	D	P	MD	Dok	M	$\chi 2$	df	p
Reikalavimai mokslo vertinimui	Nesutinku	0,0%	2,0%	1,9%	3,6%	4,1%	1,6%	3,2%	35,216	14	0,001
	Nei sutinku, nei nesutinku	32,3%	13,1%	14,8%	16,4%	14,9%	17,9%	43,5%			
	Sutinku	67,7%	84,8%	83,3%	80,0%	81,1%	80,5%	53,2%			
Galimybė būti matomiems didesnei vartotojų auditorijai	Nesutinku	3,2%	2,0%	3,7%	5,5%	5,4%	3,3%	9,7%	18,325	14	0,192
	Nei sutinku, nei nesutinku	19,4%	36,4%	40,7%	34,5%	29,7%	30,1%	35,5%			
	Sutinku	77,4%	61,6%	55,6%	60,0%	64,9%	66,7%	54,8%			
Didesnis publikacijų skaitomumas	Nesutinku	3,2%	5,1%	2,8%	1,8%	6,8%	1,6%	6,5%	25,222	14	0,032
	Nei sutinku, nei nesutinku	12,9%	35,4%	40,7%	34,5%	24,3%	30,1%	41,9%			
	Sutinku	83,9%	59,6%	56,5%	63,6%	68,9%	68,3%	51,6%			
Tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos	Nesutinku	3,2%	4,0%	3,7%	7,3%	5,4%	3,3%	4,8%	31,341	14	0,005
	Nei sutinku, nei nesutinku	16,1%	37,4%	38,9%	23,6%	24,3%	30,9%	51,6%			
	Sutinku	80,6%	58,6%	57,4%	69,1%	70,3%	65,9%	43,5%			

16.3 priedas. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti pagal dalyvavimą mokymuose

Veiksniai	Teiginiai					χ2	df	p
Reikalavimai mokslo vertinimui	Nesutinku	2,6%	,7%	3,1%	1,8%	6,140	6	0,408
	Nei sutinku, nei nesutinku	15,4%	15,3%	21,7%	20,0%			
	Sutinku	82,1%	84,0%	75,2%	78,2%			
Galimybė būti matomiems didesnei vartotojų auditorijai	Nesutinku	5,1%	2,1%	5,9%	1,8%	9,572	6	0,144
	Nei sutinku, nei nesutinku	,4%	,5%	3,4%	0,2%			
	Sutinku	33,3%	34,0%	30,4%	47,3%			
Didesnis publikacijų skaitomumas	Nesutinku	7,7%	2,1%	4,7%	1,8%	4,571	6	0,600
	Nei sutinku, nei nesutinku	35,9%	32,6%	31,7%	36,4%			
	Sutinku	56,4%	65,3%	63,7%	61,8%			
Tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos	Nesutinku	5,1%	2,8%	5,6%	3,6%	3,007	6	0,808
	Nei sutinku, nei nesutinku	28,2%	36,1%	32,0%	36,4%			
	Sutinku	66,7%	61,1%	62,4%	60,0%			

16.4 priedas. Veiksniai, darantys įtaką priimant sprendimus, kur publikuoti pagal amžiaus grupes

Veiksniai	Teiginiai	21-30	31-40	41-50	51-60	virš 60 metų	χ2	df	p
Reikalavimai mokslo vertinimui	Nesutinku	3,2%	2,2%	0,0%	5,2%	0,0%	9,354	8	0,313
	Nei sutinku, nei nesutinku	22,9%	18,9%	16,7%	16,9%	23,1%			
	Sutinku	73,9%	78,9%	83,3%	77,9%	76,9%			
Galimybė būti matomiems didesnei vartotojų auditorijai	Nesutinku	3,8%	7,2%	2,5%	3,9%	0,0%	13,278	8	0,103
	Nei sutinku, nei nesutinku	26,1%	34,4%	39,2%	31,2%	46,2%			
	Sutinku	70,1%	58,3%	58,3%	64,9%	53,8%			
Didesnis publikacijų skaitomumas	Nesutinku	2,5%	6,1%	3,3%	3,9%	0,0%	6,660	8	0,574
	Nei sutinku, nei nesutinku	29,3%	31,1%	36,7%	36,4%	34,6%			
	Sutinku	68,2%	62,8%	60,0%	59,7%	65,4%			
Tikimybė, kad publikacijos bus daugiau cituojamos	Nesutinku	3,8%	5,0%	5,8%	5,2%	0,0%	4,722	8	0,787
	Nei sutinku, nei nesutinku	36,3%	33,3%	27,5%	36,4%	30,8%			
	Sutinku	59,9%	61,7%	66,7%	58,4%	69,2%			

17 priedas. Tyrėjų publikavimo pasirinkimo teiginių analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai*
Žurnalo kokybiniai rodikliai	Cituojamumo rodikliai (6)	1. „Žurnalo Impact Factor“ (4) 2. „Dažnai lemia leidinio citavimo indeksas“ 3. „publikuotis ten, kur didesnis Impact Factor ir kur mane cituos“
	Žurnalo reputacija (11)	1. „Žurnalo reputacija dominančioje mokslo srityje“ 2. „Konkretaus žurnalo reputacija ir pozicija srities žurnalų sąraše“ 3. „Leidinio kokybė ir jo vertinimas“ 4. „Mokslinio žurnalo reitingas (prestižinis mokslo leidinys)“ 5. „Paties leidinio rimtumas“ 6. „Solidi ir griežta redkolegija, žurnalo reputacija tarp mano kolegų“ 7. „Vienintelis kriterijus yra citavimo indeksas“ 8. „Vienintelis tikslas man, kaip mokslininkui, kuris daro karjerą“ 9. „Žurnalo patikimumas“ 10. „Žurnalo prestižas, atitikimas straipsnio turiniui“ 11. „Recenzavimo kokybė“
Publikavimo tikimybė ir greitis	Publikavimo tikimybė (3)	1. „tikimybė, kad straipsnis bus išspausdintas“ 2. „Ten, kur yra galimybė publikuoti“ 3. „Teigiama kolegų ir savo paties patirtis su konkrečiais žurnalais“
	Publikavimo greitis (3)	1. „Rankraščių recenzavimo trukmė“ 2. „recenzavimo "apsukų" greitis – jei pusmetis ar daugiau, nesiunčiu“ 3. „Recenzavimo/publikavimo greitis“
Publikavimo kaina	Publikavimo mokesčio dydis (12)	1. „ar žurnalas taiko mokestį už recenzavimą (geriausi mano srities žurnalai tą turi, deja, universitetas tam lėšų neduoda)“ 2. „ar žurnalas taiko mokestį už publikavimą (tokiame nespausdinu, nes paprastai tai reiškia prastą kokybę – kas susimoka, tuos ir spausdinam“ 3. „Atviros prieigos mokesčio dydis ir LMT finansavimo šiam tikslui lygis“ 4. „finansai, kalbos barjerai, nežinojimas galimybių“ 5. „finansinės sąlygos“ 6. „Finansinis argumentas, paremtas už mokslinę produkciją“ 7. „Kaina“ (2) 8. „kainos dydis“ 9. „Mažesnis finansinis indėlis“ 10. „Priimant sprendimą, kur publikuoti lemiamas sprendimas - kaina - taigi tenka spausdinti ne ten kur norėtum, o ten kur citavimo ir kainos santykis tave tenkina.....“ 11. „Publikacijos kaina žurnale“ 12. „Publikavimas priklauso nuo pinigų, nes atviros prieigos žurnalai yra mokami.“
Žurnalo tematika	Žurnalo tematika (13)	1. „Konferencijų, kuriose renkasi mano srities specialistai, medžiagoje“ 2. „Matomumas kolegoms, kuriems gali būti įdomūs tavo tyrimai“ 3. „Miškotyros srities leidiniai“ 4. „Tiksline auditorija Įsipareigojimai redaktoriui/konferencijos rengėjams“ 5. „solidarumo jausmas su bendruomene“ 6. „Straipsnio temos atitikimas žurnalo temoms“ 7. „Žurnalo įvaizdis, atitikimas tematiką“ 8. „Žurnalo atitikimas atliktų tyrimų rezultatų sklaidai“ 9. „bei tyrimo tema“ 10. „Tyrimo rezultatų atitikimas leidinio tematiką“ 11. „tyrimui relevantiška kalba“ 12. „Vertinant vykdomų mokslinių tyrimų svarbą“ 13. „Tyrimas atliekamas konkrečiam leidiniui“

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai*
Vertinimo reikalavimai	Mokslo vertinimas (2)	1. „Reikalavimai atestacijai ;)“ 2. „Vykdant metinį planą“

* Tyrėjų pateikti atsakymai ir duomenų bazių pavadinimai pateikiami netaisyti

18 priedas Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis

18.1 priedas. Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal mokslo sritis

Tyrėjams aktualūs mokymai	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai		Multidisciplininiai mokslai		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos	68	63,6	34	59,6	21	48,8	117	65	61	62,9	55	72,4	7,128	5	0,211
Informacijos paieškos strategija	61	57	29	50,9	14	32,6	78	43,3	48	49,5	41	53,9	10,469	5	0,063
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje	33	30,8	17	29,8	12	27,9	49	27,2	25	25,8	21	27,6	0,819	5	0,976
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse	62	57,9	28	49,1	17	39,5	86	47,8	42	43,3	37	48,7	6,301	5	0,278
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas	65	60,7	20	35,1	16	37,2	85	47,2	53	54,6	34	44,7	14,72	5	0,012
Autorių teisės ir plagiato prevencija	73	68,2	32	56,1	28	65,1	110	61,1	54	55,7	45	59,2	4,483	5	0,482
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (*EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)	71	66,4	31	54,4	18	41,9	119	66,1	60	61,9	45	59,2	11,069	5	0,050
Kaip rasti žurnalą publikavimui	66	61,7	34	59,6	21	48,8	112	62,2	60	61,9	48	63,2	3,024	5	0,696
Atvirosios prieigos (*angl. Open Access*) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos	70	65,4	33	57,9	17	39,5	112	62,2	55	56,7	47	61,8	9,778	5	0,082
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)	74	69,2	29	50,9	23	53,5	137	76,1	65	67	47	61,8	18,14	5	0,003
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)	50	50,5	27	47,4	21	48,8	88	48,9	39	40,2	34	44,7	2,789	5	0,732

18.2 priedas. Studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal mokslo sritis

Studentams aktualūs mokymai	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai		Multidisciplininiai mokslai		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos	64	59,8	36	63,2	24	55,8	117	65	52	53,6	52	68,4	5,805	5	0,326
Informacijos paieškos strategija	62	57,9	34	59,6	21	48,8	116	64,4	51	52,6	45	59,2	5,731	5	0,333
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje	57	53,5	36	63,2	25	58,1	114	63,3	55	56,7	44	57,9	3,520	5	0,620
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse	60	56,1	32	56,1	24	55,8	126	70	53	54,6	52	68,4	11,569	5	0,041
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas	57	53,3	31	54,4	26	60,5	117	65	43	44,3	39	51,3	12,678	5	0,027
Autorių teisės ir plagiato prevencija	57	53,3	31	54,4	21	50	119	66,1	49	50,5	42	55,3	9,787	5	0,082
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (*EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)	50	46,7	24	42,1	20	46,5	103	57,2	42	43,3	42	55,3	8,421	5	0,134
Kaip rasti žurnalą publikavimui	41	38,3	12	21,1	14	32,6	48	26,7	22	22,7	26	34,2	9,860	5	0,079
Atvirosios prieigos (*angl. Open Access*) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos	43	40,2	17	29,8	15	34,9	81	45	34	35,1	35	46,1	6,937	5	0,225
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)	34	31,8	8	14	15	34,9	48	26,7	20	20,6	21	27,6	9,449	5	0,092
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)	45	42,1	24	42,1	22	51,2	106	58,9	41	42,3	39	51,3	12,143	5	0,033

18.3 priedas. Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį

Tyrėjams aktualūs mokymai	Asistentas		Lektorius		Docentas		Profesorius		Mokslo darbuotojas		Dokto-rantas		Magis-trantas		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos	24	77,4	68	68,7	82	75,9	27	49,1	40	54,1	82	66,7	27	43,5	30,372	7	0,000
Informacijos paieškos strategija	19	61,3	52	52,5	50	46,3	25	45,5	33	44,6	65	52,8	22	35,5	9,3	7	0,232
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje	12	38,7	34	34,3	30	27,8	11	20	17	23	36	29,3	14	22,6	7,769	7	0,353
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse	22	71	54	54,5	50	46,3	23	41,8	30	40,5	65	52,8	24	38,7	14,098	7	0,049
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas	22	71	50	50,5	59	54,6	27	49,1	27	36,5	63	51,2	22	35,5	17,271	7	0,016
Autorių teisės ir plagiato prevencija	21	67,7	67	67,7	66	61,1	30	54,5	40	54,1	81	65,9	31	50	9,948	7	0,192
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (*EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)	24	77,4	63	63,6	69	63,9	31	56,4	40	54,1	88	71,5	24	38,7	24,942	7	0,001
Kaip rasti žurnalą publikavimui	22	71	69	69,7	74	68,5	28	50,9	36	48,6	83	67,5	25	40,3	27,798	7	0,000
Atvirosios prieigos (angl. *Open Access*) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos	21	67,7	63	63,6	74	68,5	27	49,1	35	47,3	83	67,5	25	40,3	25,802	7	0,001
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)	23	74,2	75	75,8	79	73,1	33	60	45	60,8	87	70,7	28	45,2	22,716	7	0,002
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)	21	67,7	50	50,5	56	51,9	23	41,8	27	36,5	61	49,6	20	32,3	17,254	7	0,016

18.4 priedas. Studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal tyrėjų užimamas pareigas ir studijų lygmenį

Studentams aktualūs mokymai	Asistentas		Lektorius		Docentas		Profesorius		Mokslo darbuotojas		Doktorantas		Magistrantas		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos	19	61,3	60	60,6	66	61,1	27	49,1	34	45,9	87	70,7	47	62,5	20,988	7	0,004
Informacijos paieškos strategija	18	58,1	59	59,6	63	58,3	24	43,6	38	51,4	80	65	42	67,7	11,022	7	0,138
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje	17	54,8	62	62,6	66	61,1	28	50,9	37	50	77	62,6	39	62,9	6,018	7	0,538
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse	18	58,1	64	64,6	74	68,5	30	54,4	37	50	80	65	40	64,5	9,401	7	0,225
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas	16	51,6	53	53,5	65	60,2	26	47,3	35	47,3	72	58,5	41	66,1	8,262	7	0,310
Autorių teisės ir plagiato prevencija	17	54,8	56	56,6	66	61,1	31	56,4	31	41,9	74	60,7	39	62,9	9,192	7	0,239
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (*EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)	17	54,8	43	43,4	48	44,4	27	49,1	38	51,4	72	58,5	33	53,2	7,739	7	0,356
Kaip rasti žurnalą publikavimui	13	41,9	17	17,2	24	22,2	13	23,6	23	31,1	47	38,2	23	37,1	19,857	7	0,006
Atvirosios prieigos (angl. *Open Access*) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos	10	32,3	38	38,4	38	35,2	15	27,3	27	36,5	58	47,2	36	58,1	17,060	7	0,017
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)	9	29	14	14,1	20	18,5	13	23,6	19	25,7	38	30,9	31	50	30,730	7	0,000
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)	13	41,9	53	53,5	58	53,7	20	36,4	28	37,8	60	48,8	40	62,5	16,100	7	0,024

18.5 priedas Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal dalyvavimą mokymuose

Tyrėjams aktualūs mokymai	Dalyvavau mokymuose		Nedalyvavau mokymuose		Nepamenu		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%			
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos	126	68,9	197	61,2	33	60	3,302	2	0,192
Informacijos paieškos strategija	108	59,0	139	43,2	24	43,6	12,288	2	0,002
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje	62	33,9	81	2,2	14	25,5	4,604	2	0,100
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse	103	56,3	144	44,7	25	45,5	6,483	2	0,039
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas	107	58,5	136	42,2	30	54,5	13,128	2	0,001
Autorių teisės ir plagiato prevencija	118	64,5	191	59,3	33	60,0	1,338	2	0,512
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (*EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)	128	69,9	186	57,8	30	54,5	8,527	2	0,014
Kaip rasti žurnalą publikavimui	121	66,1	187	58,1	33	60,0	3,192	2	0,203
Atvirosios prieigos (angl. *Open Access*) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos	111	60,7	192	59,6	31	56,4	0,324	2	0,851
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)	129	70,5	206	64,0	40	72,7	3,156	2	0,206
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)	103	56,3	136	42,2	24	43,6	9,516	2	0,009

18.6 priedas Studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal dalyvavimą mokymuose

Studentams aktualūs mokymai	Dalyvavau mokymuose		Nedalyvavau mokymuose		Nepamenu		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%			
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos	114	62,3	199	61,8	32	58,2	0,315	2	0,854
Informacijos paieškos strategija	116	63,4	188	58,4	25	45,5	5,654	2	0,059
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje	113	61,7	189	58,7	29	52,7	1,477	2	0,478
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse	115	62,8	200	62,1	32	58,2	0,397	2	0,820
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas	111	60,7	172	53,4	30	54,5	2,526	2	0,283
Autorių teisės ir plagiato prevencija	115	62,8	177	55,0	27	49,1	4,492	2	0,106
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (*EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)	97	53,0	159	49,4	25	45,5	1,158	2	0,560
Kaip rasti žurnalą publikavimui	45	24,6	104	32,3	14	25,5	3,754	2	0,153
Atvirosios prieigos (angl. *Open Access*) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos	75	41,0	130	40,4	20	36,4	0,387	2	0,824
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)	45	24,6	88	27,3	13	23,6	0,642	2	0,725
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)	94	51,4	158	49,1	25	45,5	0,639	2	0,727

18.7 priedas Tyrėjams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal amžiaus grupes

Tyrėjams aktualūs mokymai	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos	60,5%	63,9%	64,2%	67,5%	65,4%	1,22	4	0,875
Informacijos paieškos strategija	45,2%	45,6%	54,2%	55,8%	38,5%	5,552	4	0,235
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje	24,2%	31,1%	25,0%	32,5%	30,8%	3,38	4	0,496
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse	46,5%	50,6%	46,7%	51,9%	46,2%	1,141	4	0,888
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas	47,1%	49,4%	46,7%	57,1%	38,5%	3,68	4	0,451
Autorių teisės ir plagiato prevencija	62,4%	62,2%	59,2%	62,3%	50,0%	1,796	4	0,773
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (*EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)	61,1%	65,0%	60,8%	62,3%	38,5%	6,807	4	0,146
Kaip rasti žurnalą publikavimui	59,2%	62,2%	60,0%	62,3%	61,5%	0,427	4	0,980
Atvirosios prieigos (angl. *Open Access*) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos	56,1%	63,9%	58,3%	63,6%	46,2%	4,751	4	0,314
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)	61,8%	74,4%	65,0%	71,4%	42,3%	14,506	4	0,006
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)	42,0%	49,4%	45,8%	53,2%	46,2%	3,263	4	0,515

18.8 priedas Studentams svarbių informacijos šaltinių paieškos ir naudojimo mokymų poreikis pagal amžiaus grupes

Studentams aktualūs mokymai	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	χ2	df	p
Elektroniniai mokslo informacijos šaltiniai ir interaktyvios technologijos	66,2%	64,4%	58,3%	55,8%	46,2%	6,289	4	0,179
Informacijos paieškos strategija	63,7%	61,7%	56,7%	49,4%	46,2%	6,940	4	0,139
Informacijos šaltinių paieška bibliotekoje	57,3%	63,3%	59,2%	54,5%	53,8%	2,497	4	0,645
Informacijos šaltinių paieška prenumeruojamose duomenų bazėse	61,8%	63,9%	65,8%	54,5%	53,8%	3,572	4	0,467
Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas	56,1%	58,3%	58,3%	53,2%	34,6%	5,720	4	0,221
Autorių teisės ir plagiato prevencija	54,8%	59,4%	59,2%	54,5%	50,0%	1,694	4	0,792
Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (*EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero*)	53,5%	56,7%	47,5%	39,0%	30,8%	11,863	4	0,018
Kaip rasti žurnalą publikavimui	37,6%	27,8%	21,7%	28,6%	23,1%	9,304	4	0,054
Atvirosios prieigos (angl. *Open Access*) žurnalai, institucinės ir teminės talpyklos	46,5%	38,3%	40,0%	35,1%	30,8%	4,660	4	0,324
Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (*Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus*)	35,0%	28,3%	16,7%	16,9%	26,9%	15,907	4	0,003
Teminė paieška duomenų bazėse (pvz., Fizinių mokslų informacijos šaltinių paieška, Menų informacijos šaltinių paieška)	50,3%	52,2%	48,3%	48,1%	34,6%	3,010	4	0,556

19 priedas. Mokymo temų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai*
Mokslo šaltinių paieška	Teminė paieška (5)	1. „Paieška transporto srityje, Įvairių transporto rūšių“ 2. „Labai susiaurintos, konkrečiai pagal specializaciją ar studijuojamą programą. Tokie mokymai kaip susirasti būtent tavo sričiai naudingos info būtų be galo naudingi. Pvz., statybos inžinerijos tema. O ne plačios tematikos, kur apima ir vadybas, ir mediciną, teisę, ekonomiką ir t.t.“ 3. „Lingvistika“ 4. „Man svarbu jog mokymų metu būtų tik tam tikros srities studentai kuriems būtų aiškinama būtent apie jiems rūpimą sritį ir būtų galima ilgiau išbandyti visus paieškos išsaugojimo ir t. t. informacijos gavimo variantus“ 5. „Kaip parinkti raktinius žodžius paieškai, kad būtų naudinga paieška“
	Paieška duomenų bazėse (4)	1. „susijusios su duomenų bazių ir didžiausių leidėjų naujienomis“ 2. „paieška duomenų bazėse“ 3. „paieška ir duomenų parsisiuntimas iš specializuotų statistinių duomenų bazių, pvz., makroekonominių rodiklių“ 4. „Kad ateitų žmogus ir parodytų, kaip naudotis tomis duomenų bazėmis. Sukurtų prisijungimo kodus ir panašiai. Tokiems dalykams perprasti reikia labai daug laiko, o jo kaip žinia niekas neturi. Projektiniai seminarai (teko ne viename dalyvauti) išmoko labai mažai. Daug laiko sugaištama neesminiams dalykams, nes lektoriai turi „atidirbti savo valandas“.“
	Bibliografinių įrašų tvarkymo programos (4)	1. „praktinis mokymas su Bibliografinių įrašų tvarkymo programomis (EndNote Online, Mendeley, RefWorks, Zotero), kad galėtume išsirinkti kuria patogiausia dirbti“ 2. „Bibliografinių įrašų tvarkymo programos. Kaip rasti žurnalą publikavimui. Mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai (Web of Science, Journal Citation Reports, Essential Science Indicators, Scopus)“ 3. „Bibliografinių įrašų tvarkymo programos ir rimti žurnalai publikavimui, nes yra pseudomokslo žurnalai“ 4. „Informacijos šaltinių citavimas ir bibliografinių aprašų rengimas“
	Viso teksto dokumentų gavimas (1)	1. „Galbūt yra kažkokių šaltinių saugojimų talpyklų, kur galima būtų laikyti visatekstį dokumentą? Ką daryti radus reikiamą straipsnį, kuris yra neprenumeruojamoje DB“
Mokslo publikacijų rengimas ir publikavimas	Autorių teisės (1)	1. „Autorių teisės - ar/ kaip galima skelbti jau publikuotus savo darbus“
	Mokslo straipsnių rengimas ir publikavimas (6)	1. „publikacijos rengimas užsienio žurnalams“ 2. „Publikacijų rengimas“ 3. „Publikacijų rengimo ir publikavimosi sistema“ 4. „Straipsnių rengimas spaudai“ 5. „Spausdinimosi ir tinkamų bei patikimų žurnalų atsirinkimo užsienyje“ 6. „mokslinių straipsnių publikavimas užsienio leidiniuose“
	Mokslo vertinimas (3)	1. „Universiteto valstybiniai finansavimo kriterijai ir jų ryšys su publikuotais mokslo darbais“ 2. „Mokslinių tyrimų finansinis pagrindas, mokslinės produkcijos vertinimo kriterijai ir gražaus bendradarbiavimo bei mentorystės ugdymas“ 3. „Moksliniai tyrimai (metodologija); mokslo naujienos“
	Programos mokslui (1)	1. „Atviro kodo programos mokslui“
Kita	Nėra poreikių mokymams (3)	1. „šiuo metu kitų nėra“ 2. „Turimos patirties man visiškai užtenka“ 3. „Kas iš tų mokymų, jeigu vis viena tuo neįmanoma naudotis!“

* Tyrėjų pateikti atsakymai ir duomenų bazių pavadinimai pateikiami netaisyti

20 priedas Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai

20.1 priedas Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai pagal mokslo sritis

Mokymosi būdai	Biomedicinos mokslai		Humanitariniai mokslai		Fiziniai mokslai		Socialiniai mokslai		Technologijos mokslai		Multidisciplininiai mokslai		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Teorinės paskaitos	48	44,9	23	40,4	18	41,9	60	33,3	44	45,4	27	35,5	6,165	5	0,290
Pratybos prie kompiuterių	67	62,6	38	66,7	18	41,9	124	68,9	64	66	40	52,6	15,053	5	0,010
Nuotoliniai kursai virtualioje mokymosi aplinkoje	42	39,3	22	38,6	7	16,3	68	37,8	43	44,3	36	47,4	12,854	5	0,025
Mokymosi medžiaga internete	69	64,5	36	63,2	25	58,1	91	50,6	64	66	48	63,2	9,538	5	0,089
Individualus mokymas-konsultacijos	52	48,6	29	50,9	13	30,2	92	51,1	41	42,3	32	42,1	8,021	5	0,155

20.2 priedas Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai pagal užimamas pareigas ir studijų lygmenį

Mokymų forma	Asistentas		Lektorius		Docentas		Profesorius		Mokslo darbuotojas		Doktorantas		Magistrantas		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Teorinės paskaitos	14	45,2	39	39,4	36	33,3	17	30,9	23	31,1	50	40,7	36	58,1	16,830	7	0,019
Pratybos prie kompiuterių	23	74,2	70	70,7	65	60,2	29	52,7	29	39,2	79	64,2	51	82,3	34,841	7	0,000
Nuotoliniai kursai virtualioje mokymosi aplinkoje	14	45,2	44	44,4	38	35,2	16	29,1	20	27	60	48,8	21	33,9	16,616	7	0,020
Mokymosi medžiaga internete	14	42,5	63	63,6	62	57,4	23	41,8	46	62,2	84	68,3	35	56,5	15,876	7	0,026
Individualus mokymas-konsultacijos	15	48,4	52	52,5	44	40,7	21	38,2	22	29,7	60	48,8	40	64,5	21,996	7	0,003

20.3 priedas Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai pagal dalyvavimą mokymuose

Mokymo kursų forma	Dalyvavau mokymuose		Nedalyvavau mokymuose		Nepamenu		$\chi 2$	df	p
	N	%	N	%	N	%			
Teorinės paskaitos	68	37,2	138	42,9	14	25,5	6,480	2	0,039
Pratybos prie kompiuterių	149	81,4	166	51,6	36	65,5	44,700	2	0,000
Nuotoliniai kursai virtualioje mokymosi aplinkoje	67	36,6	133	41,3	18	32,7	2,067	2	0,356
Mokymosi medžiaga internete	91	49,7	207	64,3	35	63,6	10,701	2	0,005
Individualus mokymas-konsultacijos	85	46,4	149	46,3	25	45,5	0,017	2	0,992

20.4 priedas Tyrėjų rekomendacijos mokymo kursų formai pagal amžiaus grupes

Mokymo kursų forma	21–30	31–40	41–50	51–60	virš 60 metų	$\chi 2$	df	p
Teorinės paskaitos	49,7%	39,4%	30,0%	39,0%	19,2%	15,841	4	0,003
Pratybos prie kompiuterių	66,9%	67,2%	60,8%	54,5%	38,5%	11,643	4	0,020
Nuotoliniai kursai virtualioje mokymosi aplinkoje	44,6%	43,9%	32,5%	32,5%	19,2%	11,658	4	0,020
Mokymosi medžiaga internete	59,9%	62,2%	55,8%	55,8%	65,4%	2,032	4	0,730
Individualus mokymas-konsultacijos	52,2%	40,6%	44,2%	53,2%	38,5%	6,966	4	0,138

20.5 priedas Tyrėjų mokymosi formų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
Aktyvus mokymasis	Vaizdo įrašai (2)	1. „Teorinės paskaitos video medžiaga (pvz., Academic earth tinklapio principu)“ 2. „Webinaras. Prieiga prie įvykusių webinarų įrašų“
	Teorijos ir praktikos derinimas (2)	1. „teorija pritaikyta praktikoje“ 2. „teorija+praktika“
	Mokymasis per praktinę veiklą (4)	1. „Pratybos, laboratoriniai darbai“ 2. „praktikos darbai“ 3. „Mokomoji praktika su individualiu užduočių išpildymu“ 4. „Užduočių atlikimas grupėse“
	Probleminis mokymasis (1)	„Probleminis mokymas(is)“
Mokymosi medžiagos prieinamumas	Mokymosi medžiagos parsiuntimas (2)	1. „PDF failai su mokymo medžiaga, kuriuos galiu parsisiųsti“ 2. „E-pašte“
Kompetencijos formalizavimas	Kompetencijos patvirtinimas (1)	1. „turi būti išduodami pažymėjimai ir al net egzaminuojama, tarsi „mokslininko pasas““
Mokymų poreikio nebuvimas	Nereikalinga (2)	1. „neaktualu“, 2. „nereikalinga“
	Prioritetas prieigai prie informacijos šaltinių (3)	1. „Pirmiausia reikia prieigos prie bazių, o po to kalbėti apie mokymąsi“ 2. „Gera dokumentacija, atvira prieiga prie šaltinių“ 3. „mokymai nesvarbu, svarbu, kad institucija prieigą prie tinkamų duombazių nusipirkt“

* Tyrėjų pateikti atsakymai ir duomenų bazių pavadinimai pateikiami netaisyti

21 priedas. Tyrėjų pastabų ir pasiūlymų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
Prieiga prie informacijos šaltinių	Didinti prieinamų informacijos šaltinių skaičių (18)	1. „Aprūpinti prieiga prie informacijos šaltinių“ 2. „Būtų gerai jei ACS bazės taptų dykai prieinamos.“ 3. „Dabar turime galimybe vien tik internetinėje erdvėje rasti gausią informacija rūpimu klausimu.“ 4. „man, kaip tyrėjui aktualu gauti kiek įmanoma daugiau patikimos informacijos iš viso pasaulio, t. y. žurnalų ir, ypač ko dabar trūksta, e-books“ 5. „Daugiau prenumeruoti šaltinių duomenų bazių“ 6. „DAUGIAU PRIEIGŲ PRIE TARPTAUTINIŲ DUOMENŲ BAZIŲ“ 7. „Ieškoti galimybės gauti prieigą prie visateksčių DB. 8. Informacijos ištekliai, apie kuriuos būtų mokymai, turėtų būti prieinami darbui.“ 9. „mokymai nesvarbu, svarbu, kad institucija prieigą prie tinkamų duombazių nusipirktų“ 10. „Noriu, kad būtų prieiga prie mokamų žurnalų.“ 11. „Prenumeruoti reikalingas duomenų bazes“ 12. „VU biblioteka turi prenumeruoti daugiau Life Science žurnalų, nes dauguma publikacijų juose yra mokamos, o norint nusipirkti straipsnį perskaitymui reikia užpildyti daugybė popieriukų. tada noro straipsnį perkaityti nebelieka.“ 13. „Reikia, kad būtų prenumeruojamos naudingos duomenų bazės, o ne tos, kuriose nieko nėra, bet pigios. Juk negalime net elementarių duomenų apie straipsnių impact faktorių gauti. Jeigu ko prireikia, tai paprasčiau per kolegas užsienyje pasiekti, negu vietoje surasti.“ 14. „Suteikti galimybę naudotis Science Direct ir Wiley duomenų bazėmis“ 15. „Suteikti prieiga prie ISI WOS duomenų bazės visiems Lietuvos universitetams“ 16. „Svarbu patys ištekliai (jų prenumerata kainuoja), ne mokymai jais naudotis. Dabar dirbu Vokietijoje ir naudojuosi jų priėjimu prie žurnalų. Čia struktūra taip paprasta, kad jokiu mokymu ir nebereikia“ 17. „Šiuolaikinė mokslo institucija privalo sudaryti tyrėjam galimybę rasti informaciją visatekstėse duomenų bazėse ir parsisiųsti reikiamus straipsnius (t. y. turėtų išpirkti prieigą prie svarbiausių duomenų bazių). Kitu atveju sugaištama labai daug laiko įvairiais keliais bandant gauti reikiamą informaciją/straipsnį, tačiau ir tai ne visada pavyksta.“ 18. „prieinamumas ir konsultavimas"
	Gerinti informacijos sklaidą (5)	1. „Turėtų būti atviras interneto šaltinis Lietuvos tyrėjams apie informacijos šaltinius ir jų naudojimosi galimybes“ 2. „Pakankamai daug informacijos“ 3. „Kad viską galima būtų išmokti ir sužinoti internete, tačiau apie tai turi būti pakankamai plačiai paskelbta, aiški ir nesudėtinga prieiga.“ 4. „Manau, kad geriausiai pasiekiama informacija per institucijų bibliotekų išsiunčiamą informaciją.“ 5. „Padaryti visiems žinomą svetainę, kur universiteto darbuotojai galėtų užsiprašyti žurnalų ir knygų, o visa informacija būtų matoma viešai.“
	Kurti aiškią, intuityvią informacijos paieškos sąsają (4)	1. „Supaprastinimas. Reikia vienos nuorodos, per kurią galėtum prisijungti ir gauti tai, ko tau reikia. Ten būtų kokia nors bendra paieškos sistema ir pan. Kaip google principas. Taip pat informacijos rūšiavimas. Ieškant informacijos nori, kad ieškotų tik tam tikroje tematikoje, o ne iš visur.“ 2. „Bėda, kad nėra galimybės surasti prenumeruojamą DB, per kurią Universitetas gauna prieigą prie konkretaus žurnalo. Reiktų DB, kur suvedus žurnalo pavadinimą/ISSN būtų nukreipiama į atitinkamą DB“ 3. „Gal atrodys labai juokinga, bet kai kurie iš mūsų (studentai) nesinaudojame

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
		duomenų bazėmis tik dėl to, nes yra gan neaiškus priėjimas internetu. Tiesiog parengus patrauklesnę ir lengviau atrandamą sistemą, pakiltų duomenų bazių naudojimosi rodikliai, nes praleidus paskaitą, KAIP PRISIJUNGTI, tu realiai pats savarankiškai to nepadarysi, nes svarbiausios funkcijos prisijungiant kažkaip užslaptintos ir intuityviai negali jų rasti.“ 4. „Dabar bibliotekos puslapyje ne taip lengva ką nors surasti, nors ieškomas dalykas nebūtinai labai sudėtingas“
	Tirti ir analizuoti informacijos poreikius (1)	1. „Universitete dažnesnės apklausos, kurias duomenų bazes reikėtų prenumeruoti“
Informacinės kompetencijos ugdymas	Nuolatiniai, sistemingi mokymai (7)	1. „Tokios žinios turėtų būti skleidžiamos kasmet. Nauji studentai/tyrėjai dažnai nežino šių informacijos šaltinių 2. „Jie galėtų būti ne vienkartiniai, bet periodiški.“ 3. „Kartą metuose būtų pravartu susipažinti su šios srities naujovėmis“ 4. „Per metus surengti bent vieną kvalifikacijos tobulinimo seminarą dėstytojams-tyrėjams ir studentams; dalijimasis naujausia informacija mokymų metu“ 5. „Rengti seminarus kviečiant dėstytojus ir studentus (aiškinant 23 p.)“ 6. „Svarbu, kad mokymai būtų sistemingi (ne vieni mokymai vienai grupei vieną kartą ir viskas), tai turėtų būti periodiniai mokymai ypač aktualūs pradedantiesiems tyrėjams, kurių kaita institucijose vyksta nuolat, kasmet priimami doktorantai. Studijų universitete metu taip pat yra aktualu mokyti studentus, kurie vėliau rašo baigiamuosius mokslo tiriamuosius darbus, jei ne pirmame kurse, tai bent jau antrame.“ 7. „Visos temos yra aktualios mokymams, bet noriu pabrėžti, kad būtų netikslinga suplakti jų dėstymą į vieną ar dvi dienas, mokymai turėtų būti tęstiniai, individualūs, lėtu tempu, su praktinėmis užduotimis“
	Privalomi mokymai studentams (3)	1. „Informacinio raštingumo kursas (sandas) turėtų būti privalomas visų aukštųjų mokyklų studijų programose“ 2. „Su mokslinių šaltinių paieška reikėtų supažindinti studentus jau pirmame kurse (pirmos pakopos studijose).“ 3. „Būtina rengti mokymus studentams, nes rašant baigiamuosius darbus susiduriame su begale sunkumų.“
	Individualizuoti, specializuoti mokymai ir konsultacijos (3)	1. „Daugiau individualių ar mažų grupelių konsultacijos tos pačios srities studentams ar tyrėjams.“ 2. „Mokymai galėtų būti organizuojami pagal mokslo sritis, orientuojant į paiešką būtent atitinkamoje mokslo srityje“ 3. „Būtų malonu, kad pasiteiravus bibliotekoje bibliotekininkas privalėtų apmokinti naudotis arba suteiktų konkrečią informaciją apie aktualias duomenų bazes. Taip pat kiekvienam tyrėjui padėtų susikurti prieigas ir paaiškintų kaip jomis naudotis.“
	Pasiūlymai dėl mokymų organizavimo (8)	1. „Visi mokymai naudingi, ypač svarbu sužinoti naujoves ir mokytis jas praktikuotis, kad taptų įgūdžiu“ 2. „Daugiau praktinės informacijos.“ 3. „Naudingiausia pratybos, tačiau pastaruoju metu VDU vykusių "Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai..." paskaitų / pratybų metu bibliotekoje pateiktos medžiagos buvo per daug, buvo mažai interaktyvumo, pateikta daug teorinės medžiagos... kurią vieni žinojo, todėl buvo nuobodu klausytis, kitiems gal buvo aktualu. Todėl geriausia būtų internete parengti pagal temus informacinę medžiagą, kad, pvz., prireikus informacijos, kaip tinkamai cituoti kitų autorių šaltinius, paspaudusi ant dokumento greitai rasčiau atsakymą. Arba prireikus pasižiūrėti vieno ar kito straipsnių rinkinio patikimumą, vėl pagal temą pasirinkčiau temą ir paspaudus ant jos rasčiau paruoštą atsakymą su pavyzdžiais, nuorodomis ir pan.“ 4. „Orientuotis į medžiagos pateikimą internete, nes ne visi gali sau leisti pusdienį

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
		sėdėti mokymuose, per kuriuos tik valanda gal naudinga.“ 5. „Reikėtų mokymų dėstytojams su išduodamu kvalifikacijos kėlimo sertifikatu, bet ne bendro pobūdžio, o pagal mokslo sritis“ 6. „Mokymai svarbūs, pakankamai informatyvūs.“ 7. „Labai naudingi praktiniai mokymai prie kompiuteriu“
Mokslinių tyrimų rezultatų sklaida	Mokslo vertinimas (1)	1. „Reikėtų iš esmės keisti mokslinio darbo vertinimo tvarką atsisakant tokio sureikšminimo straipsnių publikavimui ir leidyklų augančių apetitų tenkinimui.“
	Publikavimo klausimai (2)	1. „Nežinau kiek tai siejasi, tačiau reikėtų užmiršti visokias nacionalines bazes ar mėginti surinkti lietuvių mokslininkų darbus į vieną vietą. Vietoje to, verčiau investuoti į tai, kad visos mokslo įstaigos ir didesnės bibliotekos turėtų prieigą prie aukštos kokybės tekstų, per Web of Science ir per SCOPUS. Man atrodo, jog visokios nacionalinės bazės, kurias, mačiau, kažkas mėgina kurti ir palaikyti, yra pinigų švaistymas ir, būkite atviri sau ir kitiems, nacionalinis mokslas pas mus yra gana žemo lygio. Verčiau, reikėtų skatinti tarptautinių standartų įsisavinimą ir publikavimąsi geruose žurnaluose, o ne palaikyti merdinčius ir prastos kokybės žurnalus, nes dalis lietuvių autorių tik juose ir pajėgia išsispausdinti.“ 2. „Iš esmės keisti negatyvų požiūrį ir saviplieką dėl plagiato prevencijos ir autorinių teisių, nes Azijos šalys laimi prieš mus su savo pažanga, kadangi daug atlaidžiau žiūri į "išradingą" kitų atliktų darbų panaudojimą“
Kiti pasiūlymai	Pastabos dėl anketos tobulinimo (3)	1. „Punkte 6 nurodytas duombazes nenaudoju iš vis, šitas klausimas neturėtų būti privalomas, arba turi turėti punktą "kitos duombazės" 2. „Pasiūlymas ne dėl šaltinių ir mokymo, bet dėl 11 ir 12 klausimo formulavimo: liko neaišku ar klausiate nuomonės kaip realiai turėtų būti daroma, ar klausiate apie autorinių teisių žinias“ 3. „Anketos sudarytojai turbūt nežino, jog autorius turi teisę skelbti savo nerecenzuotus rankraščius kur nori, nepriklausomai nuo to, ar pasirašė sutartį su žurnalu, kuris vėliau tą rankraštį išspausdino“
	Kiti (4)	1. „Labai trūksta galimybės prieiti prie knygų lentynų ir pavartyti publikacijas. Labai laukiam bibliotekos statybų pabaigos“ 2. „ačiū“ 3. „nėra“ 4. „Neturiu“

* Tyrėjų pateikti atsakymai ir duomenų bazių pavadinimai pateikiami netaisyti

22 priedas. eMoDB.LT mokymo dalyvių pasiūlymų ir pageidavimų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
Mokymo temos (11)	Aktualios visos temos (2)	1. „l. ačiū, visos temos buvo labai įdomios“ 2. „Sunku dabar įvertinti ir pasiūlyti gerų idėjų, manau, kad temos tinkamos“
	Aktualios konkrečios temos (8)	1. „Daugiau medicinos informacijos“ 2. „Pasiūlymai: bibliografinių aprašų rengimas, reikalavimai citavimui mokslo darbams“ 3. „Norėčiau kursų apie patentus ir kaip juos registruoti“ 4. „Būtų įdomu sužinot apie skirtingų citavimo programų privalumus, trūkumus, galimybes“ 5. „Duomenų saugojimas asmeninėms reikmėms (publikacijoms, mok. medžiagai ir pan.)“ 6. „Galėtų būti pateikiami ir nelegalių interneto talpyklų paieškos būdai, kuriose galima rasti naujausių mokslinių knygų nors ir ne visai nelegaliais būdais, nes ne visos bibliotekose komplektuojamos knygos yra kokybiškos“ 7. „Galima būtų pateikti detalesnę informaciją apie šaltinių išsamumą, t. y. kokie veiksniai nulemia, kad į vieną ar kitą informacijos išteklių nepateko tam tikra informacija bei kokios yra tokios informacijos paieškos galimybės (pvz. spausdinti tekstai gali būti surasti nurodant konkrečią vietą)“ 8. „Superinė dalis buvo Zotero galimybių pristatymas, duomenų bazių, kuriomis galima naudotis realiame laike, pristatymas ir išbandymas. (naudinga buvo apie lib.lt, mob.lt, eLABa išteklius)“
	Siauresnės tematikos mokymai (1)	1. „Dar siauresnė tematika profesiniu požiūriu“
Mokymų būdai (11)	Praktiniai užsiėmimai (9)	1. „Norėtųsi daugiau praktinių užduočių“ 2. „Daugiau praktinių užsiėmimų“ 3. „Reikėtų daugiau darbuotojų praktinėms užduotims, kurie padėtų atsiliekantiems“ 4. „L. daug informacijos, reikia praplėsti laiką praktinėms užduotims“ 5. „Skirti daugiau laiko praktiniams užsiėmimams“ 6. „Labai gausu naujos informacijos, reikėtų laiko ir daugiau praktinių užsiėmimų“ 7. „Daugiau laiko skirti praktiniam darbui“ 8. „Reikia daugiau kompiuterių praktiniams darbams atlikti“ 9. „Mokymus išskaidyti per ilgesnį laiko tarpą, nes nepakanka laiko praktinėms užduotims“
	Teorinių ir praktinių užsiėmimų dermė (1)	1. „Teorinė ir praktinė dalys neturėtų būti atskirtos“
	Interaktyvūs mokymai (1)	1. „Mokymai g. b. labiau interaktyvūs“
Mokymų organizavimas (19)	Ilgesni mokymai (4)	1. „galėtų trukti ilgiau, kadangi daugiau informacijos nebūtų blogai“ 2. „Būtų gerai jeigu mokymai truktų ilgesnį laiką“ 3. „Mokymai naudingi, bet jiems skirta per mažai laiko. Reikėtų daugiau praktinių užduočių, kad suprasti duomenų bazių specifiką“ 4. „Informacijos l. daug, sunku aprėpti per 3–4 val., būtų naudingiau mokymus rengti 3–5 dienas po 1.5 val. ir išskirti naudingiausias duomenų bazes ar paieškos sistemas“

	Trumpesnės apimties mokymai (4)	1. „Gal pakaktų 3 val. mokymų per viena diena. Šiaip l. naudinga informacija ir praktika“ 2. „Labai įdomu, tik mokymams skirtas kiek per trumpas laiko tarpas“ 3. „Kursams reikėtų skirti 3–4 užsiėmimus“ 4. „l. daug informacijos, ją reikėtų išskaidyti ir išdėstyti ne per dvi o per keturias dienas“
	Tęstiniai mokymai (11)	1. „Gavome l. daug informacijos. Norėtųsi pakartotinų kursų siauresne tematika, kad pakartotinai būtų galima įsiminti tokį didelį kiekį naudingos informacijos“ 2. „Viskas l. gerai. Tokių mokymų galėtų būti daugiau“ 3. „Reikėtų teikti naujausią informaciją/pakeitimus universiteto darbuotojams“ 4. „Dėstytojams tokia medžiaga gali būti atnaujinama nuolat“ 5. „Būtų gerai organizuoti daugiau seminarų, kad būtų galima lėtai mokytis“ 6. „Rengti kas metus, papildant nauja informacija“ 7. „Būtų prasminga atnaujinti mokymus kas kelis metus“ 8. „Siūlau kursus mokslininkams organizuoti kasmet“ 9. „Pristatyti naujoves kai tik jos atsiras“ 10. „Norėtųsi dalį kurso pakartoti ar tikėtis , kad bibliotekos darbuotojai suteiks paramą“ 11. „Kadangi informacija nuolat kinta, tokius mokymus reikia rengti dažniau“
Mokymų medžiaga (14)	Mokymų medžiagos apimtis (4)	1. „Per daug informacijos vienu metu“ 2. „Informaciją išdėstė labai aiškiai, bet jos l. daug ir sunku viską aprėpti“ 3. „Tema plati, reikėtų daugiau laiko su ja susipažinti, yra daug niuansų“ 4. „Naudinga, tik labai daug informacijos“
	Vertinga mokymų medžiaga (1)	1. „Puikios dėstytojos, labai naudinga medžiaga“
	Patobulinta mokymų medžiaga (3)	1. „Gal būtų galima pateikti sąsajas su adresais, kurie būtų dar labiau susisteminti, t.y. kad jų būtų mažiau ir būtų apmokyta dirbti su mažiau teorinės medžiagos“ 2. „Diferencijuoti lygius ir 1-ai paskaitai nustatyti konkrečius tikslus – šiuo metu per daug informacijos vienoje vietoje per trumpą laiką“ 3. „Kai kuri informacija (skaidrių medžiaga) kartojasi. Jeigu tai tam tikras modulių nesuderinamumas, reikėtų patobulinti“
	Mokymosi medžiagos dubliavimas (2)	1.„Informacijos l. daug, praktinės užduotys l. formalios, medžiaga tarp paskaitų dubliuojasi“ 2.„Visai nejutau, kur prasideda ir kur baigiasi temos ir kuo viena skiriasi nuo kitos“
	Padalomoji medžiaga (4)	1.„Trumpos mokymo temų apžvalgos, kad būtų galima atspausdintą medžiagą pasiimti su savimi“ 2.„Būtų naudinga gauti spausdintą mokymų medžiagą“ 3.„Būtų naudinga daugiau informacijos pateikti .ppt bylose, kad būtų galima pasikartoti informaciją“ 4.„Būtų naudinga mokymų medžiagą gauti raštu prieš kiekvieną užsiėmimą“

Mokymų tikslinės grupės (10)	Mokymai studentams (8)	1. „Sužinojau apie interneto prieigose esančias bazes, kuriose galima rasti naudingos informacijos būsimam magistro darbui“ 2. „Jie būtų naudingi ir bakalauro studijų studentams“ 3. „Galima būtų tokius mokymus organizuoti ir studentams“ 4. „Būtų gerai, kad tokie mokymai vyktų visose aukštosiose mokyklose atskirai dėstytojams ir atskirai studentams“ 5. „Siūlyčiau mokymus pravesti tik mokslus pradedantiems studentams. Informacija būtų aktuali bakalaurinių darbų rašymui ir magistro studijų pirmoje pakopoje“ 6. „Mokymai l. naudingi, nes ruošiuos rašyti magistrinį darbą“ 7. „Būtų gerai, kad studentai būtų supažindinami su šiais moduliais ir sugebėtų susirinkti medžiagą bakalauro ir magistro darbų rašymui“ 8. „Siūlyčiau tokio pobūdžio mokymus padaryti privalomais doktorantūros ir magistratūros studentams“
	Mokymai darbuotojams (1)	1. „Tokie mokymai galėtų būti įtraukti į būtinus mokymus, keliant edukacinę kompetenciją, atestuojant darbuotojus“
	Mokymai praktikams (1)	1. „Mokymai naudingi ne tik mokslo darbuotojams, bet ir gydytojams, dirbantiems praktinį darbą ir besidomintiems moksline literatūra“
Mokymų vertinimai (31)	Teigiami vertinimai (27)	1. „Mokymų temos ir dėstymas pranoko visus lūkesčius“ 2. „Informatyvu, profesionaliai pateikta ir išdėstyta medžiaga“ 3. „Viskas gerai, daugiau tokių seminarų“ 4. „Šauniai pravesti mokymai, super perteikta medžiaga“ 5. „Daugiau apmokymų, ačiū“ 6. „Ačiū, reikėtų daugiau tokių seminarų“ 7. „Dėkojame už naudingą informaciją, reikėtų dažniau susirinkti tokiems mokymams“ 8. „Ačiū, reikėtų daugiau tokių seminarų“ 9. „Mokymų metu atsakyta į visus iškilusius klausimus“ 10. „Viskas l. gerai. Tokių mokymų galėtų būti daugiau“ 11. „Dėstytoja atsakė į visus iškilusius klausimus“ 12. „Naudingi mokymai, kurie leido sužinoti kai ką naujo ir pagilinti žinias“ 13. „Ačiū už nuoširdų darbą“ 14. „l. vertinu bibliotekos darbuotojų pastangas padedant efektyviai naudotis elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais“ 15. „labai naudinga ir tikrai reikalinga“ 16. „L. ačiū už naudingą informaciją“ 17. „l. naudingas seminaras“ 18. „Viskas puikiai pristatyta“ 19. „Mokymai naudingi, pateikta daug informacijos per trumpą laiką“ 20. „Dėkoju už įdomius ir naudingus mokymus“ 21. „l.gera lektorė, puiki medžiaga“ 22. „Viskas buvo įdomu ir naudinga, sužinojau daug naujos informacijos“ 23. „Labai patenkinta kursais. Padėka“ 24. „L. informatyvu ir naudinga“ 25. „Mokymų medžiaga l. įdomi ir vertinga, dėstytojos medžiagą išdėstė puikiai su gerais pavyzdžiais“ 26. „Mokymų struktūra ir informacijos pateikimo forma buvo tiksli ir aiški, buvo įdomu klausytis“ 27. „Padėka dėstytojai ir metodinės medžiagos rengėjams“

	Neigiami vertinimai (4)	1. „L. daug informacijos jau buvo žinoma, per daug smulkiai viskas aiškinama“ 2. „Mažiau skirti dėmesio Lietuvos bazių nagrinėjimui, kadangi magistrantai ar doktorantai šitą informaciją jau žino“ 3. „Reikia atsižvelgti į studentams aktualius klausimus. Ne visa dėstyta informacija buvo reikalinga dėl jos elementarumo ir žinomumo“ 4. „Medžiaga, pristatanti duomenų bazių klasifikaciją, būtų naudingesnė profesionalams bibliotekininkams. Dėstytojams ši tema nebuvo aktuali.“
Kitos pastabos (6)	Kitos pastabos (6)	1. „Blogai parinkta auditorija – reikia sėdėti nugara į didįjį ekraną“ 2. „Stebina didelis Lietuvos informacinių duomenų bazių kiekis. Jos dalinai persidengia. Nėra aiškių ribų ir mažai integravimo“ 3. „Reikia vienos bazės o ne 10–20 adresų“ 4. „Kiekvienos temos pabaigoje pateikti glaustą apibendrinimą“ 5. „Vaišinkite dalyvius pietumis“ 6. „2-ą tema vertinu žemesniu balu, nes šią temą gerai žinau ir pati dėstau“

* Tyrėjų pateikti atsakymai ir duomenų bazių pavadinimai pateikiami netaisyti

23 priedas. 2014–2015 m. mokymų dalyviai pagal institucijas

Eil. nr.	Institucija	Dalyvių skaičius
1	Kauno technologijos universitetas	170
2	Šiaulių universitetas	98
3	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	94
4	Vilniaus universitetas	87
5	Mykolo Romerio universitetas	74
6	Lietuvos edukologijos universitetas	67
7	Klaipėdos universitetas	62
8	Vytauto Didžiojo universitetas	45
9	Vilniaus Gedimino technikos universitetas	36
10	Aleksandro Stulginskio universitetas	23
11	Klaipėdos valstybinė kolegija	23
12	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras	19
13	Kauno kolegija	18
14	Šiaulių valstybinė kolegija	16
15	Lietuvos sporto universitetas	15
16	Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija	10
17	Vilniaus dailės akademija	5
18	Šv. Ignaco Lojolos kolegija	3
19	Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija	2
20	Kauno klinikinė ligoninė	2
21	Lietuvių kalbos institutas	2
22	Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas	2
23	Lietuvos energetikos institutas	2
24	Socialinių mokslų kolegija	2
25	Architektūros tyrimų centras	2
26	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas	1
27	Lietuvos muzikos ir teatro akademija	1
28	Lietuvos nacionalinis muziejus	1
29	Lietuvos socialinių tyrimų centras	1
30	Lietuvos teismo ekspertizės centras	1
31	Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras	1
32	Šiaulių suaugusiųjų mokykla	1
	Iš viso:	**886**

24 priedas. eMoDB.LT2 mokymo dalyvių pasiūlymų ir pageidavimų turinio analizės kategorijos, subkategorijos ir juos iliustruojantys teiginiai

Kategorijos	Subkategorijos	Teiginiai*
Mokymo temos (15)	Aktualios visos temos (3)	1. „Visos temos naudingos, tokios informacijos labai trūksta ir esam dėkingi projekto rengėjams ir vykdytojams“ 2. „Buvo vertingos šios temos!“ 3. „Naujų temų pasiūlyti negaliu, nes dėstomos temos tikrai pakankamai aktualios“
	Aktualios konkrečios temos (10)	1. „Dokumentų paieškos sistemos“ 2. „Pageidautina seminarų tema būtų apie citavimo ypatumus, duomenų bazių skirtumus/ypatumus“ 3. „Reikėtų daugiau sąsajų su Vilniaus universiteto leidyklos ir Vilniaus universiteto leidžiamų mokslo žurnalų situacija“ 4. „Labai trūksta tokių mokymų, mokslinis darbas yra svarbus, bet kaip jį tinkamai atlikti tenka patiems ieškoti. Tad svarbu dar labiau skleisti kaip tinkamai reikia naudotis esama informacija, duomenų bazėmis ir pan.“ 5. „Daugiau apie leidinių bibliografinius aprašus“ 6. „Atskiri mokymai, skirti plačiau aptarti socialinių mokslų informacijos šaltinių paiešką“ 7. „Reiktų daugiau pratybų su RefWorks, nes truputį per greitai“ 8. „Straipsnio rašymo/publikavimo proceso nuo A iki Ž mokymai. Patarimai pradedantiems fizinių mokslų srityje“ 9. „Pristatant priemones ir įrankius siūlau pateikti tuos kurie yra žymiai naudingesni nei tuos kurie buvo pristatyti mokymu metu (pvz. vietoje RefWorks Zotero arba Mendeley). Esu dirbęs su visomis populiariausiomis priemonėmis. Galiu paskaityti pranešimą ir įvardinti teigiamus ir neigiamus aspektus. Taip pat siūlau sukurti citavimo stilių VGTU universitetui atviroje platformoje: CitationStyles.org“ 10. „Šiek tiek galima būtų išplėsti soc. Tinklų sferą. Pavyzdžiui įtraukti tokias inovatyvias ir socialias failų dalijimosi erdves kaip Academia.edu“
	Siauresnės tematikos, specializuotų mokymų (1)	1. „Labiau specializuoti informaciją. Pritaikyti skirtingiems poreikiams. Gal būtų įmanoma atskirai rengti fizikams, menininkams.“
	Kitų sričių mokymų poreikis (2)	1. „Darbas su tam tikromis programomis SPSS ir kitomis“ 2. „Statistinių programų įsisavinimas“

Mokymo būdai (35)	Praktiniai mokymai (28)	1. „Kuo daugiau praktiškai išbandyti tai kas kalbama“ 2. „Pageidautina daugiau laiko skirti praktiniam darbui – užduočių atlikimui“ 3. „Prašyčiau dažniau rengti tokio tipo seminarus-mokymus, kad galėtume įtvirtinti praktinius gebėjimus, ypač dirbant su bibliografinio sąrašo sudarymo programomis, kurie dingsta ilgainiui“ 4. „Norėtųsi teorinių mokymų metu įterpti daugiau ir praktinio taikymo pavyzdžių“ 5. „Šiek tiek daugiau laiko skirti praktiniams užsiėmimams“ 6. „Skirti dar daugiau laiko praktinėms užduotims“ 7. „Gerai, kad teorija derinta su galimybe praktikuotis“ 8. „Daugiau konkrečių praktinių užduočių. Sakykim kaip rasti straipsnį, kaip įvertinti citavimą, kaip dirbti su bibliografijas kuriančiais tools'ais“ 9. „4 pažymėjau "Efektyvus informacijos panaudojimas" ne dėl dėstymo medžiagos pateikimo, bet dėl savo gebos medžiagą įsisavinti. Jaunesnei kartai gal lengviau. Daugiau laiko praktikai“ 10. „Galbūt daugiau laiko turi būti palikta praktinėms užduotims įgyvendinti“ 11. „Dar daugiau laiko skirti atliekant praktines užduotis“ 12. „Siūlyčiau mokymus organizuoti daugiau praktinį, pateikti daugiau pavyzdžių, o ne bendrą informaciją. Jei mokymų metu pristatomos informacijos tvarkymo programos, reikėtų pateikti praktiškai kelias, ne 1. Daugiau pavyzdžių reikėtų, kad ir būtų praktinių rekomendacijų su kokiomis problemomis galima susidurti ir kaip jas spręsti“ 13. „Reikia daugiau praktinių užsiėmimų“ 14. „Reikėtų skirti daugiau laiko praktinėms užduotims“ (3) 15. „Labai įdomu ir naudinga buvo sužinoti apie Refworks programą, gerai būtų ir daugiau panašių temų, pvz. Zotero išnagrinėti. Praktinės užduotys padėjo įsisavinti medžiagą“ 16. „Praktinė kursų dalis galėtų būti ilgesnė“ 17. „Daugiau norėčiau praktinių užsiėmimų!“ 18. „Išsamiai pateikiamos temos su pavyzdžiais ir praktika“ 19. „Daugiau praktinio taikymo (t.y. dalyvių dalyvavimo) duomenų bazių paieškoje“ 20. „Daugiau laiko skirti praktinėms užduotims“ 21. „Daugiau įrankių pavydžių, mažiau pavadinimų duomenų bazių“ 22. „Daugiau praktinių užsiėmimų“ 23. „Smagu, kad buvo suteikta galimybė praktiškai panaršyti ir išbandyti įvairias funkcijas“ 24. „Visa tai, kas buvo trumpai pristatyta, išplėsti, kad mokymo metu, būtų galima susidaryti daugiau įgūdžių ir galima būtų tiesiogiai juos naudoti darbe“ 25. „Galėčiau pasiūlyti daugiau dėmesio skirti informacijos paieškoms“ 26. „Žemės ūkio mokslams norėtųsi daugiau informacijos šaltinių pavyzdžių“
	Į dalyko dėstymą integruoti mokymai (1)	1. „Truputį mažiau informacijos, ji turėtų būti labiau koncentruota, daugiau praktinių užduočių, kurios sietųsi su specializacija, pvz., galėtų pristatyme dalyvauti koks nors gelžbetoninių konstrukcijų dėstytojas ir duotų konkrečių patarimų kaip rasti info tam tikromis temomis, susijusiomis su statyba. Bet šiaip viskas lb. gerai, šaunuolės!“
	Individualizuota pagalba ir konsultacijos (3)	1. „Būtų gerai jei dalyvautų keli dėstytojai, kai atliekami praktiniai darbai, nes būna daug klausimų, o kai pilna auditorija neužtenka vieno konsultanto“ 2. „Individualios konsultacijos“ 3. „Tęsti mokymus, iš mokslinės pusės, kad ateitumėm į konsultacijų pobūdžio mokymus“
	Grupiniai mokymai (1)	1. „Galėtų būti daugiau kolektyvinių (grupelėse atliekamų užduočių), kadangi straipsniai, moksliniai darbai neretai rašomi kelių žmonių ir svarbu lavinti komunikacinio darbo įgūdžius“

	Mokymų medžiaga internete (2)	1. „Labai svarbu, kad mokymų medžiaga yra prieinama internetinėje erdvėje“ 2. „Gal tokį seminarą galima organizuoti WEB? Tada kiekvienas savo tempu perskaitytų ir paklausytų kas neaišku“
Mokymų organizavimas (24)	Trumpos apimties mokymai (8)	1. „Sunku koncentruoti dėmesį 8 val. Būtina skelbti periodiškai pertraukas“ 2. „Reikėtų suskirstyti mokymų ciklą į kelias dienas pvz. po 4 val.“ 3. „Visos paskaitos vienodai vertingos. Bet seminaras vyko visą dieną, tai šiek tiek vargina ir gale jau sunku sukaupti dėmesį“ 4. „Labai daug informacijos ir per mažai laiko, siūlau dalinti bent į 2 dienų mokymus“ 5. „Mokymai galėtų būti organizuoti dvi dienas“ 6. „Paskaitos galėtų būti trumpesnės. Būtų smagu gauti nuorodų sąrašus“ 7. „Reikia turėti mokymų rinkinį. Personalas keičiasi, ne visi gali konkrečiu laiku ir pan. Manau Būtų gerai, jei padalinių vadovai galėtų "užsakyti" aktualius mokymus“ 8. „Geriau, kad kursai būtų po 2 val. Daug informacijos, didelis tempas“
	Suplanuotas paskaitos laiką (1)	1. „Reikėtų naujai suplanuoti laiką, nes lektoriai yra priversti skubėti, informacija (visa suplanuota) nėra spėjama išdėstyti, arba išdėstoma skubotai. Kita vertus yra pateikiama ir tokia informacija, kuri yra mažai vertinga, pavyzdžiui google.com veikimo principas“
	Pagal gebėjimų lygį diferencijuoti mokymai (4)	1. „Manau tą pačią medžiagą galima pateikti greičiau. Galbūt (jei būtų įmanoma) atskirti skirtingoms žmonių grupėms: labiau pažengusiems, ar mažiau, nes labai skiriasi praktinių užduočių darbo sparta“ 2. „Galima būtų diferencijuoti auditoriją pagal jau turimas žinias“ 3. „Galbūt reikėtų sugrupuoti dalyvius į naujokų ir pažengusių grupes bei pateikti atitinkamai medžiagą“ 4. „Gal reikėtų padaryti skirtingo lygio grupes?“
	Gilinamieji mokymai (2)	1. „Norėtųsi, kad labiau būtų akcentuojama esmė (temos, potemės) ryškiau pristatoma pvz. duomenų bazių įvairovė palyginant ir išryškinant jų reikšmingumą ir svarbą. T.y. temos plačios ir daug informacijos, o norėtųsi išplėtotos gilesnės analizės, apibendrinimo“ 2. „Pageidautume detalesnių, išsamesnių mokymų (atskira tema), skirtų tik socialinių mokslų šaltinių paieškai“
	Suderinta mokymų medžiaga (2)	1. „Tiesiog puikiai pasirengta ir įdomiai pravestas seminaras. Gal tik kai kurie akcentai atskiruose moduliuose kartojasi“ 2. „Laiku baigti paskaitas! Suderinti tarp dėstytojų, kad nesikartotų temos/informacija“
	Mažų grupių mokymai (3)	1. „Praktinėm užduotim per didelis kiekis ir per daug žmonių. Sunku spėti susigaudyti. Duotam laikui per daug informacijos“ 2. „Viskas buvo puikiai, pastabų neturiu. Pasiūlymas – rengti kursus mažesnėse grupėse. (Buvo 18)“ 3. „Tokie mokymai turėtų būti rengiami mažoms grupėms (10-12 klausytojų), tada būtų didelė nauda“
	Tęstiniai mokymai (3)	1. „Plačiau ir dažniau taikyti universiteto bendruomenei temas tinkamas“ 2. „Tęsti mokymus, nuolat atnaujinti informaciją“ 3. „Būtinas paskaitų tęstinumas, nes informacija nuolat kinta“
	Suderinimas mokymų laikas (1)	1. „Mokyti nuo 14:00“

Mokymų tikslinės grupės (8)	Studentams skirti mokymai (7)	1. „Įtraukti daugiau studentų, nes jiems gi informacija reikalingiausia‘ 2. „Temos yra naudingos ir įdomios, tik reikėtų mokymus organizuoti ne tik 2-ro kurso magistrantams, bet ir 1-mo kurso studentams, nes magistro darbus pradedame rašyti ir informaciją kaupti , išsisaugoti pradedame anksčiau nei 2-me kurse“ 3. „Panašius mokymus organizuoti ir studentams“ 4. „Labai naudingi mokymai, būtų pravertę ir rengiant ir bakalauro darbą :)“ 5. „Bet manau, kad mokymai turėtų vykti platesniais mastais, nes labai daug studentų nemoka naudotis bibliotekos ištekliais“ 6. „Tokie mokymai turi vykti visiems studentams, o ne tik darbuotojams“ 7. „Siūlyčiau organizuoti vyresniems studentams 3-6 kurso pačios paieškos kursus ir informacijos valdymo metodus“
	Mokymai užsienio studentams (1)	1. „Kursai galėtų būti vykdomi ir užsienio kalba (anglų), tuomet turėtų galimybę dalyvauti ir užsieniečiai studentai“
Mokymų apimtis (18)	Mokymų turinio apimtis nesuderinta su mokymų trukme (8)	1. „Labai daug informacijos, ypač 4 paskaitoje. Ji naudinga, todėl neįsivaizduoju, kaip pagerinti. Nes informacijos gausa neįsisavinama. Kursai puikūs!“ 2. „Vienam kartui per daug medžiagos“ 3. „Daugoka medžiagos“ 4. „Labai daug informacijos. Norėtųsi mažiau, ne taip skubant pateikti medžiagą“ 5. „Per daug medžiagos, trūksta laiko įsigilinti“ 6. „Žymėjau, kad šie mokymai tik "naudingi" (o ne "l.naudingi") dėl to, kad buvo daug teorinės medžiagos, bet visai nebuvo laiko jos visos "suvirškinimui", o teorija, kaip žinia, sausa šaka... Pagal pateikiamos informacijos kiekį, tai galėtų būti bent kelių dienų seminaras su daugybe praktinių užsiėmimų, susijusių su dėstoma teorija. Mat dabar - tai tarsi individualus mokymasis, skaitant teorinę medžiagą. Bet kokiu atveju, ačiū už pastangas pasakyti l. daug per l. trumpą laiką...“ 7. „Per daug informacijos vieniems mokymams“ 8. „Per daug info per labai trumpą laiką“
	Ilgesnės trukmės mokymai (8)	1. „Galėtų būti didesnės apimties mokymai“ 2. „Skirti daugiau laiko“ 3. „Reikėjo skirti daugiau laiko, nes jo neužteko pilnam užduočių atlikimui“ 4. „Gal reikėtų mokymams skirti daugiau laiko, pvz. ilgiau padirbėti su RefWorks“ 5. „Skirti mokymams daugiau laiko“ 6. „Reikėtų ilgesnio mokymų laiko - ne per vieną dieną. Labai sudėtinga įsisavinti“ 7. „Būtų tikslinga skirti daugiau valandų kiekvienos temos nagrinėjimui, ypač praktinių užduočių atlikimui“ 8. „Dėstytoja puikiai perteikia medžiagą, tačiau tokie mokymai galėtų vykti bent porą dienų - tuomet nebūtų skubos, medžiaga išaiškinta būtų išsamiau.
	Trumpesni mokymai (2)	1. „Mano nuomone kursus reikėtų trumpinti. Žinoma kursų apimtis didelė, tačiau yra informacijos, kuri perteklinė ir doktorantams nėra labai aktuali“ 2. „Man kaip jau buvusiam pirmame kurse panašioje paskaitoje, medžiaga dėstyta per lėtai, ištemptai. Labiau domino pati paieška ir citavimas. Bet apskritai paskaitos patiko. Ačiū!“

Mokymų vertinimas (38)	Teigiami mokymų vertinimai (35)	1. „Dėkoju už geranoriškumą, norą ir gebėjimą pasidalinti info“ 2. „Daugiau tokių mokymų“ 3. „Puikūs mokymai!!!“ 4. „Tiesiog esu sužavėta kiek informacijos žinote. Labai džiaugiuosi, kad atvykau“ 5. „Pastabų mokymo temoms nėra; temos naudingos ir aktualios“ 6. „Daug naudingos, puikiai susistemintos informacijos! Maloni mokymosi atmosfera! Ačiū“ 7. „Dėkui už mokymus“ 8. „Ačiū. Pastiprėjome ir gavome naujos informacijos“ 9. „Mokymai vyko sklandžiai, medžiagos pateikimas aiškus, suprantamas ir sistemingas“ 10. „Ačiū už įdomiai pateiktą, naudingą informaciją“ 11. „Buvo daug naujos informacijos. Ji buvo naudinga. Galėtų būti daugiau mokymų“ 12. „Labai naudingi mokymai“ 13. „Mokymai buvo labai naudingi ir įdomūs, vadinasi iš Klaipėdos [į Šiaulius] važiavau ne veltui. Dėkoju dėstytojoms“ 14. „Itin naudingi mokymai. Kompetentingos lektorės gebančios suprantamai ir patraukliai perteikti medžiagą. Seminaras viršijo lūkesčius“ 15. „Informatyvus seminaras“ 16. „Šie mokymai iš tiesų labai naudingi. Sužinojau daug naujų dalykų. Lektoriai nuosekliai ir smulkiai išdėstė informaciją“ 17. „Labai ačiū už galimybę. Labai gerai parengta medžiaga (išsami, plati), kurią galima papildomai studijuoti, prireikus greitai rasti dėl nuorodų į šaltinius“ 18. „Labai charizmatiška dėstytoja! Ačiū labai už naudingą ir praktišką informaciją. Nekantriai laukčiau tęsinio“ 19. „Labai patiko. Ačiū“ 20. „Puikiai pateikta medžiaga“ 21. „Prašytume dar kartą rengti panašius seminarus“ 22. „Dėkoju už naudingus, efektyvius mokymus. Įgytos žinios neabejotinai bus panaudotos kasdienėje praktikoje. Labai naudingas praleistas laikas“ 23. „Ačiū už gausią informaciją“ 24. „Labai naudingos visos mokymų temos ir labai geras jų pateikimas. Norėčiau įsigyti šią medžiagą elektroniniu paštu <adresas>. Dėkoju“ 25. „Dėkoju už naudingus, efektyvius mokymus. Įgytos žinios neabejotinai bus panaudotos kasdienėje praktikoje. Labai naudingas praleistas laikas“ 26. „Ačiū už gausią informaciją“ 27. „Pastabų neturiu, kursai labai informatyvūs ir naudingi“ 28. „Medžiaga išsami, pasiūlymų neturiu“ 29. „Mokymai gerai organizuoti, tobulinimo galimybių nematau, Sėkmės“ 30. „Labai dėkoju už naudingą seminarą. Pateikta informacija yra išsami ir praktiškai lengvai pritaikoma“ 31. „Esu labai dėkingas už tokį informatyvų dėstymą“ 32. „Viskas labai gerai, šaunių ir labai vertingų žinių įgavau“ 33. „Naudingi mokymai“ 34. „Mokymai buvo naudingi, sužinojau reikalingos informacijos apie informacijos šaltinių paiešką, jų galimybes, įvairias mokslinių duomenų platformas. Buvo gana įdomu ir tikrai informatyvu!“ 35. „Mokymų temos pakankamai plačios ir naudingos! Dėkoju!“
	Neigiami vertinimai (3)	1. „Ar dėstyti reikia taip monotoniškai ir nuobodžiai?“ 2. „Įprasti techniniai nesklandumai dėl interneto vargino“ 3. „Per daug laiko skiriama socialinių mokslų informacijos šaltinių paieškos paskaitai, nes viskas yra skaidrėse, o duomenų bazių valdymas iš principo panašus. Laiko gaišimas“

* Tyrėjų pateikti atsakymai ir duomenų bazių pavadinimai pateikiami netaisyti

25 priedas. Lietuvos autorių mokslo publikacijos indeksuojamos *Web of Science* duomenų bazėje

Metai	WoS dokumentų skaičius	Normalizuotas cituojamumo rodiklis	Citavimų skaičius	Cituotų dokumentų %
1996	458	0,54	5251	63%
1997	514	0,56	5576	66%
1998	617	0,58	7743	64%
1999	654	0,61	9221	70%
2000	708	0,67	9874	66%
2001	729	0,67	8363	69%
2002	870	0,6	10301	68%
2003	944	0,56	9900	67%
2004	1368	0,69	11925	63%
2005	1543	0,73	14491	59%
2006	1879	0,63	15225	60%
2007	2708	0,6	15522	63%
2008	3231	0,89	17152	60%
2009	3047	0,81	14008	58%
2010	2869	0,9	14633	59%
2011	3078	0,77	13434	55%
2012	3032	0,9	13139	48%
2013	2800	0,99	5270	42%
2014	2660	1,07	1665	22%

Duomenys: *InCites*, 2015-07-01

26 priedas. Lietuvos autorių mokslo publikacijos, indeksuojamos *Scopus* duomenų bazėje

Metai	Publikacijų skaičius	Cituotuojamos publikacijos	Citavimų skaičius	Savicitavimai	Vidutinis citavimų skaičius	Vidutinis savicitavimų skaičius	Cituotų dokumentų skaičius	Necituotų dokumentų skaičius	Tarptautinio bendradarbiavimo dalis, %	Publikacijų dalis regione, %
1996	483	481	6.002	999	12,43	2,07	336	147	44,72	0,69
1997	541	539	6.114	1.302	11,30	2,41	397	144	43,81	0,75
1998	548	548	7.838	1.346	14,30	2,46	432	116	41,06	0,75
1999	648	646	10.335	1.595	15,95	2,46	514	134	48,77	0,89
2000	658	654	9.830	1.506	14,94	2,29	517	141	43,47	0,87
2001	659	649	7.693	1.612	11,67	2,45	505	154	36,27	0,85
2002	782	777	10.276	2.177	13,14	2,78	587	195	37,34	0,98
2003	867	853	11.010	2.085	12,70	2,40	706	161	47,17	1,00
2004	1.253	1.239	13.821	2.808	11,03	2,24	976	277	39,98	1,31
2005	1.438	1.416	14.456	2.929	10,05	2,04	1.048	390	36,93	1,47
2006	1.805	1.769	16.484	3.927	9,13	2,18	1.355	450	34,35	1,72
2007	1.887	1.843	14.206	3.757	7,53	1,99	1.378	509	37,31	1,69
2008	2.706	2.659	16.165	5.266	5,97	1,95	1.820	886	28,79	2,19
2009	2.645	2.597	13.186	4.367	4,99	1,65	1.793	852	30,66	2,01
2010	2.734	2.681	12.185	3.909	4,46	1,43	1.732	1.002	28,86	1,96
2011	2.838	2.777	9.666	2.635	3,41	0,93	1.642	1.196	33,30	1,88
2012	2.887	2.830	7.224	1.232	2,50	0,43	1.240	1.647	35,54	1,82
2013	2.712	2.614	1.089	268	0,40	0,10	480	2.232	37,17	1,71
2014	2877	2745	1.322	337	0,46	0,12	554	2.323	40,01	1,74

Duomenys: *SCImago Journal & Country Rank*, 2015-07-01

27 priedas. Prenumeruojamų duomenų bazių skaičius (per LMBA)

DB pavadinimas	1999–2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AccessEngineering														
ACM Digital Library														
ACS Publications (ACS Web Editions)														
American Institute of Physics														
American Physical Society														
AMP Package (DB paketas)														
Annual Reviews														
Annual Reviews Sciences Electronic Back Volume Collection											A	A	A	A
ATLA Religion Database with ATLA Serials (per *EBSCO Publishing*)														
Biomedical and Life Sciences Collection, The														
Blackwell Publishing (nuo 2009 susijungė su *Wiley Interscience*)														
BMJ Clinical Evidence														
BMJ Journals Online Collection														
Cambridge Journals Online														
Cochrane Library														
Computers & Applied Sciences Complete (per *EBSCO Publishing*)														
Conference Proceedings Citation Index														
Credo Online Reference Service														
Descriptions of Fungi and Bacteria														
Ebrary														

DB pavadinimas	1999–2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EBSCO Publishing (EIFL DB paketas)	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
eBooks on EBSCOhost														
eBooks on Science Direct												K	K	K
EconLIT with FT														
EDP Sciences														
Education Research Complete (per *EBSCO Publishing*)														
Emerald Backfiles										A	A	A	A	A
Emerald Engineering eJournals Collection														
Emerald Management eJournals Collection														
Environment Complete (per *EBSCO Publishing*)														
GALE (DB paketas)														
GIDEON (per *EBSCO Publishing*)														
Grove Art Online														
Grove Music Online														
Humanities International Complete (per *EBSCO Publishing*)														
IEEE/IET Electronic Library														
INSPEC (per *EBSCO Publishing*)														
IOP Publishing Archive Collection 1874-1999											A	A	A	A
IOPscience EXTRA														
Integrum - Techno (DB paketas)														
Journal Citation Reports														

DB pavadinimas	1999–2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
JSTOR														
Lippincott Williams & Wilkins Custom (per *OVID*)														
Literary Reference Center Environment Complete (per *EBSCO Publishing*)														
MagillOnLiterature Plus (per *EBSCO Publishing*)														
MD Consult														
Morgan & Claypool														
Nature Publishing														
Naxos Music Library														
Nutrition and Food Science Database														
OECD iLibrary														
Oxford English Dictionary														
Oxford Reference Online														
Oxford University Press Journals Collection														
Passport GMID														
Project MUSE														
ProQuest (DB paketas)														
PsychARTICLES														
Refworks														
SAGE Journals Online														
Science Classic Archyvas											A	A	A	A
Science Online														
Science Direct														
SocINDEX with full-text (per *EBSCO Publishing*)														
SportDiscus with Full Text (per *EBSCO Publishing*)														

DB pavadinimas	1999–2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Springer LINK														
Springer LINK Archive											A	A	A	A
SprinkerLINK e-Books						K	K	K	K	K	K	K	K	K
Taylor&Francis														
VGTU leidyklos "Technika" el. knygos														
Web of Science														
Wiley InterScience (2009 susijungė su *Blackwell Publishing*)														
Wiley Online Library														
Duomenų bazių skaičius, 1999–2014	10	11	15	14	18	28	44	47	48	59	67	68	60	63

A – archyvai
K - knygos

28 priedas. Atsakymai į tyrimui formuluotus klausimus

Klausimas	Atsakymas
1. Ar ir kiek plačiai mokslininkams ir kitiems tyrėjams yra žinomos naujos mokslinės komunikacijos procesų pasaulinės tendencijos: mokslo vertinimo rodikliai ir šaltiniai, atviros prieigos iniciatyvos, institucinių ir teminių talpyklų kūrimo privalumai ir trūkumai?	Tyrėjai žino ir naudojasi naujomis mokslinės komunikacijos priemonėmis. Apie tai byloja žymiai padidėjęs atvirosios prieigos ištekliuose bei institucinėse talpyklose skelbiančių publikacijas mokslininkų skaičius (žr. 2 apibendrinimo teiginį). Tačiau mokslinės komunikacijos priemonių įsisavinimas priklauso nuo nacionalinio konteksto. Tą patvirtina tai, jog daugelis Lietuvos tyrėjų naudojasi publikacijų cituojamumo rodikliais, bet nesidomi tokiais rodikliais (kaip, pavyzdžiui, h indeksas), kurie netaikomi vertinant mokslinę produkciją šalyje (žr. 6 apibendrinimo teiginį).
2. Ar ir kiek dažnai naudojamasi mokslo vertinimo šaltiniais, mokslo vertinimo duomenimis (žurnalų svorio koeficientais, autorių h indeksu šalies, mokslo krypties, atskirų autorių vertinimo rodikliais ir pan.)?	Mokslo vertinimo šaltinių ir mokslo vertinimo duomenų panauda priklauso nuo nacionalinės mokslo produkcijos vertinimo metodikos. Tą patvirtina tai, jog daugelis Lietuvos tyrėjų naudojasi publikacijų cituojamumo rodikliais, bet nesidomi tokiais rodikliais (kaip, pavyzdžiui, h indeksas), kurie netaikomi vertinant mokslinę produkciją šalyje (žr. 6 apibendrinimo teiginį).
3. Kokius įrankius dažniausiai renkasi elektroninės mokslo informacijos paieškai, kokius naudoja pagrindinius mokslo informacijos paieškos etapus, eigą ir pan. ?	Tyrėjai mokslinės informacijos paieškai dažniausiai renkasi universalias ir specializuotas informacijos paieškos sistemas, šias sistemas jie taip pat naudoja viso teksto dokumentams gauti ir jungtis prie prenumeruojamų duomenų bazių (žr. 3 apibendrinimo teiginį).
4. Kaip dažnai mokslininkai ir kiti tyrėjai naudojasi savo srities ir multidisciplininėmis Lietuvos ir užsienio mokslinės informacijos duomenų bazėmis?	Didėjant prenumeruojamų užsienio duomenų bazių įvairovei, tyrėjai vis dažniau linkę rinktis specializuotas duomenų bazes, o ne koncentruotis vien tik į multidisciplininę tematiką aprėpiančius informacijos išteklius (žr. 1 apibendrinimo teiginį). Lietuvos akademinėmis duomenų bazėmis dažniau naudojasi projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose dalyvavę tyrėjai (žr. 12 apibendrinimo teiginį), humanitarinių ir socialinių mokslų atstovai (žr. 9 apibendrinimo teiginį). Apskritai, naudojimosi duomenų bazėmis dažnumas nuo 2009 m. nekito (todėl nebuvo atskirai nagrinėjamas apibendrinime): 2009 m. 39,1 % tyrėjų nurodė, kad kartą per savaitę ir dažniau naudojasi institucijos prenumeruojamomis duomenų bazėmis, o 2015 m. – 39,8 %.
5. Kaip dažnai naudojamos einamosios paieškos technologijos, užtikrinančios apsirūpinimą naujausia, aktualia konkrečios tematikos informacija?	Stebėdami naują mokslinę informaciją savo interesų srityse vis daugiau tyrėjų linkę naudotis virtualiais akademiniais socialiniais tinklais (žr. 4 ir 5 apibendrinimo teiginius). Dažniausiai naudojamos paieškos priemonės –universalios ir specializuotos paieškos sistemos (žr. 3 apibendrinimo teiginį).
6. Ar iškyla sunkumų laikantis autorių teisių reikalavimų gaunant ir naudojant informacijos šaltinius, cituojant elektroninius mokslo informacijos šaltinius, rengiant mokslo darbus ir publikacijas?	Nors tyrėjai teigia, kad jiems nekyla sunkumų dėl autorių teisių reikalavimų laikymosi, tačiau dalis tyrėjų abejoja ar nežino, kaip skelbti savo darbus ir publikacijas (abejoja – 33,9 %, nežino – 6,1 %) arba ką galima daryti su kūriniais, apsaugotais autorių teisių įstatymo (abejoja – 35,3 %, nežino – 6,8 %). Projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose dalyvavusių tyrėjų žinios autorių teisių, citavimo stilių srityje auga (žr. 11 apibendrinimo teiginį).
7. Kokie informacijos tvarkymo įrankiai naudojami tvarkant surastą informaciją,	Tyrėjai dažniausiai naudoja bibliografinių nuorodų ir straipsnių

rengiant bibliografiją?	tvarkymo programą *RefWorks* (15,7 % respondentų). Šią programą dažniau naudoja projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymuose dalyvavę tyrėjai (žr. 12 apibendrinimo teiginį).
8. Kokios mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo ištekliais silpnybės ir neišnaudotos galimybės?	Mokslo darbuotojai, biomedicinos ir fizinių mokslų atstovai rečiau, nei kitas pareigas einantys bei kitoms mokslo šakoms atstovaujantieji tyrėjai, naudojasi bibliotekų paslaugomis (žr. 8 ir 9 apibendrinimo teiginį). Tai reiškia, kad jie nepakankamai išnaudoja galimybę gauti kvalifikuotą pagalbą ieškant, gaunant ir naudojantis elektroniniais mokslo informacijos ištekliais.
9. Kuriuos eMoDB.LT2 projekto įgyvendinimo metu vykdytus mokymus mokslininkai ir kiti tyrėjai vertina kaip naudingiausius, kuriuos – kaip mažiausiai naudingus?	Projekto eMoDB.LT2 įgyvendintų mokymų vertinimo anketų analizė parodė, kad tyrėjai labai aukštai vertino mokymų naudingumą: 54,2 % respondentų teigė, kad mokymai buvo labai naudingi, 44,8 % – naudingi. Naudingiausia tema, tyrėjų nuomone, „[specializuoto modulio pavadinimas] mokslų informacijos šaltinių paieška“ (26,6 % respondentų). Tyrėjų komentarai patvirtino, kad jiems labai svarbūs su savo tyrimo sritimi tiesiogiai susiję specializuoti mokymai.
10. Įvertinti mokslininkų ir kitų tyrėjų kompetencijų pasikeitimą įgyvendinus projektus eMoDB.LT ir eMoDB.LT2, nustatyti kompetencijų ir žinių spragas, įvertinti naudojimosi elektroniniais mokslo duomenų ištekliais efektyvumo ir intensyvumo pokytį.	Atlikus tyrimą paaiškėjo, kad projektų eMoDB.LT ir eMoDB.LT2 mokymai turėjo teigiamą įtaką didinant mokslininkų žinias įvairiose mokslinės komunikacijos srityse (kaip, antai, autorių teisės, citavimo stiliai, citavimo reitingų rodikliai) (žr. 11 apibendrinimo teiginį).